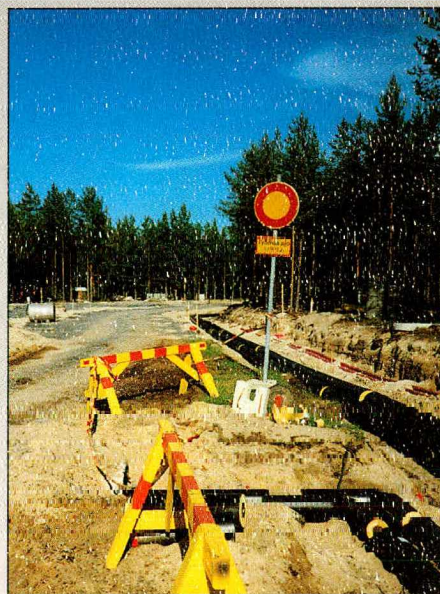
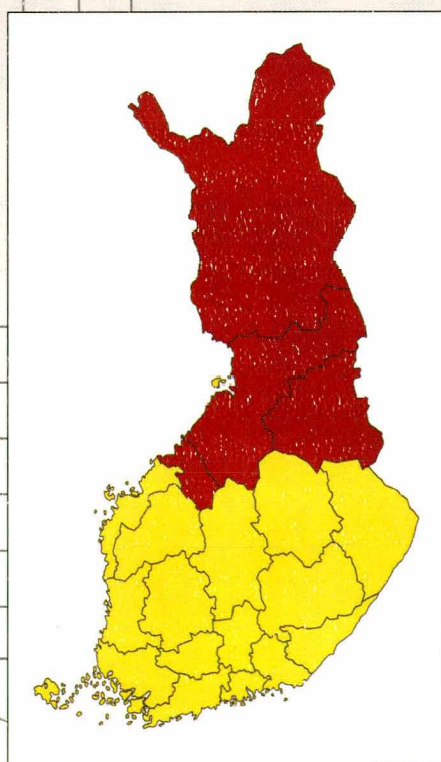

Pohjois-Suomen katsaus 2001

1600
1400
1200
1100
1000
900

Tilastokeskus

Pohjois-Suomen katsaus

Tiedustelut:

*Esko Syrjäkari (08) 535 1414
Leena Jäntti (08) 535 1411
Sirkku Hiltunen (08) 535 1412*

Kannen kuvat: Leena Jäntti ja Sirkku Hiltunen

*ISSN 1238-9064
ISBN 951-727-940-X*

© 2001 Tilastokeskus

Tietoja lainattaessa lähteenä on mainittava Tilastokeskus.

Multiprint, Oulu 2001

ALKUSANAT

Pohjois-Suomen katsaus 2001 on jatkoa aiemmin kuudesti Oulun läänikatsauksen ja kuudesti Pohjois-Suomen katsauksen nimellä tuotetulle vuosijulkaisulle. Pohjois-Suomen katsaus on alueellista tilastotietoa visuaalisessa muodossa tarjoava julkaisu. Vastaavalla tietosisällöllä ja esitystavalla tuotetaan myös Itä-Suomen, Etelä-Suomen ja Länsi-Suomen katsaukset. Katsaussarjan koko maata eri aluetasoilla käsittelevät julkaisut ovat Seutukunta- ja maakuntakatsaus sekä Kuntakatsaus.

Pohjois-Suomen katsauksen tavoitteena on antaa alueellista tietoa Pohjois-Suomesta, sen lääneistä, maakunnista sekä kunnista ja niiden keskinäisistä eroavaisuuksista. Vertailukohteena on yleisimmin käytetty koko Suomen tietoa. Tiedot esitetään visuaalisesti joko kuntapohjaisina teemakarttoina tai diagrammeina.

Katsauksen tietosisältö on pyritty pitämään kutakuinkin samanlaisena edellisten julkaisujen kanssa, jotta ajallinen vertailtavuus säilyisi. Tämänvuotinen katsaus sisältää tuoreena myös lokakuussa 2001 julkaistun – vain joka kolmas vuosi ilmestyvän – kunnittaisen väestöennusteen tiedot. Katsaus sisältää yhteensä 154 diagrammia tai teemakarttaa omalta alueeltaan. Katsauksessa on myös 16 kuvaa sisältävä kaikkia Suomen läänejä käsittelevä osuus. Julkaisun tietolähteinä on käytetty muitakin kuin Tilastokeskuksen tuottamia tilastoja.

Internetin avulla Aluekatsausten hyödyntäminen on helpottunut entisestään. Toukokuusta 2000 lähtien Aluekatsausten sisältö on ollut saatavissa myös AlueOnline-internet-palveluna. Paperijulkaisuista poiketen AlueOnlinen koko kuvamateriaali on värillistä. Itse julkaisujen pdf-muotoisten tekstitiedostojen lisäksi tarjolla on kaikki katsausten teemakartat ja diagrammit PowerPoint-kuvina. Internet-palvelussa kuvia päivitetään jatkuvasti. Esimerkiksi tämän julkaisun tilastokuviot on julkaistu AlueOnline-palvelussa sitä mukaa, kun itse tilastotiedot ovat päivittyneet.

Pohjois-Suomen katsaus 2001 on tehty Tilastokeskuksen Oulun aluepalvelussa. Sen toteutukseen ovat osallistuneet suunnittelijat Leena Jäntti ja Sirkku Hiltunen.

Oulussa, marraskuussa 2001

Esko Syrjäkari
Aluepäällikkö

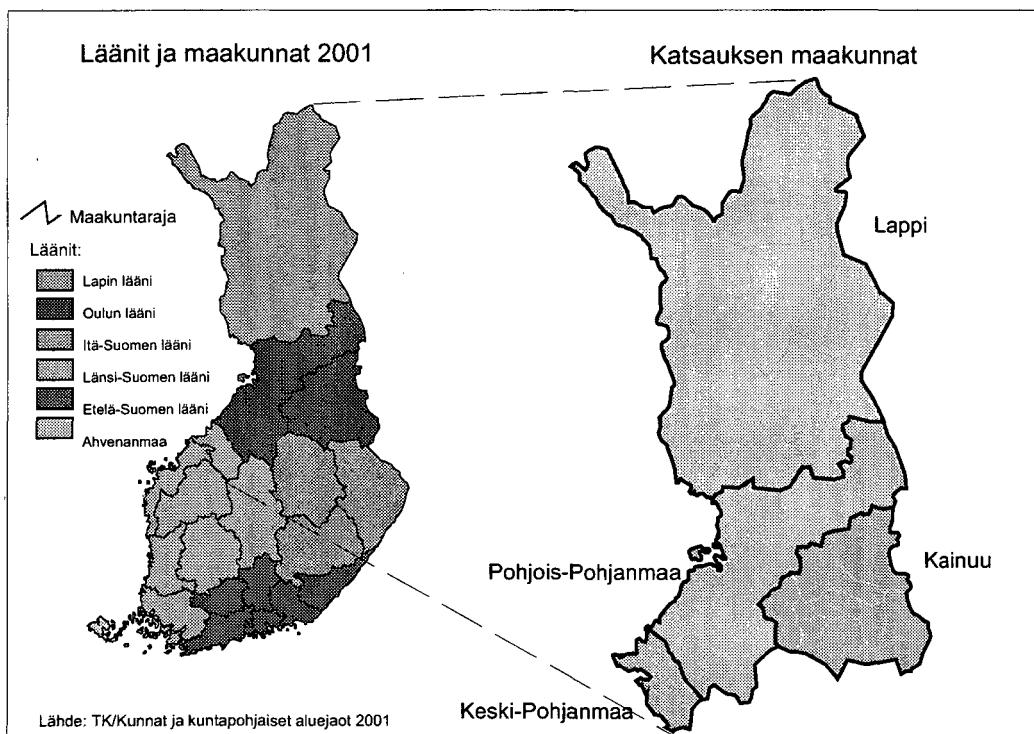
SISÄLLYSLUETTELO

	SIVU
POHJOIS-SUOMI.....	7
VÄESTÖ.....	13
Väkiluvun kehitys.....	13
Luonnollinen väestönkasvu.....	17
Muutot.....	21
Ikä- ja sukupuolirakenne.....	25
Väestöennuste.....	31
Saamelaiset	35
Ulkomaalaisväestö.....	36
ELINKEINOELÄMÄ.....	38
Yritysten toimipaikat.....	38
Elinkeinorakenne.....	44
Alkutuotanto.....	44
Jalostus.....	50
Palvelut.....	55
Tulonsaajien tulot.....	59
Bruttokansantuote.....	62
TYÖLLISYYS JA TYÖTTÖMYYS.....	65
KOULUTUS.....	73
TERVEYS- JA SOSIAALIPALVELUT.....	78
RAKENTAMINEN JA ASUMINEN.....	85
Vapaa-ajan asuinrakennukset.....	91
LIIKENNE JA MATKAILU.....	93
Majoitus- ja ravitsemispalvelut.....	95
ENERGIATALOUS.....	99
YMPÄRISTÖN TILA.....	103
OIKEUSTILASTOT.....	107
KUNNALLISTALOUS.....	110
ALUEPOLITIikka.....	121
LÄÄNIT.....	124
<i>KÄYTETYT KÄSITTEET JA LYHENTEET.....</i>	131
KUVALUETTELO.....	133

POHJOIS-SUOMI

Pohjois-Suomen katsauksessa Pohjois-Suomella tarkoitetaan aluetta, joka käsittää maan kuudesta läänistä *Oulun ja Lapin läänit* sekä Länsi-Suomen läänistä *Keski-Pohjanmaan maakunnan*. Oulun lääni muodostuu Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun maakunnista ja Lapin lääni on yhtenevä Lapin maakunnan kanssa. Suomen läänien erityispiirteitä esitellään katsauksen viimeisessä kappaleessa diagrammikuvien avulla.

Katsauksen tarkastelualueella sijaitsee Suomen 448 kunnasta 85, ja ne muodostavat 17 seutukuntaa. Kuntien ja seutukuntien määrä väheni vuoden 2001 alusta kun Temmeksen kunta yhdistettiin Tyrnävään ja Lakeuden seutukunta lakkautettiin.

Kuva 1. Läänit ja maakunnat 2001.

Euroopan unionin hierarkisessa NUTS (Nomenclature of Territorial Units for Statistics) -alueluokitusjärjestelmässä Suomi on jaettu ylimmällä NUTS 1 -tasolla Manner-Suomeen ja Ahvenanmaahan. Kuusi suuraluetta muodostavat NUTS 2 -tason ja maan 20 maakuntaa NUTS 3 -tason. Lisäksi seutukunnat ja kunnat muodostavat omat tasonsa (NUTS 4 ja NUTS 5). Katsauksen maakunnista Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin maakunnat kuuluvat NUTS 2 -tasolla Pohjois-Suomen suuralueeseen. Kainuun maakunta kuuluu Itä-Suomen ja Keski-Pohjanmaan maakunta Väli-Suomen suuralueeseen.

Maakunnat

Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa on 41 kuntaa, joista Oulu on väkimäärältään suurin ja Hailuoto pienin. Yhteensä maakunnassa asui vuoden 2000 lopussa 365 358 henkeä eli 7 prosenttia suomalaisista. Maakunnan maapinta-ala on 35 301 km² ja väestötiheys siten 10,3 asukasta neliökilometrillä.

Lapin maakunnan väestömäärä oli vuoden 2000 lopussa 191 768 henkeä ja maapinta-ala 93 057 km². Lappi on siten maakunnista harvaanasuvin, väestötiheys on vain 2,1 asukasta neliökilometriä kohti. Maakuntaan kuuluu 22 kuntaa, joista neljä on kaupunkeja. Maakunnan keskus ja väkirikkain kunta on Rovaniemi. Pelkosenniemiellä asukkaita on vähiten.

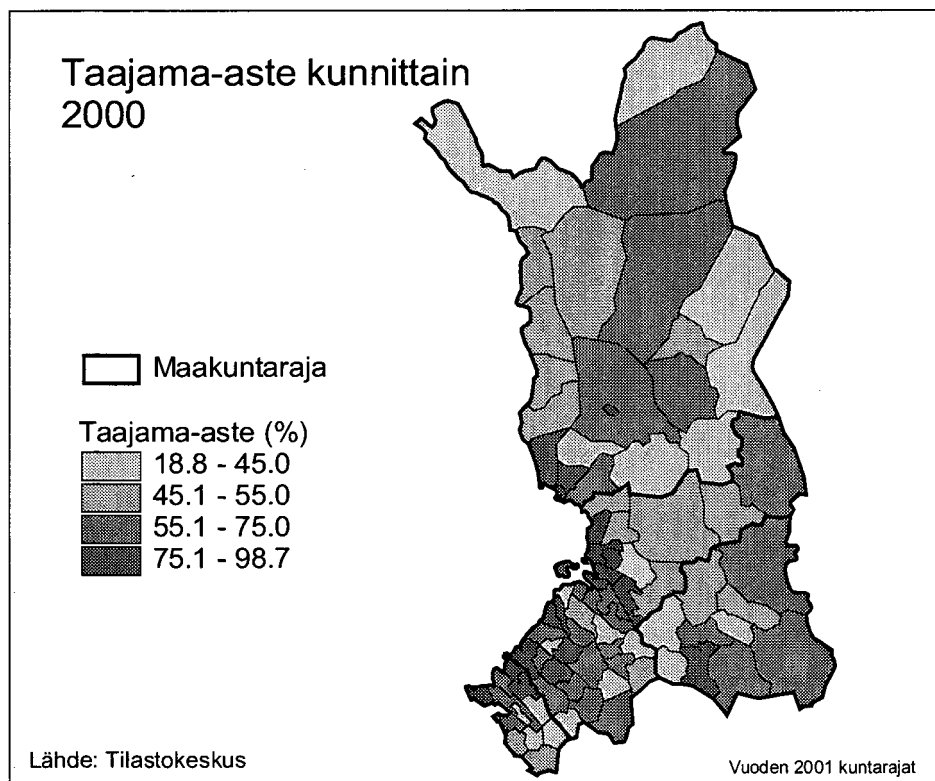
Kainuun maakunnan kymmenestä kunnasta Kajaani on väkiluvultaan suurin ja Ristijärvi pienin. Kajaanin lisäksi Kuhmo on kuntamuodoltaan kaupunki. Maakunnan väkiluku oli vuoden 2000 lopussa 89 777. Pinta-alan ollessa 21 567 km² asukastiheys Kainuussa on 4,2 asukasta neliökilometrillä.

Keski-Pohjanmaan maakuntaan kuuluu 12 kuntaa, joissa asukkaita oli vuoden 2000 lopussa yhteensä 71 292. Väkiluvultaan alueen suurin kaupunki on Kokkola, pienimpiä kuntia ovat Lestijärvi ja Ullava. Maakunnan pinta-ala on 5 286 km² ja väestötiheys siten 13,5 asukasta/km².

Kunnat

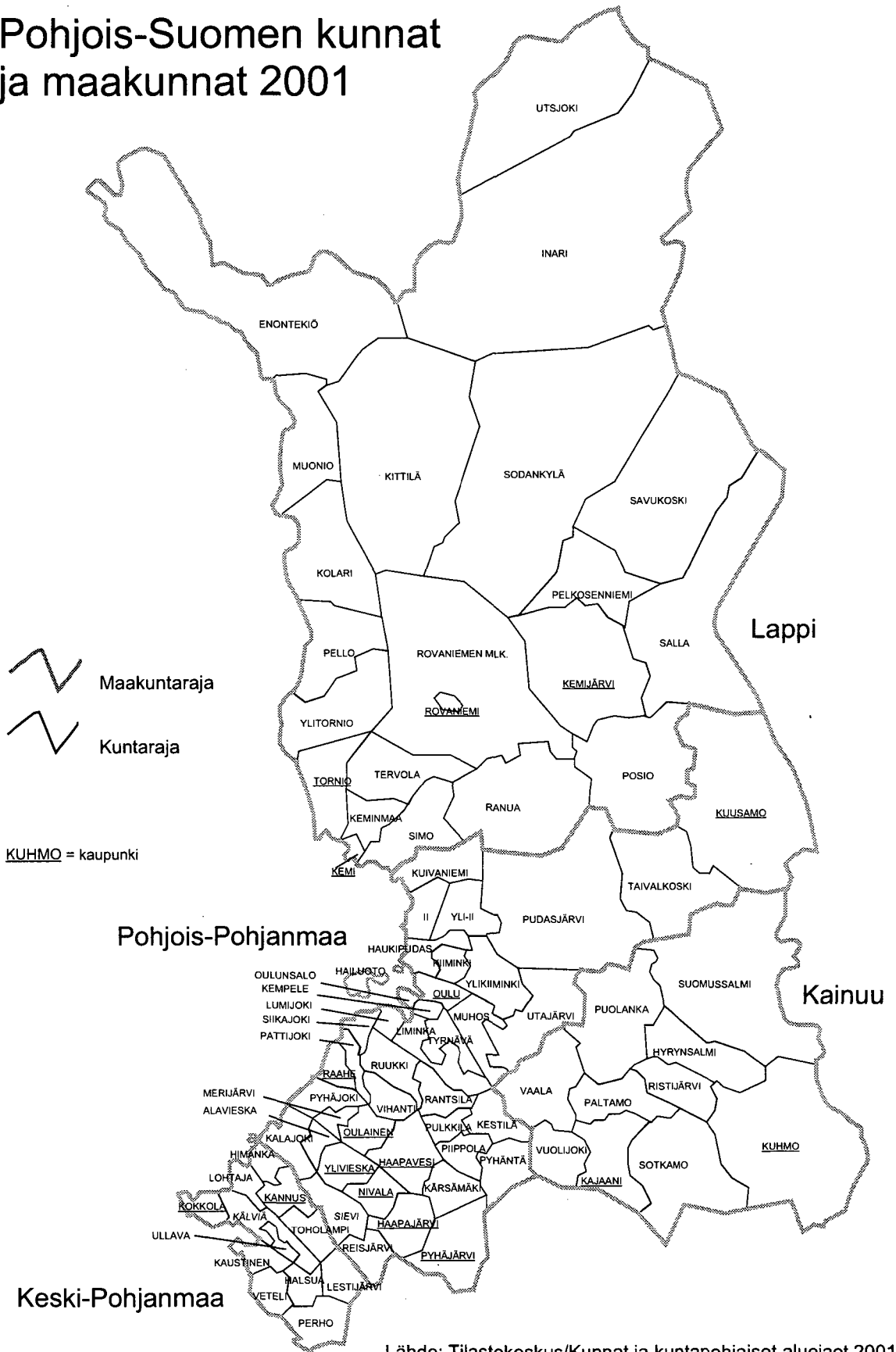
Vuoden 2001 alussa kuntien määrä laski kuntaliitosten vuoksi 452:sta 448:aan. Helsinki on väkiluvultaan maan suurin kaupunki (555 474 asukasta 31.12.2000) ja Ahvenanmaalla sijaitseva Sottunga puolestaan pienin kunta (129 as). Pohjois-Suomen 85 kunnasta asukasluvulla mitattuna suurin on Oulu (120 753 as) ja pienin samoin Pohjois-Pohjanmaalla sijaitseva Hailuoto (966 as). Kaupunkeja Pohjois-Suomessa on 17. Pinta-alaltaan Suomen suurin kunta on Inari.

Taajama-asteella mitataan taajamissa asuvien henkilöiden osuutta alueen koko väestöstä. Taajama-aste vaihtelee Pohjois-Suomen kunnissa Vuolijoen vajaasta 19 %:sta Kemin lähes 99 %:iin.

Kuva 2. Taajama-aste kunnittain 2000.

Pohjois-Suomen kunnat ja maakunnat 2001

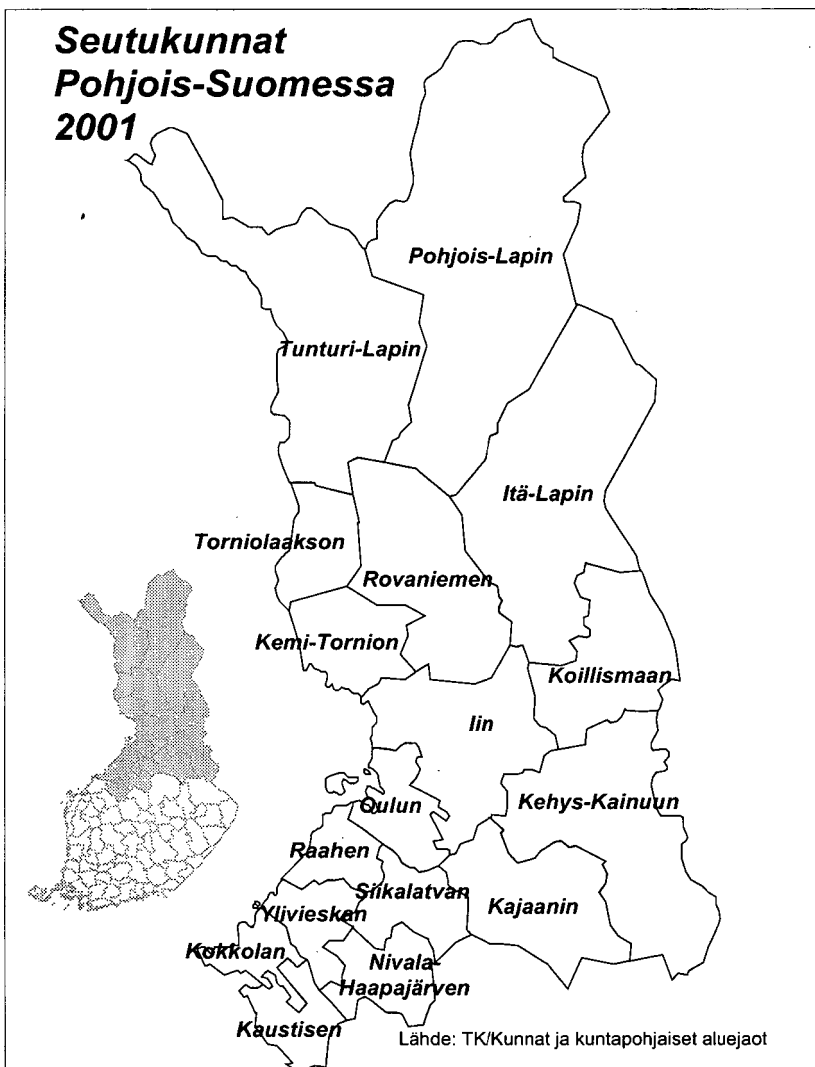
Kuva 3. Pohjois-Suomen kunnat ja maakunnat 2001.

Seutukunnat

Seutukunnat ovat kahden tai useamman kunnan muodostamia kuntaryhmiä. Poikkeuksena tästä Maarianhaminan kaupunki, joka muodostaa oman seutukuntansa. Seutukuntien muodostamisen kriteerinä on käytetty kuntien välistä yhteistyötä ja työssäkäyntiä. Sisäasiainministeriö on määrittellyt seutukunnat aluepoliittisen tukialuejaon perusalueiksi. Seutukuntajakoa muutettiin viimeksi 1.1.2001.

Suomen kaikkiaan 82 seutukunnasta 17 sijaitsee Pohjois-Suomen alueella. Pohjois-Pohjanmaalla seutukuntia on 7, Keski-Pohjanmaalla sekä Kainuussa kummassakin 2 ja Lapissa 6. Kuntien lukumäärä seutukunnissa vaihtelee Torniolaakson ja Koillismaan seutukuntien kahdesta Oulun seutukunnan kymmeneen kuntaan. Maapinta-alaltaan kuusi Suomen suurinta seutukuntaa sijaitsee Pohjois-Suomessa. Laajimmat niistä ovat Pohjois-Lapin, Itä-Lapin ja Tunturi-Lapin seutukunnat. Oulun seutukunnassa on eniten asukkaita, Torniolaakson seutukunnassa vähiten.

Lisää aluetietoa Suomen seutukunnista ja niiden välisistä eroista löytyy Tilastokeskuksen vuosittain ilmestyvästä *Seutukunta- ja maakuntakatsaus* -julkaisusta.

Kuva 4. Seutukunnat Pohjois-Suomessa 2001.

Taulukko 1. Perustietoja Pohjois-Suomen kunnista.

Kunta	Kuntaryhmä	Väkiluku 2000	Väestön- muutos% 2000	Väestö- ennuste 2030	Tulot 1999 euroa/tulon- saaja	Työttömyys % elokuu 2001	Toimipaikkoja/ 1000 as. 2001
Pohjois- Pohjanmaa:							
Alavieska	Maaseutumainen	2940	-1.7	2527	12496	9.5	41.2
Haapajärvi	Taajaan asuttu	8236	-0.8	6816	13018	14.4	48.4
Haapavesi	Taajaan asuttu	7983	-1.1	6689	12708	13.5	44.7
Hailuoto	Maaseutumainen	966	-1.0	1068	13061	10.7	65.2
Haukipudas	Kaupunkimainen	15779	1.7	18044	16362	13.3	37.1
Ii	Taajaan asuttu	6302	0.1	6393	13607	16.3	43.8
Kalajoki	Taajaan asuttu	9136	-0.2	7764	13522	9.7	58.2
Kärsämäki	Maaseutumainen	3207	-1.0	2187	11973	14.6	49.9
Kempele	Kaupunkimainen	12551	3.8	16472	19478	11.3	42.9
Kestilä	Maaseutumainen	1794	-2.0	1249	12174	8.7	40.7
Kiiminki	Kaupunkimainen	10453	3.5	13614	17588	11.3	31.9
Kuivaniemi	Maaseutumainen	2137	-2.1	1541	12051	22.4	48.7
Kuusamo	Taajaan asuttu	17729	-0.9	14159	13226	18.1	55.2
Liminka	Maaseutumainen	5735	2.0	6772	15883	9.9	44.6
Lumijoki	Maaseutumainen	1686	0.5	1749	13799	10.9	38.0
Menjärvi	Maaseutumainen	1370	-2.0	958	11250	9.1	29.2
Muhos	Taajaan asuttu	7799	0.0	7577	15152	9.3	40.0
Nivala	Taajaan asuttu	11079	-0.6	9288	13433	10.6	43.1
Oulainen	Taajaan asuttu	8203	-0.8	7001	13956	10.3	41.6
Oulu	Kaupunkimainen	120753	2.6	141814	18571	14.6	45.4
Oulunsalo	Kaupunkimainen	8196	4.1	10579	19135	10.5	33.8
Pattijoki	Taajaan asuttu	6095	0.4	5751	17092	12.0	33.1
Piippola	Maaseutumainen	1398	-1.5	1207	12146	12.3	52.9
Pudasjärvi	Maaseutumainen	10044	-1.8	7706	11515	19.4	46.3
Pulkkila	Maaseutumainen	1805	-2.1	1483	13474	9.1	61.5
Pyhäjärvi	Maaseutumainen	6734	-1.8	4753	12708	18.8	47.7
Pyhäjoki	Maaseutumainen	3617	-1.5	2760	13739	10.9	43.1
Pyhäntä	Maaseutumainen	1911	-2.4	1306	13548	10.9	46.0
Raahe	Kaupunkimainen	17076	-1.0	14920	17191	14.9	43.5
Rantsila	Maaseutumainen	2149	-2.2	1462	12300	10.8	51.7
Reisjärvi	Maaseutumainen	3274	-1.9	2407	12086	8.8	44.3
Ruukki	Maaseutumainen	4639	-1.7	3364	13617	12.8	45.3
Sievi	Maaseutumainen	5151	0.6	5625	14589	6.9	38.4
Sillakajoki	Maaseutumainen	1422	-1.8	1182	13545	10.2	45.0
Taivalkoski	Maaseutumainen	5127	-1.9	3534	11719	23.3	42.3
Tyrnävä	Maaseutumainen	5035	1.9	5884	14850	9.3	32.4
Utajärvi	Maaseutumainen	3334	-1.6	2803	12338	12.2	56.4
Vihanti	Maaseutumainen	3595	0.0	2635	13274	13.1	43.9
Yli-Ii	Maaseutumainen	2360	-1.9	1537	11985	14.9	41.5
Ylikiminki	Maaseutumainen	3310	-1.3	2973	12387	17.7	41.1
Ylivieska	Taajaan asuttu	13248	-0.2	11715	15438	12.5	53.2

Kunta	Kuntaryhmä	Väkiluku 2000	Väestön- muutos% 2000	Väestö- ennuste 2030	Tulot 1999 euroa/tulon- saaja	Työttömyys % elokuu 2001	Toimipaikkoja/ 1000 as. 2001
-------	------------	------------------	-----------------------------	----------------------------	-------------------------------------	--------------------------------	------------------------------------

Keski- Pohjanmaa:

Halsua	Maaseutumainen	1547	3.4	1115	11793	9.0	63.3
Himanka	Maaseutumainen	3240	-1.8	2432	12727	10.5	64.2
Kälviä	Maaseutumainen	4598	0.2	4283	14244	13.0	43.3
Karvas	Taajaan asuttu	6106	-1.1	5203	14553	7.8	56.8
Kaustinen	Maaseutumainen	4414	-0.5	3744	12929	9.5	65.7
Kokkola	Kaupunkimainen	35539	0.1	33911	15726	15.6	53.0
Lestijärvi	Maaseutumainen	1040	1.0	873	11843	10.1	65.4
Lohtaja	Maaseutumainen	2950	-1.5	2408	12930	12.6	45.1
Perho	Maaseutumainen	3155	-2.3	2161	11726	10.4	48.5
Toholampi	Maaseutumainen	3797	-1.1	2892	13670	7.3	60.8
Ullava	Maaseutumainen	1095	-0.6	758	11684	8.8	41.1
Veteli	Maaseutumainen	3811	-1.1	3090	12894	10.7	58.0

Kainuu:

Hyrnsalmi	Maaseutumainen	3486	-2.5	2266	11828	22.6	49.3
Kajaani	Kaupunkimainen	36088	-0.8	30927	15824	18.3	43.6
Kuhmo	Taajaan asuttu	11167	-1.6	6947	12646	21.6	45.4
Paltamo	Maaseutumainen	4420	-2.4	3321	12214	20.2	44.1
Puolanka	Maaseutumainen	3846	-2.7	2385	11437	20.4	56.2
Ristijärvi	Maaseutumainen	1796	-1.6	1124	11390	18.8	53.5
Sotkamo	Maaseutumainen	11106	-1.2	8825	13983	14.5	50.2
Suomussalmi	Maaseutumainen	11003	-2.1	7154	12077	25.7	42.4
Vaala	Maaseutumainen	4041	-2.3	2844	12676	18.7	42.6
Vuolijoki	Maaseutumainen	2824	-1.4	2828	13920	19.0	37.5

Lappi:

Enontekiö	Maaseutumainen	2145	-3.6	1617	11008	25.5	71.8
Inari	Maaseutumainen	7360	-1.2	6208	13882	20.6	64.7
Kemi	Kaupunkimainen	23689	-1.2	20171	15753	19.9	48.6
Kemijärvi	Taajaan asuttu	10484	-2.4	7268	15206	20.1	47.9
Keminmaa	Taajaan asuttu	8930	-1.1	8183	16272	15.1	52.0
Kittilä	Maaseutumainen	5819	-1.4	4623	12743	20.3	86.1
Kolari	Maaseutumainen	3981	-2.0	3071	11925	23.9	83.1
Muonio	Maaseutumainen	2512	-2.1	2013	13390	19.9	71.3
Pelkosenniemi	Maaseutumainen	1243	-1.6	1039	11967	27.9	63.6
Pello	Maaseutumainen	4830	-2.4	3334	11795	16.9	63.4
Posio	Maaseutumainen	4602	-4.0	3055	11385	16.7	51.5
Ranua	Maaseutumainen	5052	-2.9	3158	11663	23.3	51.1
Rovaniemen mlk	Taajaan asuttu	21826	-0.4	21567	14996	17.5	38.1
Rovaniemi	Kaupunkimainen	35427	-0.8	33764	16103	19.6	59.4
Salla	Maaseutumainen	5142	-2.8	3257	11324	28.0	46.7
Savukoski	Maaseutumainen	1472	-3.8	1037	12052	25.8	51.0
Simo	Maaseutumainen	3891	-0.8	3096	14391	17.5	44.2
Sodankylä	Maaseutumainen	9922	-1.8	7633	13152	23.7	58.6
Tervola	Maaseutumainen	3895	-1.5	3129	12633	18.4	49.8
Tornio	Kaupunkimainen	22617	-0.4	19785	15489	16.3	54.6
Utsjoki	Maaseutumainen	1394	-1.3	1562	13067	16.1	83.2
Ylitornio	Maaseutumainen	5535	-2.1	3730	11820	16.1	55.6

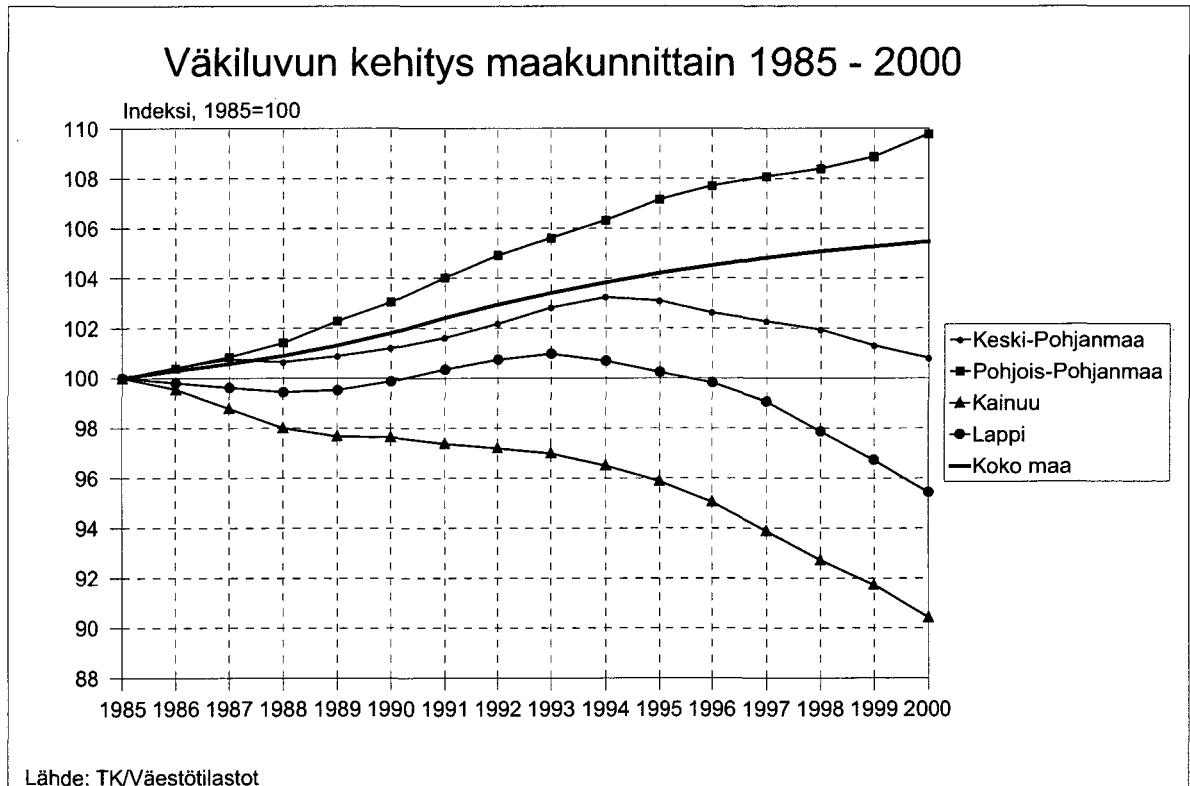
VÄESTÖ

Pohjois-Suomen katsauksen kattamalla alueella asui vuoden 2000 lopussa 718 195 asukasta, joka on 13,9 % koko maan väestöstä. Alueen neljästä maakunnasta Pohjois-Pohjanmaa on väkirikkain, sen väkiluku (365 358) on yli puolet koko alueen väestömäärästä. Selvästi vähemmän asukkaita oli Lapissa (191 768), Kainuussa (89 777) ja Keski-Pohjanmaalla (71 292). Pohjois-Pohjanmaan maakuntakeskus Oulu on alueen suurin kaupunki 120 753 asukkaallaan. Lapin suurimmassa kaupungissa Rovaniemellä oli vuoden 2000 lopussa 35 427 asukasta, Kainuun keskuksessa Kajaanissa 36 088 asukasta ja Kokkolassa Keski-Pohjanmaalla 35 539 asukasta. Väkimäärältään pienimmät kunnat olivat Pohjois-Pohjanmaalla Hailuoto, Keski-Pohjanmaalla Lestijärvi, Kainuussa Ristijärvi ja Lapissa Pelkosenniemi.

Väkiluvun kehitys

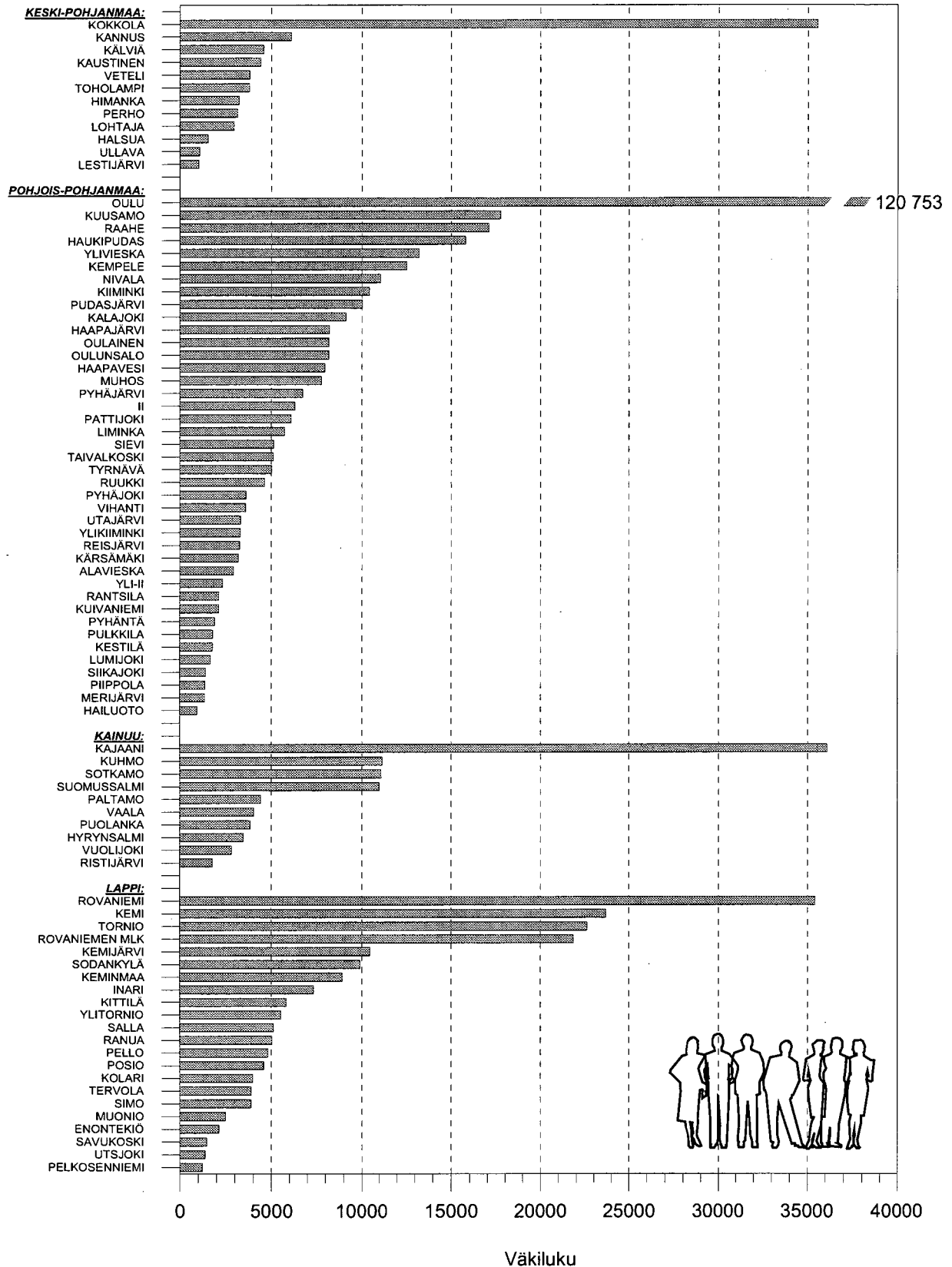
Pohjois-Pohjanmaan väkiluku on jatkuvasti kasvanut vuosien 1985 ja 2000 välillä, yhteensä 10 %. Kasvu on ollut suhteellisesti nopeampaa kuin koko maassa. Vuodesta 1985 vuoteen 2000 väkilukuaan on hieman kasvattanut myös Keski-Pohjanmaa, joskin viime vuosina väkimäärä on kääntynyt laskusuuntaan. Samaan aikaan Lapin väkimäärä on vähentynyt yli 4 % ja Kainuun lähes 10 %.

Vuosien 1995 ja 2000 välillä väestö kasvoi Pohjois-Suomessa 14 kunnassa, eniten Oulun lähikuntien alueella. Väkiluku väheni vastaavana aikana yli 10 % 11 kunnan alueella, eniten Posiolla, Ristijärvellä ja Sallassa. Vuoden 2000 aikana väkiluku kasvoi eniten Oulunsalossa. Kaikkiaan väestö kasvoi tuolloin 14 kunnassa Pohjois-Suomessa.

Kuva 5. Väkiluvun kehitys maakunnittain 1985 – 2000 (1985=100).

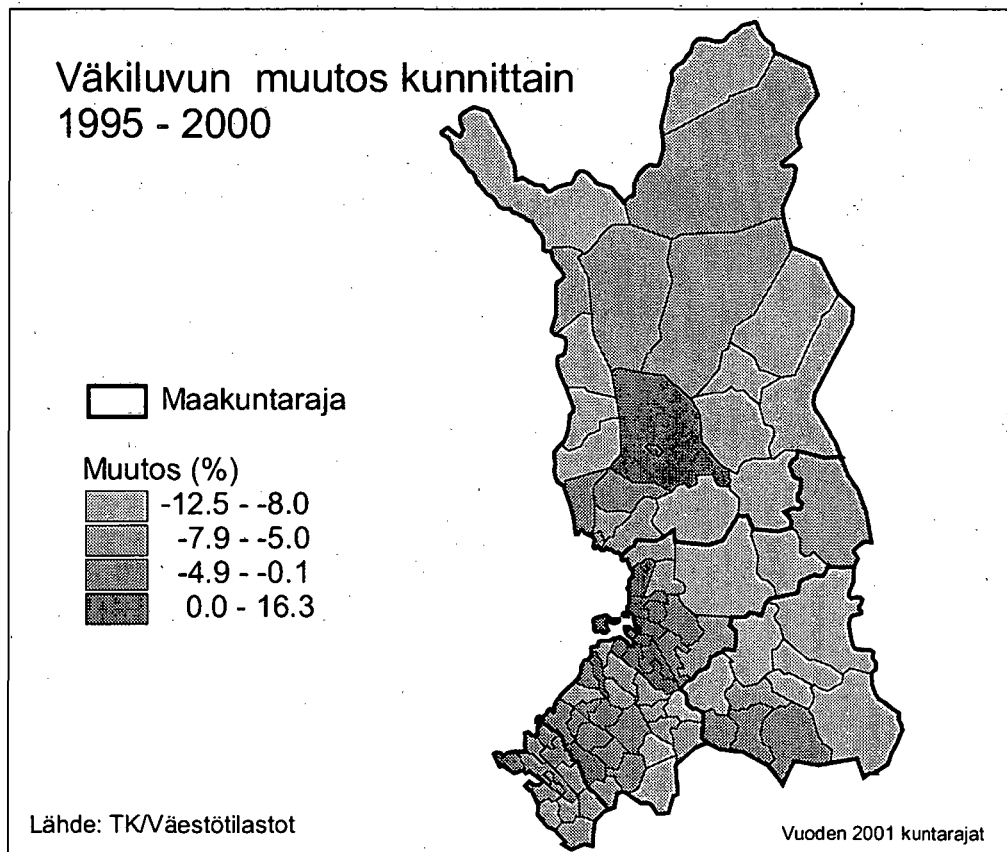
Väkiluku kunnittain 31.12.2000

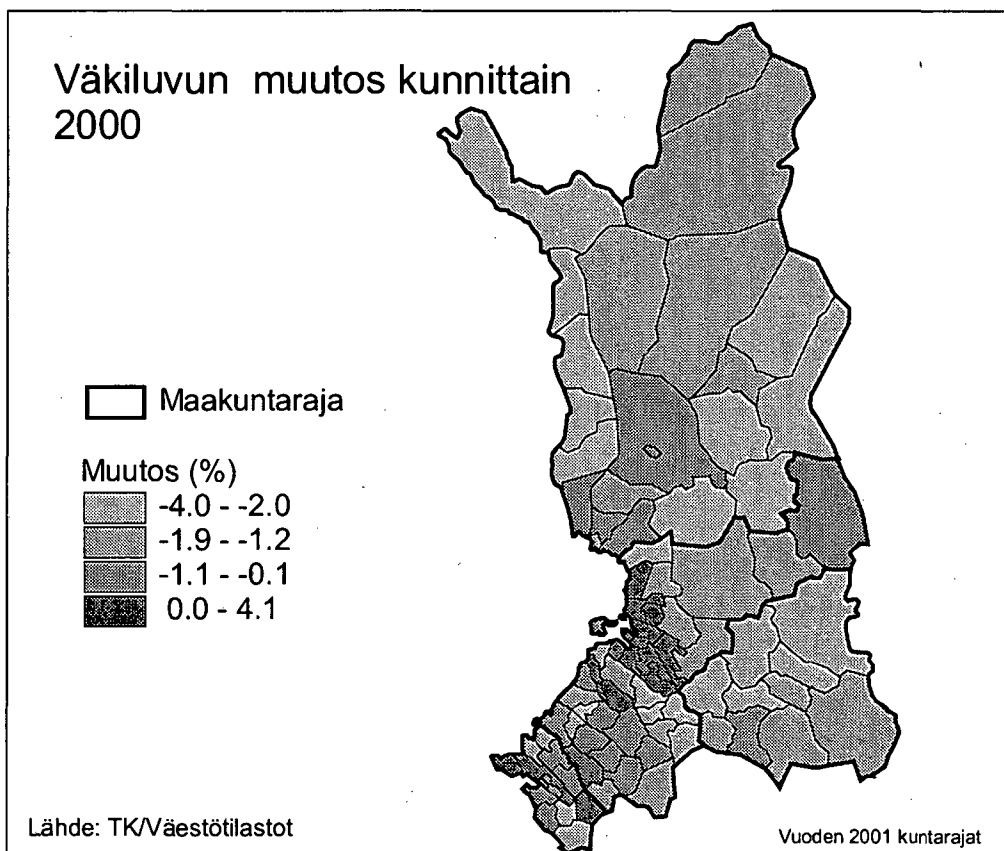
Lähde: TK/Väestötilastot

Vuoden 2001 kuntarajat

Kuva 6. Väkiluku kunnittain 31.12.2000.

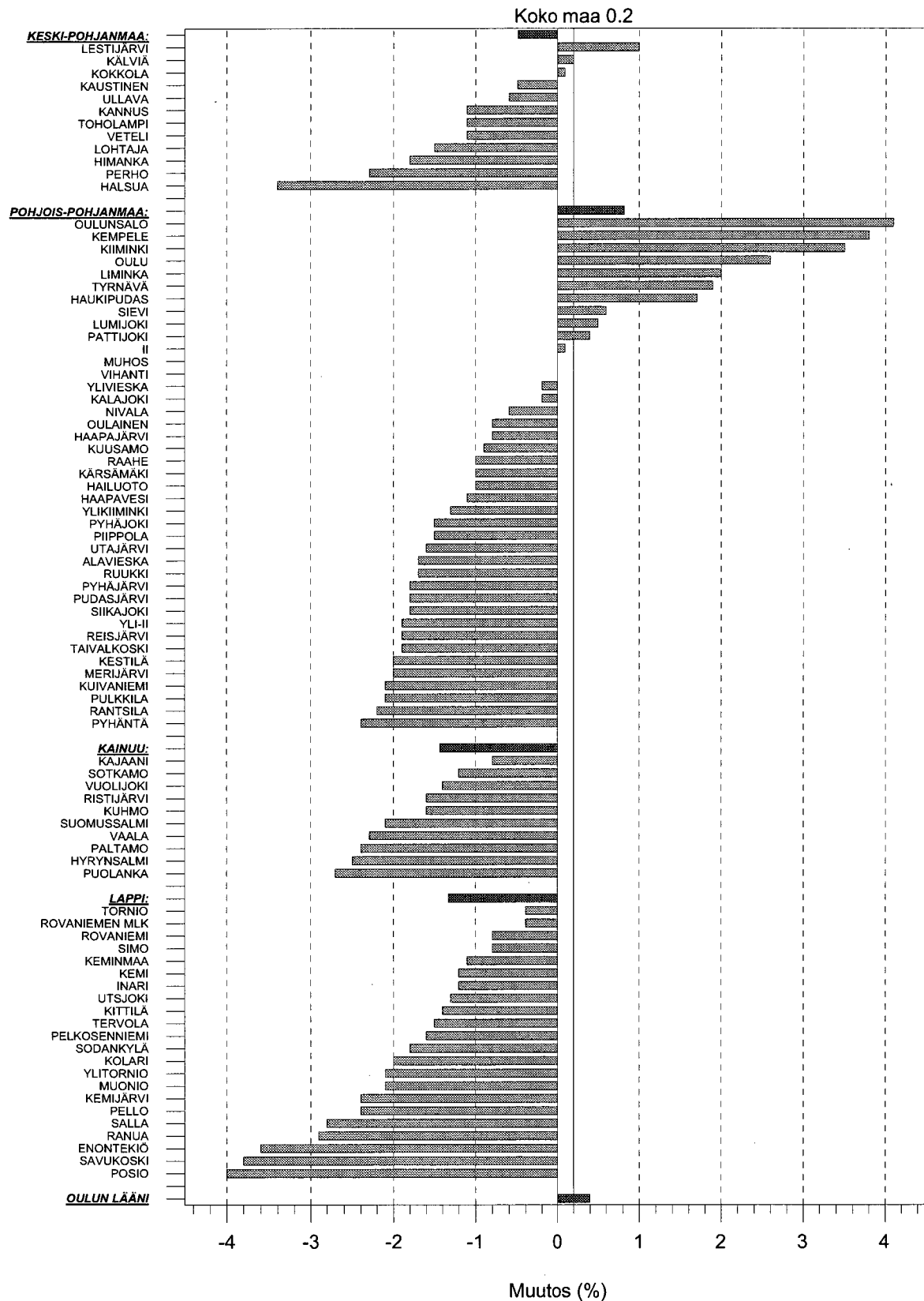

Kuva 7. Väkiluvun muutos kunnittain 1995 – 2000.

Kuva 8. Väkiluvun muutos kunnittain 2000.

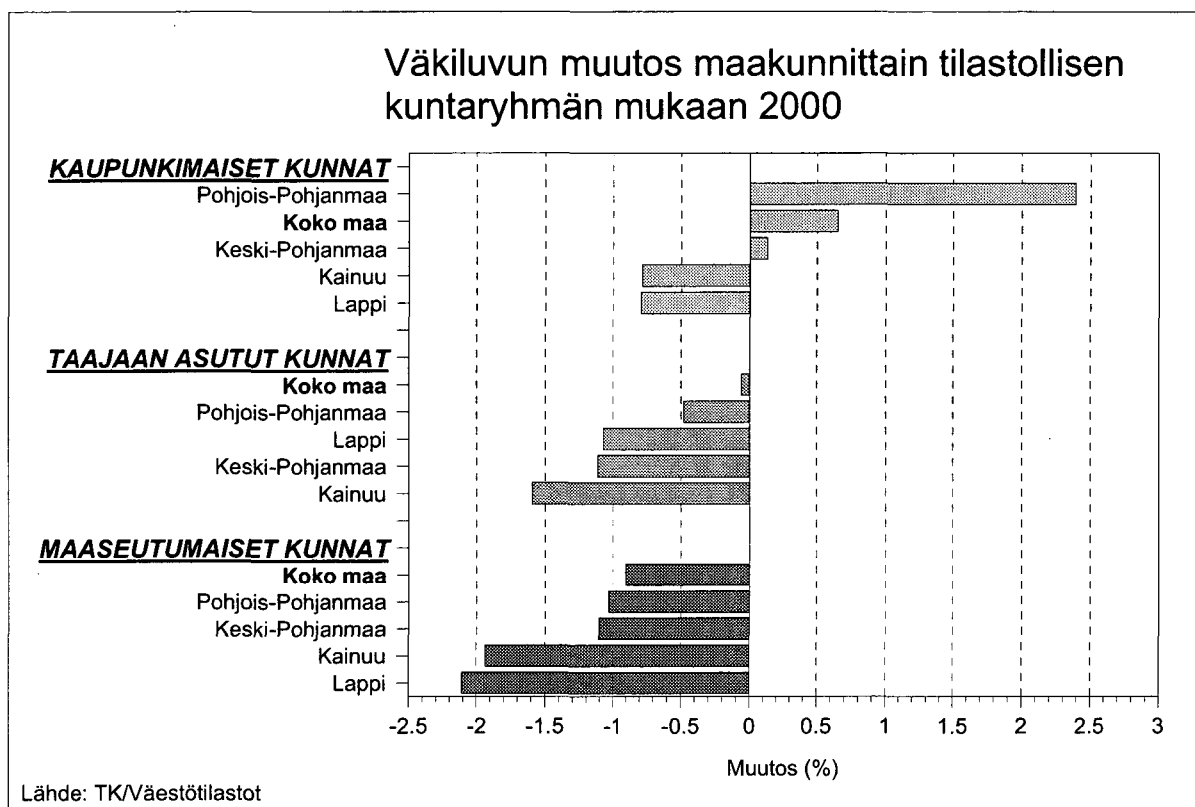
Väkiluvun muutos kunnittain 2000

Lähde: TK/Väestötilastot

Vuoden 2001 kuntarajat

Kuva 9. Väkiluvun muutos kunnittain 2000.

Kuva 10. Väkiluvun muutos maakunnittain tilastollisen kuntaryhmän mukaan 2000.

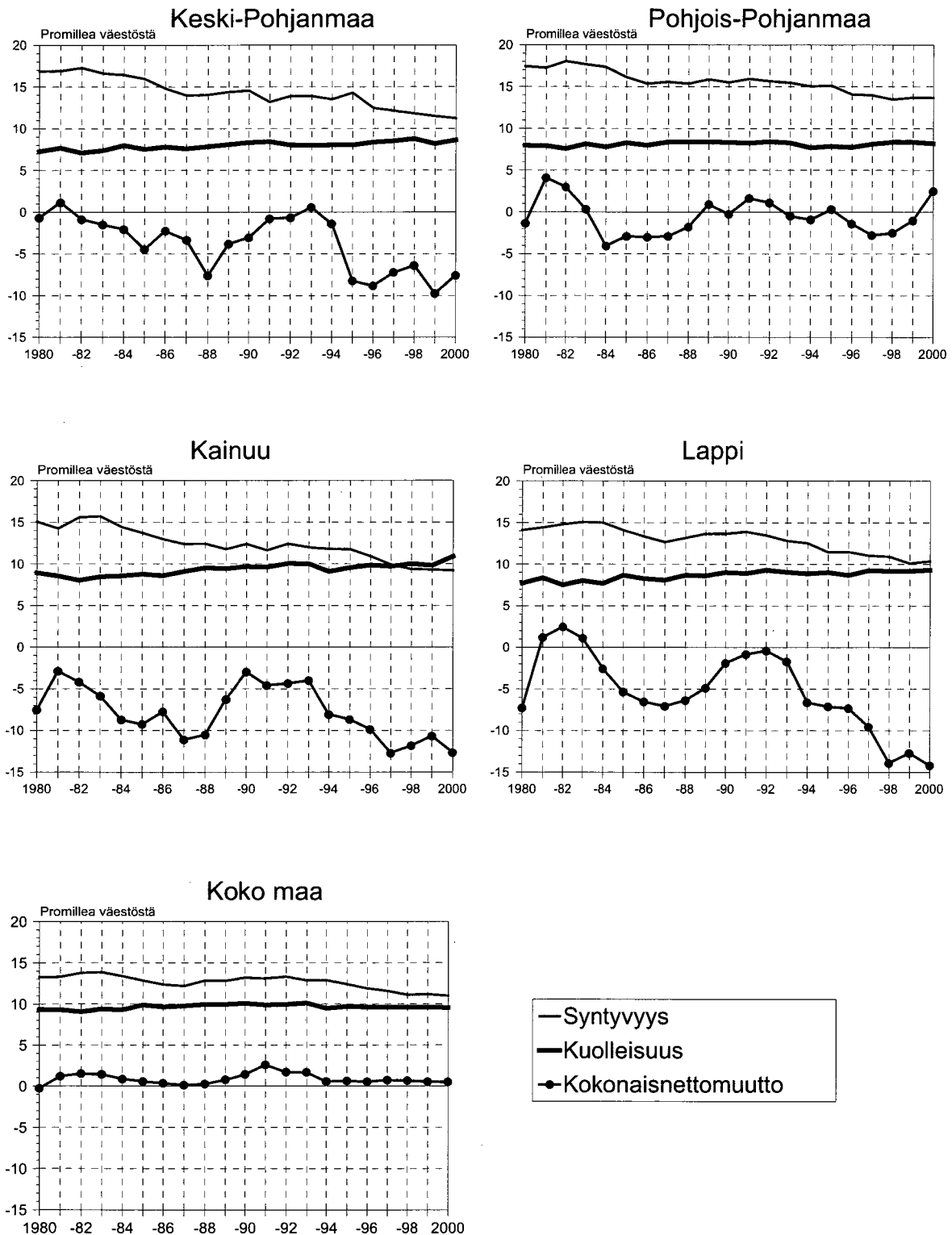
Tilastolliseen kuntaryhmittelyyn perustuvassa tarkastelussa väkiluku kasvoi Pohjois-Suomessa vuonna 2000 ainoastaan Keski- ja Pohjois-Pohjanmaan kaupunkimaisissa kunnissa. Se on ainoa väestönkasvun ryhmä myös koko maan tasolla.

Pohjois-Suomen maakunnista Keski- ja Pohjois-Pohjanmaalla syntyvyys on ollut selvästi kuolleisuutta suurempaa koko 1980- ja 1990-lukujen ajan, joskin määrät ovat alkaneet lähentyä toisiaan. Kainuussa kuolleiden määrä ylittää jo syntyneiden määrän ja Lapissakin määrät ovat lähes yhtä suuret. Kokonaisnettomuuton tase on pysytellyt alueen maakunnissa pääosin negatiivisena.

Luonnollinen väestönkasvu

Syntyneiden enemmyydellä eli syntyneiden ja kuolleiden määrän erotuksella ilmaistaan luonnollisen väestönkasvun suuruutta. Vuonna 2000 Keski- ja Pohjois-Pohjanmaalla luonnollinen väestönkasvu oli suurempaa kuin maassa keskimäärin. Suurinta se oli Oulun ympäristökunnissa Oulunsalossa, Kempeleessä ja Kiimingissä. Negatiivisin syntyneiden ja kuolleiden määrän erotus oli Ristijärvellä, Pelkosenniemellä ja Hailuodossa.

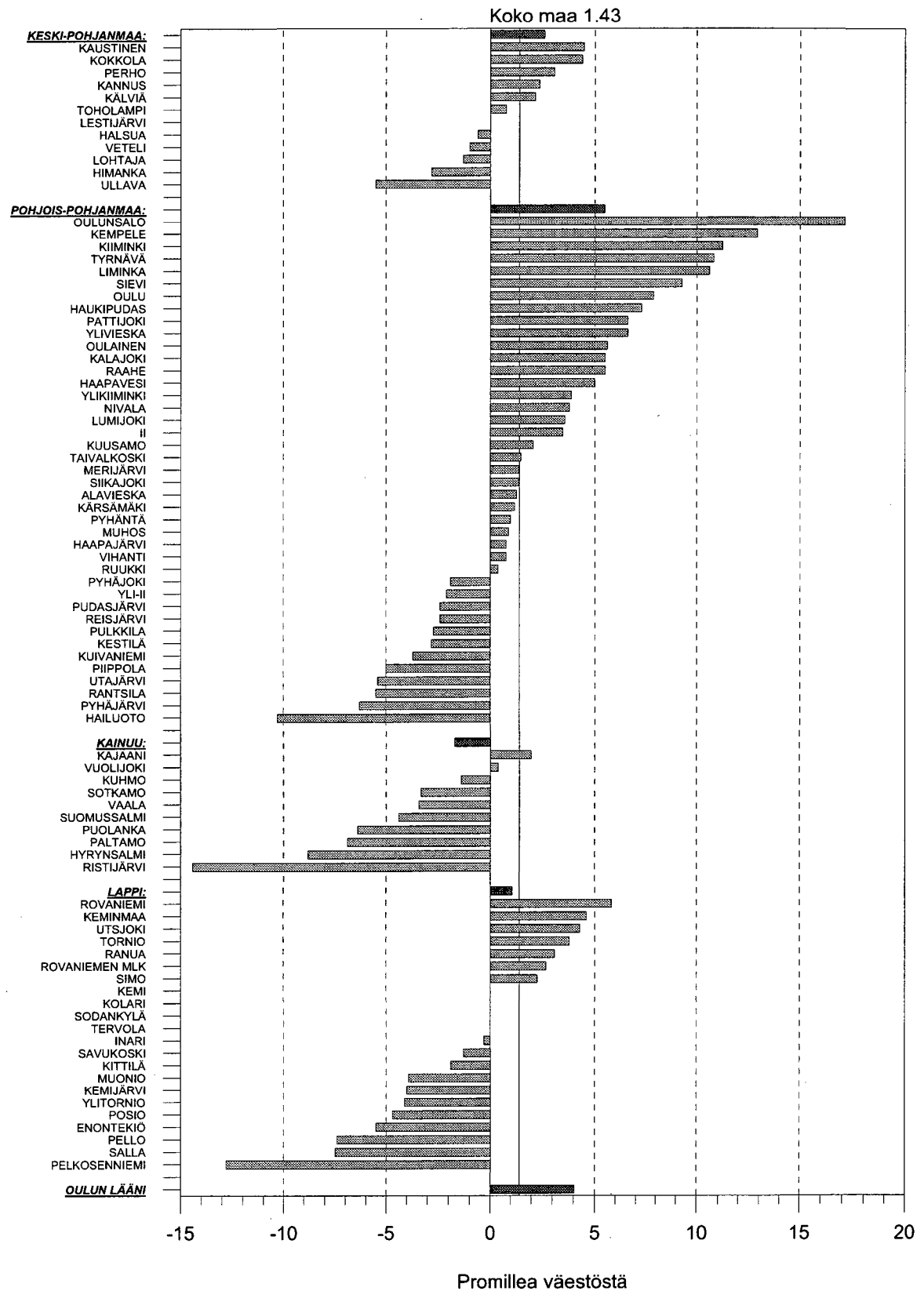
Väestönmuutokset maakunnittain 1980 - 2000

Lähde: TK/Väestötilastot

Kuva 11. Väestönmuutokset maakunnittain 1980 – 2000.

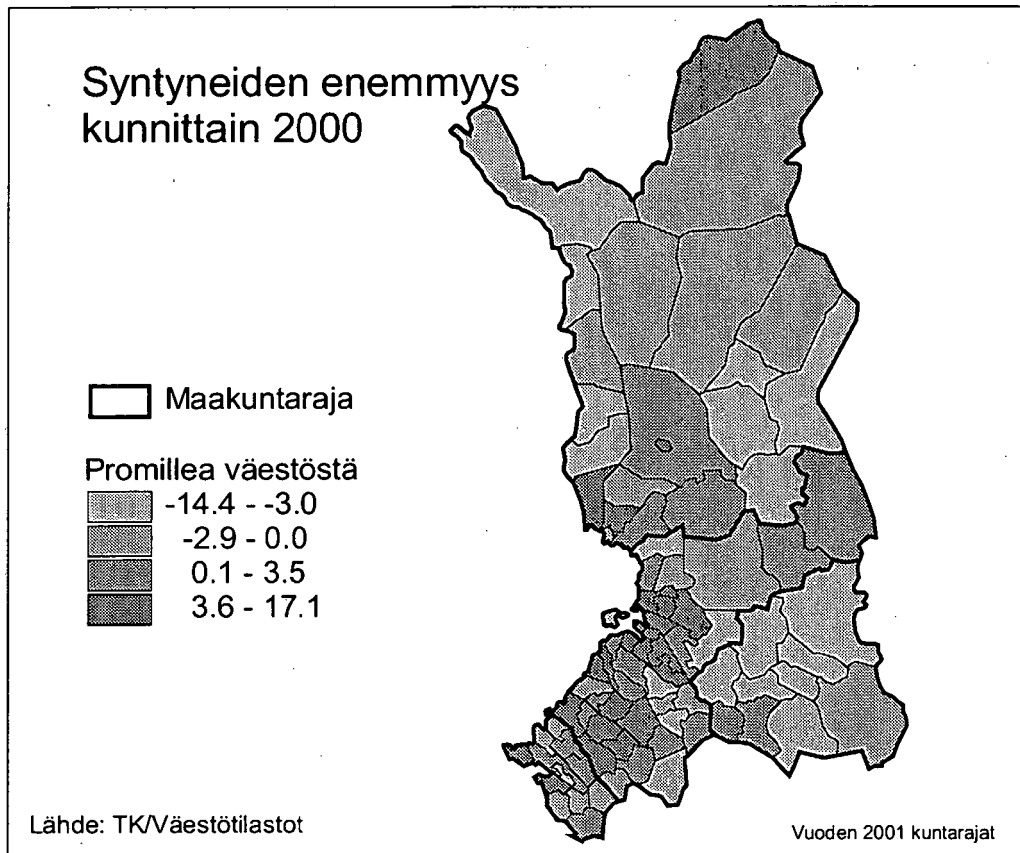
Syntyneiden enemmitys kunnittain 2000

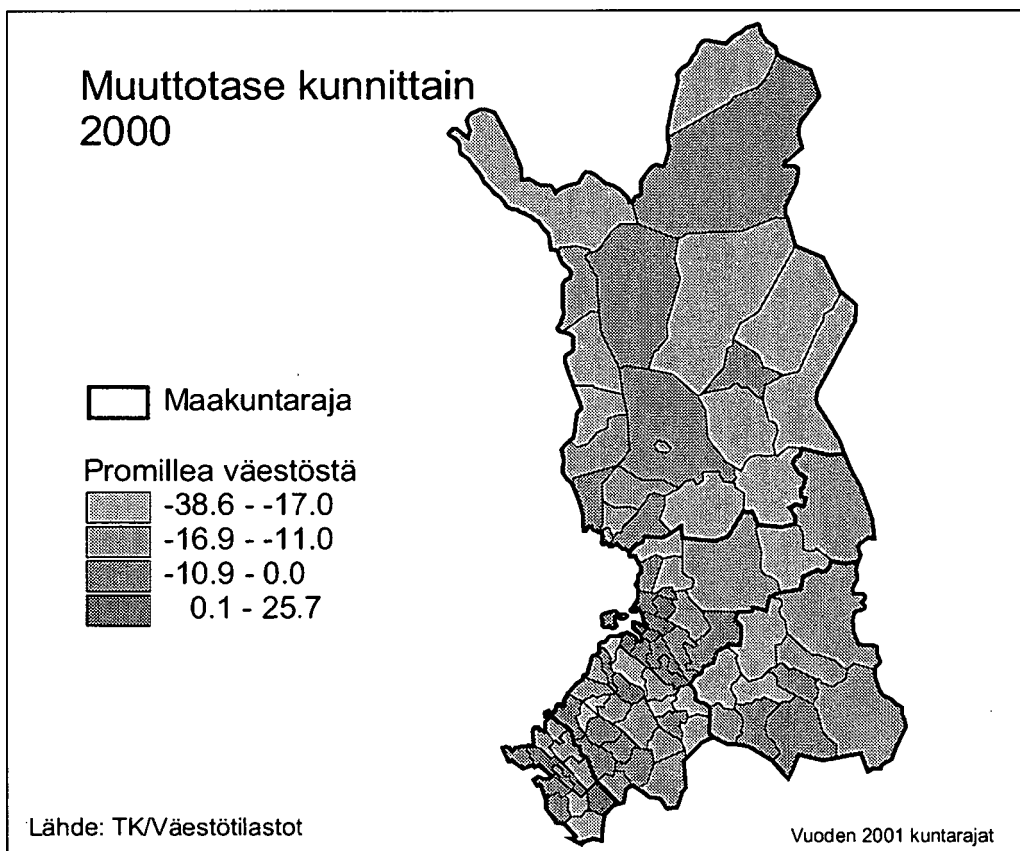
Lähde: TK/Väestötillastot

Vuoden 2001 kuntarajat

Kuva 12. Syntyneiden enemmitys kunnittain 2000.

Kuva 13. Syntyneiden enemmitys kunnittain 2000.

Kuva 14. Muuttotase kunnittain 2000.

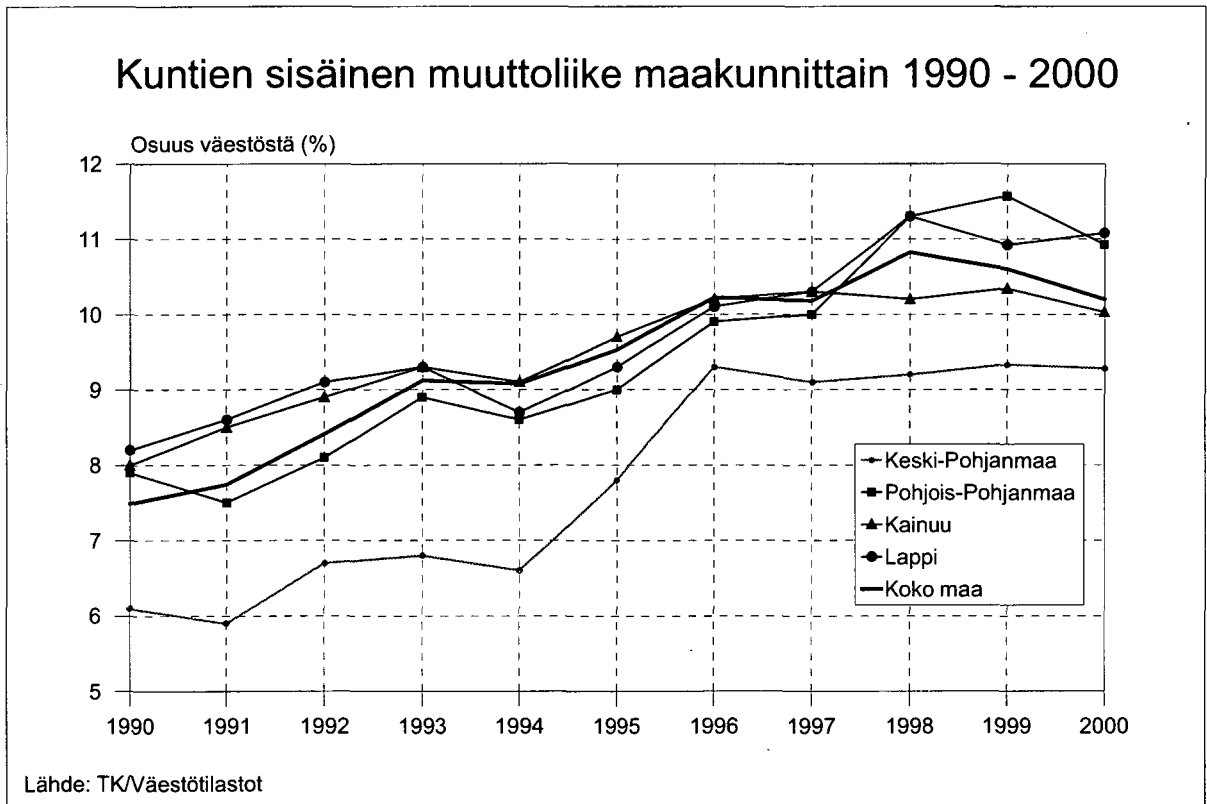
Muutot

Vuonna 2000 Pohjois-Suomen 85 kunnasta 11 oli muuttovoittoista. Suurin osa näistä kunnista sijaitsi Oulun seudulla. Maakunnista Lappi menetti suhteellisesti eniten väestöä muuttoliikkeen seurauksena. Pohjois-Pohjanmaa oli ainoa Pohjois-Suomen muuttovoittoinen maakunta. Suhteellisesti suurimmat kunta-kohtaiset muuttotappiot koettiin Savukoskella.

Kuntien sisäinen muuttoliike on pääosin kasvanut koko 1990-luvun ajan kaikissa tarkasteltavissa maakunnissa, kuten myös koko maassa. Keski-Pohjanmaalla kuntien sisäiset muutot suhteessa väestömäärään ovat olleet Pohjois-Suomen maakuntien alhaisimmat. Kunnassamuutto oli vuonna 2000 vilkkainta suurimmissa kaupungeissa, erityisesti Rovaniemellä ja Oulussa.

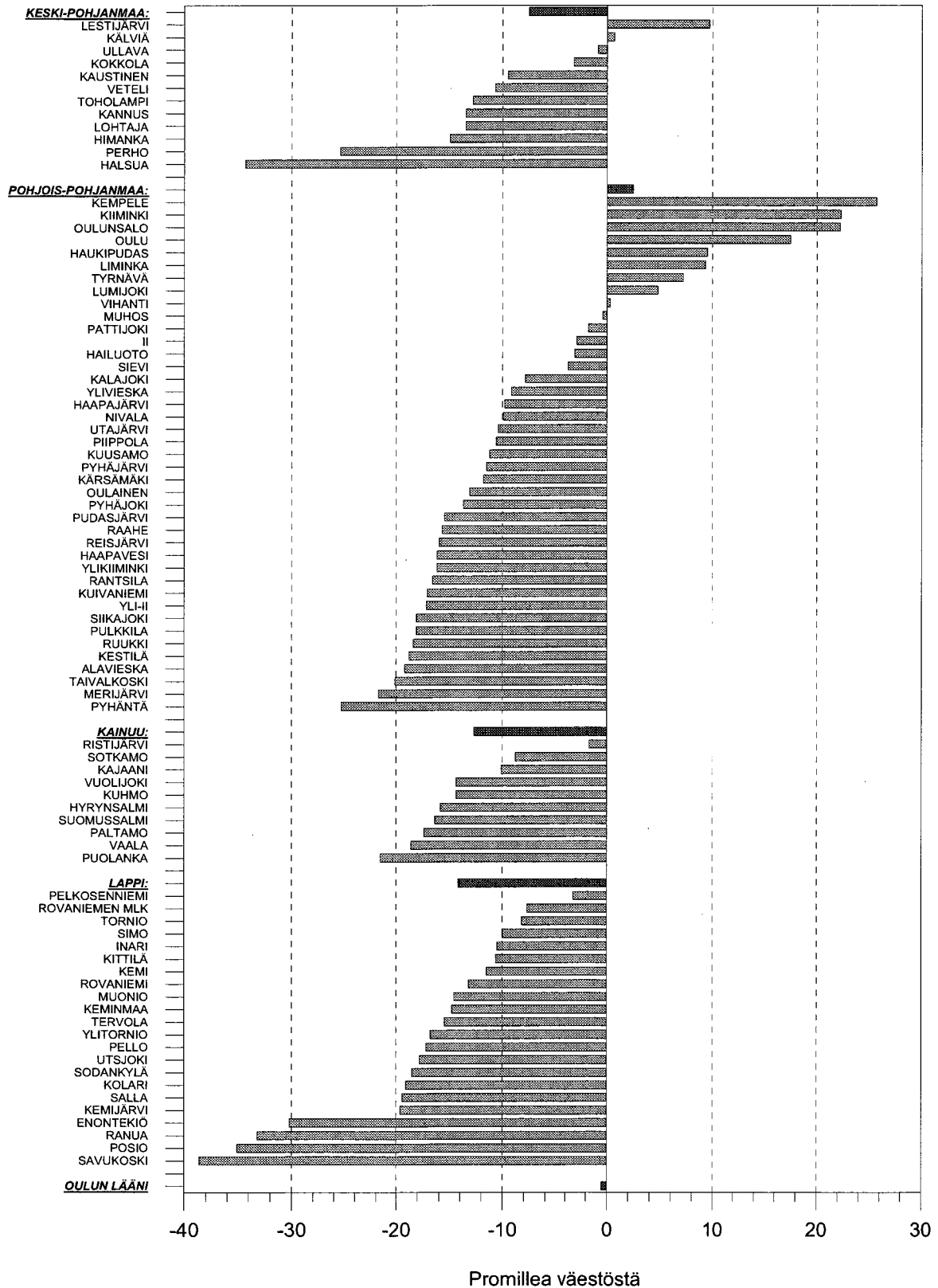
Suurimmat maakuntien väliset muuttovirrat alueella kulkivat vuonna 2000 alueen muista maakunnista Pohjois-Pohjanmaalle ja Pohjois-Pohjanmaalta Uudellemaalle. Myös lähtömuutto Lapista Uudellemaalle oli vilkasta, samoin Pohjois-Pohjanmaalta Lappiin. Lapin muuttotase oli positiivinen ainoastaan Kainuun maakuntaan nähden.

Kainuusta muutettiin useimmin Pohjois-Pohjanmaalle ja Uudellemaalle. Näistä maakunnista myös tulijoita oli eniten. Muuttovoittoa Kainuu sai ainoastaan Satakunnasta.

Kuva 15. Kuntien sisäinen muuttoliike maakunnittain 1990 – 2000.

Muuttotase kunnittain 2000

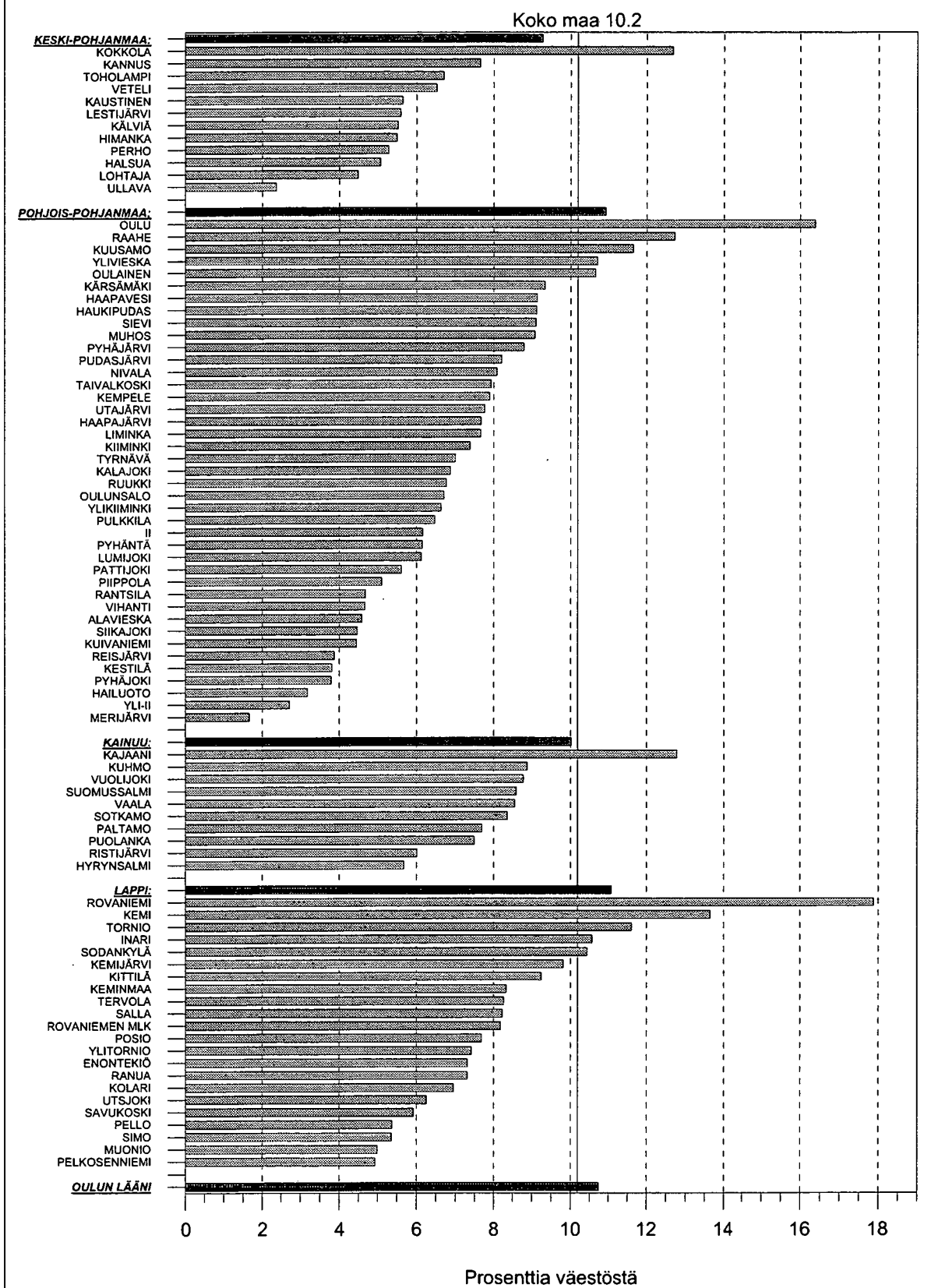

Lähde: TK/Väestötilastot

Vuoden 2001 kuntarajat

Kuva 16. Muuttotase kunnittain 2000.

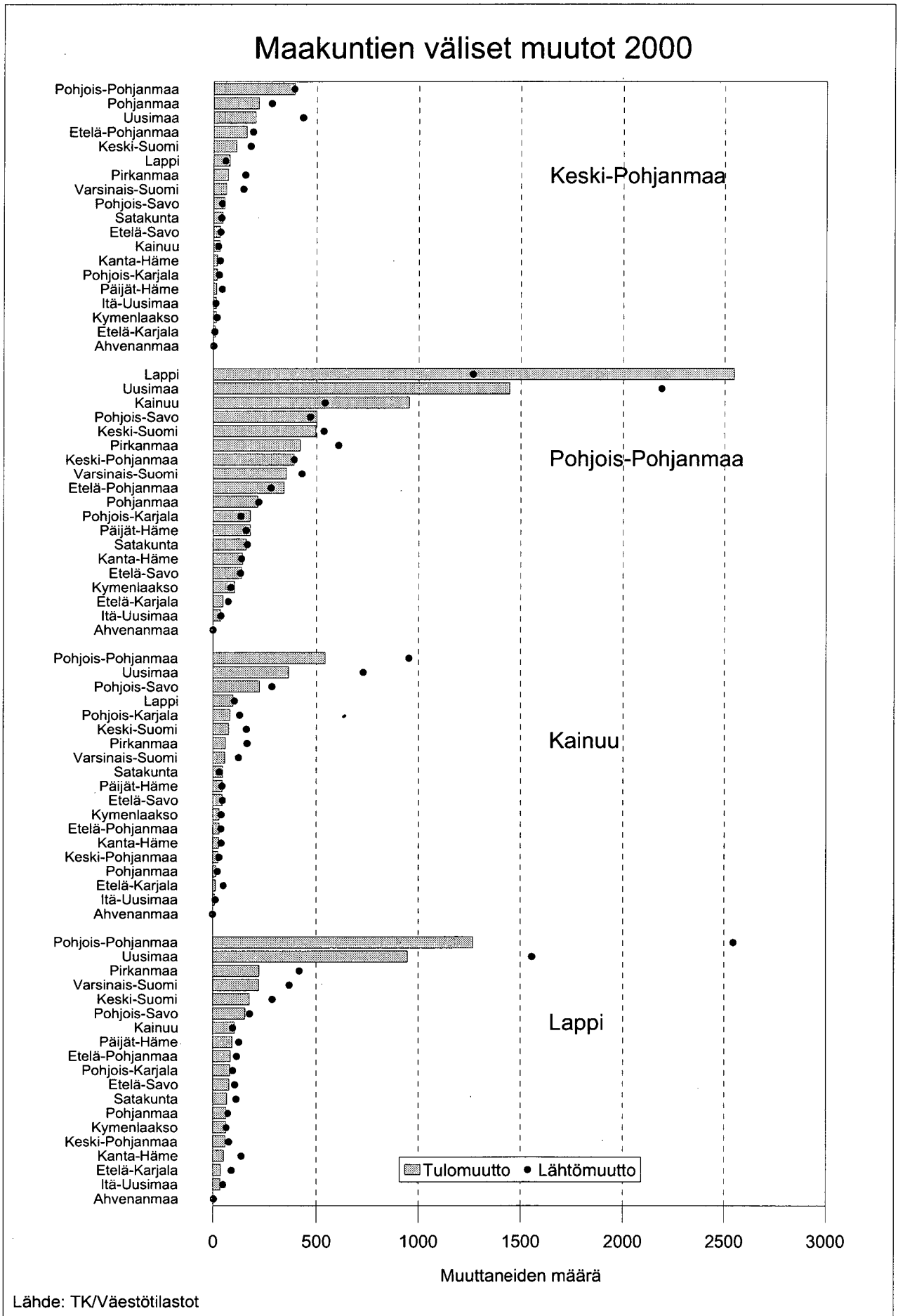
Kunnassamuutto 2000

Lähde: TK/Väestötilastot

Vuoden 2001 kuntarajat

Kuva 17. Kunnassamuutto 2000.

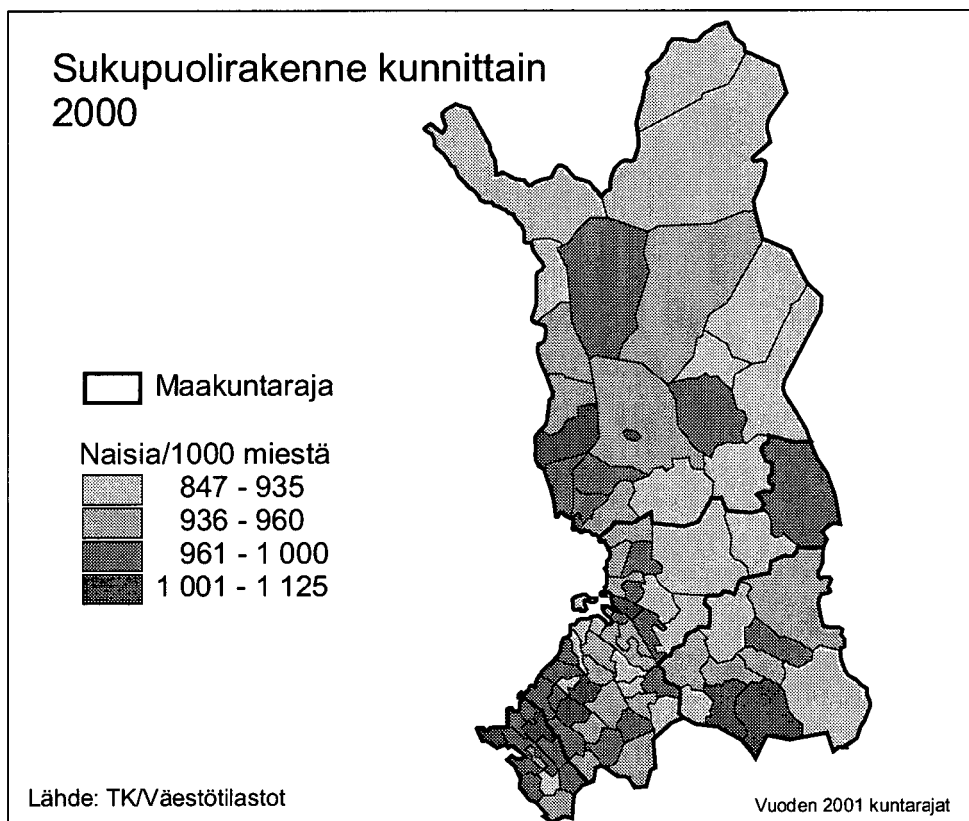
Kuva 18. Maakuntien väliset muutot 2000.

Ikä- ja sukupuolirakenne

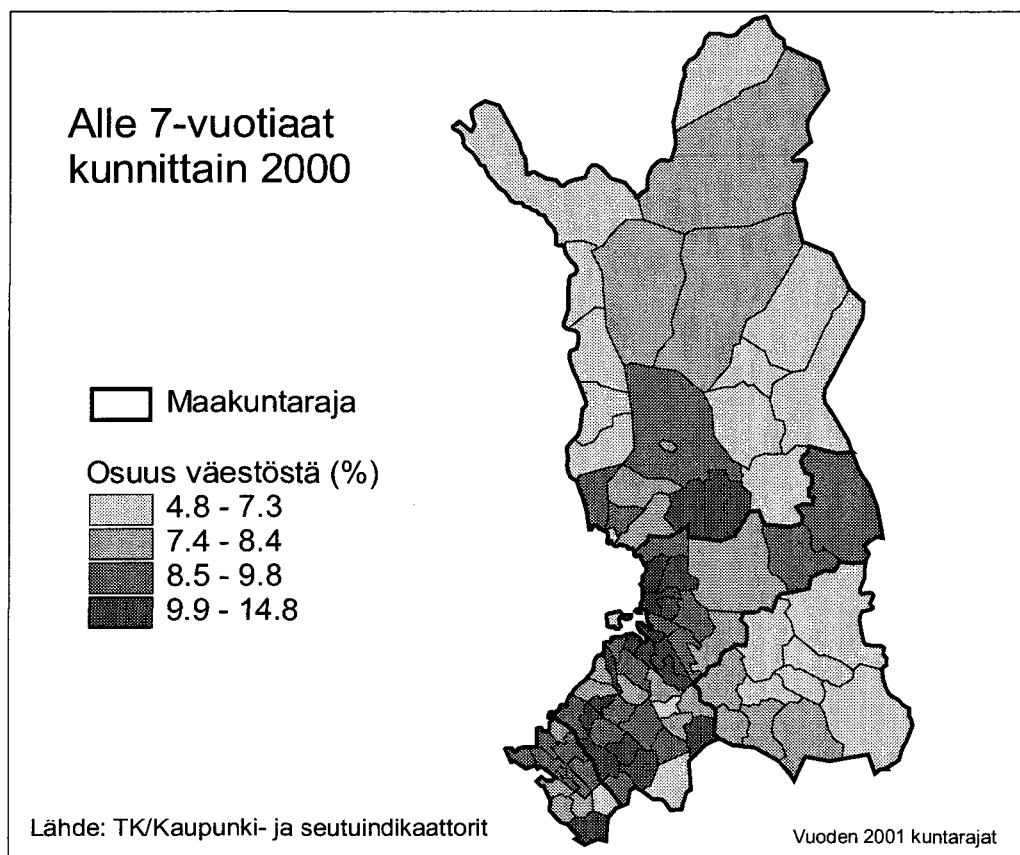
Oulunsalossa alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä oli vuonna 2000 suurin ja yli 64-vuotiaiden osuus vastaavasti pienin. Alle 7-vuotiaita oli myös suhteellisesti eniten Oulunsalossa ja Limingassa, vähiten Pelkosenniellä. Lähes kaikissa Keski- ja Pohjois-Pohjanmaan kunnissa alle 15-vuotiaiden osuus on selvästi suurempi kuin yli 64-vuotiaiden osuus. Suuressa osassa Kainuuta ja joissakin Lapin kunnissa yli 64-vuotiaita on sen sijaan jo enemmän kuin alle 15-vuotiaita. Suhteellisesti eniten 65 vuotta täyttäneitä on Ristijärvellä, yli neljännes koko väestöstä. Myös 20 – 34-vuotiaiden osuus on Kainuussa ja Lapissa pieni muuhun maahan verrattuna. Työikäisiä (15 – 64-vuotiaita) on puolestaan eniten Raahessa, Oulussa ja Utsjoella, vähiten Yli-lissä.

Väestön keski-ikä oli Pohjois-Pohjanmaalla vuonna 2000 36,5 vuotta, mikä on Suomen maakuntien alhaisin. Koko maan väestön keski-ikä oli 39,4 ja Pohjois-Suomen maakunnista vain Kainuussa väestön keski-ikä oli tätä korkeampi, 40,6 vuotta. Keski-Pohjanmaalla keski-ikä oli 38,5 vuotta ja Lapissa sama kuin koko maan keskimääräinen. Kunnista Hailuodossa ja Ristijärvellä keski-ikä ylitti 45 vuotta, kun Oulunsalossa se oli 30,0 vuotta. Vuodesta 1998 vuoteen 2000 väestön keski-ikä laski Pohjois-Suomessa Tyrnävällä ja Sievissä. 28 kunnassa keski-ikä nousi tuolloin yli vuodella. Vuosien 1980 ja 2000 välillä keski-ikä on noussut kaikissa Kainuun ja Lapin kunnissa enemmän kuin maassa keskimäärin, ja laskenut hieman ainoastaan kolmessa Pohjois-Pohjanmaan kunnassa.

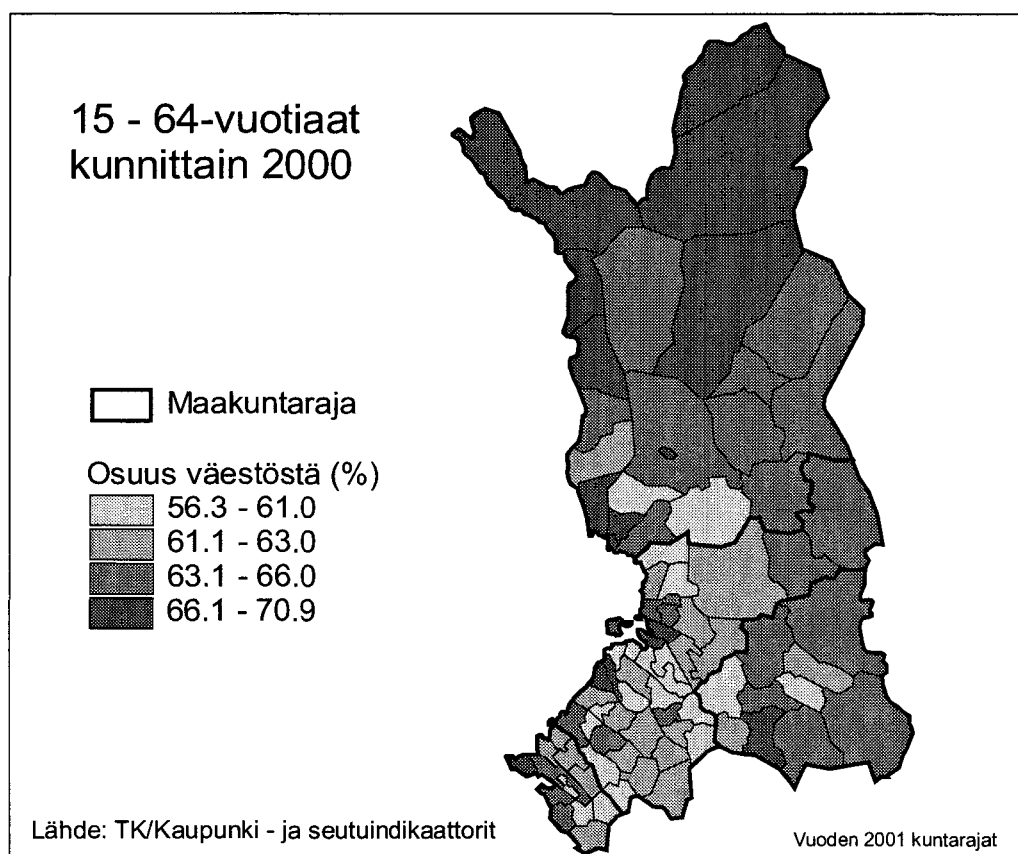
Suurin osa Pohjois-Suomen kunnista on sukupuolirakenteeltaan miesenemmistöisiä. Naiset olivat enemmistönä vuonna 2000 vain 10 kunnassa. Pohjois-Suomen naisvaltaisin kunta on Rovaniemi. Vähiten naisia tuhatta miestä kohti oli Savukoskella ja Ylikiimingissä, vain 847.

Kuva 19. Sukupuolirakenne kunnittain 2000.

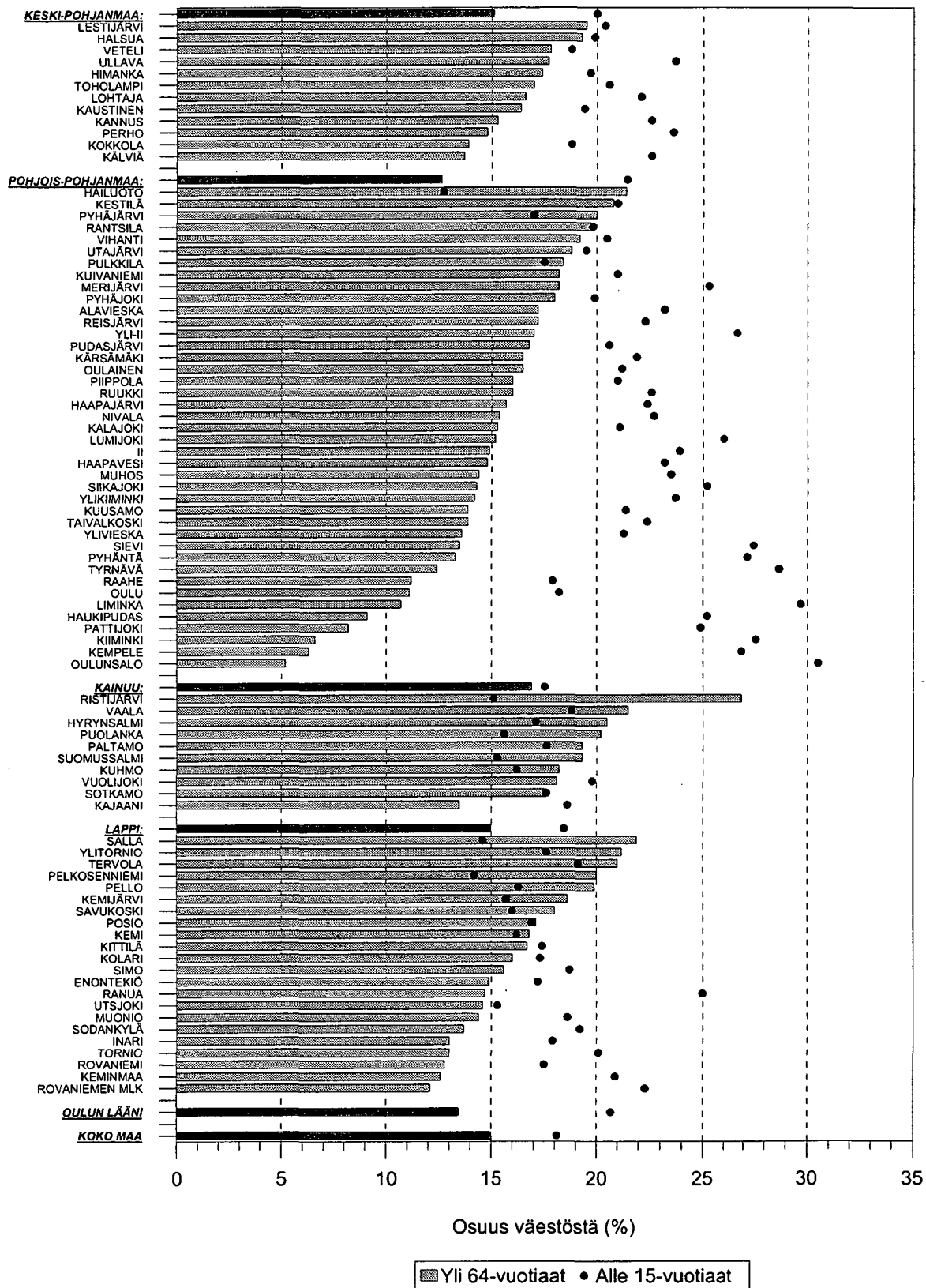

Kuva 20. Alle 7-vuotiaat kunnittain 2000.

Kuva 21. 15 – 64-vuotiaat kunnittain 2000.

Yli 64-vuotiaat ja alle 15-vuotiaat kunnittain 2000

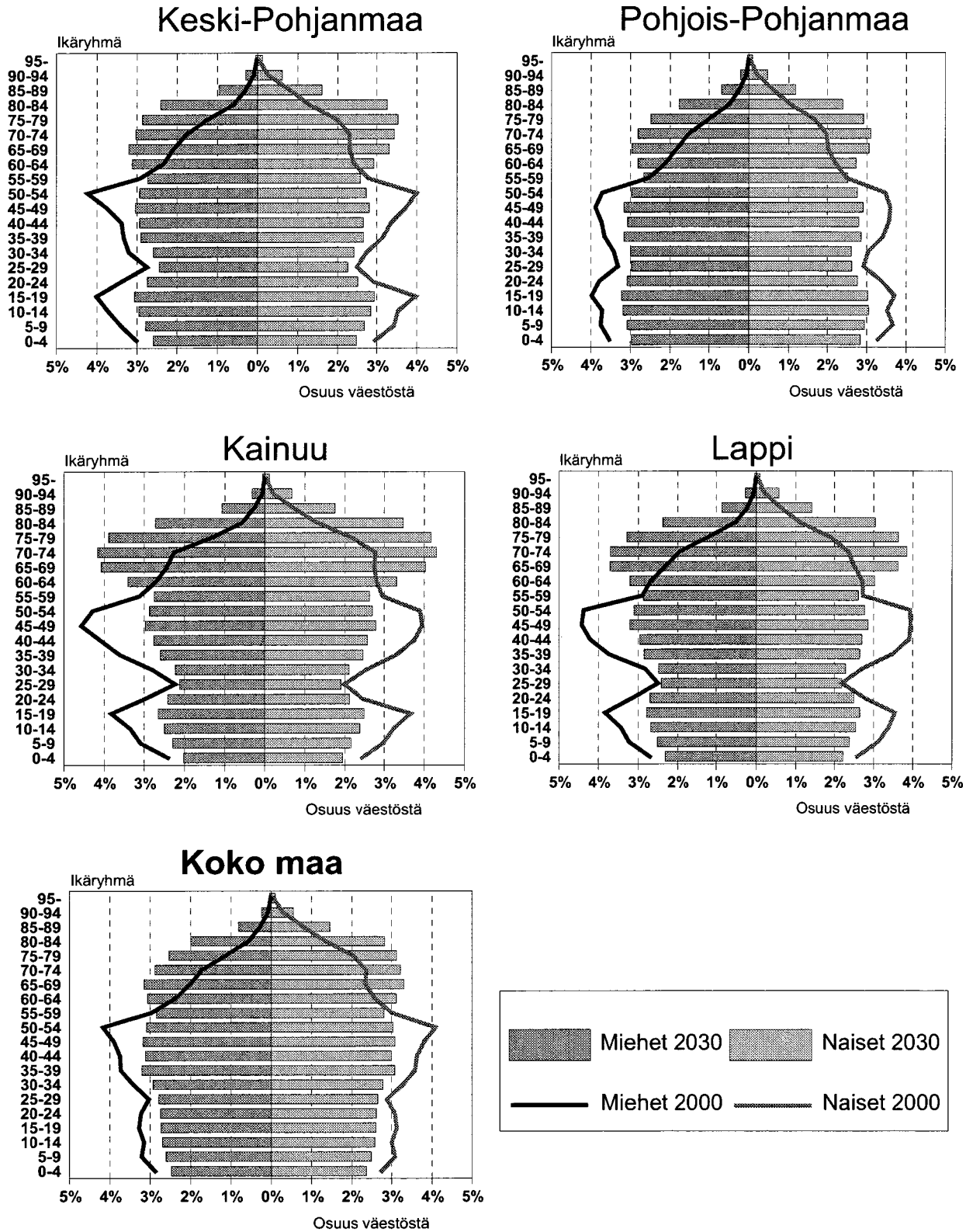

Lähde: TK/Väestötilastot

Vuoden 2001 kuntarajat

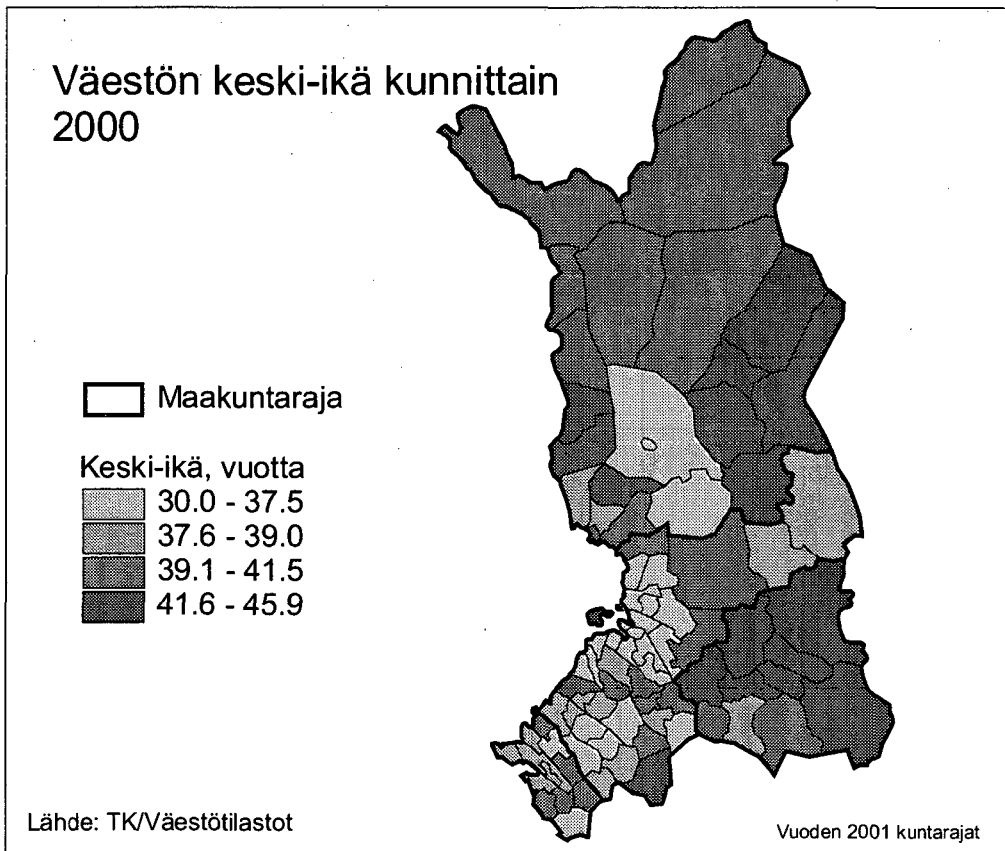
Kuva 22. Yli 64- ja alle 15-vuotiaat kunnittain 2000.

Väestöennusteen ikä- ja sukupuolirakenne maakunnittain vuoteen 2030 ja toteutunut väestö 2000

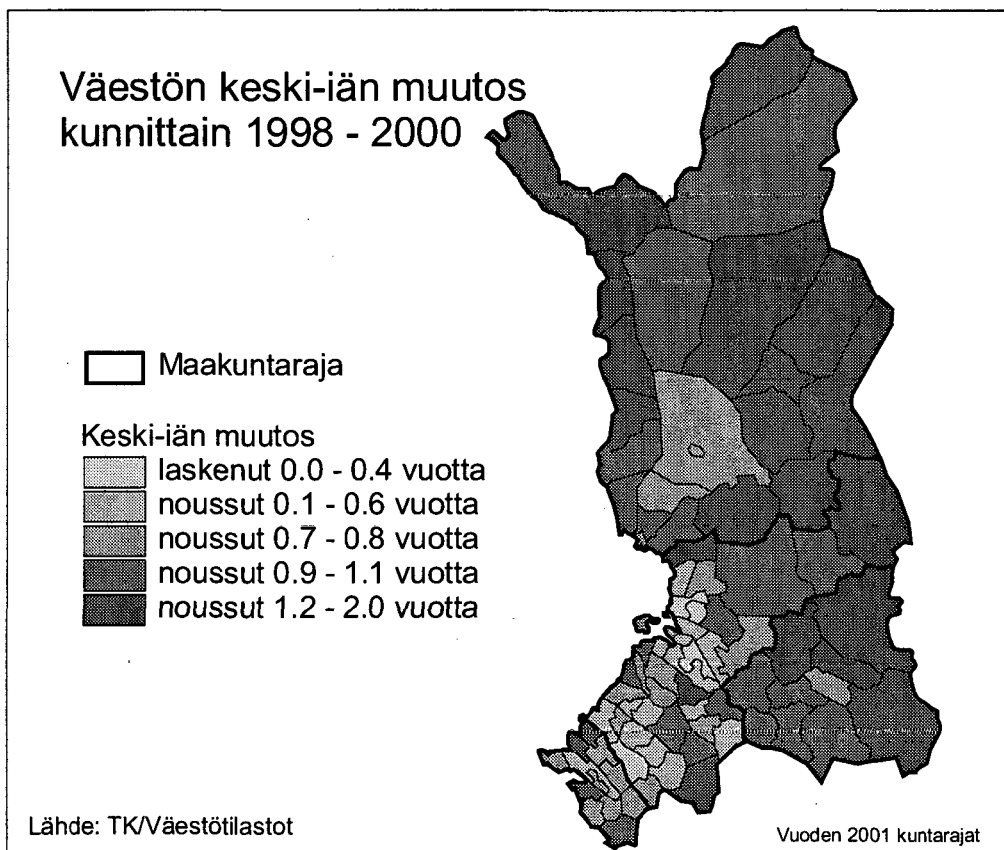

Lähde: TK/Väestötilastot

Kuva 23. Väestöennusteen ikä- ja sukupuolirakenne maakunnittain vuoteen 2030 ja toteutunut väestö 2000.

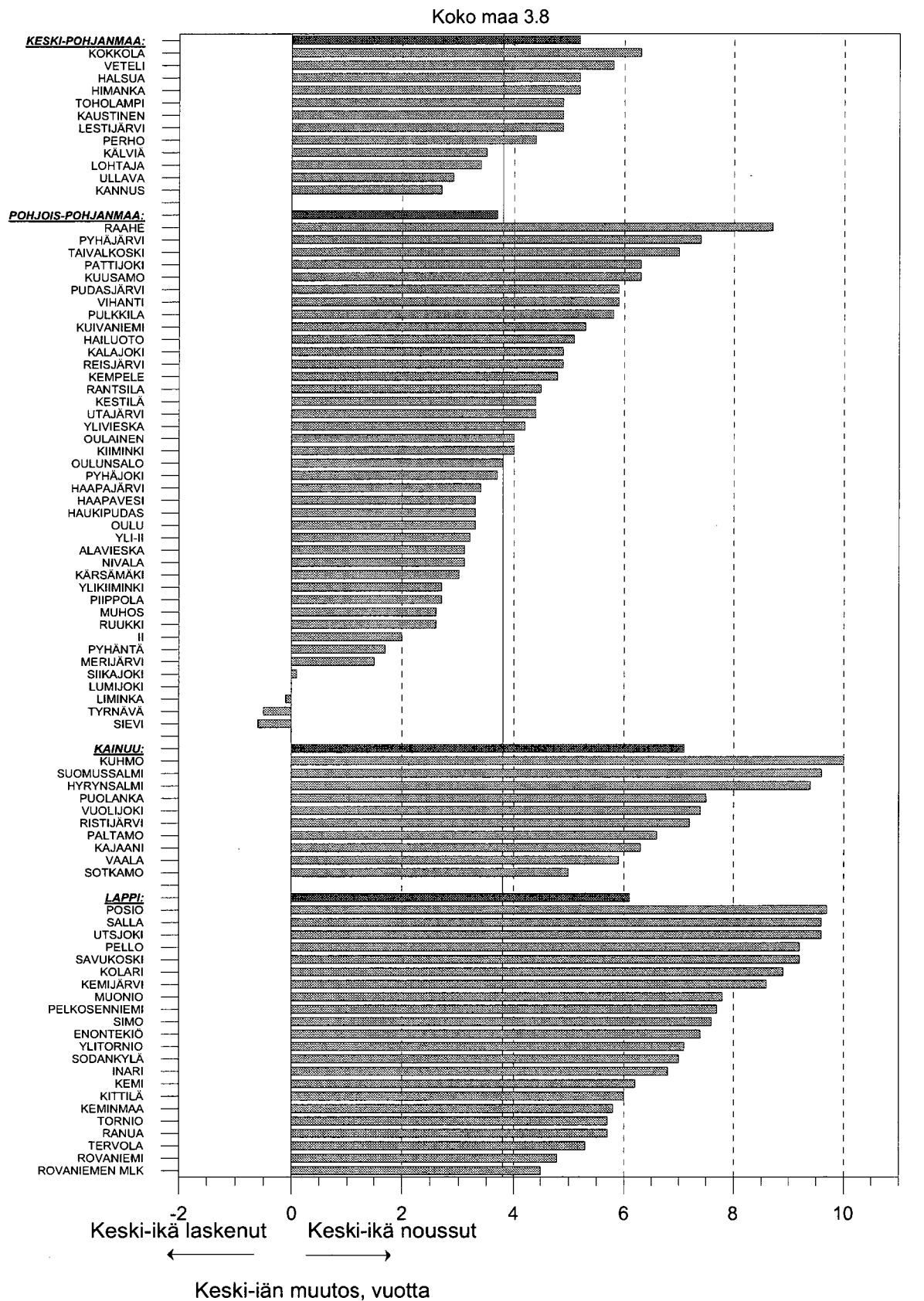

Kuva 24. Väestön keski-ikä kunnittain 2000.

Kuva 25. Väestön keski-ian muutos kunnittain 1998 - 2000.

Väestön keski-ikäen muutos kunnittain 1980 - 2000

Kuva 26. Väestön keski-ikäen muutos kunnittain 1980 – 2000.

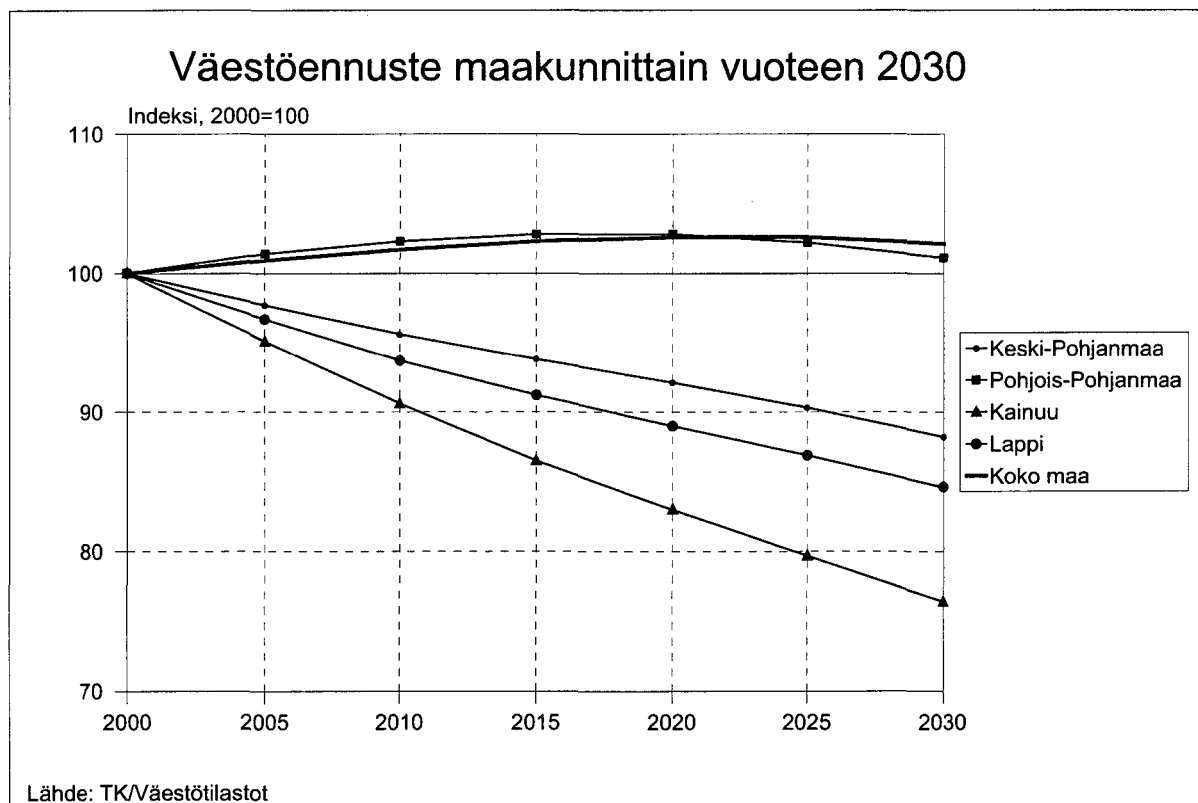
Väestöennuste

Tilastokeskuksen väestöennuste on demografinen trendilaskelma, jossa väestönkehityksen on oletettu jatkuvan viime vuosien kaltaisena. Syntyvien määrän laskeamisessa käytetyt hedelmällisyysluvut on pidetty nykytasolla koko ennustekauden. Kuolleisuuden on oletettu alenevan 1980-luvun alkuvuosista 1990-luvun lopulle lasketun keskimääräisen vuotuisen muutoksen mukaisesti. Muuttoalitusluvut on laskettu viideltä viime vuodelta ja ne on pidetty ennallaan. Viimeisin väestöennuste on laadittu syksyllä 2001.

Kainuun väkimäärä vähenee ennusteen mukaan koko maan maakunnista eniten, lähes neljänneksen vuoteen 2030 mennessä. Pohjois-Pohjanmaa on Pohjois-Suomen maakunnista ainoa, jonka väkimäärä on ennusteen mukaan tuolloin suurempi kuin nykyisin.

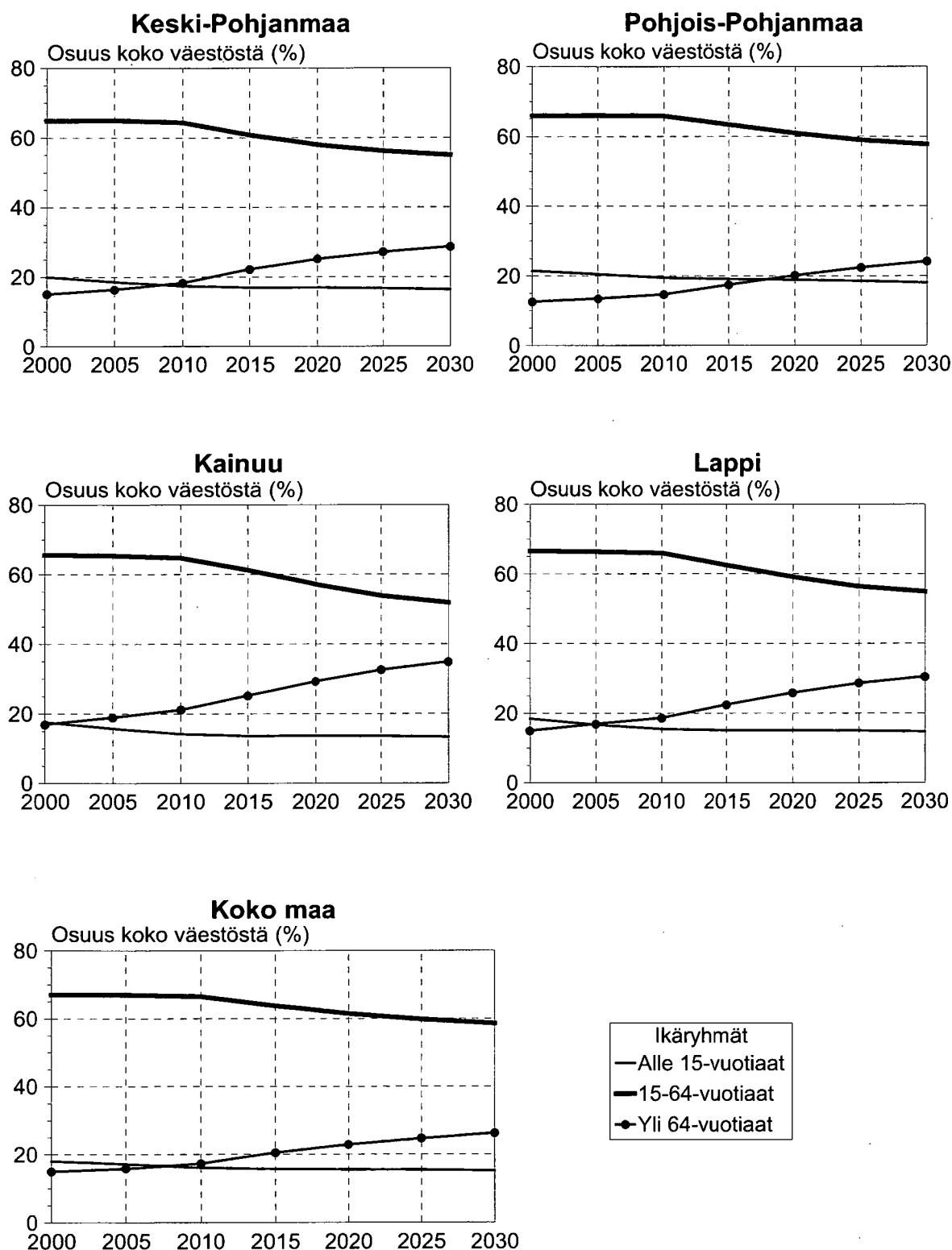
Koko maassa yli 65-vuotiaiden osuus väestöstä nousee nykyisestä 15 prosentista 26 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä. Kainuussa yli 65-vuotiaiden määrän ennustetaan nousevan vastaavana aikana 17 %:stä 35 %:iin. Työikäisten määrä alkaa vähetä vuoden 2010 tienoilla, kun suuret ikäluokat siirtyvät eläkeikään (myös kuva 23).

Kunnittain tarkasteltuna väkimäärän ennustetaan kasvavan eniten Oulun lähi-kunnissa ja vähenevän eniten Puolangalla, Kuhmossa, Ranualla, Ristijärvellä ja Sallassa, joissa väkimäärä vähenee ennusteen mukaan yli 35 % vuoteen 2030 mennessä.

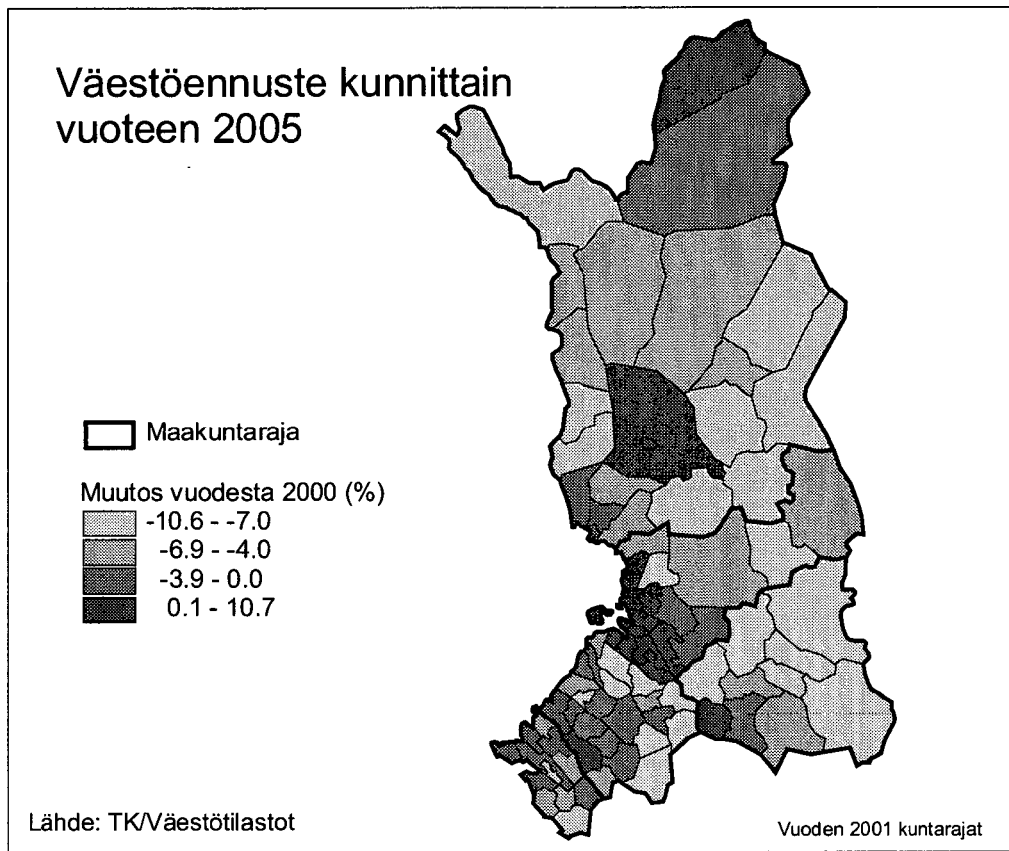
Kuva 27. Väestöennuste maakunnittain vuoteen 2030 (indeksi, 2000=100).

Väestöennuste ikäryhmittäin maakunnittain vuoteen 2030

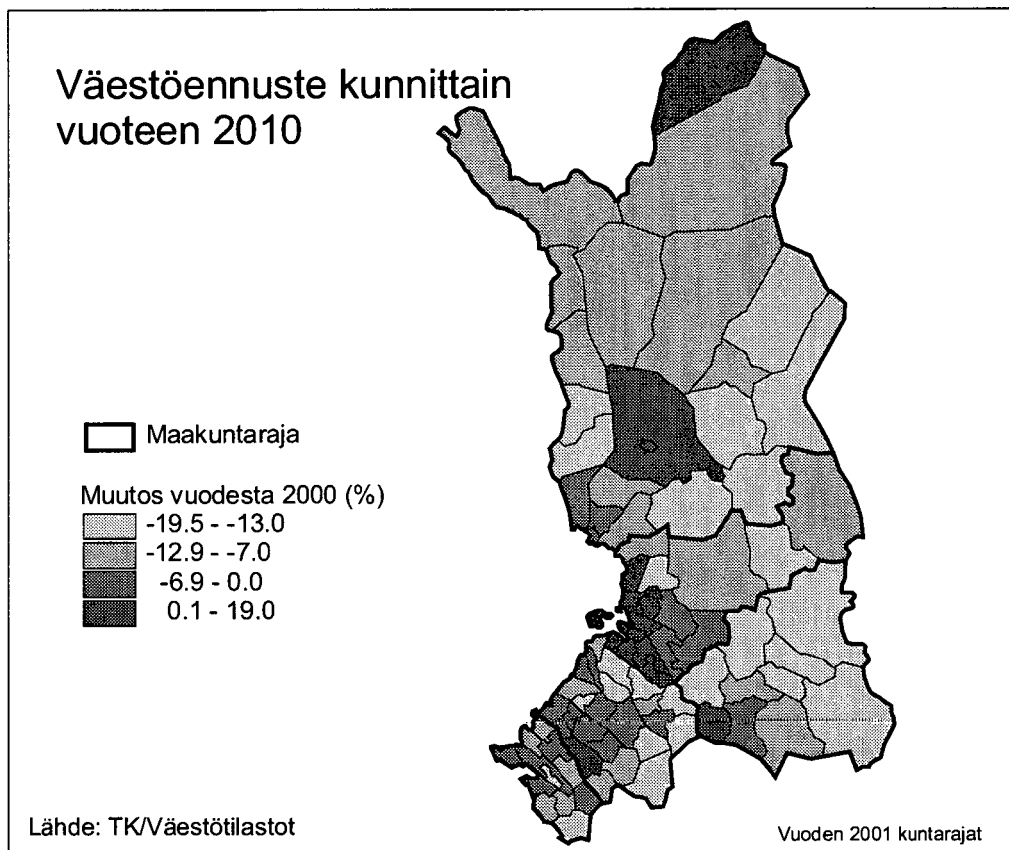

Lähde: TK/Väestötilastot

Kuva 28. Väestöennuste ikäryhmittäin maakunnittain vuoteen 2030.

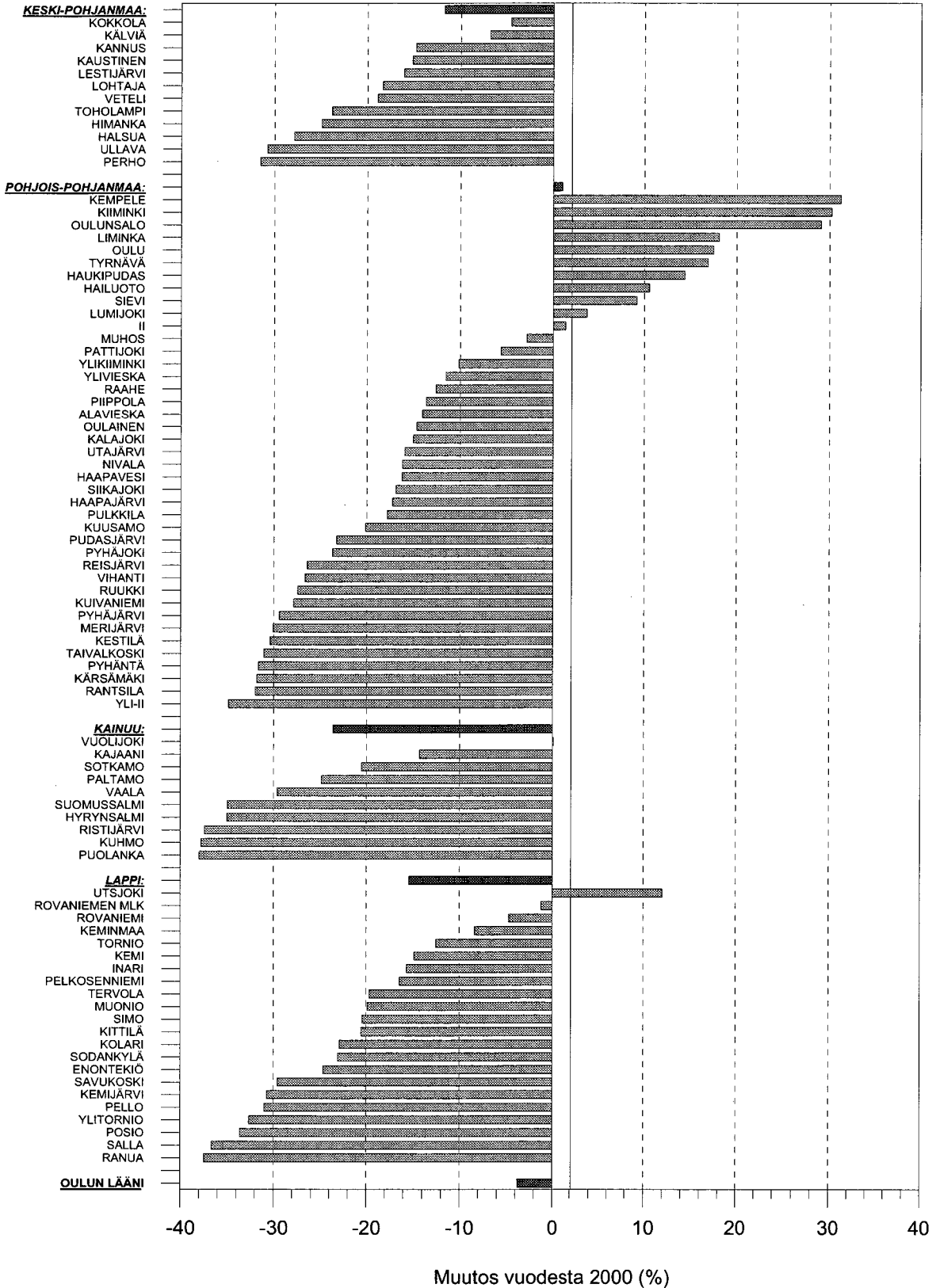
Kuva 29. Väestöennuste kunnittain vuoteen 2005.

Kuva 30. Väestöennuste kunnittain vuoteen 2010.

Väestöennuste kunnittain vuoteen 2030

Koko maa 2.11

Lähde: TK/Väestötilastot

Vuoden 2001 kuntarajat

Kuva 31. Väestöennuste kunnittain vuoteen 2030.

Saamelaiset

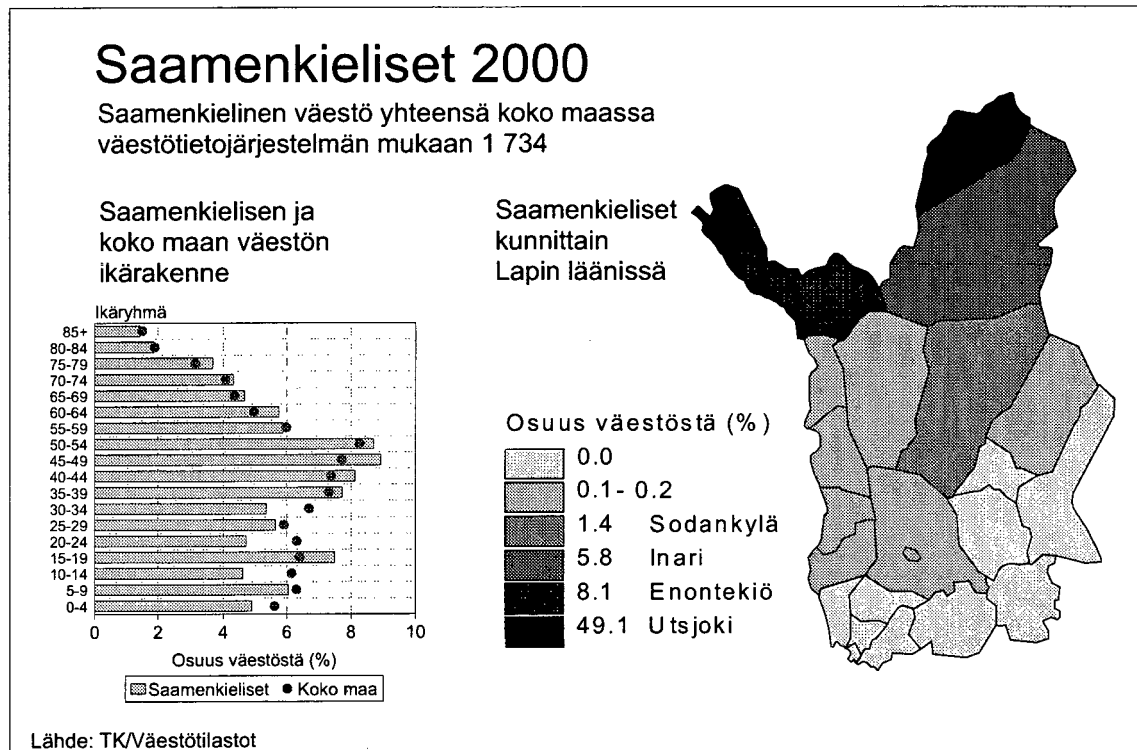
Saamelaiset ovat neljän valtion eli Norjan, Ruotsin, Suomen ja Venäjän alueella asuva alkuperäiskansa, jolla on oma kieli, kulttuuri, elämäntapa ja identiteetti. Arviot saamelaisten lukumäärästä vaihtelevat 40 000 ja 70 000 välillä. Suomessa saamelaisia lasketaan olevan noin 7 000. Saamelaisten kotiseutualue Suomessa muodostuu Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kuntien alueista sekä Sodankylän kunnassa sijaitsevasta Lapin paliskunnan alueesta.

Saamelaisille alkuperäiskansana turvataan Suomen Hallitusmuodossa saamelaisten kotiseutualueella omaa kieltään ja kulttuuriaan koskeva kulttuuri-itsehallinto sen mukaan kuin lailla säädetään. Kulttuuri-itsehallinnon toteuttamisesta säädetään tarkemmin saamelaiskäräjistä annetussa laissa.

Saamelaiskäräjälain mukaan saamelainen on henkilö, joka pitää itseään saamelaisena, edellyttäen:

- että hän itse tai ainakin yksi hänen vanhemmistaan tai isovanhemmistaan on oppinut saamen kielen ensimmäisenä kielenään; tai
 - että hän on sellaisen henkilön jälkeläinen, joka on merkitty tunturi-, metsä- tai kalastajalappalaiseksi maa-, veronkanto-, tai henkikirjassa; taikka
 - että ainakin yksi hänen vanhemmistaan on merkitty tai olisi voitu merkitä äänioikeutetuksi saamelaisvaltuuskunnan tai saamelaiskäräjien vaaleissa.
- (Lähde: Oikeusministeriön internetsivut: <http://www.om.fi/55.htm>).

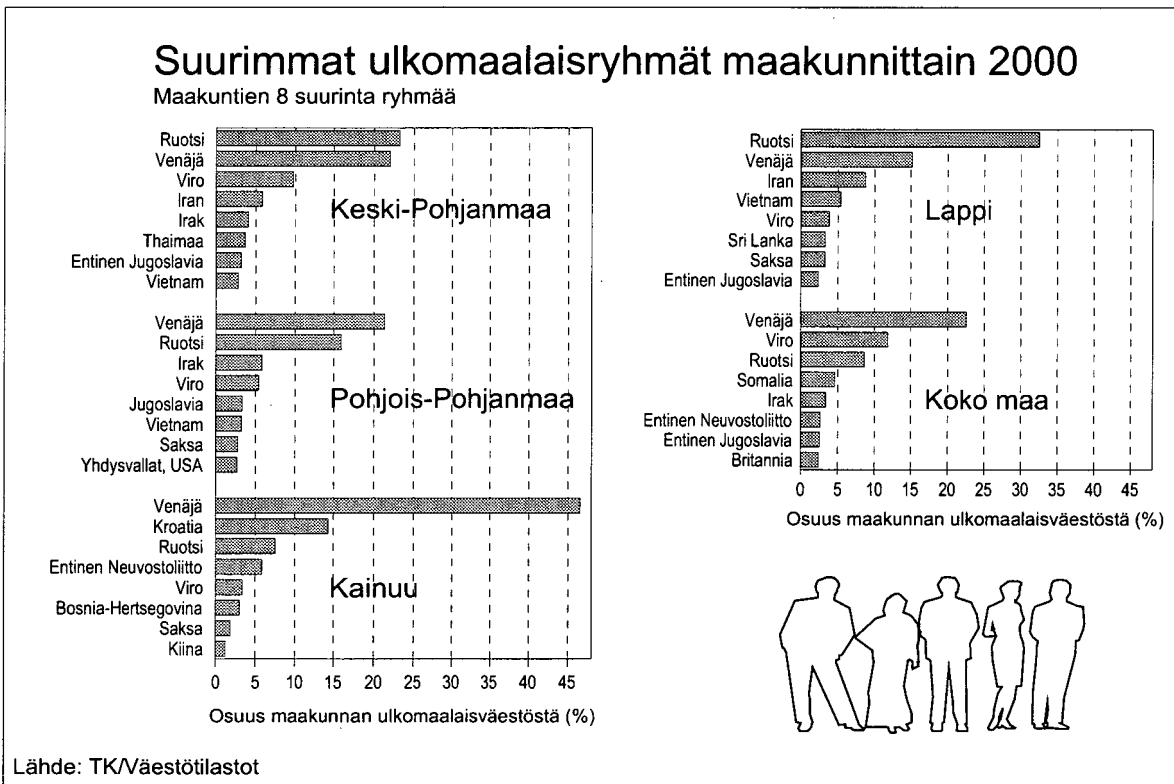
Väestötietojärjestelmän mukaan saamenkielistä oli koko maassa 1 734 vuonna 2000. Saamenkielisen väestön ikärakenne poikkeaa hieman koko maan ikärakenteesta. Nuoremmat ikäluokat ovat saamenkielisten keskuudessa yleensä pienempiä ja vanhemmat ikäluokat vastaavasti suurempia kuin koko maassa.

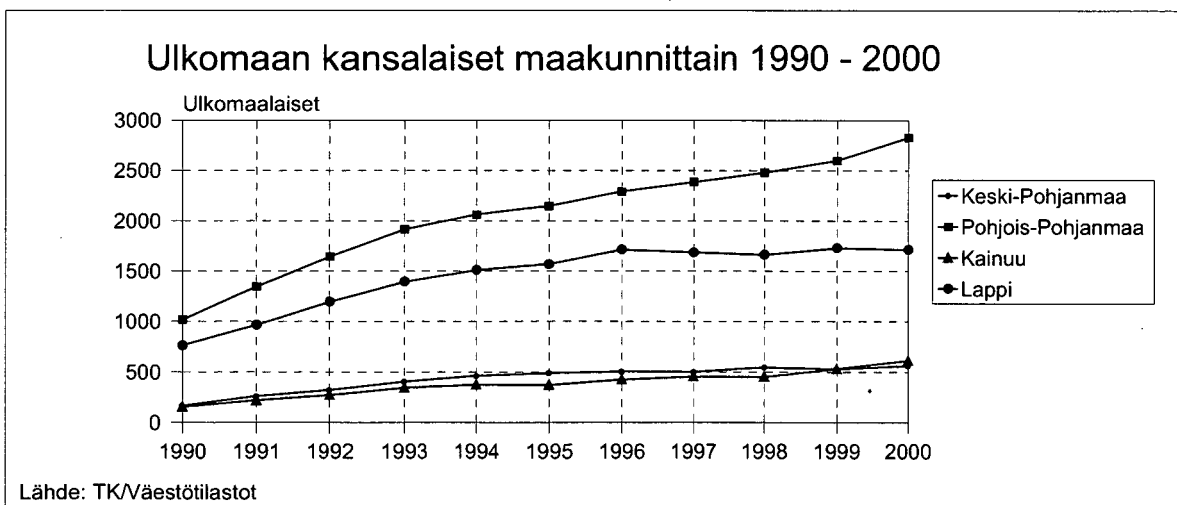
Kuva 32. Saamenkieliset 2000.

Ulkomaalaisväestö

Vuonna 2000 Suomessa asui 91 074 ulkomaalaista, joka on yli 17 promillea väestöstä. Vuolijokea lukuun ottamatta ulkomaalaisten suhteellinen osuus jäi tätä alhaisemmaksi kaikissa Pohjois-Suomen kunnissa. Suhteellisesti vähiten ulkomaalaisia asui Pulkkilassa, Ristijärvellä ja Kestilässä. Maakunnista Lapissa ulkomaalaisten osuus oli suurin ja Kainuussa pienin. Määrällisesti eniten ulkomaan kansalaisia asui kuitenkin Pohjois-Pohjanmaalla. Kaikissa maakunnissa ulkomaalaisten määrä on kasvanut koko 1990-luvun ajan. Kainuussa ja Pohjois-Pohjanmaalla suurin ulkomaalaisryhmä olivat venäläiset, Keski-Pohjanmaalla ja Lapissa ruotsalaiset vuonna 2000.

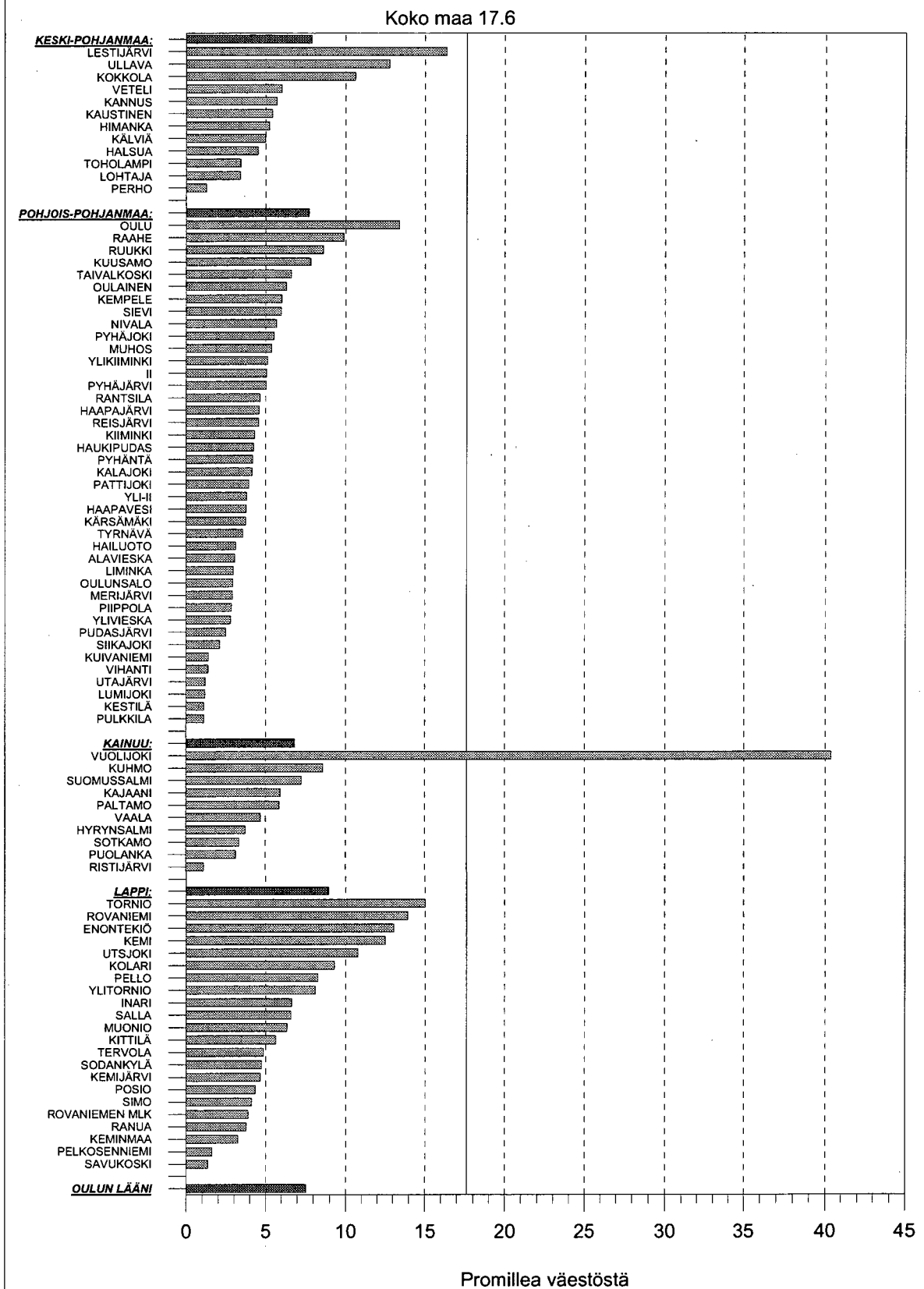

Kuva 33. Suurimmat ulkomaalaisryhmät maakunnittain 2000.

Kuva 34. Ulkomaan kansalaiset maakunnittain 1990 - 2000.

Ulkomaalaiset kunnittain 2000

Lähde: TK/Väestötilastot

Vuoden 2001 kuntarajat

Kuva 35. Ulkomaalaiset kunnittain 2000.

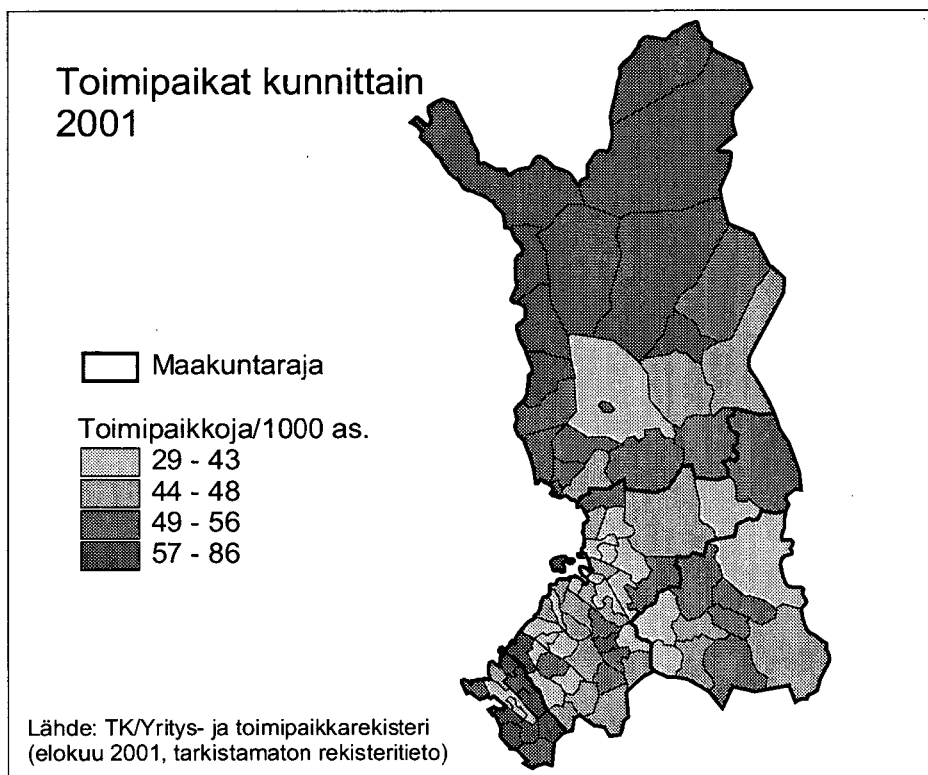
ELINKEINOELÄMÄ

Yritysten toimipaikat

Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisterin mukaan elokuussa 2001 katsauksen tarkastelualueella oli 34 754 yritysten toimipaikkaa. Eniten niitä oli Pohjois-Pohjanmaalla, 16 320. Lapissa toimipaikkojen määrä oli 10 496, Kainuussa 4 062 ja Keski-Pohjanmaalla 3 876. Asukaslukuun suhteutettuna toimipaikkojen määrä on alueella suurin Lapin pohjoisissa kunnissa. Merijärvellä ja Kiimingissä toimipaikkoja oli tuhatta asukasta kohti vähiten. Rekisteri kattaa kaikki yritykset, yhteisöt ja yksityiset elinkeinoharjoittajat, jotka ovat arvonlisäverovelvollisia tai toimivat työnantajina lukuun ottamatta julkisia viranomaisia.

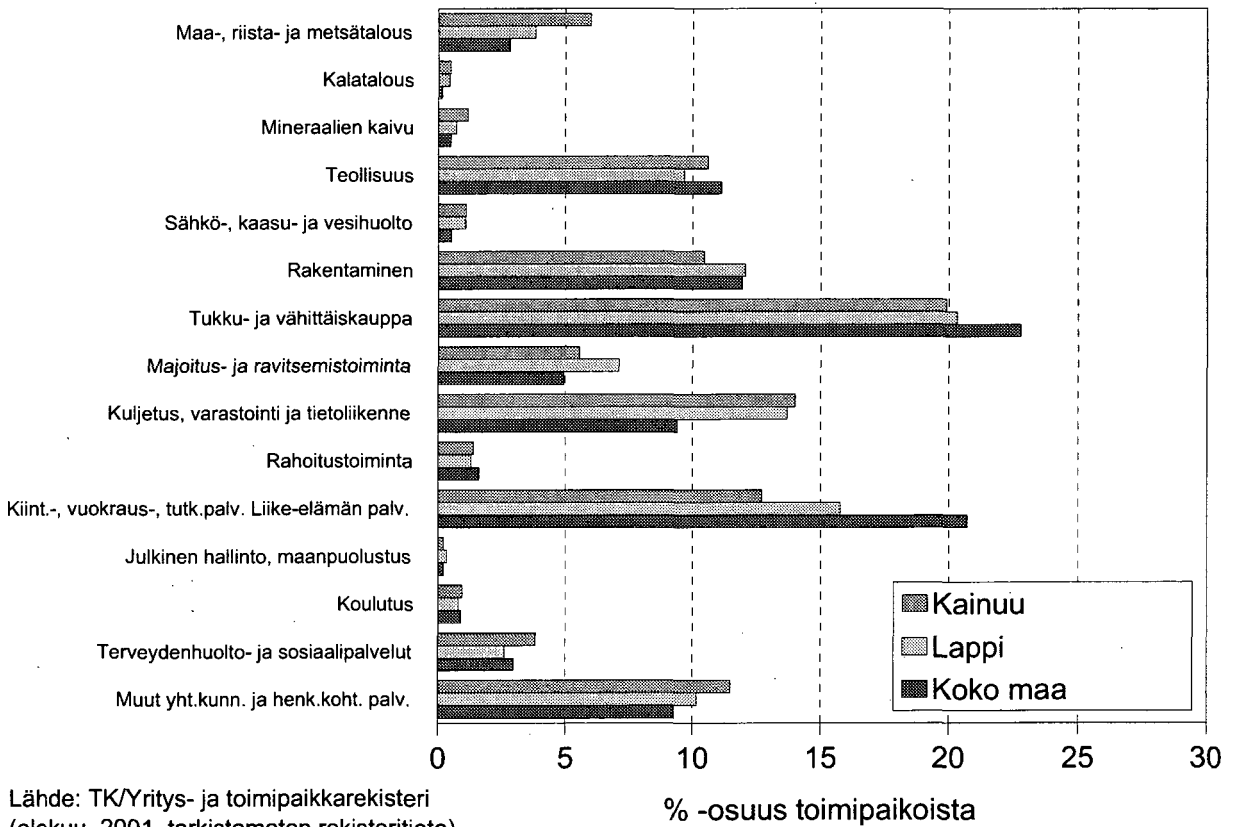
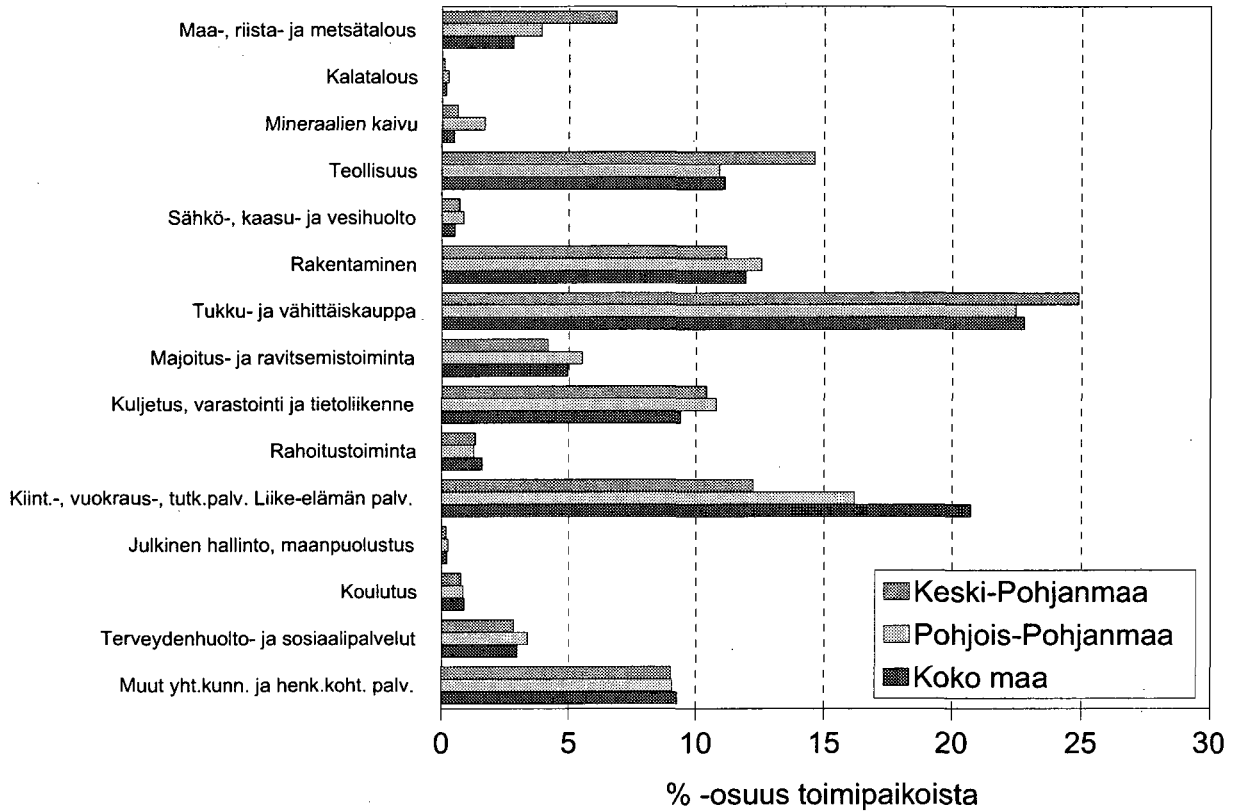
Pohjois-Suomessa on toimialoittain tarkasteltuna eniten tukku- ja vähittäiskaupan toimipaikkoja. Koko maahan verrattuna maa-, riista- ja metsätalouden sekä kuljetuksen, varastoinnin ja tietoliikenteen toimipaikkoja on paljon. Kiinteistö-, vuokraus- ja tutkimus- sekä liike-elämän palveluiden osuus on sen sijaan verraten pieni. Toimipaikkojen henkilöstöstä teollisuuden osuus on suurin kaikissa maakunnissa. Liikevaihdon osalta tukku- ja vähittäiskaupan osuus on ainoastaan Keski-Pohjanmaalla teollisuuden osuutta suurempi.

Maakunnittain tarkasteltuna Pohjois-Pohjanmaan toimipaikkojen liikevaihdon ja henkilöstön määrä on kasvanut vuosien 1995 ja 1999 välillä enemmän kuin koko maassa keskimäärin. Yksittäisistä kunnista toimipaikkojen määrä kasvoi eniten Halsualla, liikevaihto Oulunsalossa ja Utajärvellä sekä henkilöstömäärä Merijärvellä.

Kuva 36. Toimipaikat kunnittain 2001.

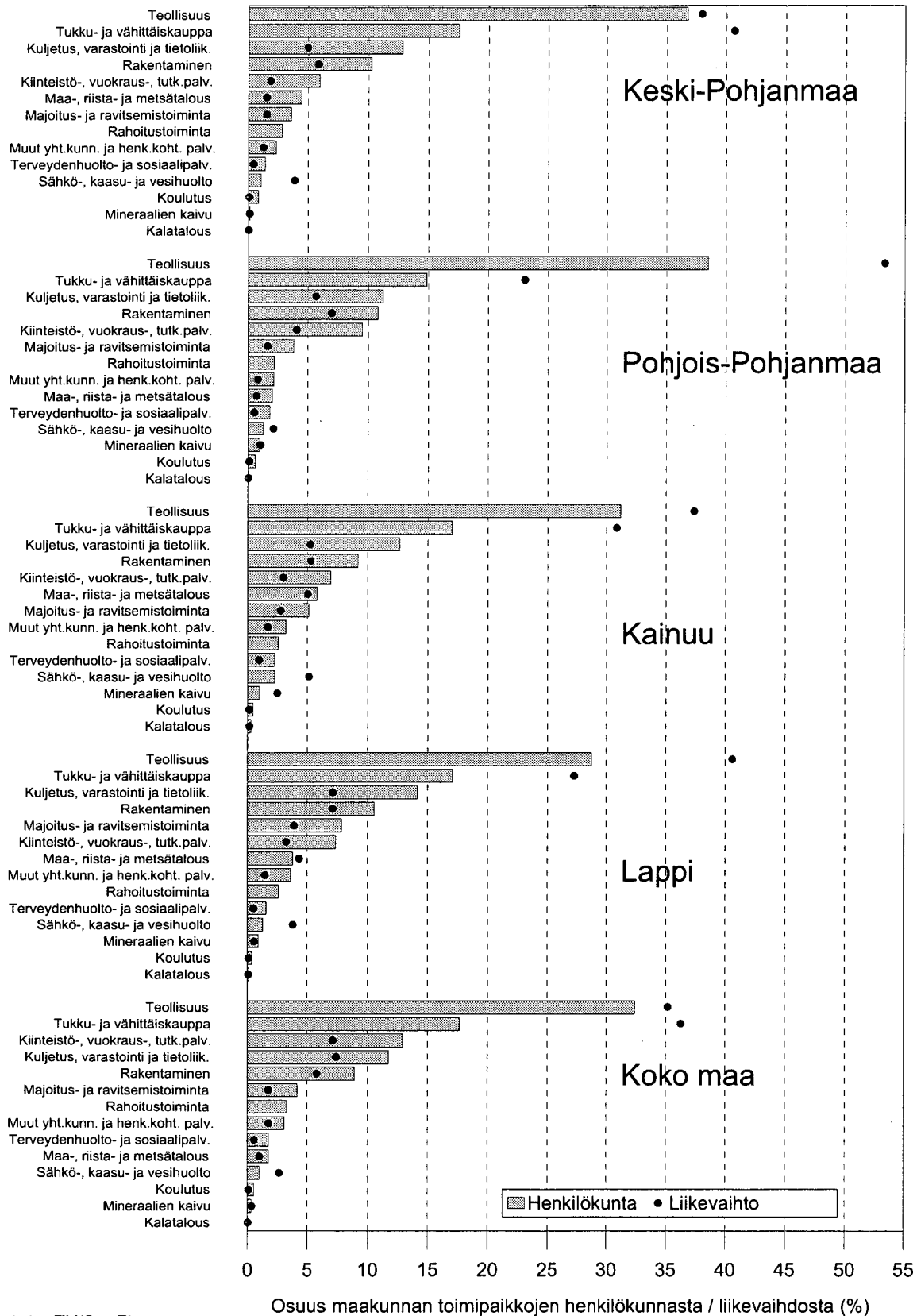
Toimipaikat toimialoittain maakunnittain 2001

Lähde: TK/Yritys- ja toimipaikkarekisteri (elokuu 2001, tarkistamaton rekisteritieto)

Kuva 37. Toimipaikat toimialoittain maakunnittain 2001.

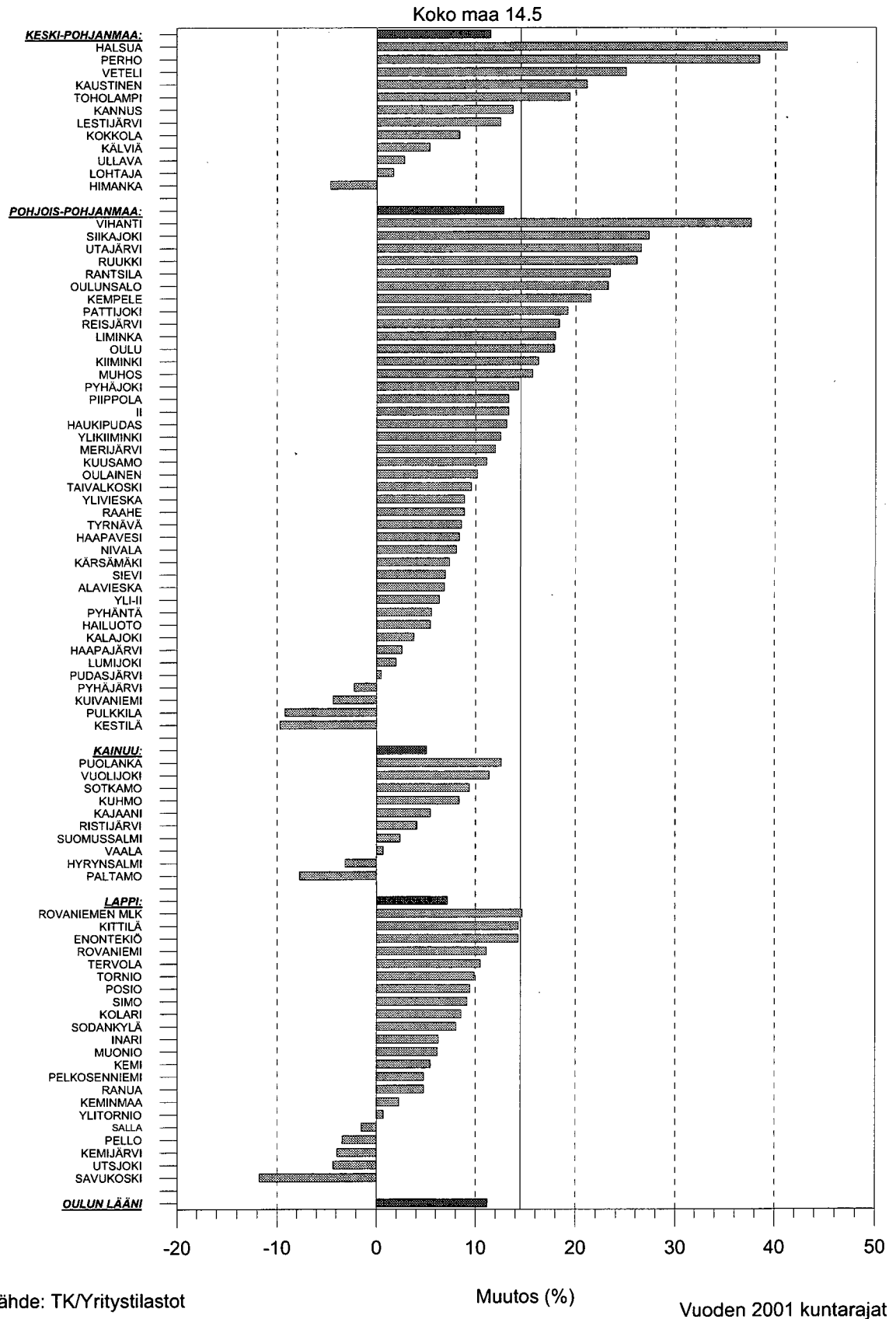
Toimipaikkojen henkilöstö ja liikevaihto toimialoittain maakunnittain 1999

Lähde: TK/StatFin

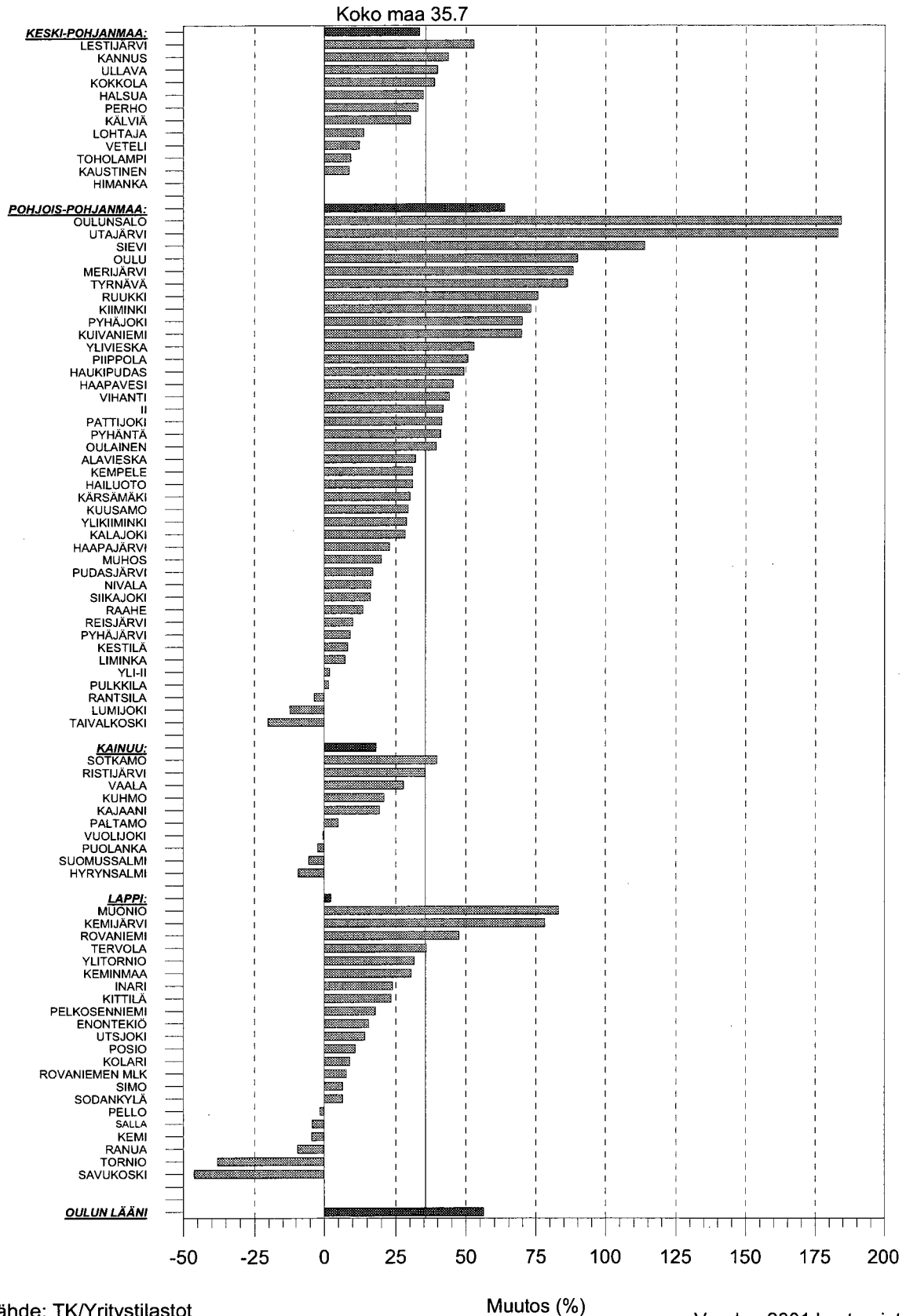
Kuva 38. Toimipaikkojen henkilöstö ja liikevaihto toimialoittain maakunnittain 1999.

Toimipaikkojen lukumäärän muutos kunnittain 1995 - 1999

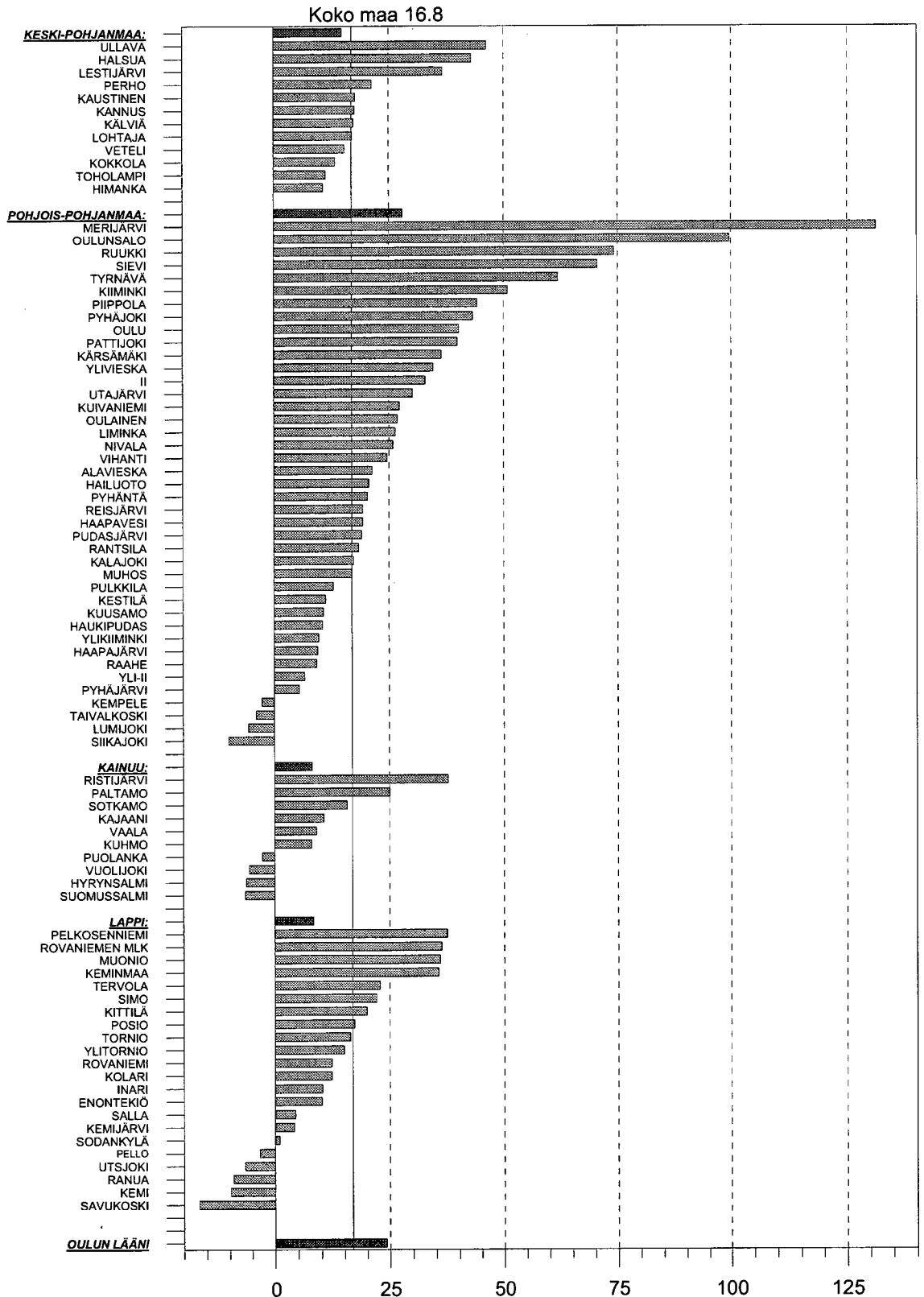
Kuva 39. Toimipaikkojen lukumäärän muutos kunnittain 1995 – 1999.

Toimipaikkojen liikevaihdon muutos kunnittain 1995 - 1999

Kuva 40. Toimipaikkojen liikevaihdon muutos kunnittain 1995 – 1999.

Toimipaikkojen henkilöstön muutos kunnittain 1995 - 1999

Lähde: TK/Yritystilastot

Muutos (%)

Vuoden 2001 kuntarajat

Kuva 41. Toimipaikkojen henkilöstön muutos kunnittain 1995 – 1999.

Elinkeinorakenne

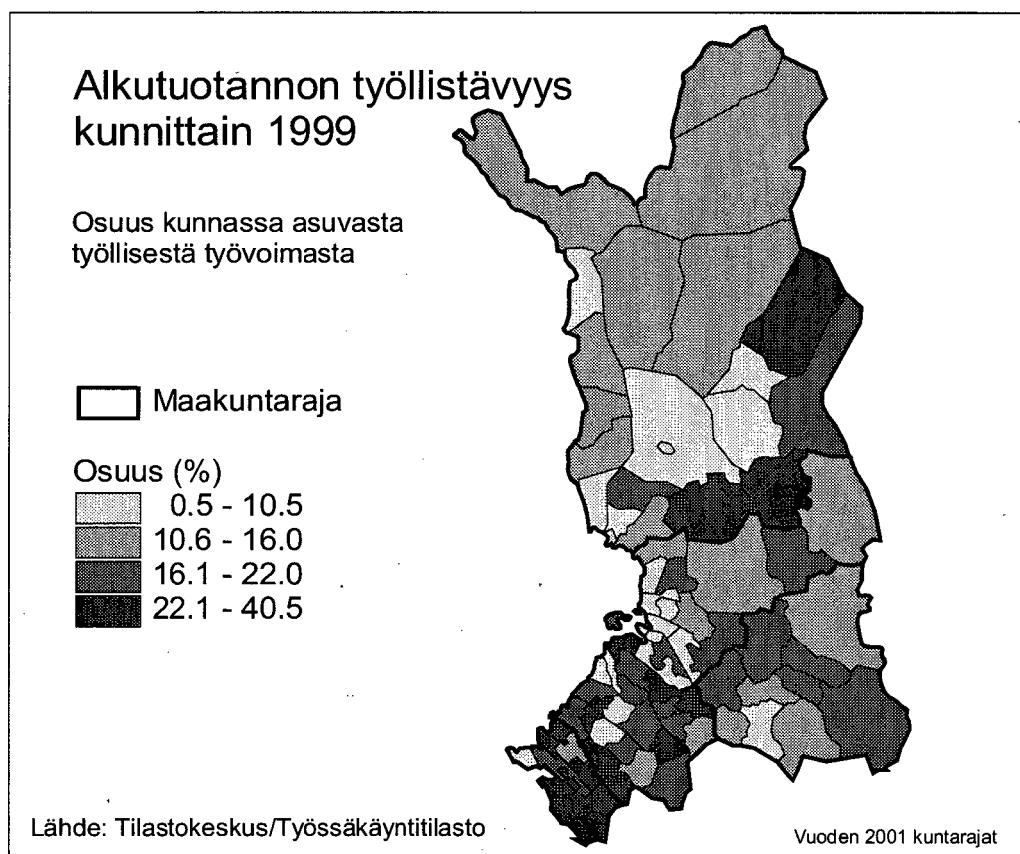
Työllisten määrä väheni Suomessa 1990-luvun alussa aina vuoteen 1993 saakka etenkin palveluissa ja jalostuksessa, eikä ole sittemmin noususta huolimatta saavuttanut kaikkialla vuoden 1990 tasoa. Alkutuotannossa työpaikkojen määrä on vähentynyt melko tasaisesti koko tarkastelujakson (1987 – 1999) ajan.

Tarkemman toimialajaotuksen mukaan vuonna 1999 teollisuus työllisti Pohjois-Pohjanmaalla useamman kuin joka viidennen työllisen ja Keski-Pohjanmaallakin lähes saman verran. Kainuussa ja Lapissa sen sijaan terveydenhuollon ja sosiaalipalveluiden piirissä työskenteleviä on enemmän kuin teollisuudessa.

Alkutuotanto

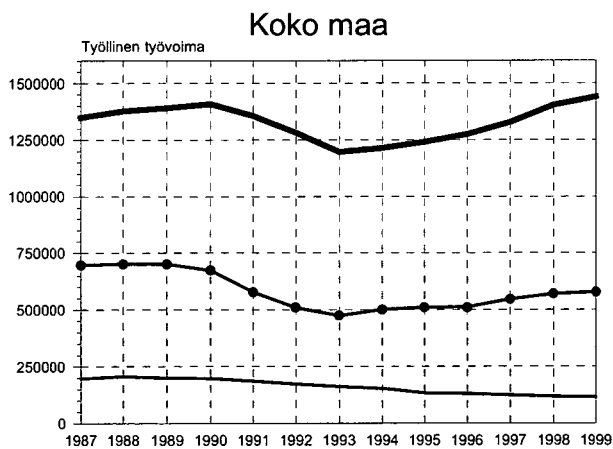
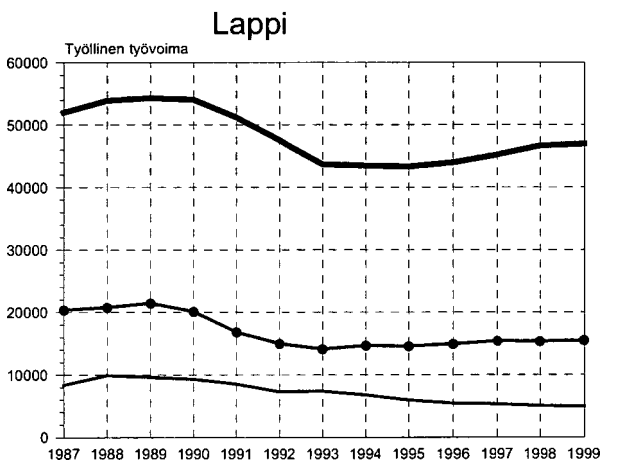
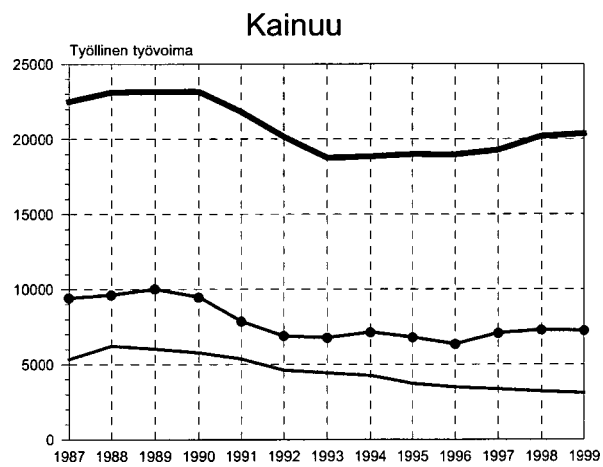
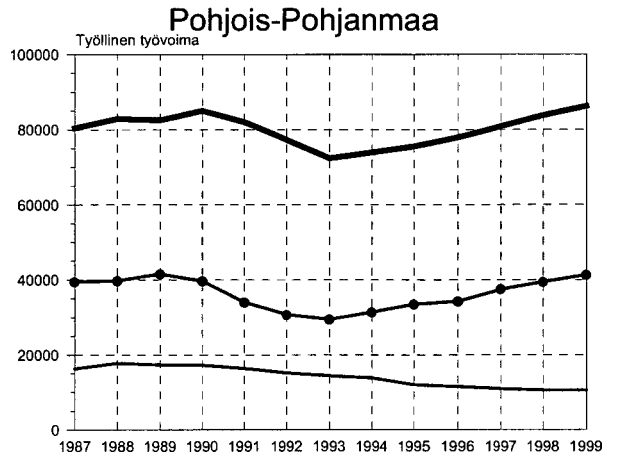
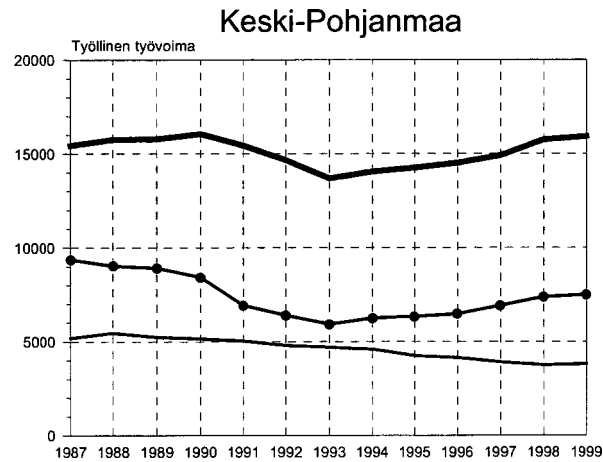
Kaikissa Pohjois-Suomen maakunnissa alkutuotanto työllistää enemmän kuin koko maassa keskimäärin. Sen työllistävyys oli vuonna 1999 suurin Ullavassa, jossa yli 40 % työllisistä toimi alkutuotannossa. Suhteellisesti vähiten alkutuotannossa työskenneltiin Oulussa, Kemissä ja Raahessa.

Pohjois-Suomen suurimmat keskimääräiset peltoalat olivat vuonna 1999 Tyrnävän ja Lumijoen maataloilla. Vähiten peltoalaa tilaa kohti oli Utsjoella, Enontekiöllä ja Savukoskella. Pääsääntöisesti Lapin kuntien maataloilla peltoalat olivat pienet, mutta metsäalaa oli monin paikoin yli sata hehtaaria. Verotettavat tulot tilaa kohti olivat suurimmat Oulussa, yli 41 000 euroa. Pienimmät, noin 15 500 euron tulot maatilataloudesta saatiin Enontekiöllä. Maatilatalouden keskimääräiset velat tilaa kohti olivat suurimmat Siikajoella (noin 80 250 euroa) ja pienimmät Haukiputaalla (8 340 euroa).

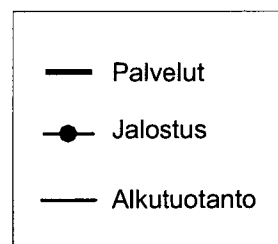

Kuva 42. Alkutuotannon työllistävyys kunnittain 1999.

Työllinen työvoima maakunnittain 1987 - 1999

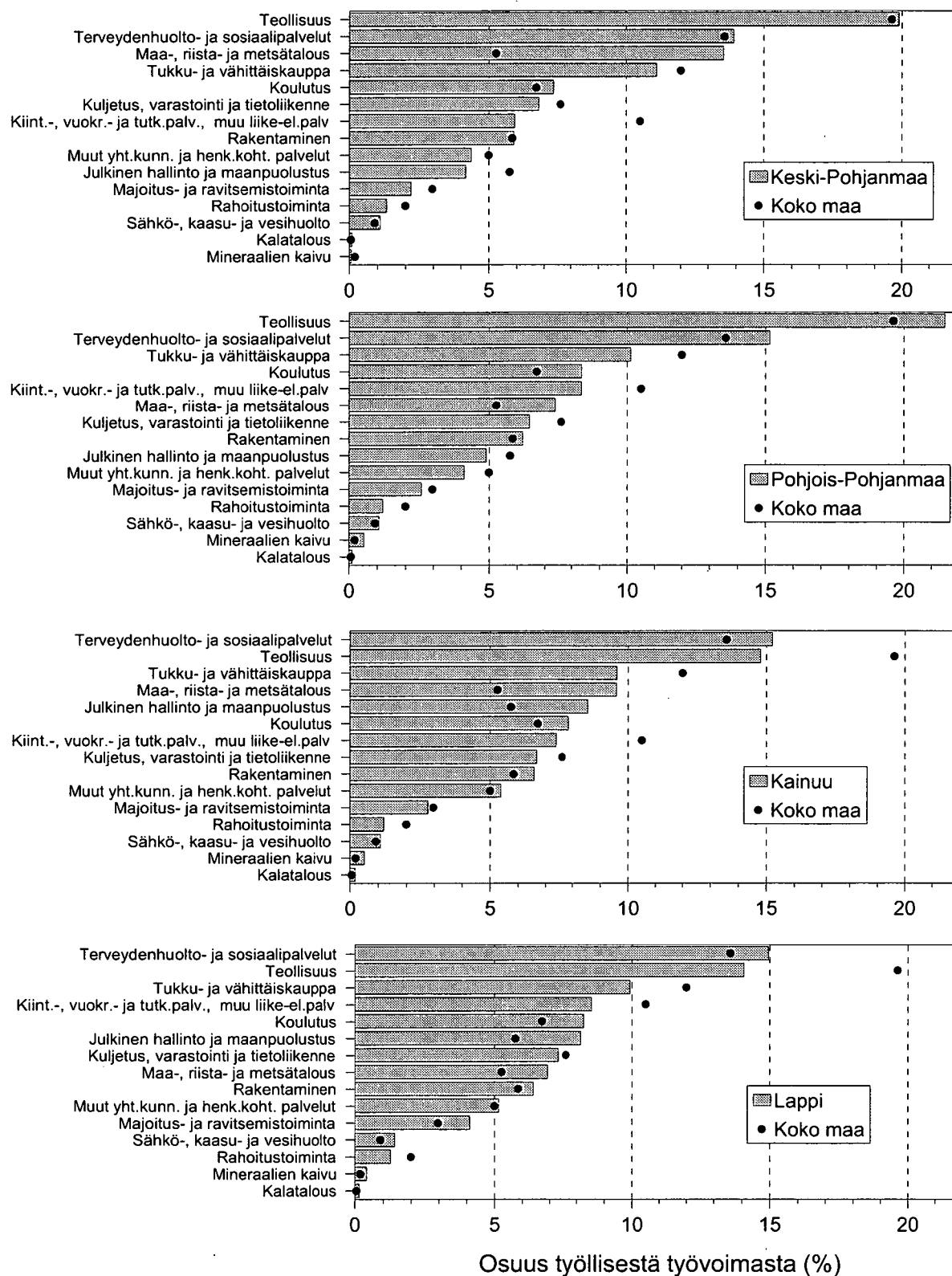
Huom! Erilaiset asteikot

Lähde: Tilastokeskus/Työssäkäyntitilastot

Kuva 43. Työllinen työvoima maakunnittain 1987 – 1999.

Elinkeinorakenne maakunnittain 1999

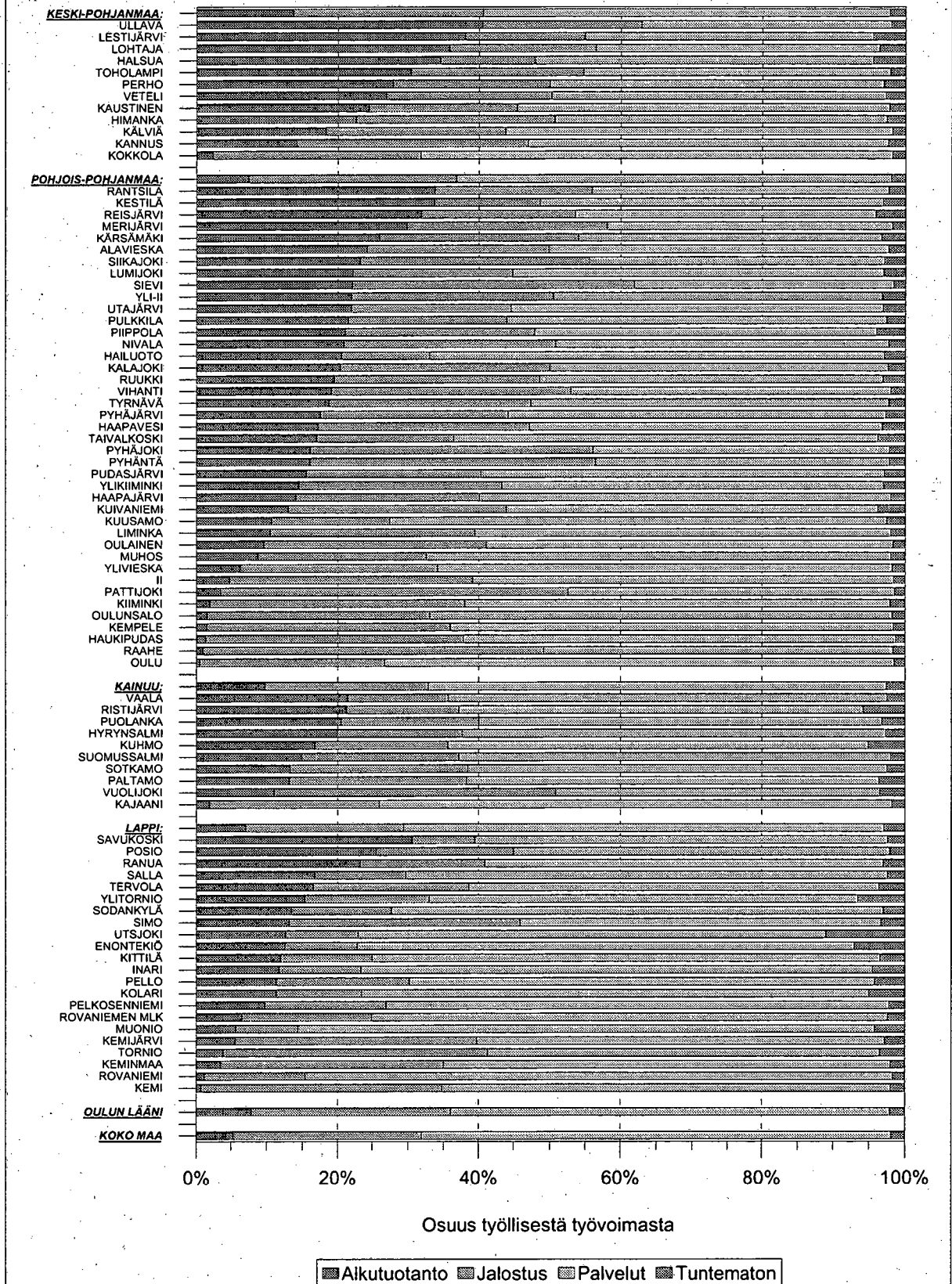

Lähde: Tilastokeskus/Työssäkäyntitilasto

Kuva 44. Elinkeinorakenne maakunnittain 1999.

Elinkeinorakenne kunnittain 1999

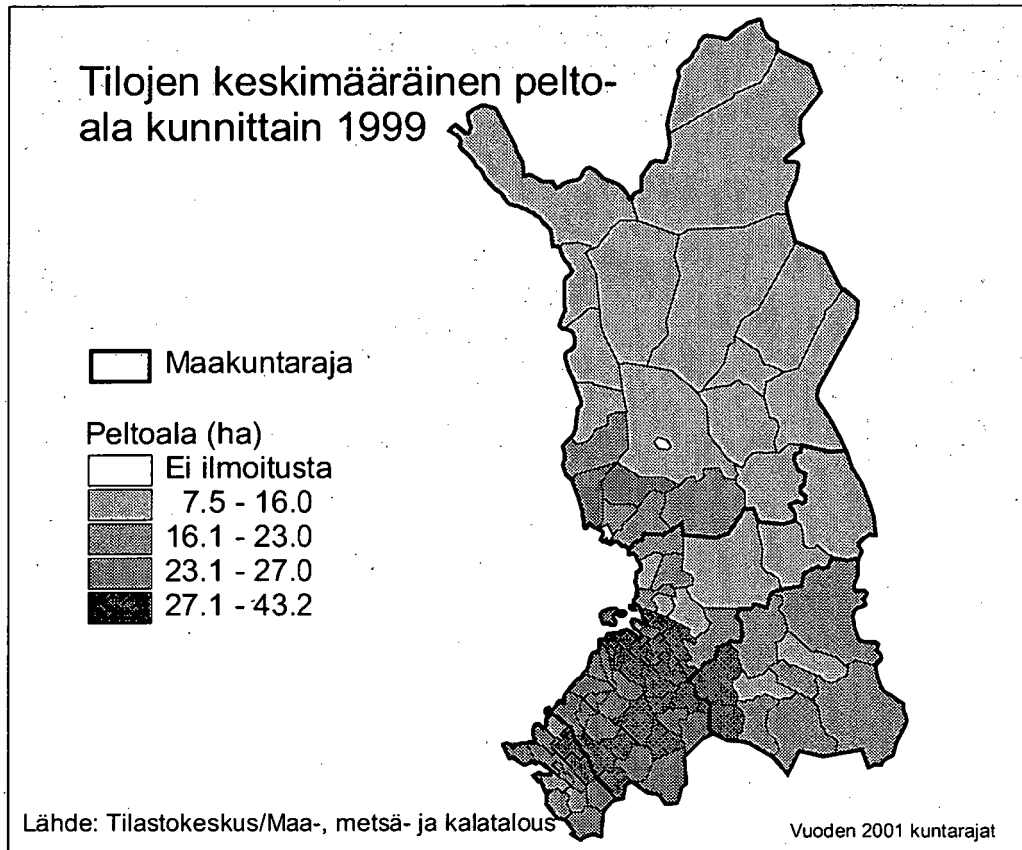
Kunnat järjestetty alkutuotannon mukaan

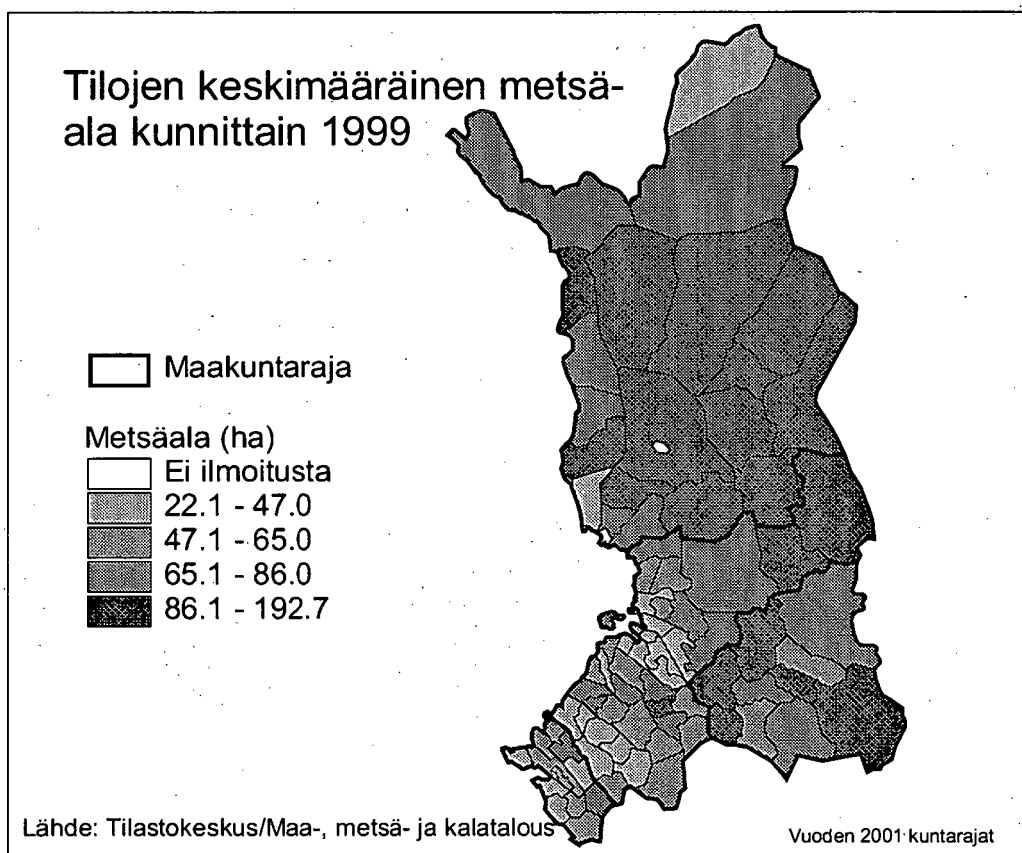
Lähde: Tilastokeskus/Työssäkäyntitilasto

Vuoden 2001 kuntarajat

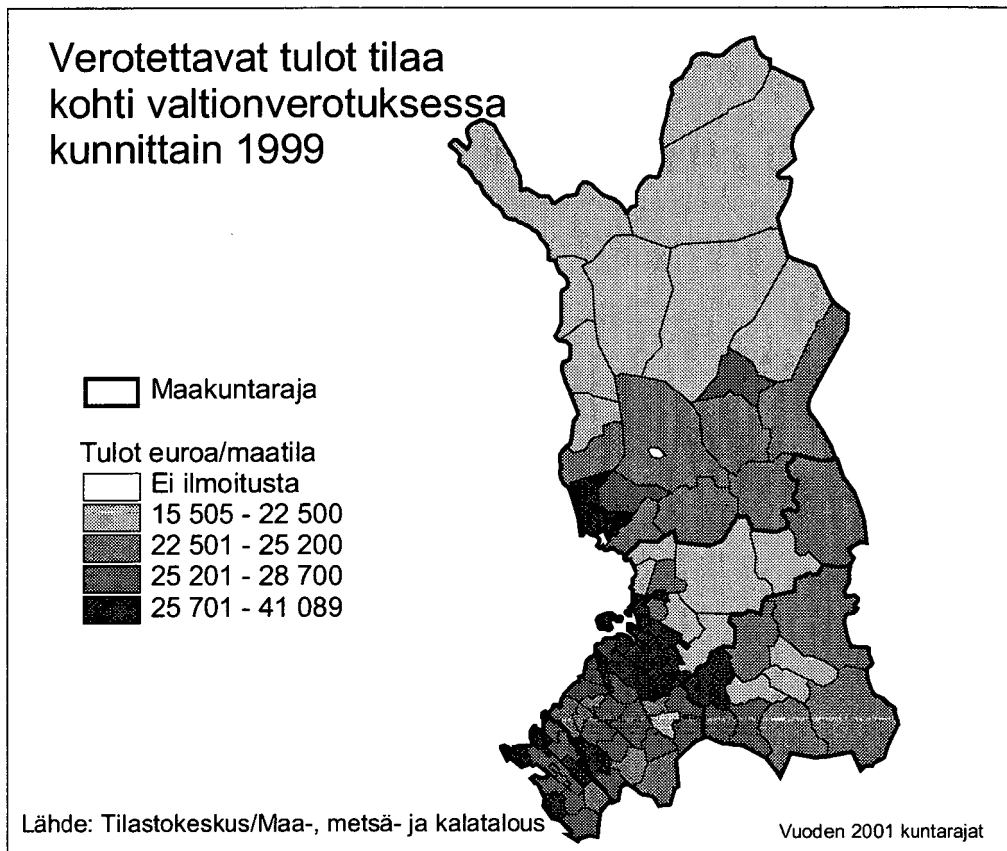
Kuva 45. Elinkeinorakenne kunnittain 1999. Kunnat järjestetty alkutuotannon mukaan.

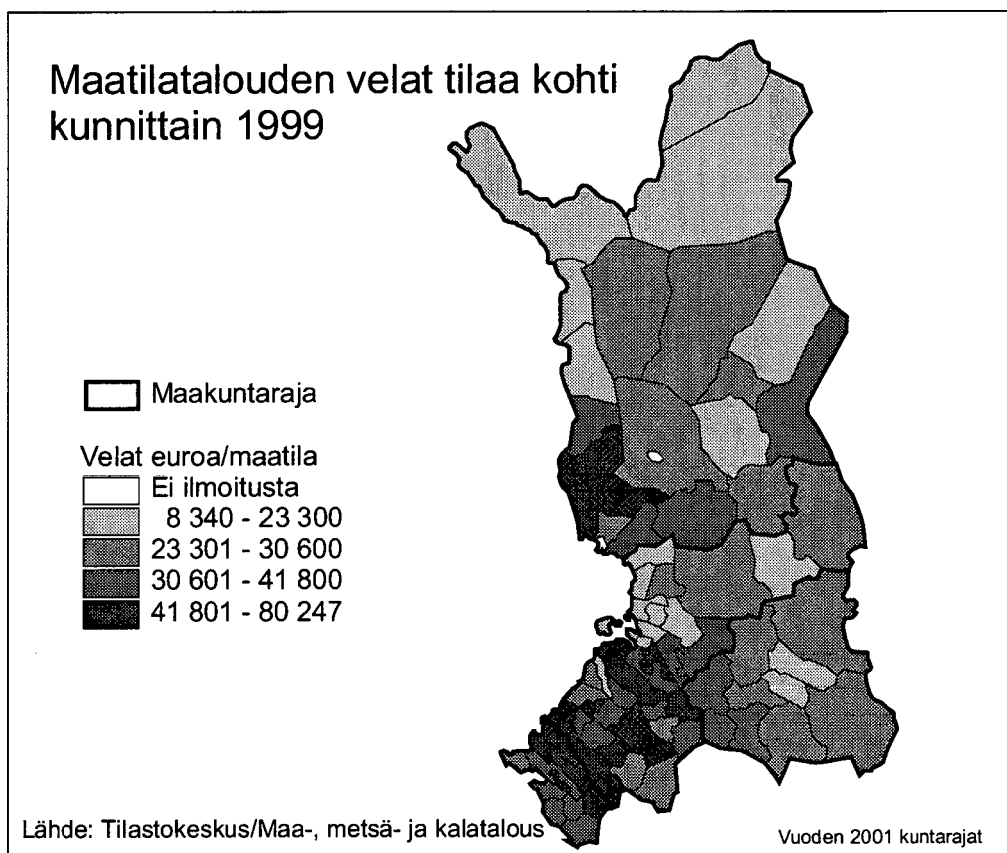
Kuva 46. Tilojen keskimääräinen peltoala kunnittain 1999.

Kuva 47. Tilojen keskimääräinen metsäala kunnittain 1999.

Kuva 48. Verotettavat tulot tilaa kohti valtionverotuksessa kunnittain 1999.

Kuva 49. Maatilatalouden velat tilaa kohti kunnittain 1999.

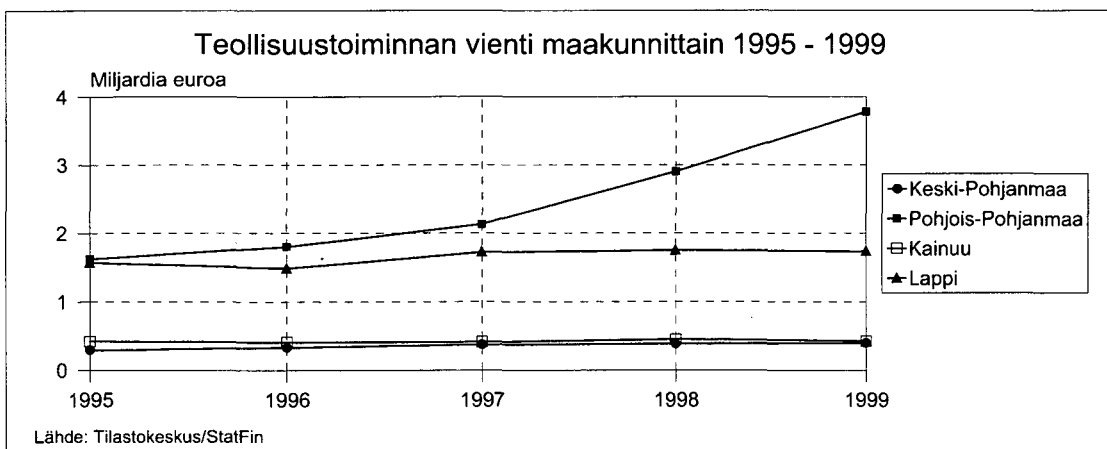
Jalostus

Jalostuselinkeinot työllistivät lähes puolet työllisistä Pattijoella ja Raahessa. Myös Pyhännällä ja Vuolijoella jalostuksen työllistävyys oli korkea, niissäkin vähintään 40 % työllisistä työskenteli jalostuksen piirissä. Yleensäkin jalostuksen merkitys on suuri rannikkokunnissa ja vastaavasti pieni useissa pohjoisen Lapin kunnissa. Suhteellisesti vähiten jalostus työllisti Savukoskella, Muoniossa ja Enontekiöllä.

Pohjoissuomalaiselle teollisuudelle on tyypillistä puutavaran ja -tuotteiden valmistukseen sekä elintarvike-, juoma- ja tupakkateollisuuden erikoistuneiden toimipaikkojen suuri osuus teollisuustoimipaikoista muuhun maahan verrattuna. Pohjois-Pohjanmaalla, Kainuussa ja Lapissa puutavaraa ja -tuotteita valmistavien toimipaikkojen määrä on suurempi kuin minkään muun teollisuudenalan. Koko maassa runsaimmin on perusmetallia ja metallituotteita valmistavia toimipaikkoja, mutta Pohjois-Suomessa tämän toimialan toimipaikkoja on suhteellisesti vähemmän. Myös massan ja paperin ym. valmistaminen sekä kustantaminen ja painaminen on Pohjois-Suomessa melko vähäistä koko maahan verrattuna. Keski-Pohjanmaalla eniten toimipaikkoja on tekstiilien ja vaatteiden valmistuksessa. Luvut perustuvat Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisterin elokuun 2001 poikkileikkaustietoihin.

Teollisuuden jalostusarvon nousu on ollut Pohjois-Pohjanmaalla voimakasta vuodesta 1986 lähtien 1980- ja 1990-luvun taitetta lukuun ottamatta. Myös Lapissa jalostusarvo on noussut 1990-luvulla, vaikka vuosien 1995 ja 1996 välillä laskikin huomattavasti. Pääsyy tähän oli massa- ja paperiteollisuuden tuotteiden hintojen erittäin jyrkkä lasku. Keski-Pohjanmaalla ja Kainuussa jalostusarvo on noussut reilun kymmenen vuoden kuluessa hitaasti. Vuonna 2000 (ennakkotieto) teollisuuden jalostusarvo oli Pohjois-Pohjanmaalla 2,8 miljardia euroa. Lapissa vastaava arvo oli 1,2, Keski-Pohjanmaalla 0,3 ja Kainuussa 0,2 miljardia euroa.

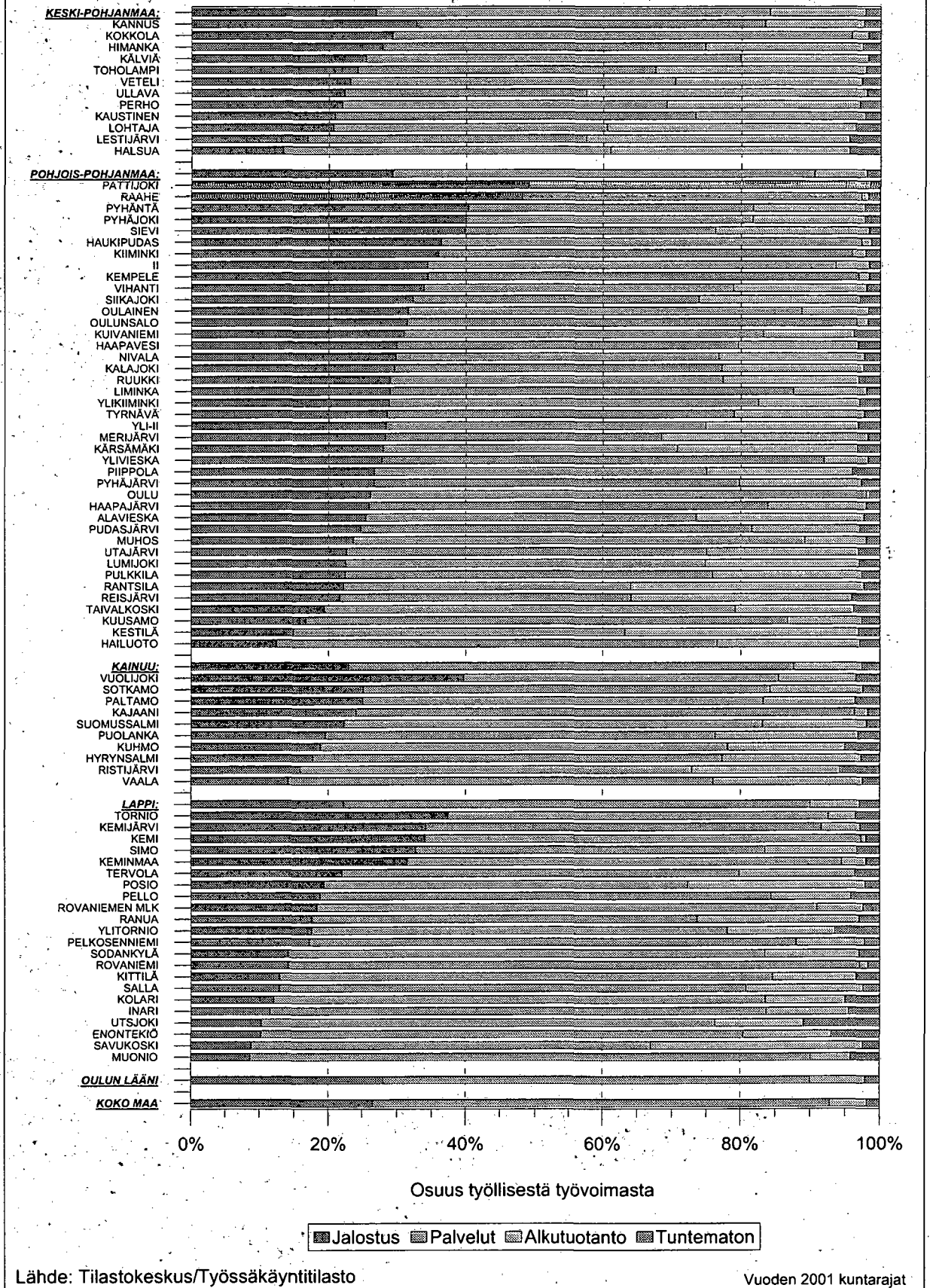
Teollisuustoiminnan (sis. mineraalien kaivun, teollisuuden ja sähkö-, kaasu- ja vesihuollon) jalostusarvo oli Rantsilassa alueen korkein, noin 21 300 euroa asukasta kohti. Henkilökunnan määrällä mitattu teollisuustoimipaikkojen keskikoko oli Raahessa suurin. Teollisuustoimitusten bruttoarvosta viennin osuus ylitti puolet 14 Pohjois-Suomen kunnassa. Suurin tämä suhdeluku oli Kärsämäellä, yli 91 %. Teollisuustoiminnan vienti on kasvanut Pohjois-Pohjanmaalla voimakkaasti vuoden 1996 jälkeen.

Kuva 50. Teollisuustoiminnan vienti maakunnittain 1995 – 1999.

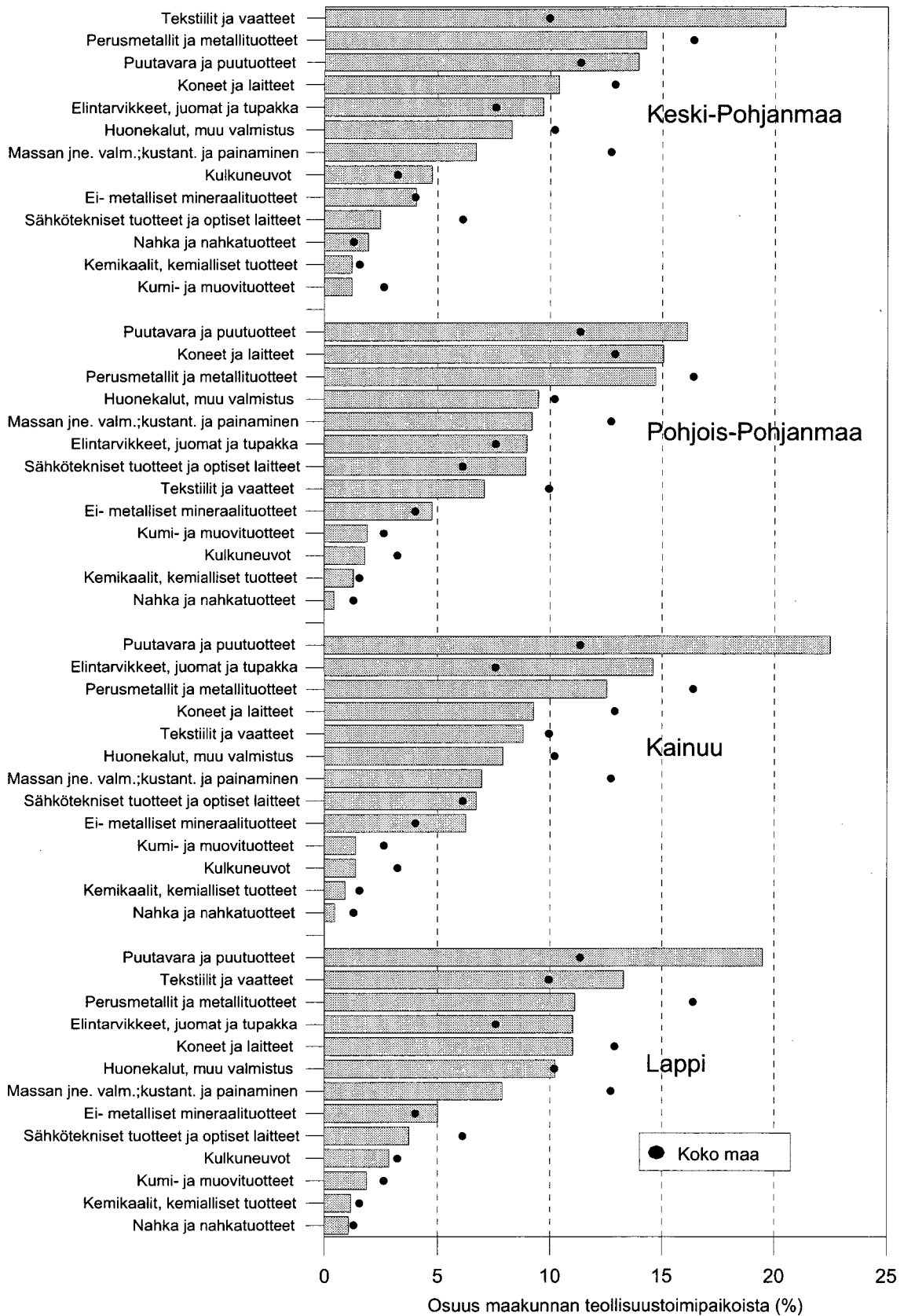
Elinkeinorakenne kunnittain 1999

Kunnat järjestetty jalostuksen mukaan

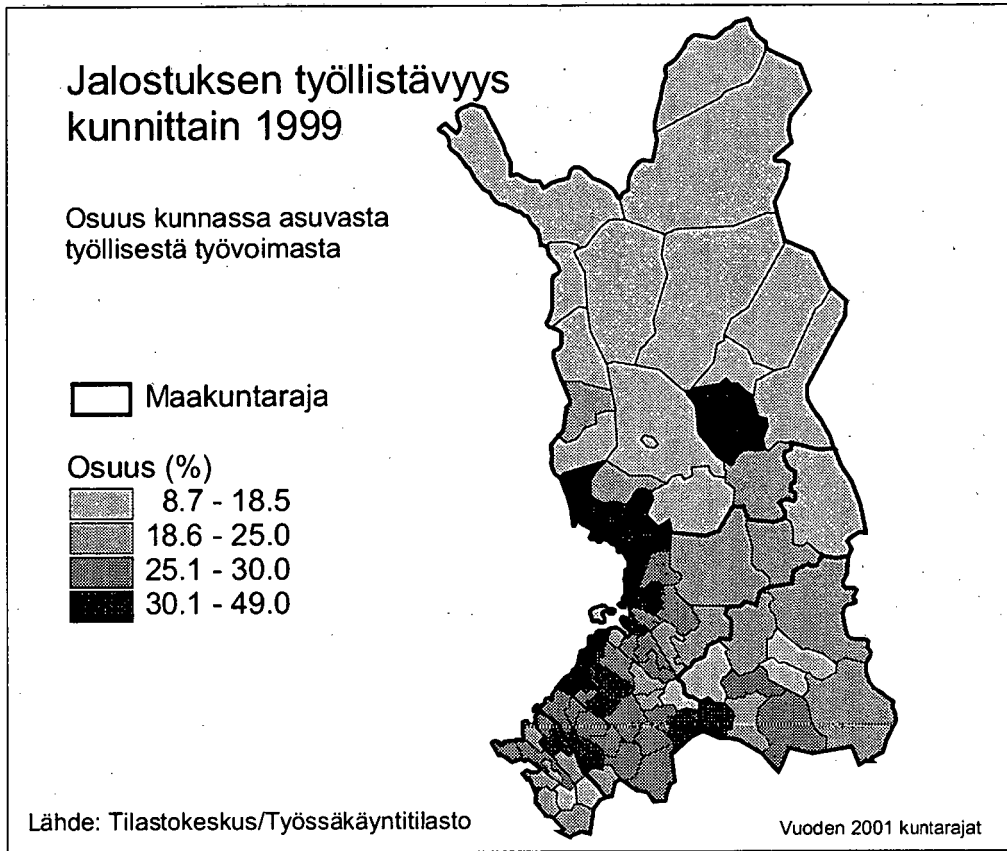
Kuva 51. Elinkeinorakenne kunnittain 1999. Kunnat järjestetty jalostuksen mukaan.

Teollisuuden toimipaikat toimialoittain maakunnittain 2001

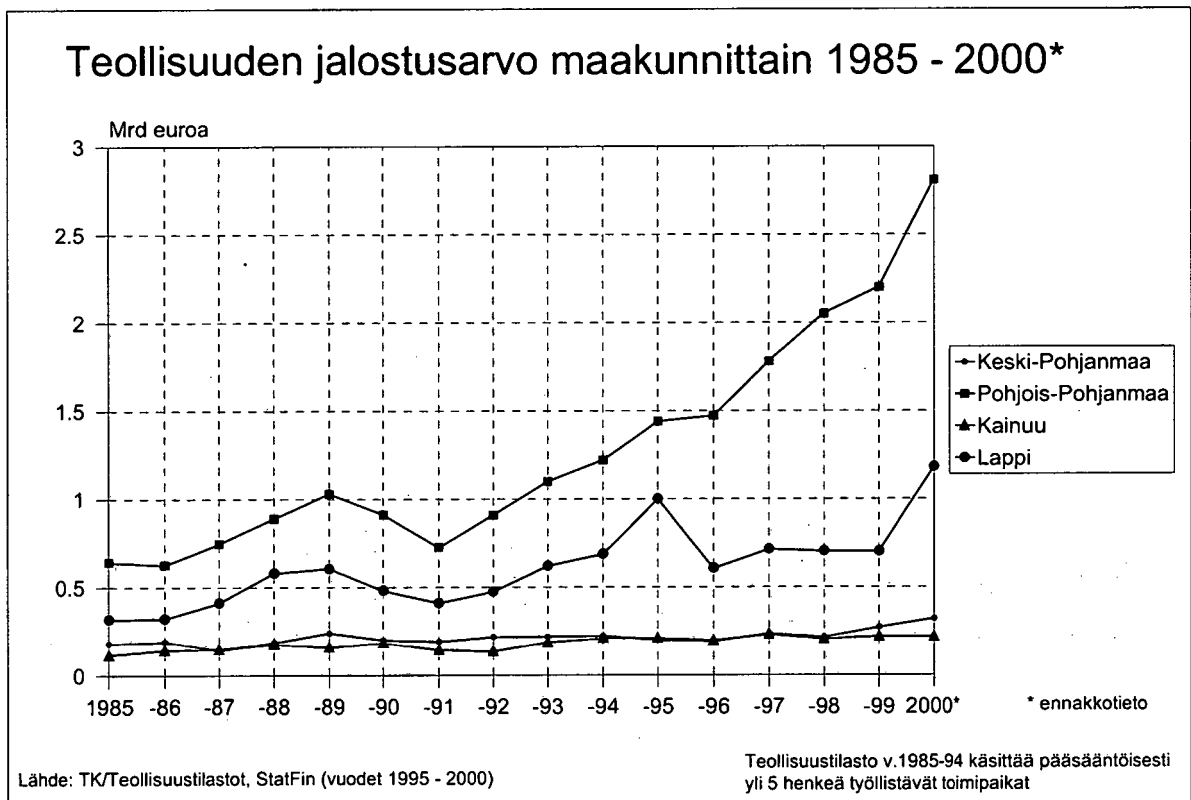

Lähde: TK/Yritys- ja toimipaikkarekisteri (elokuu 2001, tarkistamaton rekisteritieto)

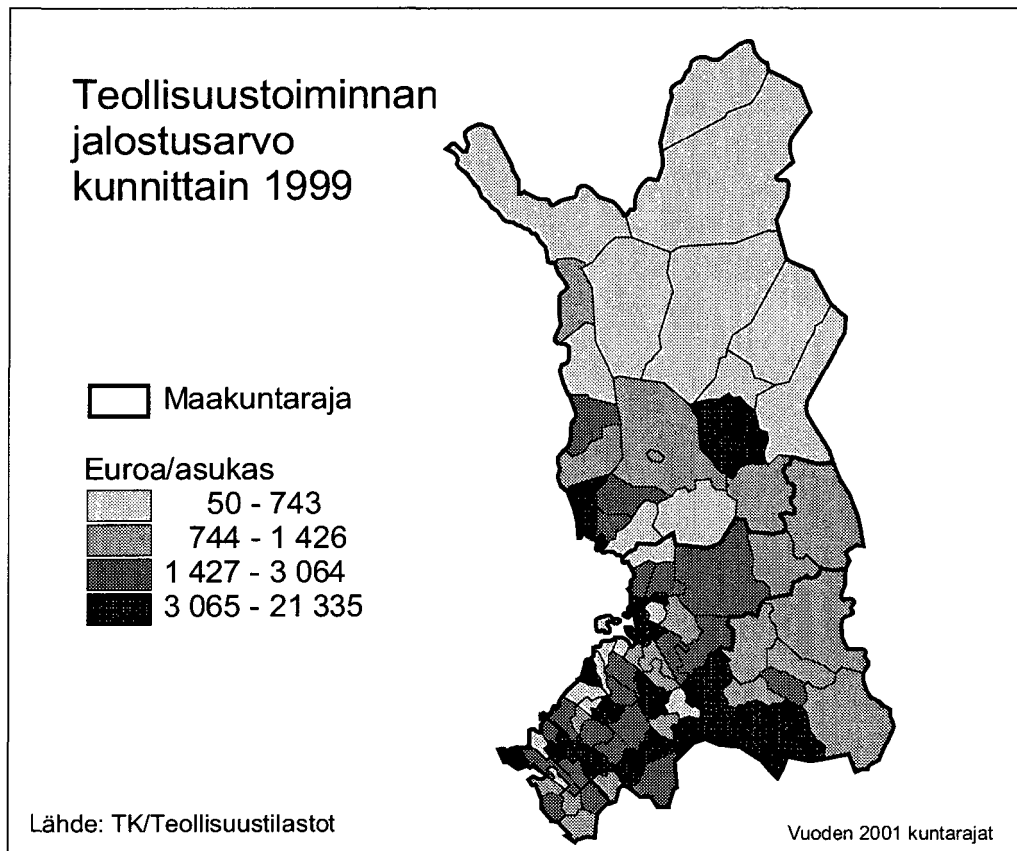
Kuva 52. Teollisuuden toimipaikat toimialoittain maakunnittain 2001.

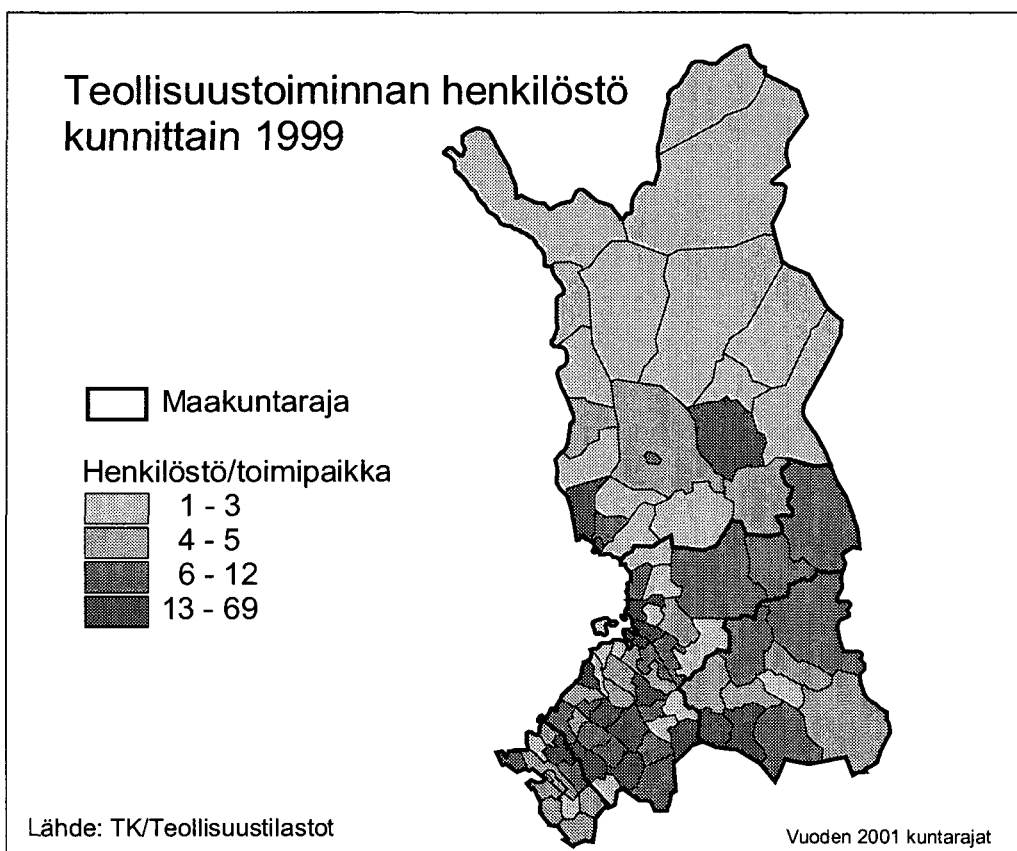
Kuva 53. Jalostuksen työllistävyys kunnittain 1999.

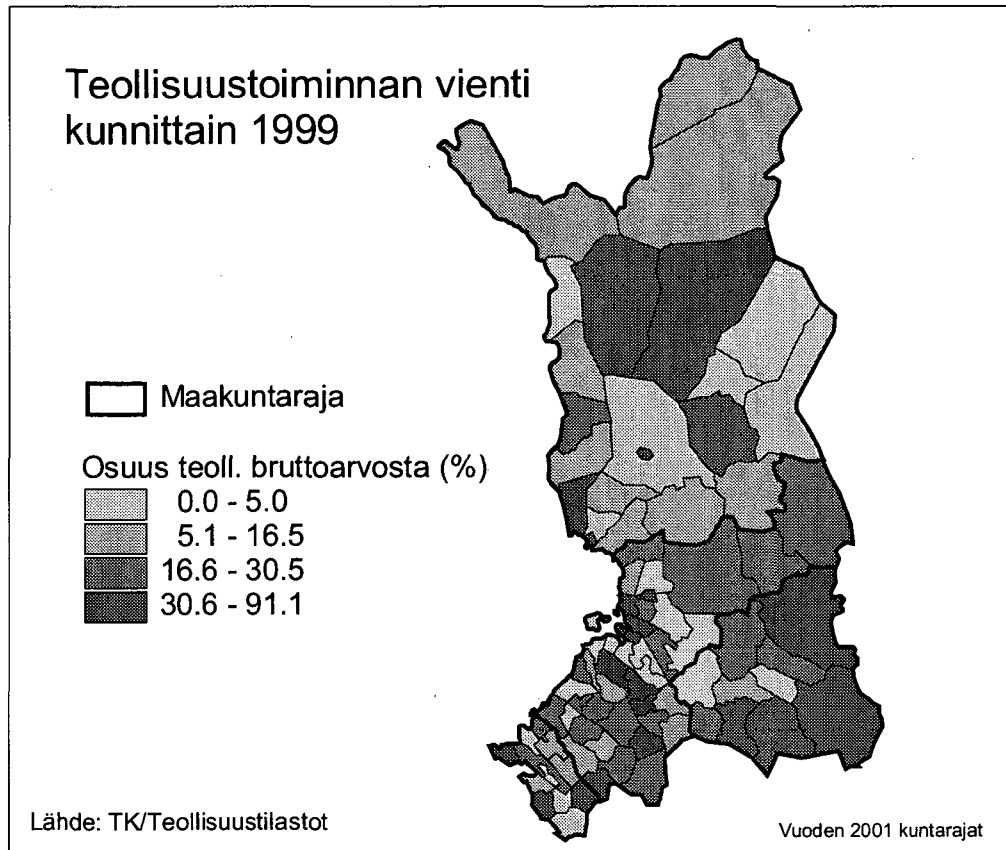
Kuva 54. Teollisuuden jalostusarvo maakunnittain 1985 - 2000*.

Kuva 55. Teollisuustoiminnan jalostusarvo kunnittain 1999.

Kuva 56. Teollisuustoiminnan henkilöstö kunnittain 1999.

Kuva 57. Teollisuustoiminnan vienti kunnittain 1999.

Palvelut

Palvelusektorin työpaikat ovat vähentyneet 1990-luvulla. Kainuussa ja Lapissa jokaisella toimialalla paitsi kiinteistö- vuokraus ja tutkimuspalveluissa sekä liike-elämän palveluissa (toimialaluokituksen luokka K) oli vuonna 1999 vähemmän työpaikkoja kuin vuonna 1990.

Vuosikymmenen puolenvälin jälkeen vuosina 1995 – 1999 työpaikat ovat kuitenkin lisääntyneet useimmilla toimialoilla. Pohjois-Pohjanmaalla, Kainuussa ja Lapissa eniten työpaikkoja on syntynyt tuolla aikavälillä kiinteistö-, tutkimus- ja vuokrauspalveluihin sekä liike-elämän palveluihin, Keski-Pohjanmaalla muihin yhteiskunnallisiin ja henkilökohtaisiin palveluihin.

Yksittäisistä palvelutoimialoista rahoitustoiminta on menettänyt Pohjois-Suomessa eniten työpaikkoja 1990-luvulla. Kaikissa maakunnissa tämän toimialan työpaikat vähenivät vähintään kolmanneksella. Lapissa niiden määrä putosi puoleen. Kainuussa rahoitustoiminnan työpaikat ovat vähentyneet voimakkaasti myös vuoden 1995 jälkeen.

Lapissa palvelutoimialat työllistivät vuonna 1999 lähes 68 % työllisistä. Rovaniemellä ja Muoniossa peräti yli neljä viidennestä työllisistä työskenteli palveluissa. Muissa Pohjois-Suomen maakunnissa palvelutoimialojen merkitys oli vähäisempi kuin maassa keskimäärin. Ullavassa, Sievissä ja Lohtajalla palvelut työllistivät suhteessa vähiten.

Työpaikkojen muutokset maakunnittain palvelutoimialoilla 1990 - 1999

Keski-Pohjanmaa:

Terveystenhoito- ja sosiaalipalvelut
 Julkinen hallinto ja maanpuolustus
 Kiint.-, vuokr.- ja tutk.palv. liike-el. palv.
 Koulutus
 Muut yht.kunn. ja henk.koht. palvelut
 Majoitus- ja ravitsemistoiminta
 Tukku- ja vähittäiskauppa
 Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne
 Rahoitustoiminta

Pohjois-Pohjanmaa:

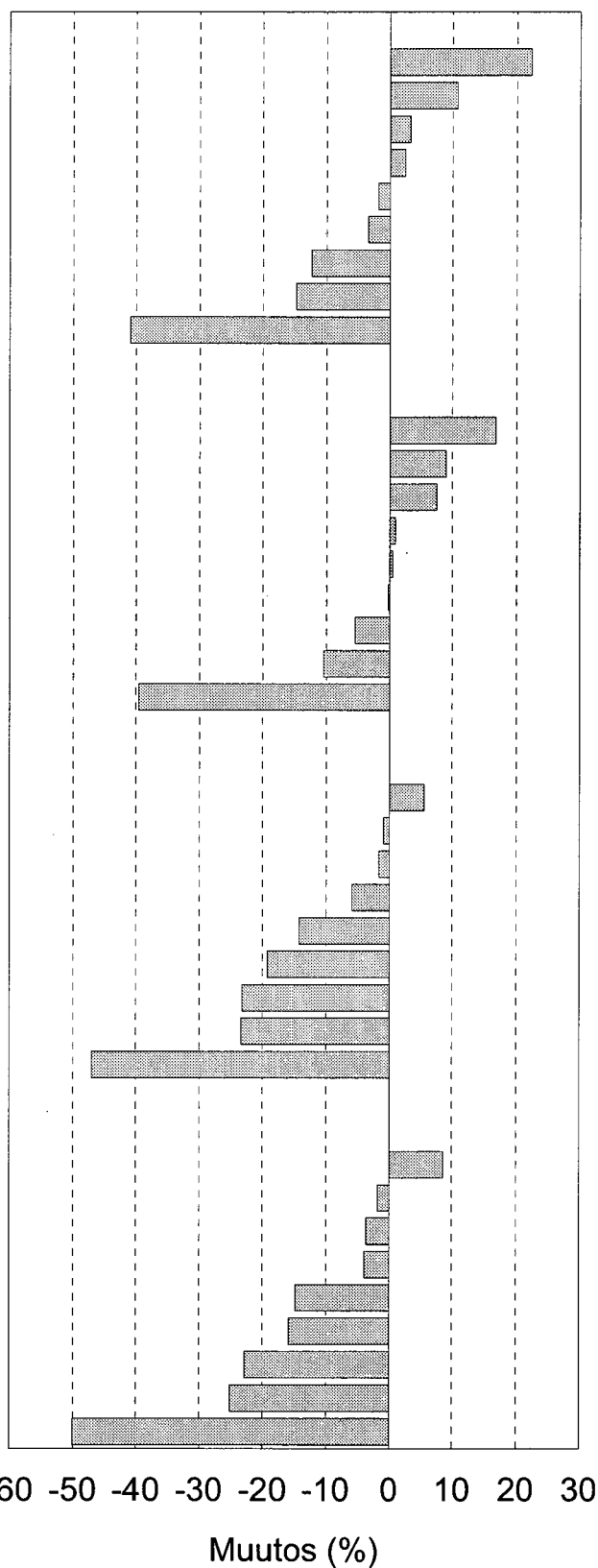
Kiint.-, vuokr.- ja tutk.palv. liike-el. palv.
 Koulutus
 Terveystenhoito- ja sosiaalipalvelut
 Julkinen hallinto ja maanpuolustus
 Muut yht.kunn. ja henk.koht. palvelut
 Majoitus- ja ravitsemistoiminta
 Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne
 Tukku- ja vähittäiskauppa
 Rahoitustoiminta

Kainuu:

Kiint.-, vuokr.- ja tutk.palv. liike-el. palv.
 Julkinen hallinto ja maanpuolustus
 Muut yht.kunn. ja henk.koht. palvelut
 Terveystenhoito- ja sosiaalipalvelut
 Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne
 Koulutus
 Majoitus- ja ravitsemistoiminta
 Tukku- ja vähittäiskauppa
 Rahoitustoiminta

Lappi:

Kiint.-, vuokr.- ja tutk.palv. liike-el. palv.
 Majoitus- ja ravitsemistoiminta
 Muut yht.kunn. ja henk.koht. palvelut
 Terveystenhoito- ja sosiaalipalvelut
 Koulutus
 Julkinen hallinto ja maanpuolustus
 Tukku- ja vähittäiskauppa
 Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne
 Rahoitustoiminta

Lähde: Tilastokeskus/Työssäkäyntitilastot

Kuva 58. Työpaikkojen muutokset maakunnittain palvelutoimialoilla 1990 – 1999.

Työpaikkojen muutokset maakunnittain palvelutoimialoilla 1995 - 1999

Keski-Pohjanmaa:

Muut yht.kunn. ja henk.koht. palvelut
 Kiint.-, vuokr.- ja tutk.palv. liike-el. palv.
 Majoitus- ja ravitsemistoiminta
 Terveystenhoito- ja sosiaalipalvelut
 Koulutus
 Tukku- ja vähittäiskauppa
 Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne
 Julkinen hallinto ja maanpuolustus
 Rahoitustoiminta

Pohjois-Pohjanmaa:

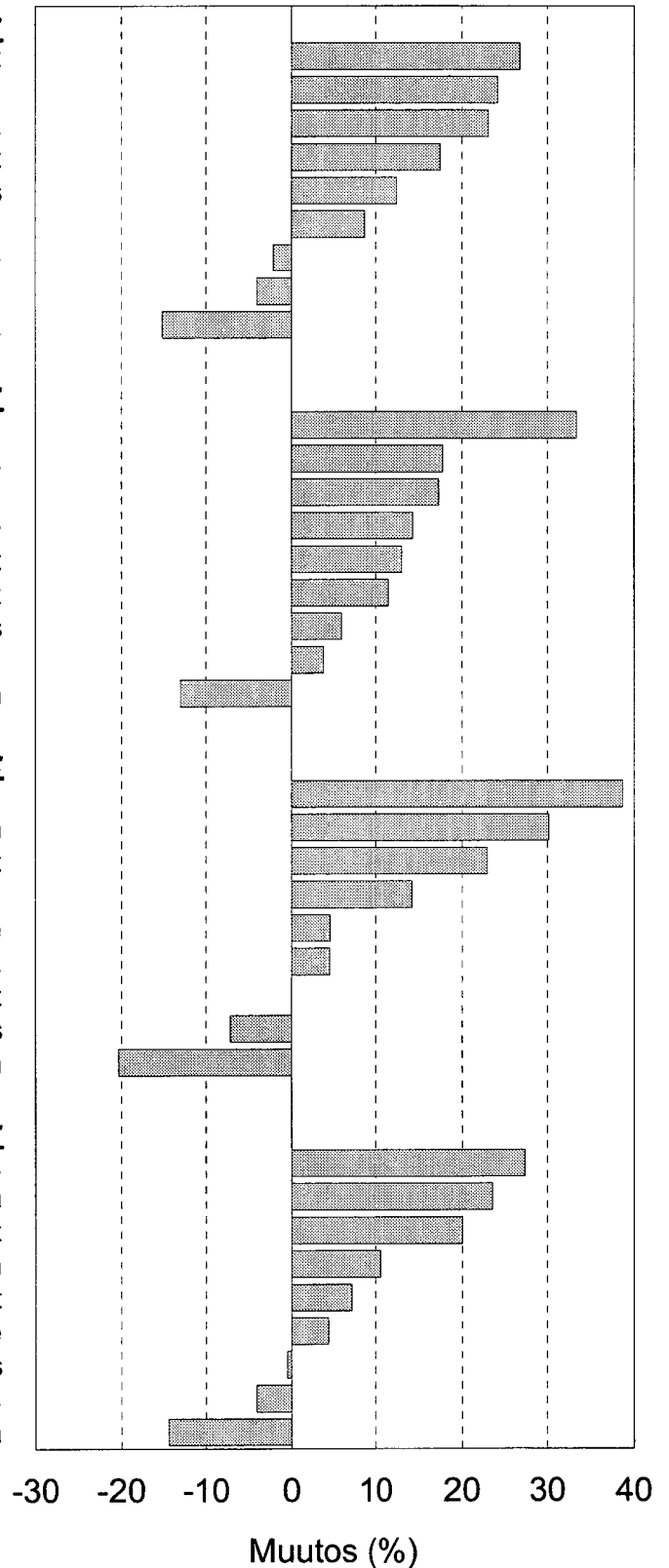
Kiint.-, vuokr.- ja tutk.palv. liike-el. palv.
 Majoitus- ja ravitsemistoiminta
 Tukku- ja vähittäiskauppa
 Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne
 Terveystenhoito- ja sosiaalipalvelut
 Muut yht.kunn. ja henk.koht. palvelut
 Koulutus
 Julkinen hallinto ja maanpuolustus
 Rahoitustoiminta

Kainuu:

Kiint.-, vuokr.- ja tutk.palv. liike-el. palv.
 Majoitus- ja ravitsemistoiminta
 Muut yht.kunn. ja henk.koht. palvelut
 Julkinen hallinto ja maanpuolustus
 Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne
 Tukku- ja vähittäiskauppa
 Terveystenhoito- ja sosiaalipalvelut
 Koulutus
 Rahoitustoiminta

Lappi:

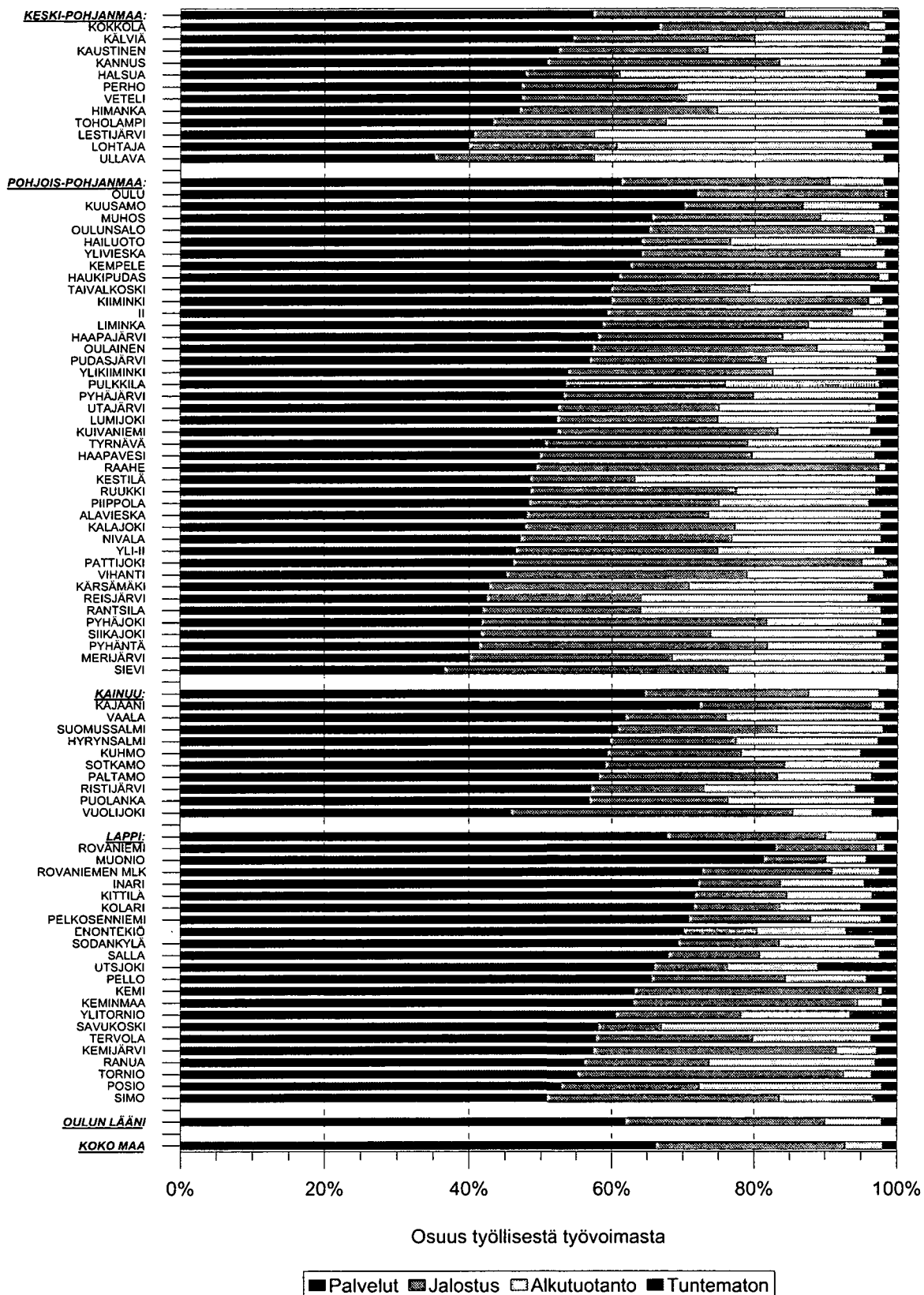
Kiint.-, vuokr.- ja tutk.palv. liike-el. palv.
 Majoitus- ja ravitsemistoiminta
 Muut yht.kunn. ja henk.koht. palvelut
 Tukku- ja vähittäiskauppa
 Terveystenhoito- ja sosiaalipalvelut
 Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne
 Koulutus
 Julkinen hallinto ja maanpuolustus
 Rahoitustoiminta

Lähde: Tilastokeskus/Työssäkäyntitilastot

Elinkeinorakenne kunnittain 1999

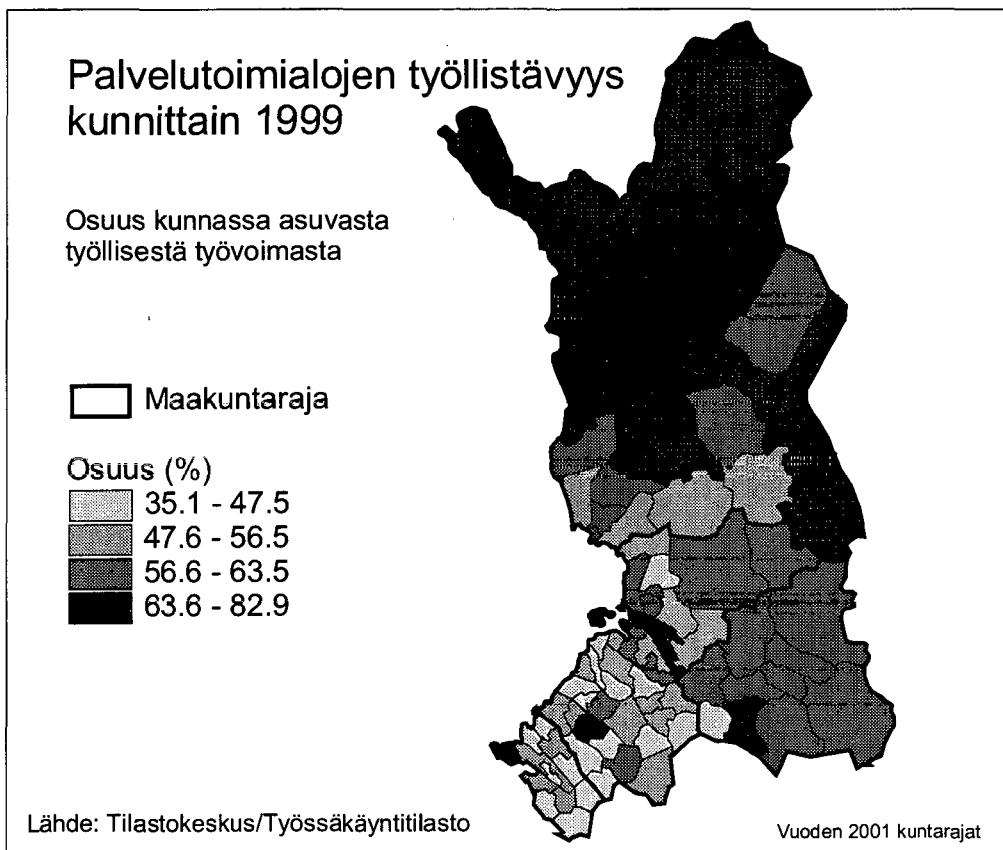
Kunnat järjestetty palvelutoimialojen mukaan

Lähde: Tilastokeskus/Työssäkäyntitilasto

Vuoden 2001 kuntarajat

Kuva 60. Elinkeinorakenne kunnittain 1999. Kunnat järjestetty palvelutoimialojen mukaan.

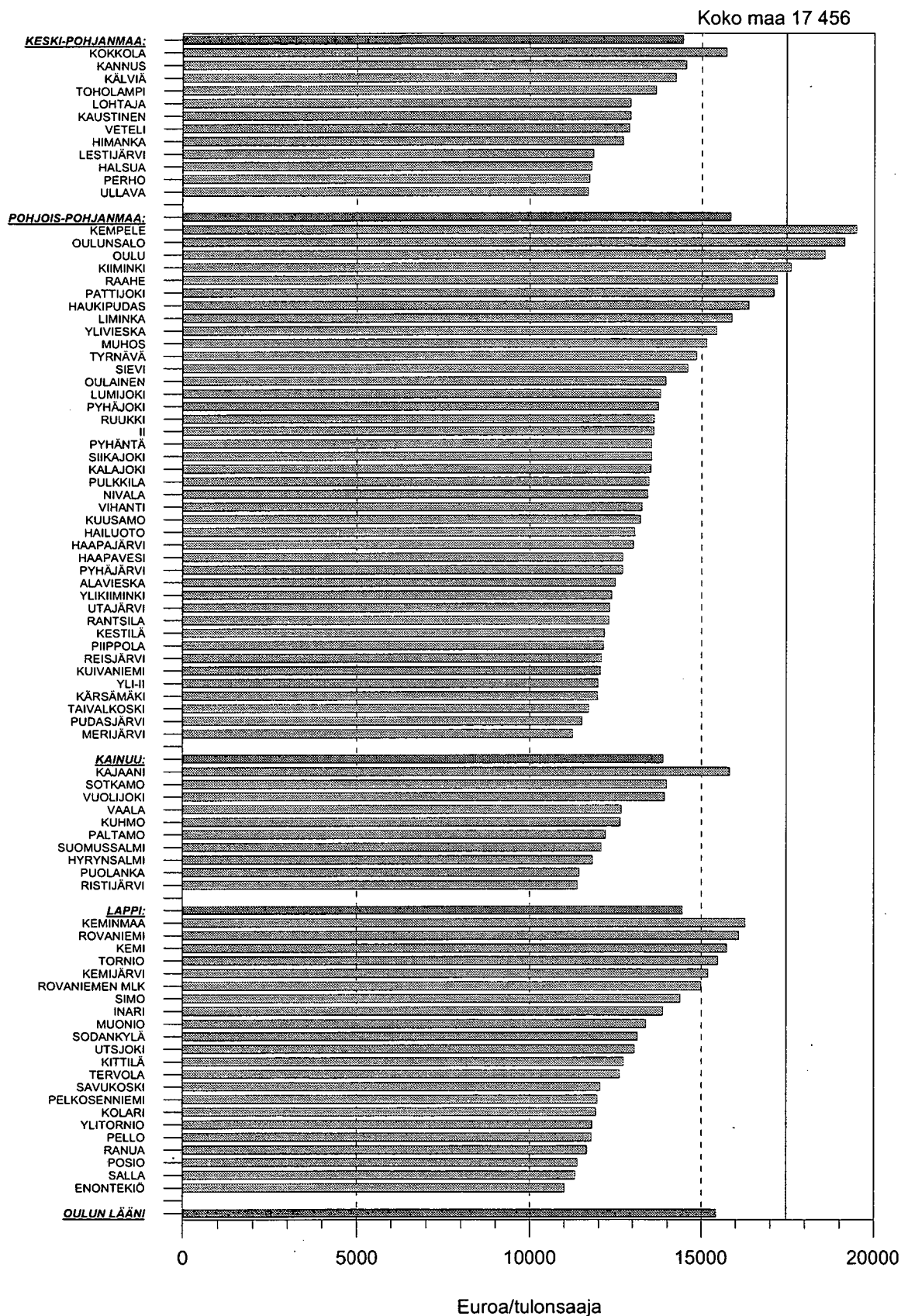
Kuva 61. Palvelutoimialojen työllistävyys kunnittain 1999.

Tulonsaajien tulot

Vuonna 1999 tulonsaajien keskimääräiset valtionveron alaiset tulot olivat Suomessa 17 456 euroa. Maan keskimääräinen tulotaso ylittyi Pohjois-Suomessa vain Kempeleessä, Oulunsalossa, Oulussa ja Kiimingissä. Tulonsaajien keskimääräiset tulot olivatkin korkeimmat Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa. Alhaisimmiksi ne jäivät Kainuussa, alle 13 900 euroon. Alueen pienimmät keskitulot olivat Enontekiön ja Merijärven tulonsaajilla, jotka ansaitsivat vuodessa keskimäärin alle 11 300 euroa.

Keskimääräiset tulot nousivat vuodesta 1998 vuoteen 1999 koko maassa 6,1 %. Pohjois-Suomessa keskitulot nousivat tätä enemmän yhdeksässä kunnassa. Eniten keskitulot nousivat Kemijärvellä, noin 11 %. Oulunsaloon lukuun ottamatta tulot kasvoivat kaikissa muissakin kunnissa.

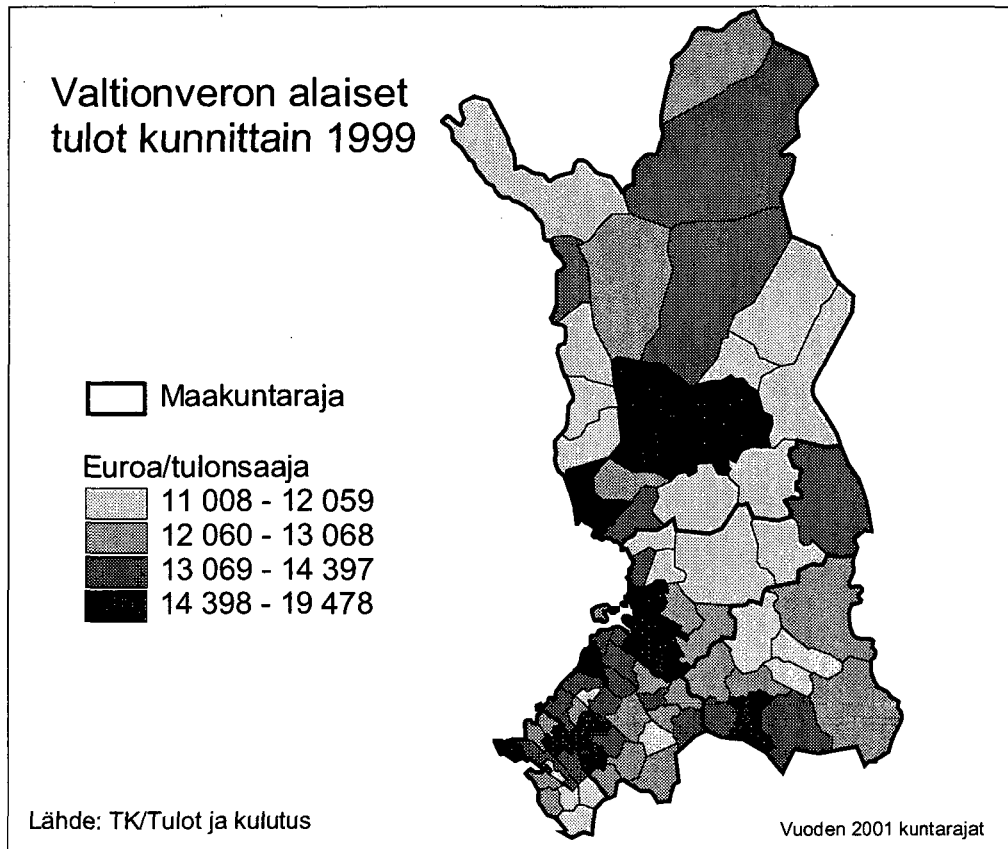
Valtionveron alaiset tulot kunnittain 1999

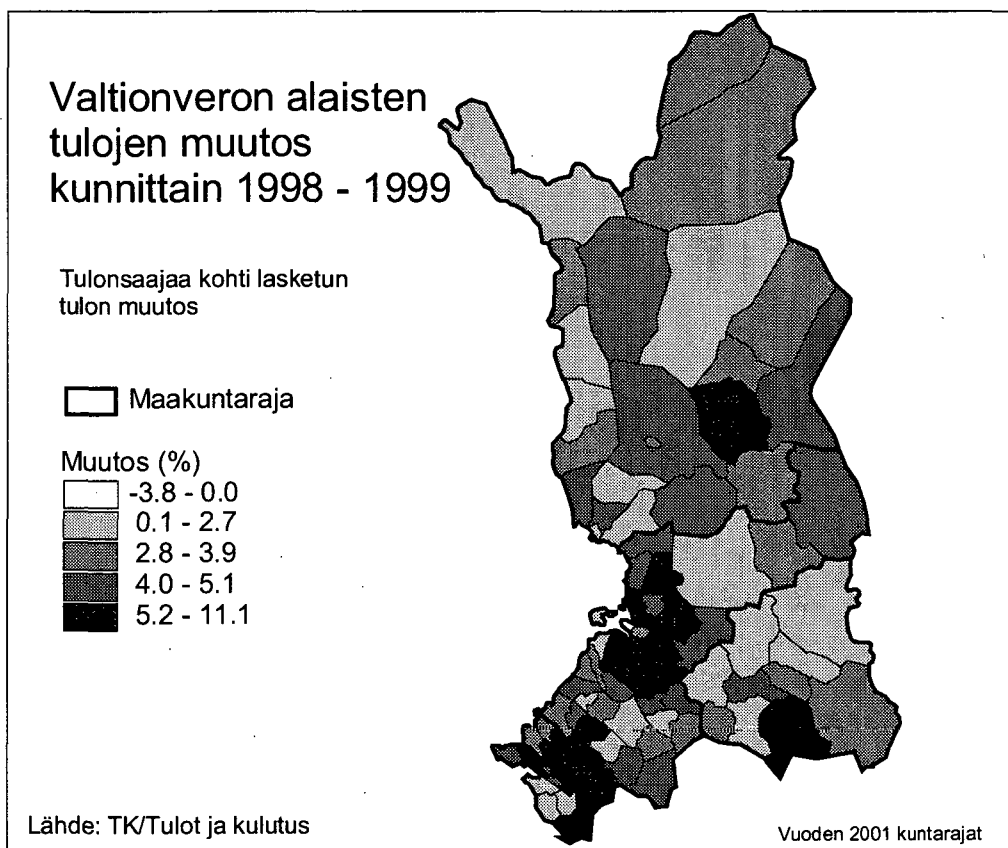
Lähde: TK/Tulot ja kulutus

Vuoden 2001 kuntarajat

Kuva 62. Valtionveron alaiset tulot kunnittain 1999.

Kuva 63. Valtionveron alaiset tulot kunnittain 1999.

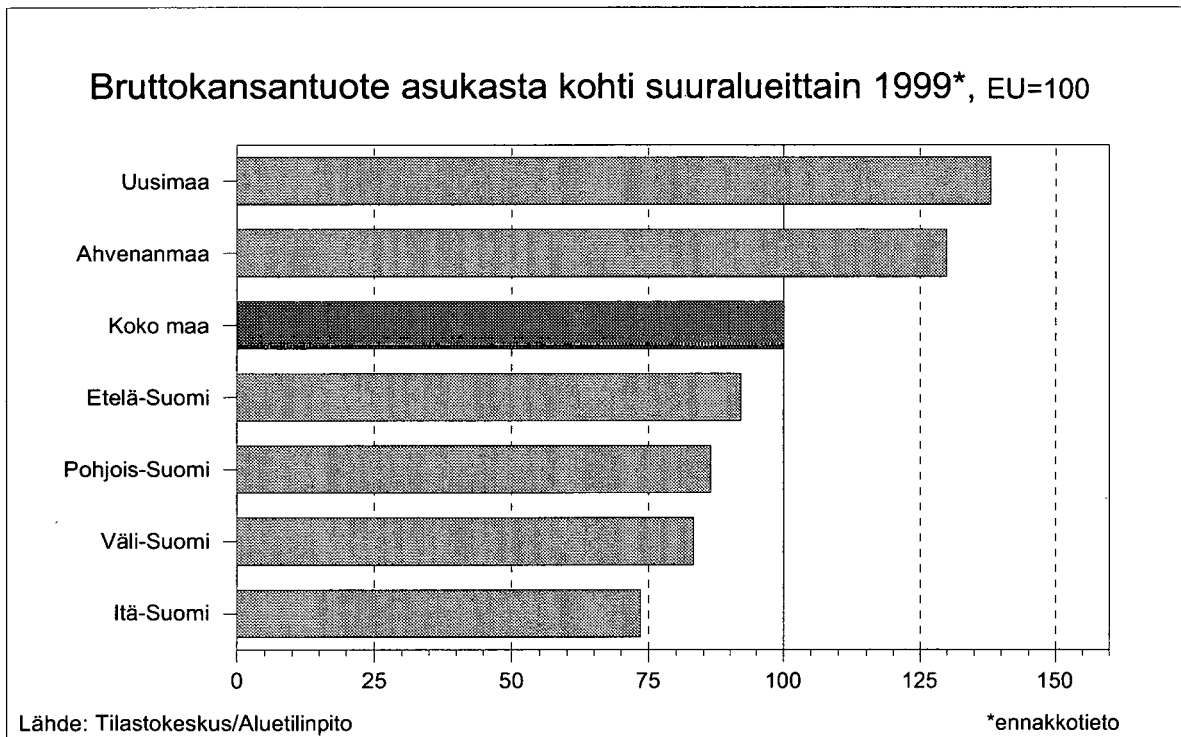
Kuva 64. Valtionveron alaisten tulojen muutos kunnittain 1998 – 1999.

Bruttokansantuote

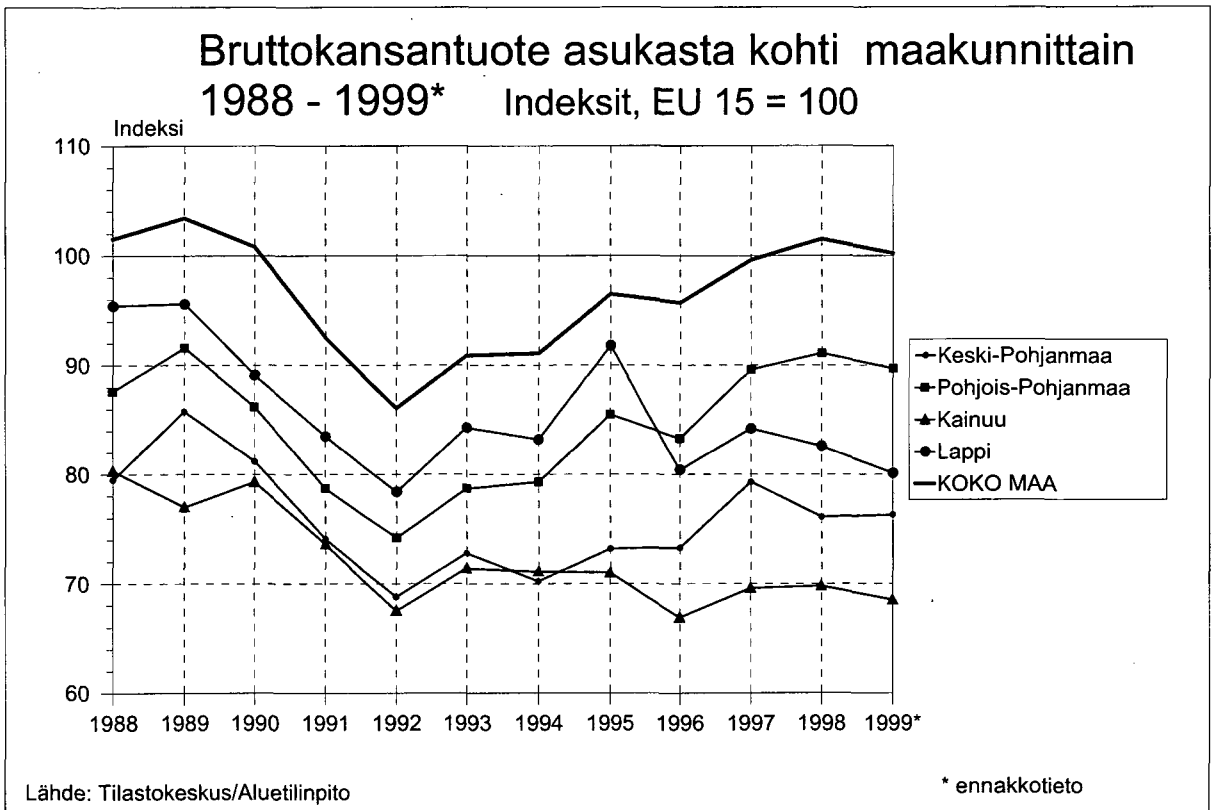
Suuralueittain tarkasteltuna bruttokansantuote asukasta kohti laskettuna oli Uudellamaalla ja Ahvenanmaalla yli Euroopan Unionin maiden keskiarvon vuonna 1999 (ennakkotieto). Itä-Suomen arvo oli Suomen suuralueiden matalin, 73,6 % EU:n keskimääräisestä.

Pohjois-Suomen maakunnissa BKT/asukas on ollut koko tarkasteluajan (1988 – 1999) huomattavasti alhaisemmalla tasolla kuin koko maassa ja Euroopan unionin maissa keskimäärin. Koko maassa BKT/asukas oli vuonna 1990 yli EU:n tason, mutta laski sen alle vuonna 1991. Vuonna 1998 ja 1999 koko maan arvo oli taas suurempi kuin EU:n keskimääräinen. Viimeisin pisteluku on ennakkotieto vuodelta 1999, jolloin koko maan arvo oli 100,2. Pohjois-Suomen maakuntien korkein pisteluku oli Pohjois-Pohjanmaalla, 89,7.

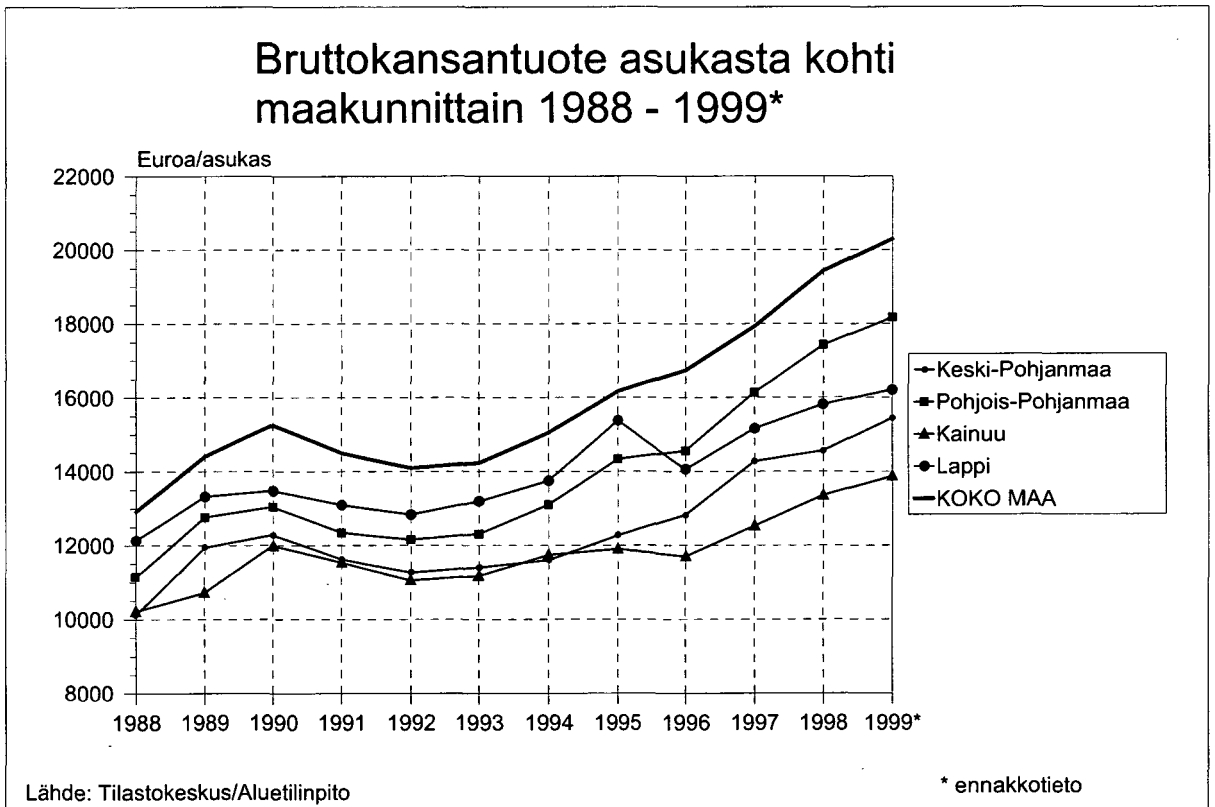
Vuonna 1999 Keski- ja Pohjois-Pohjanmaalla sekä Lapissa teollisuuden osuus BKT:sta oli suurin. Kainuussa sen sijaan julkisen toiminnan osuus oli hieman teollisuuden arvoa suurempi. Vuonna 1999 ennakkotiedon mukaan kaikkien toimialojen yhteenlaskettu arvonlisäys oli Keski-Pohjanmaalla 1 138 miljoonaa, Pohjois-Pohjanmaalla 6 733 miljoonaa, Kainuussa 1 302 miljoonaa ja Lapissa 3 247 miljoonaa euroa.

Kuva 65. Bruttokansantuote asukasta kohti suuralueittain 1999* , EU=100.

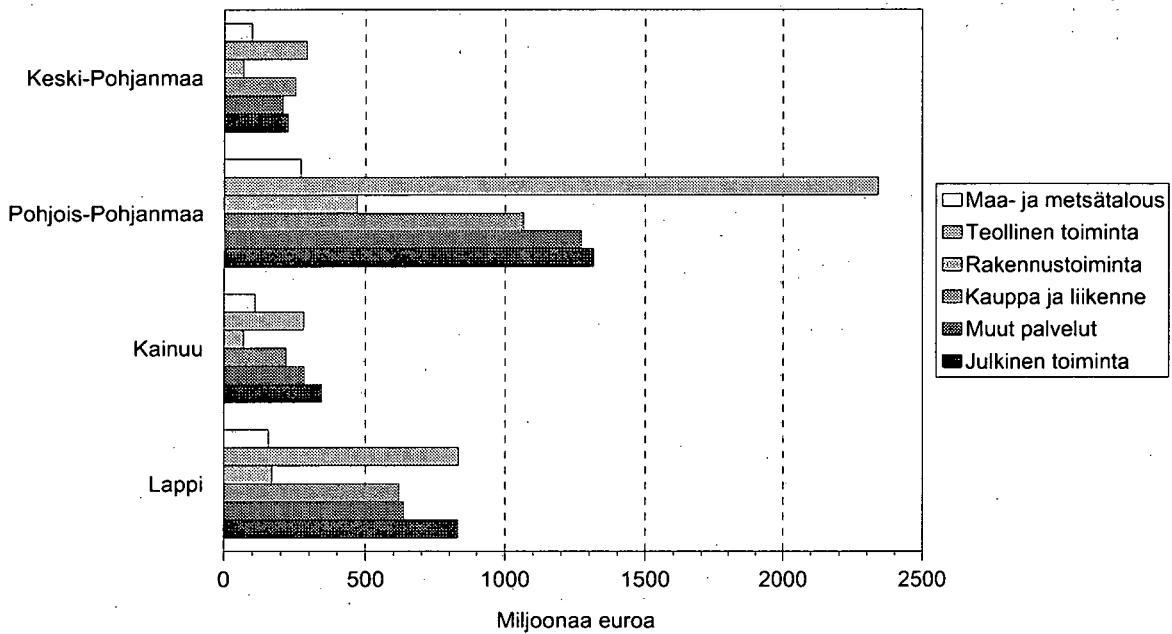

Kuva 66. Bruttokansantuote asukasta kohti maakunnittain 1988 – 1999*, EU=100.

Kuva 67. Bruttokansantuote asukasta kohti maakunnittain 1988 – 1999*.

Bruttokansantuote eri toimialoilla maakunnittain 1999*

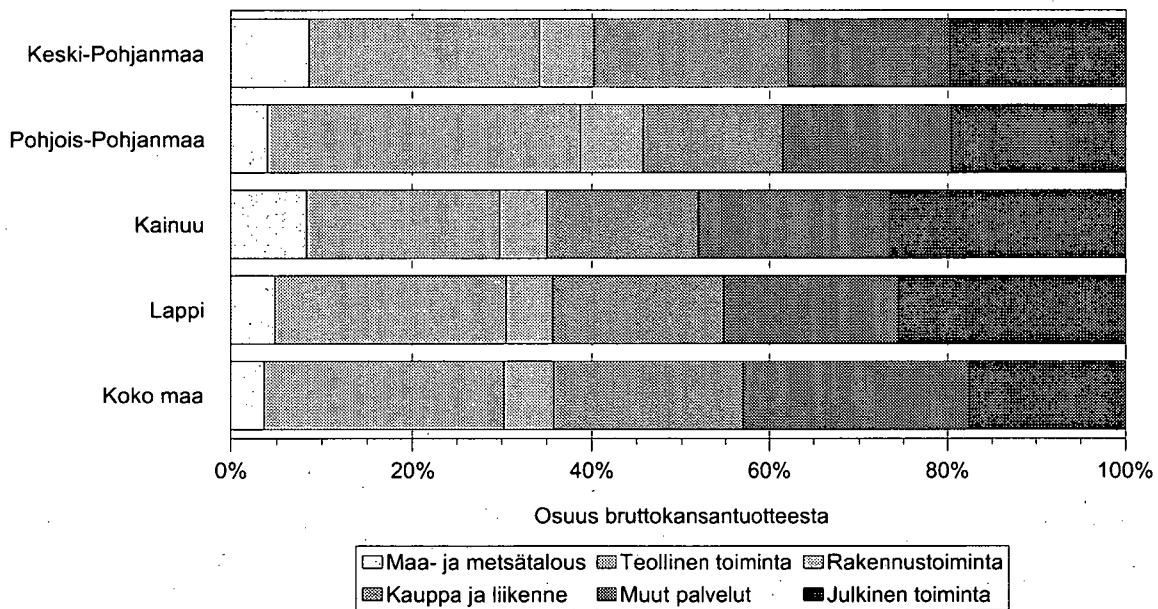

Lähde: Tilastokeskus/Aluetilinpito

* ennakkotieto

Kuva 68. Bruttokansantuote eri toimialoilla maakunnittain 1999*, milj. euroa.

Bruttokansantuote eri toimialoilla maakunnittain 1999*

Lähde: Tilastokeskus/Aluetilinpito

* ennakkotieto

Kuva 69. Bruttokansantuote eri toimialoilla maakunnittain 1999* %.

TYÖLLISYYS JA TYÖTTÖMYYS

Työllisyys

Pohjois-Suomen 85 kunnasta 15 oli vuonna 1999 työpaikkaomavaraisia, eli alueella oli yhtä paljon tai enemmän työpaikkoja kuin paikkakunnalla asuvia työllisiä. Työpaikkaomavaraisuusaste oli tuolloin korkein Raahessa, yli 140 %. Myös Kemissä, Rovaniemellä ja Oulussa se oli yli 120 %. Työpaikkaomavaraisuus oli pienin Pattijoella ja Kiimingissä, hieman yli 40 %. Vuodesta 1996 vuoteen 1999 omavaraisuusaste on noussut 32 kunnassa, eniten Vuolijoella ja Sievissä. Utsjoella työpaikkaomavaraisuus laski yli 7 %-yksikköä.

Työpaikkojen määrä väheni kaikissa maakunnissa vuosina 1990 – 1993. Lapissa vuosimuutos pysyi negatiivisena vielä vuodet 1994 ja 1995. Keski-Pohjanmaalla ja Kainuussa työpaikat vähenivät myös vuonna 1995, Kainuussa myös vielä vuonna 1996. Vuosina 1997, 1998 ja 1999 työpaikat lisääntyivät yleensä tarkasteltavissa maakunnissa. Poikkeuksen tästä muodostaa Kainuu, jossa työpaikkoja oli vuonna 1999 hieman vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Avoimien työpaikkojen määrien vaihtelussa on säännönmukaisuutta kuukausittain. Maalis-, huhti- ja toukokuussa avoimia työpaikkoja on yleensä tarjolla eniten, vastaavasti joulutammikuussa vähiten.

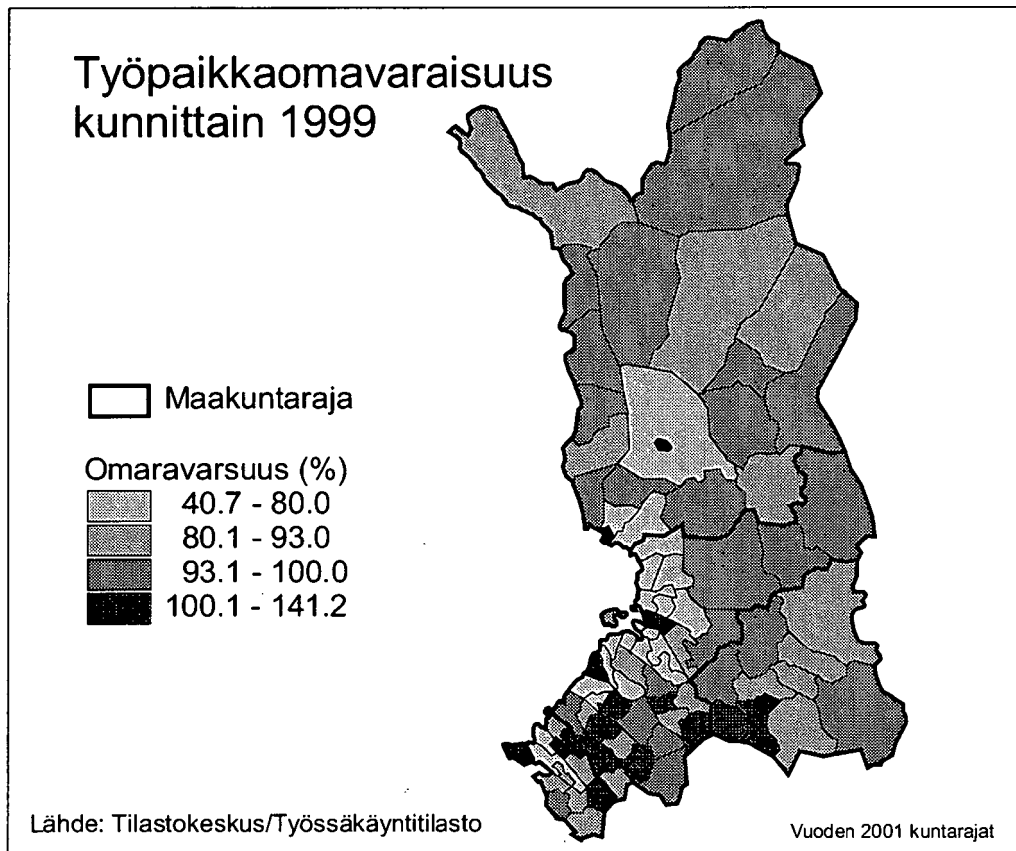
Taloudellinen huoltosuhde kuvaa työvoiman ulkopuolella olevien ja työttömien määrää yhtä työllistä kohti. Ennakkotiedon mukaan vuonna 1999 Pohjois-Suomen korkein huoltosuhde oli Hyrynsalmella (2,48) ja matalin Kempeleessä (1,32). Vuodesta 1990 huoltosuhde on pienentynyt hieman Hailuodossa ja noussut kaikkialla muualla, eniten Hyrynsalmella, Savukoskella ja Pellossa.

Työttömyys

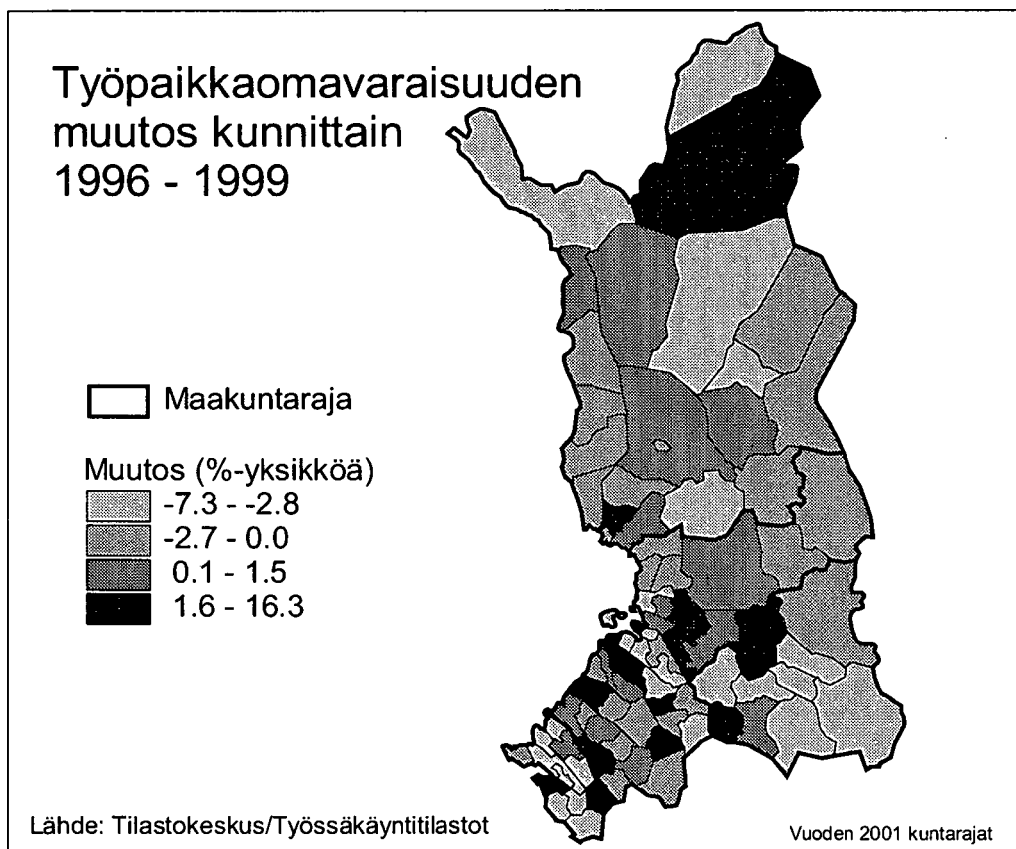
Työministeriön tilastojen mukaan työttömyysaste oli Suomessa vuoden 2001 elokuussa 11,2 %, mikä on 0,8 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Pohjois-Pohjanmaan TE-keskuksen alueella työttömyysaste oli tuolloin Pohjois-Suomen matalin, 12,9 %. Kainuun TE-keskuksen alueella työttömiä oli 18,9 % ja Lapin TE-keskuksen alueella 18,5 % työvoimasta. Vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna työttömyys väheni kaikkien tarkasteltavien TE-keskusten alueilla.

Työttömyysaste vaihteli Pohjois-Suomen kunnissa vuoden 2001 elokuussa alle 7 %:sta 28 %:iin. Sievissä ja Toholammilla työttömiä oli suhteessa vähiten, Pelkosenniemiellä ja Sallassa eniten. Työttömien määrä nousi vielä vuodesta 1999 vuoteen 2000 tarkastelualueella 8 kunnassa, eniten Savukoskella ja Hailuodossa. Sen sijaan Merijärvellä, Muhoksella ja Toholammella työttömien määrä väheni vuodessa yli 20 %.

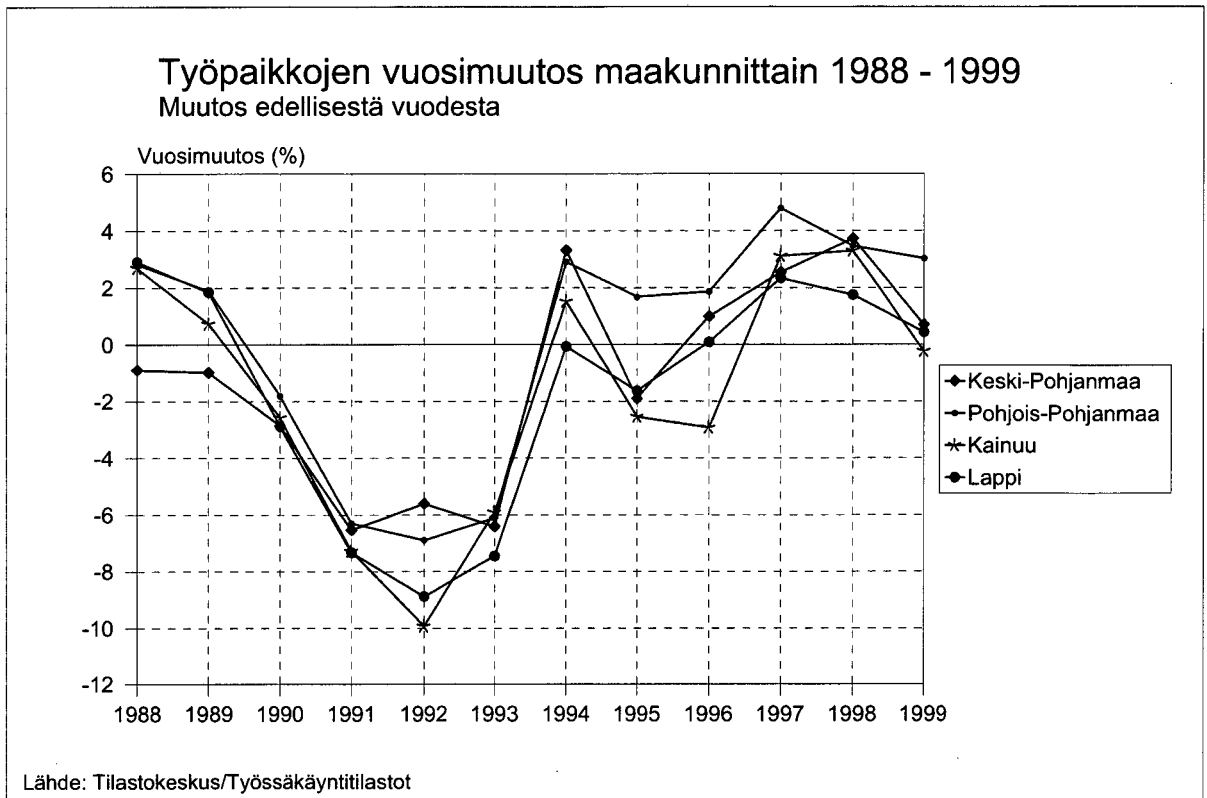
Pitkäaikaistyöttömäksi lasketaan henkilö, joka on ollut yhtäjaksoisesti yli vuoden ilman työtä. Elokuussa 2001 Rantsilassa ja Hailuodossa yli 37 % työttömistä oli pitkäaikaistyöttömiä. Pitkäaikaistyöttömien osuus työvoimasta taas oli suurin Sodankylässä ja Ranualla. Pienin heidän osuutensa oli Ullavalla ja Sievissä.

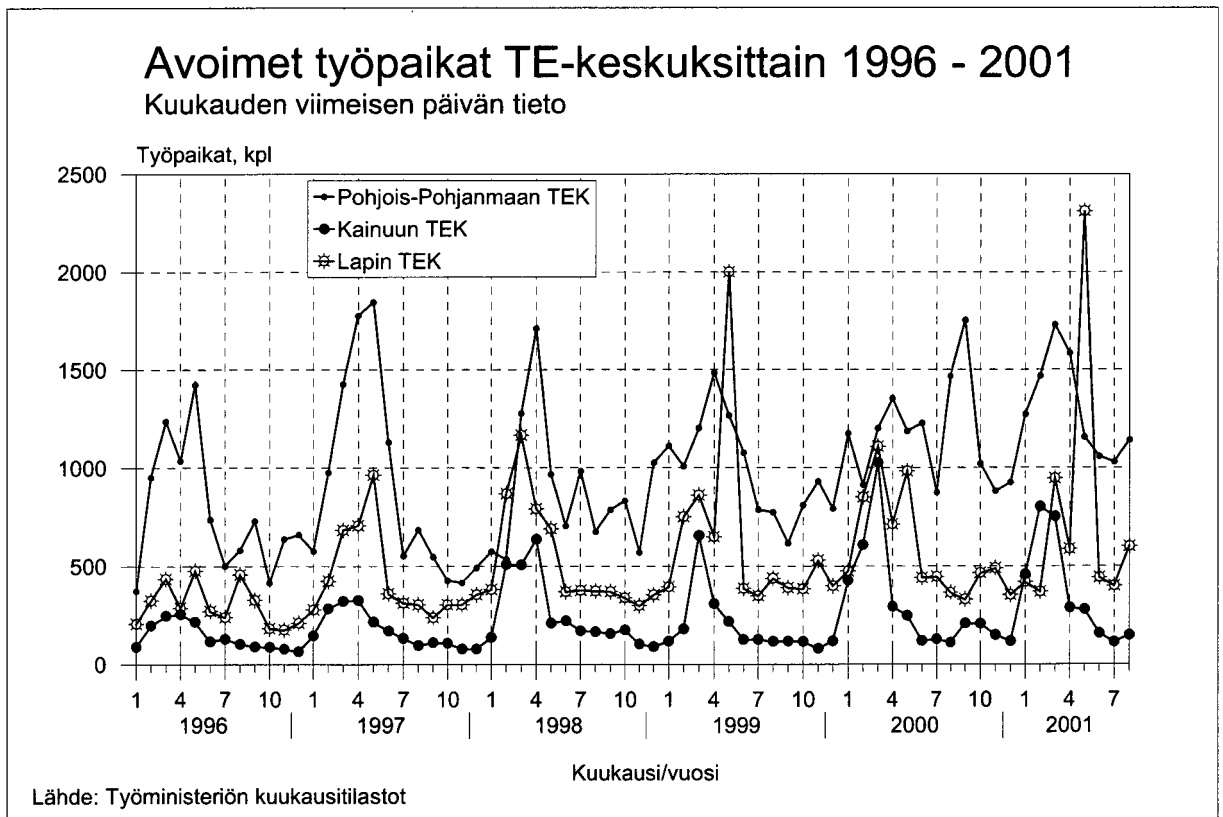
Kuva 70. Työpaikkaomavaraisuus kunnittain 1999.

Kuva 71. Työpaikkaomavaraisuuden muutos kunnittain 1996 – 1999.

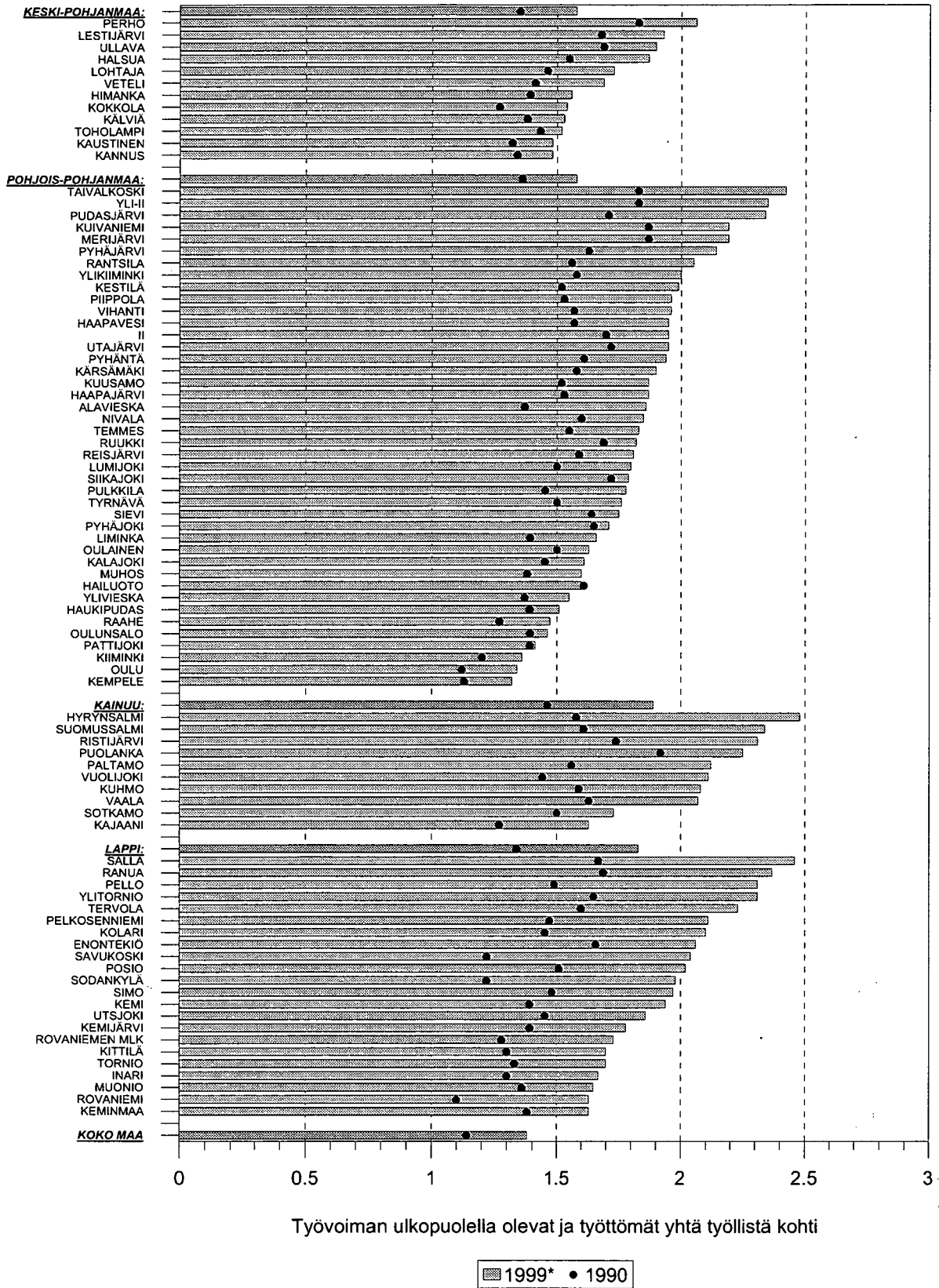

Kuva 72. Työpaikkojen vuosimuutos maakunnittain 1988 – 1999.

Kuva 73. Avoimet työpaikat TE-keskuksittain 1996 – 2001.

Taloudellinen huoltosuhte kunnittain 1990 ja 1999*

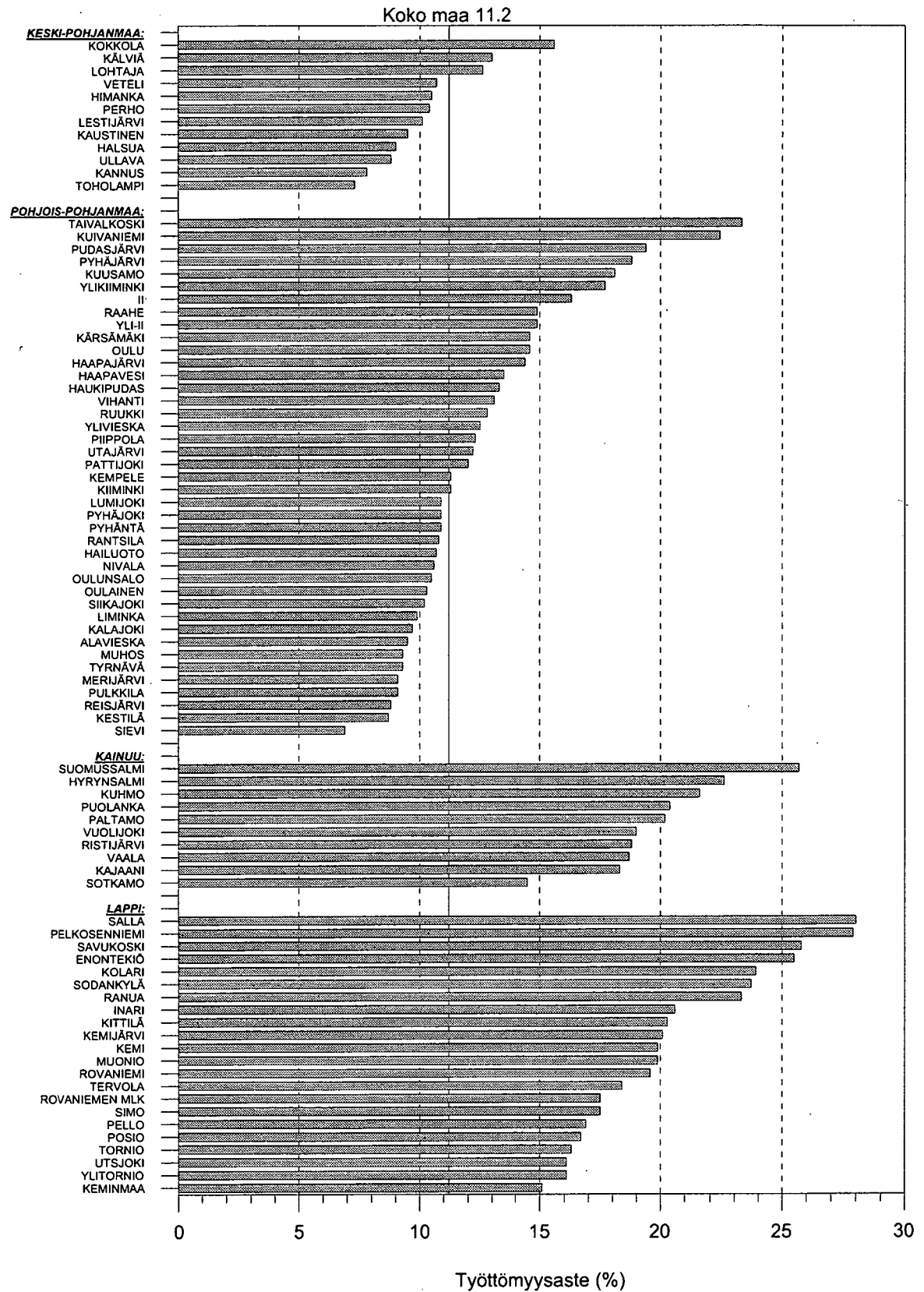

Lähde: TK/Kaupunki- ja seutuindikaattorit

*ennakkotieto

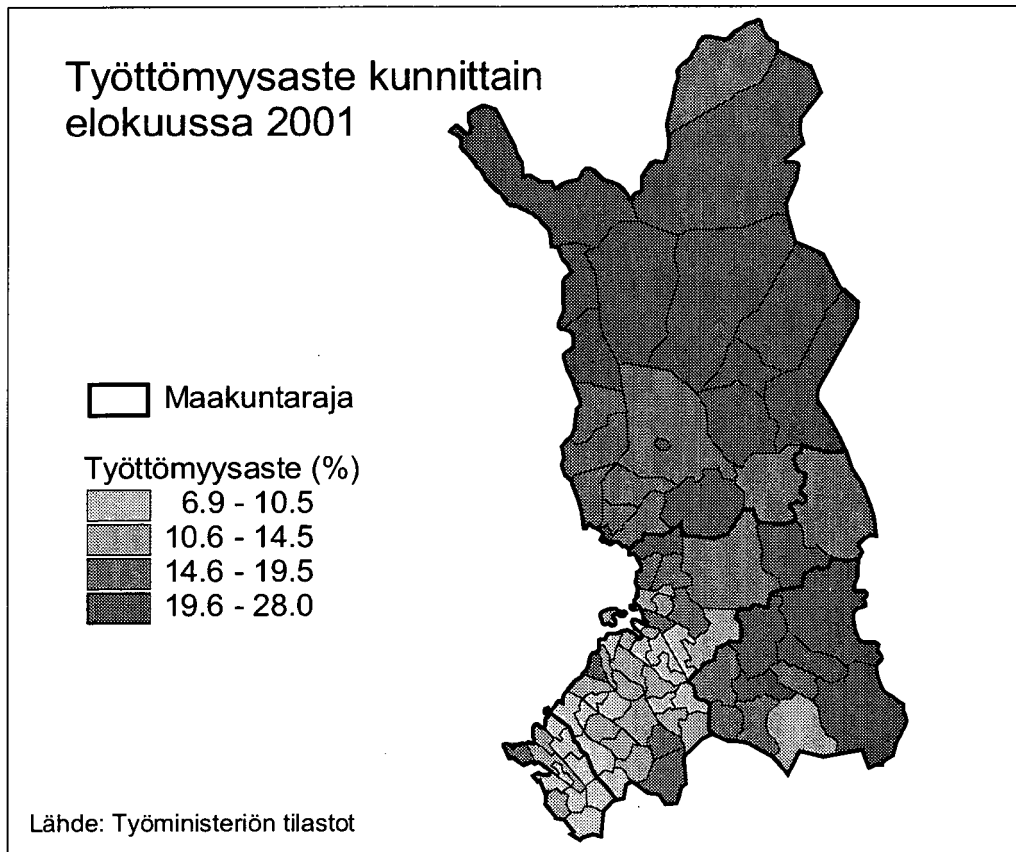
Kuva 74. Taloudellinen huoltosuhte kunnittain 1990 ja 1999*.

Työttömyysaste kunnittain elokuussa 2001

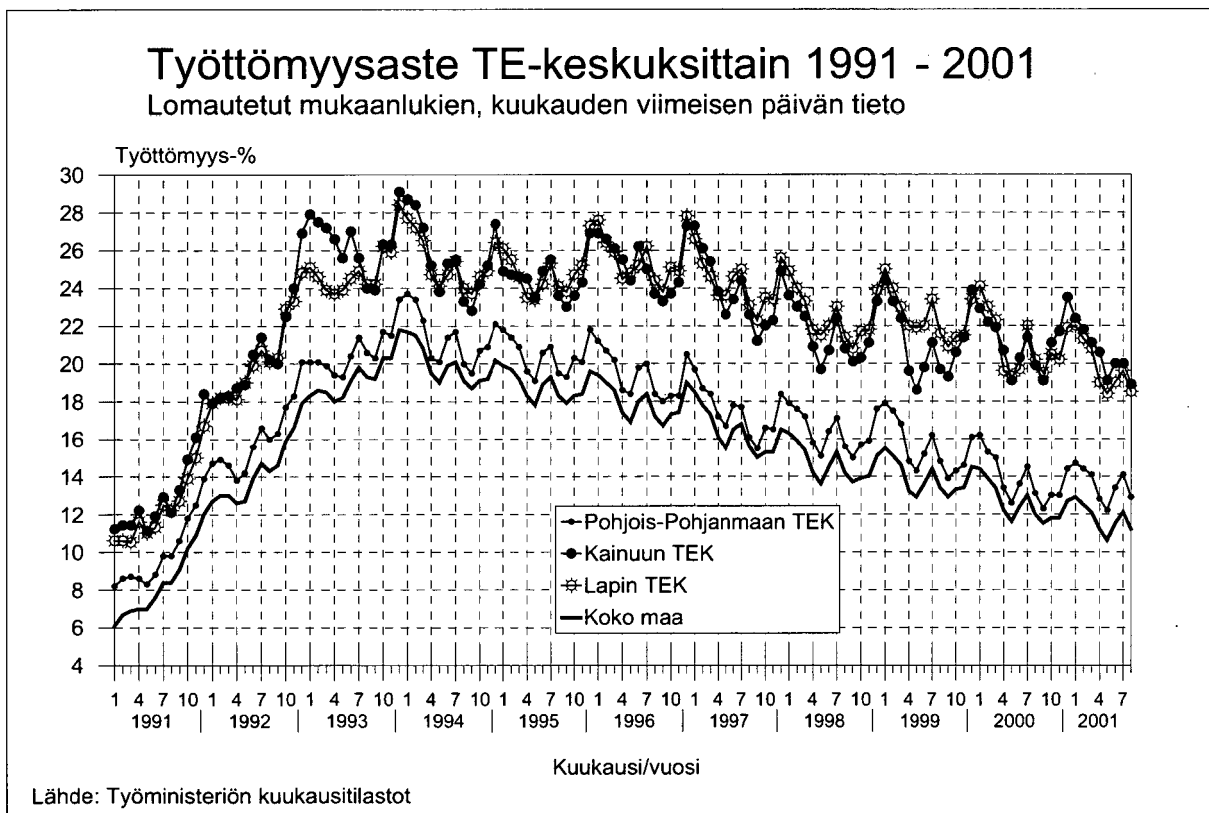

Lähde: Työministeriön tilastot

Kuva 75. Työttömyysaste kunnittain elokuussa 2001.

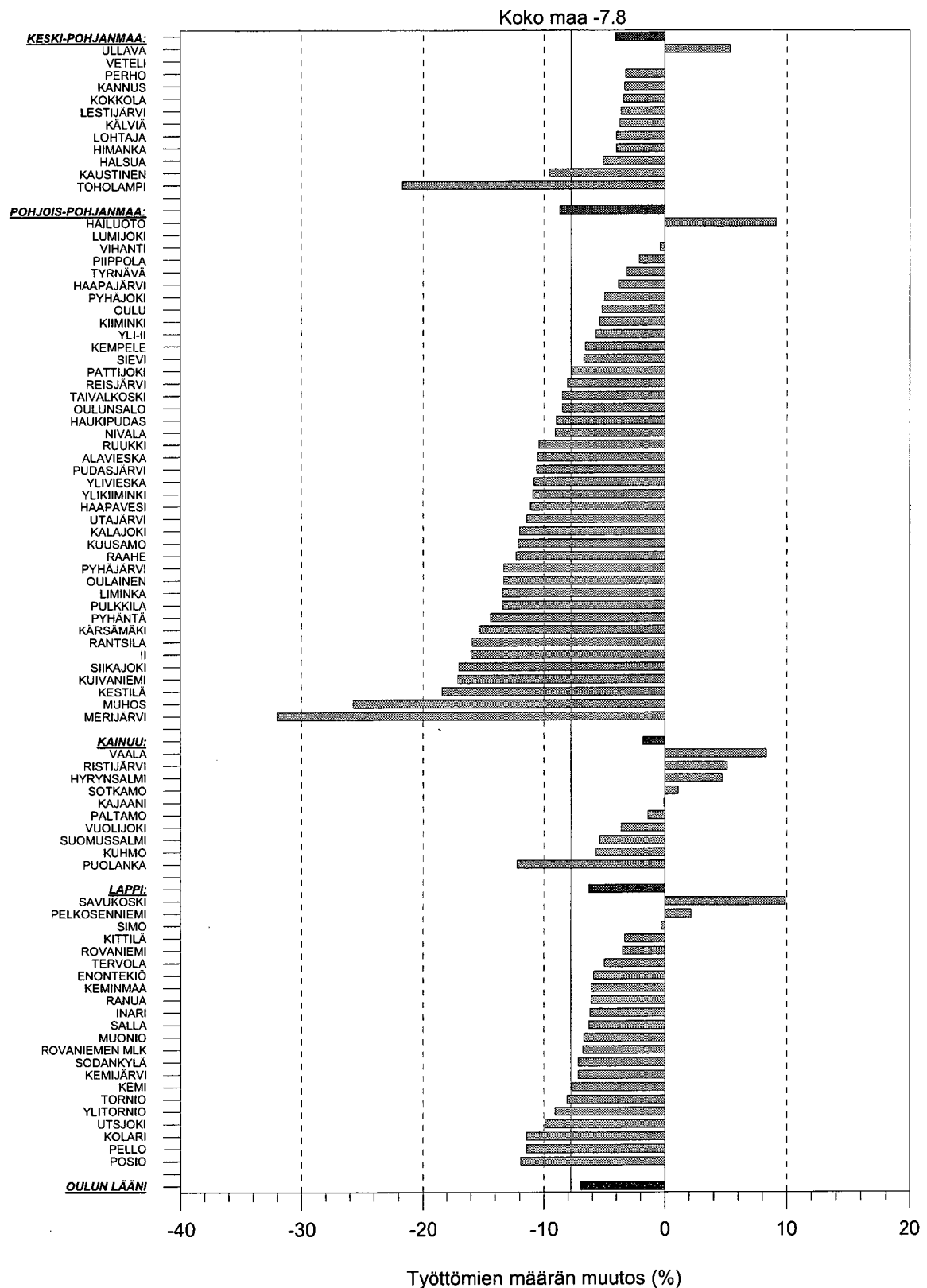

Kuva 76. Työttömyysaste kunnittain elokuussa 2001.

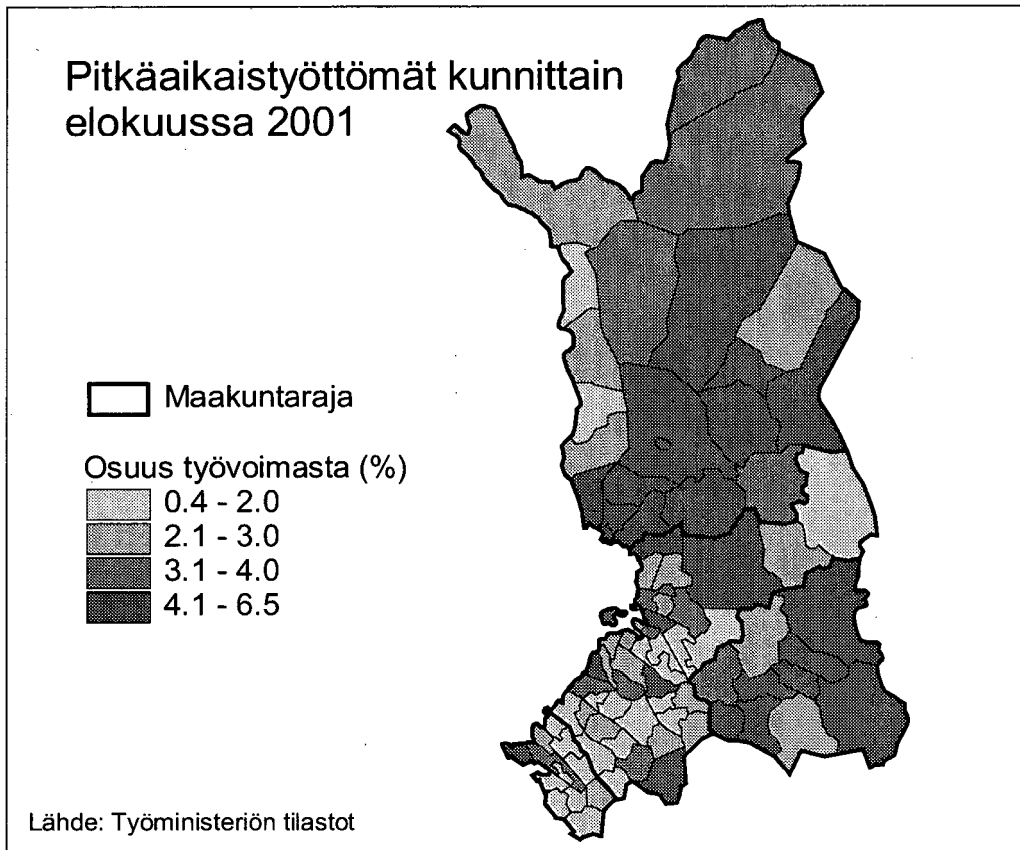

Kuva 77. Työttömyysaste TE-keskuksittain 1991 - 2001.

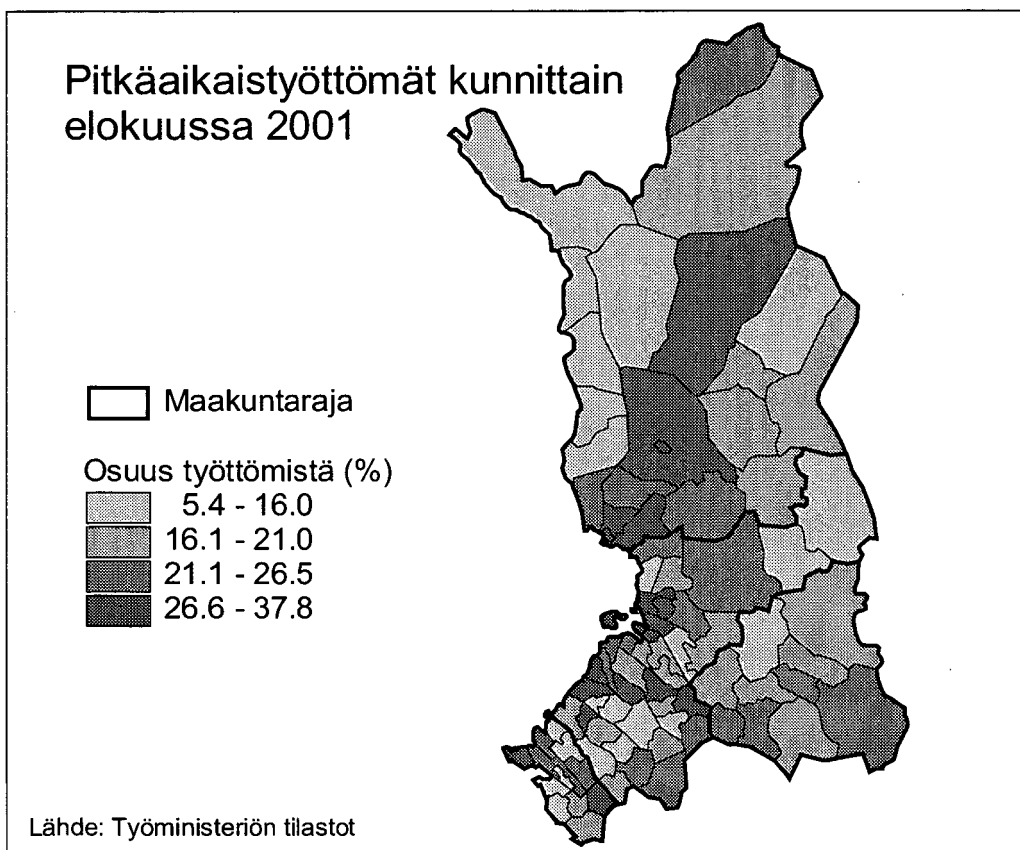
Työttömien määrän muutos kunnittain 1999 - 2000

Kuva 78. Työttömien määrän muutos kunnittain 1999 – 2000.

Kuva 79. Pitkäaikaistyöttömät kunnittain elokuussa 2001 (osuus työvoimasta).

Kuva 80. Pitkäaikaistyöttömät kunnittain elokuussa 2001 (osuus työttömistä).

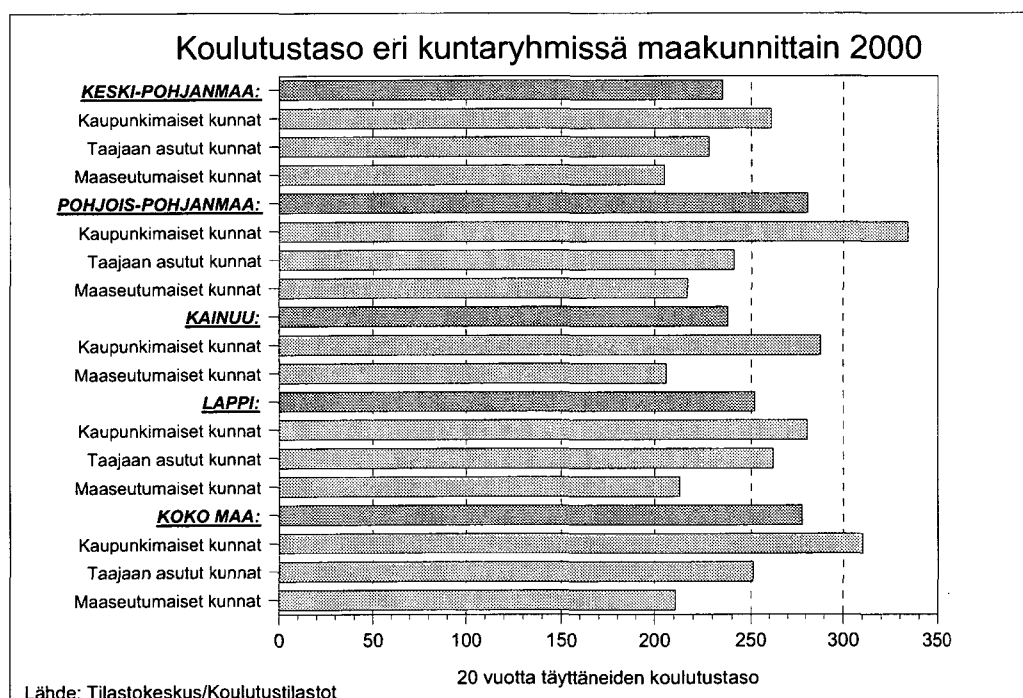
KOULUTUS

Väestön *koulutustaso* oli vuonna 2000 Pohjois-Suomessa korkein Pohjois-Pohjanmaan kaupunkimaisissa kunnissa, ja niissä etenkin Oulussa, Oulunsalossa ja Kempeleessä. Myös muissa maakunnissa maakuntakeskusten asukkaat olivat kouluttautuneimpia. Rovaniemellä, Kajaanissa ja viidessä Pohjois-Pohjanmaan kunnassa väestön koulutustaso oli korkeampi kuin maassa keskimäärin.

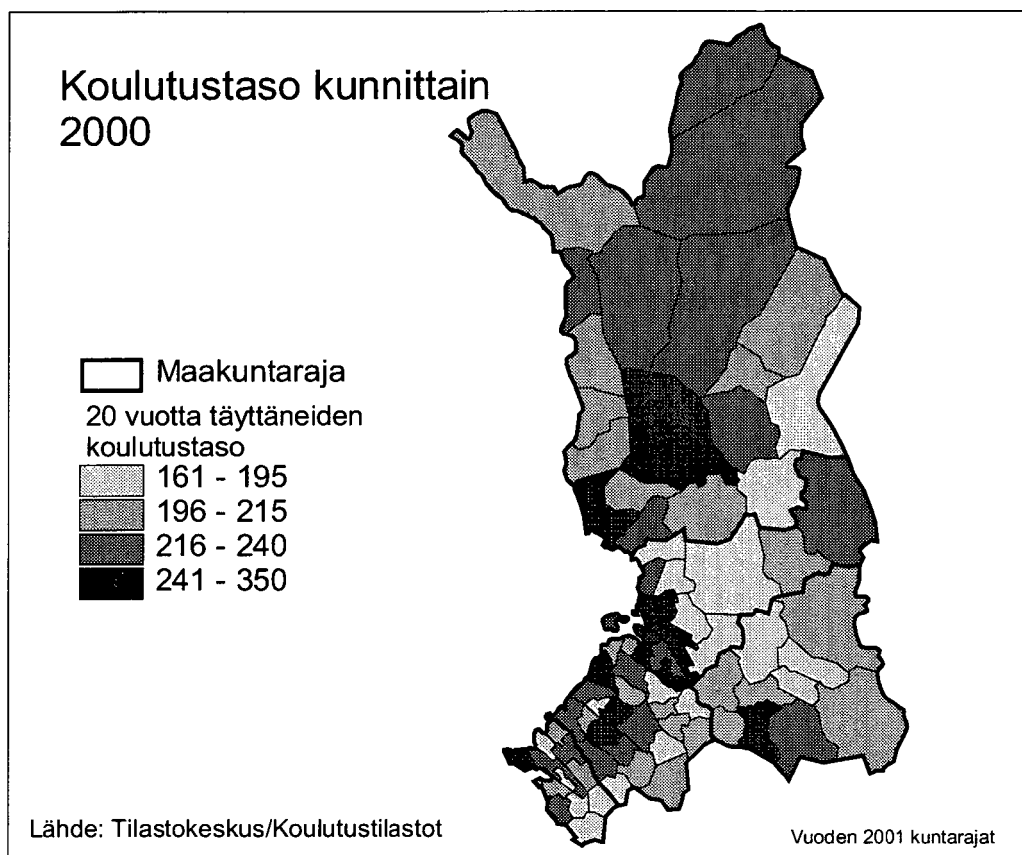
Koulutustasoa mitataan Tilastokeskuksessa kehitetyllä kolminumeroisella väestön koulutustasomittaimella. Luku osoittaa alueen tutkintojen keskiarvon suhteutettuna väestöön, ja sen kriteerinä on koulutusaika vuosina. Eli mitä pitempi on koulutuksen kokonaispituus sitä korkeampi on koulutustaso. *Vuonna 1998 koulutustasomittaimen laskentatapa muuttui hieman edellisiin vuosiin verrattuna.* Eri koulutusasteille painotetut kertoimet muuttuivat. Lisäksi mittain lasketaan nyt 20 vuotta täyttäneestä väestöstä, kun aiemmin laskennassa olivat mukana 15 vuotta täyttäneet.

Pohjois-Suomen maakunnissa 15 vuotta täyttäneistä tutkinnon suorittaneista verraten suurella osalla on keskiasteen tutkinto. Vastaavasti vähintään alemman korkeakouluasteen tutkinnon suorittaneita on koko maahan nähden vähemmän. Peruskoulun varaan jääneiden osuus vaihteli kunnissa vajaasta 60 %:sta alle 31 %:in vuonna 2000. Suhteellisesti eniten tutkintoa suorittamattomia asui Ullavassa ja vähiten Oulussa, jossa korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus oli suurin.

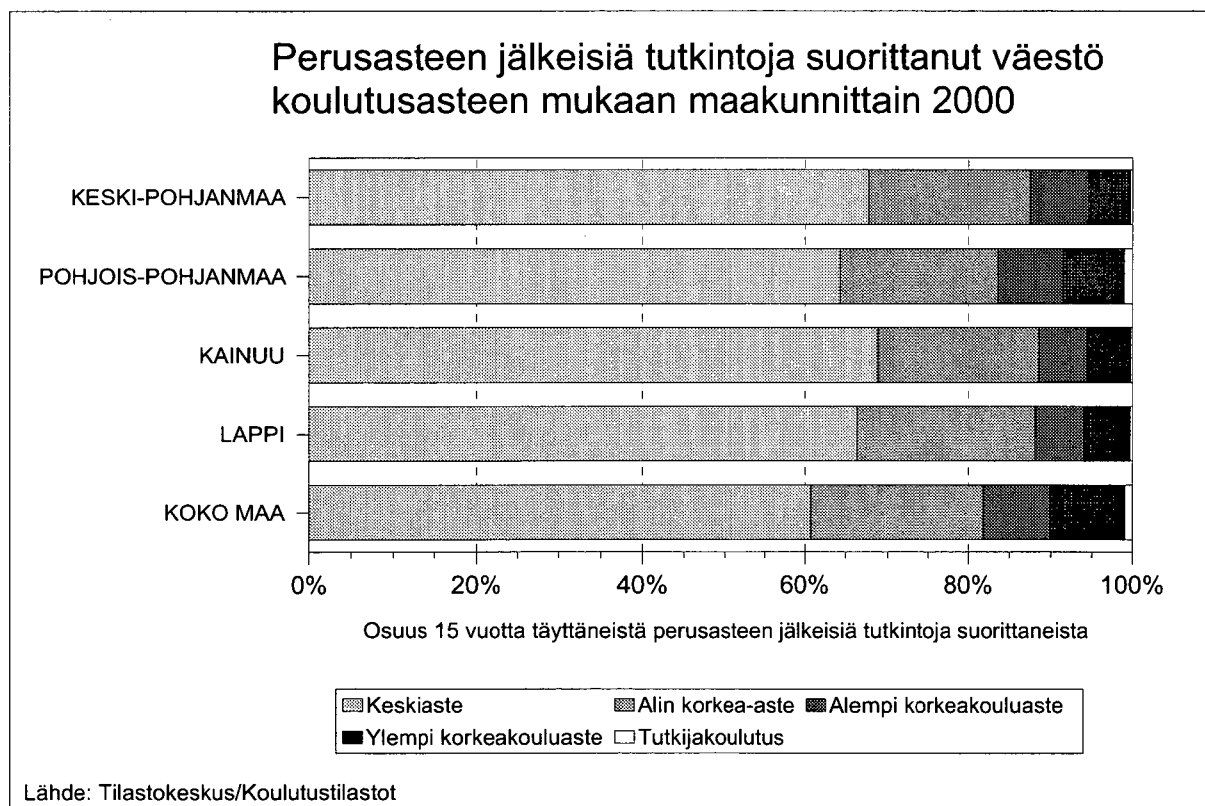
Opetustoimen nettokustannukset asukasta kohti vaihtelivat vuonna 2000 Piipolan 345 eurosta Utsjoen yli 1 900 euroon asukasta kohti. Utsjoen lisäksi myös monissa muissa Lapin kunnissa opetustoimen nettomenot olivat korkeat. Vertaattaessa lukuja kuntien kesken on kuitenkin muistettava, että kuntien tapa tuottaa palveluja eroaa toisistaan.

Kuva 81. Koulutustaso eri kuntaryhmissä maakunnittain 2000.

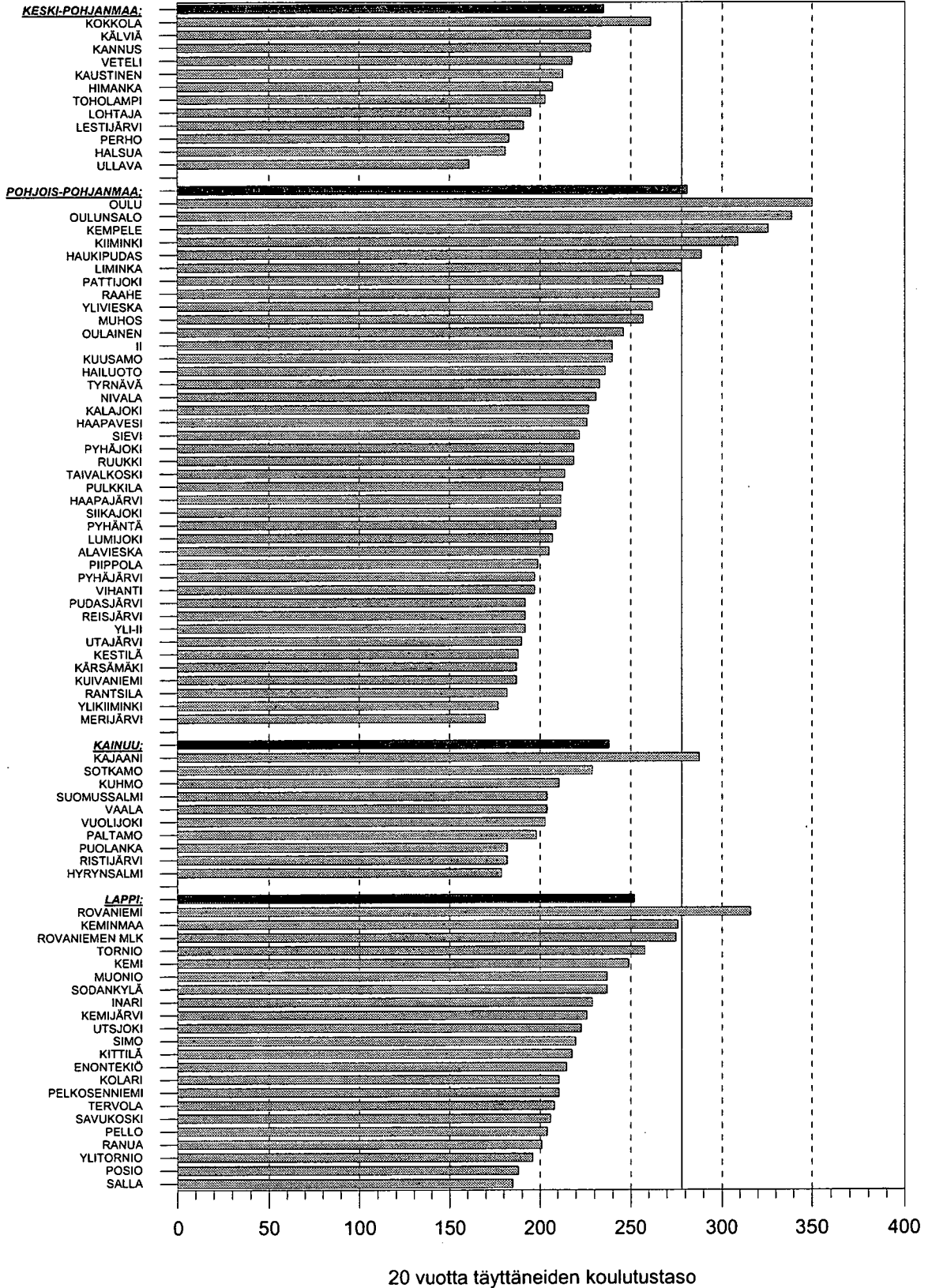
Kuva 82. Koulutustaso kunnittain 2000.

Kuva 83. Perusasteen jälkeisiä tutkintoja suorittanut väestö koulutusasteen mukaan maakunnittain 2000.

Koulutustaso kunnittain 2000

Koko maa 278

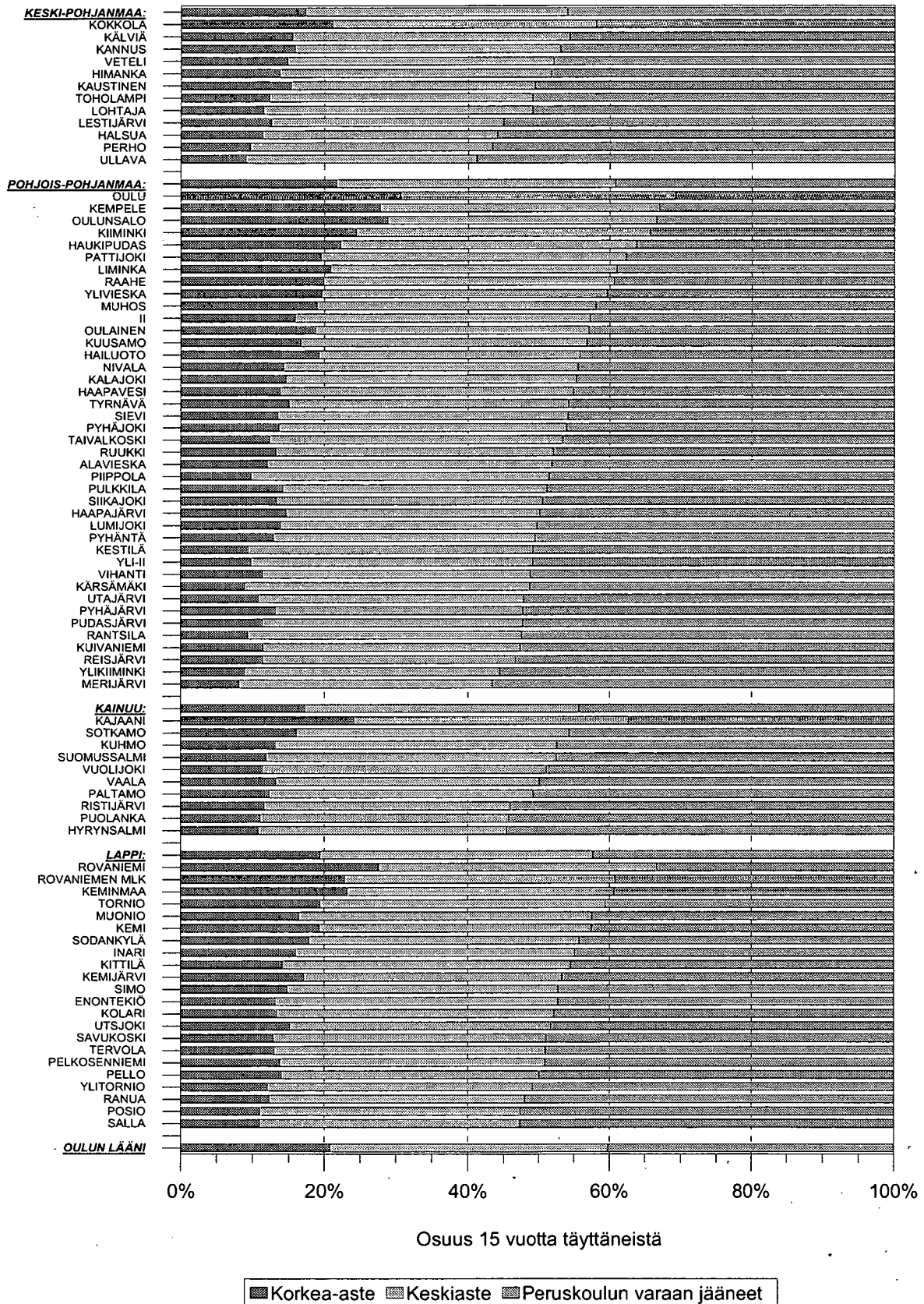

Lähde: Tilastokeskus/Koulutustilastot

Vuoden 2001 kuntarajat

Kuva 84. Koulutustaso kunnittain 2000.

Koulutusaste kunnittain 2000

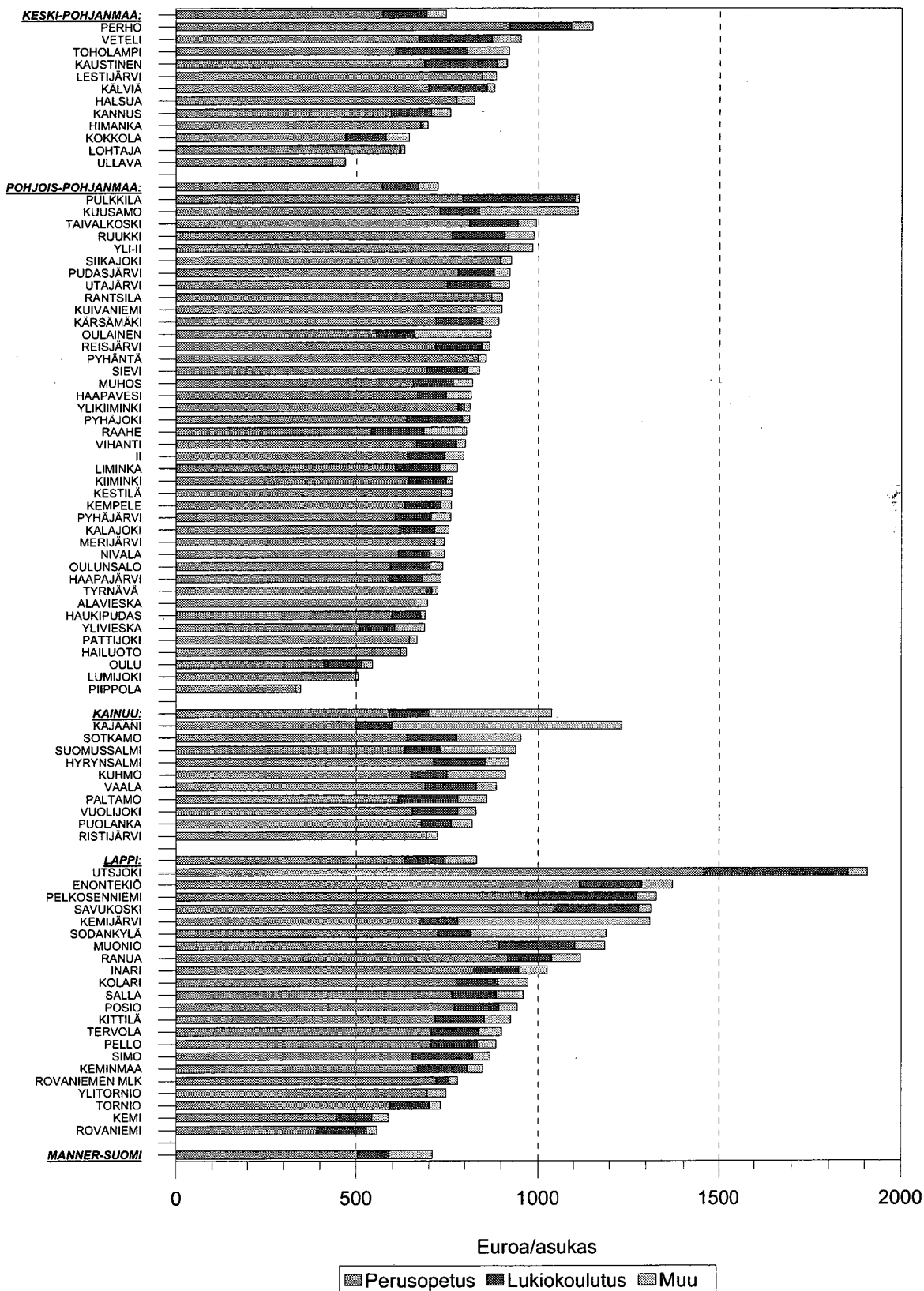

Lähde: Tilastokeskus/Koulutustilastot

Vuoden 2001 kuntarajat

Kuva 85. Koulutusaste kunnittain 2000.

Opetustoimen nettokustannukset kunnittain 2000

Lähde: Tilastokeskus/Julkinen talous

Vuoden 2001 kuntarajat

Kuva 86. Opetustoimen nettokustannukset kunnittain 2000.

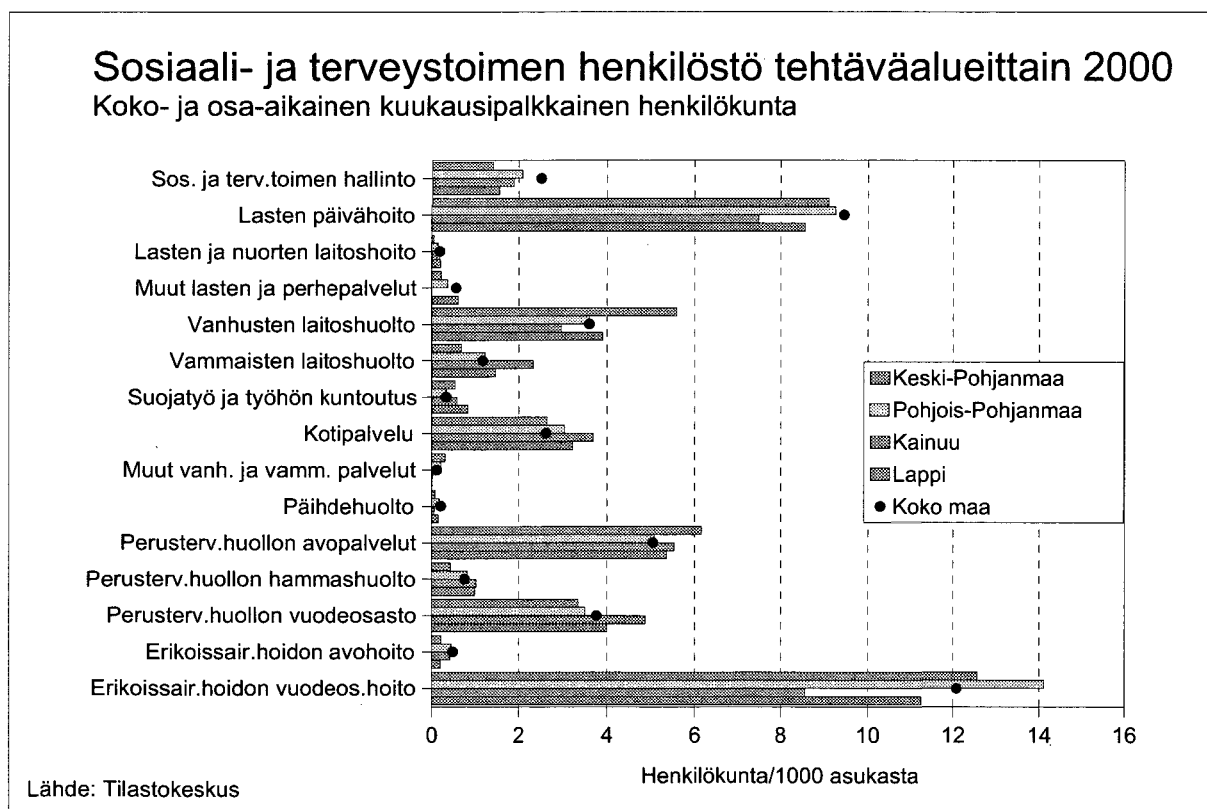
TERVEYS- JA SOSIAALIPALVELUT

Valtaosa Pohjois-Suomen sosiaali- ja terveystoimen henkilöstöstä työskenteli erikoissairaanhoidon vuodeosastoilla vuonna 2000. Keski- ja Pohjois-Pohjanmaalla tämän alan henkilöstöä oli enemmän kuin maassa keskimäärin. Toiseksi työllistävin sosiaali- ja terveystoimen tehtäväalue maakunnissa oli lasten päivähoito.

Sosiaali- ja terveystoimen kustannukset kunnissa koostuvat pääasiassa lasten päivähoidon, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon menoista. Vuonna 2000 kustannukset asukasta kohti vaihtelivat Pohjois-Suomen kunnissa 2 337 eurosta 1 418 euroon. Suurimmat ne olivat Pelkosenniellä Sallassa ja Kemijärvellä ja pienimmät Oulunsalossa ja Kalajoella. Perusterveydenhuoltoon käytettiin Utsjoella yli 850 euroa/asukas. Erikoissairaanhoidon menoja oli puolestaan suhteessa eniten Lestijäevellä.

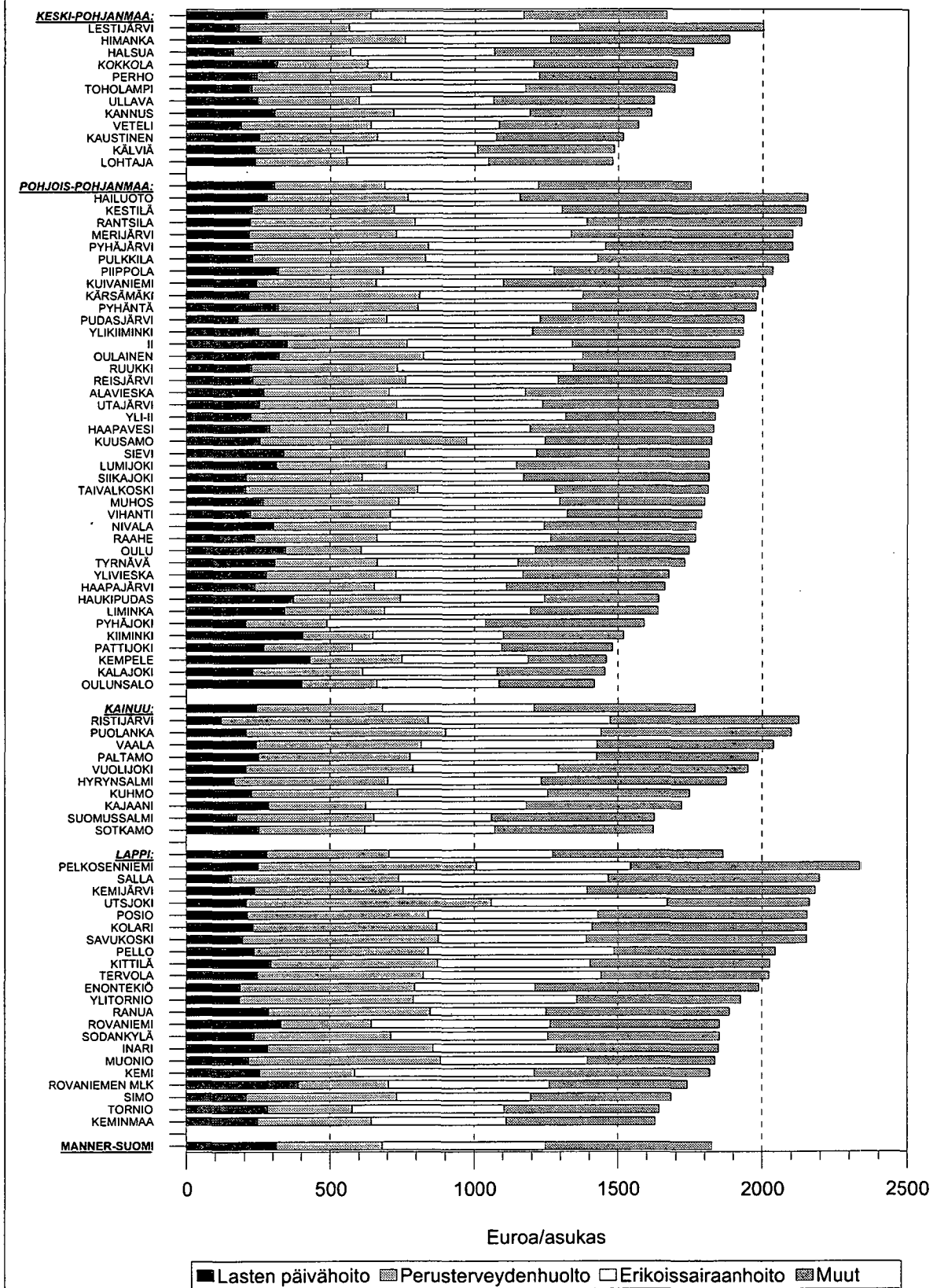
Lasten päivähoiton nettokustannukset olivat suurimmat Kempeleessä, Kiimingissä ja Oulunsalossa, yli 400 euroa/asukas. Päivähoiton käyttökustannukset yhtä alle kouluikäistä kohti olivat suurimmat Pelkosenniellä ja Hailuodossa, joissa yli 45 % alle kouluikäisistä oli kunnallisessa kokopäivähoidossa. Halsualla päivähoiton kulut alle kouluikäistä kohti jäivät Pohjois-Suomen alhaisimmiksi.

Verrattaessa kuntien lukuja toisiin kuntiin ja keskiarvoihin tulee se tehdä tietyllä varauksella, sillä kuntien tapa tuottaa palveluja eroaa toisistaan.

Kuva 87. Sosiaali- ja terveystoimen henkilöstö tehtäväalueittain 2000.

Sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset kunnittain 2000

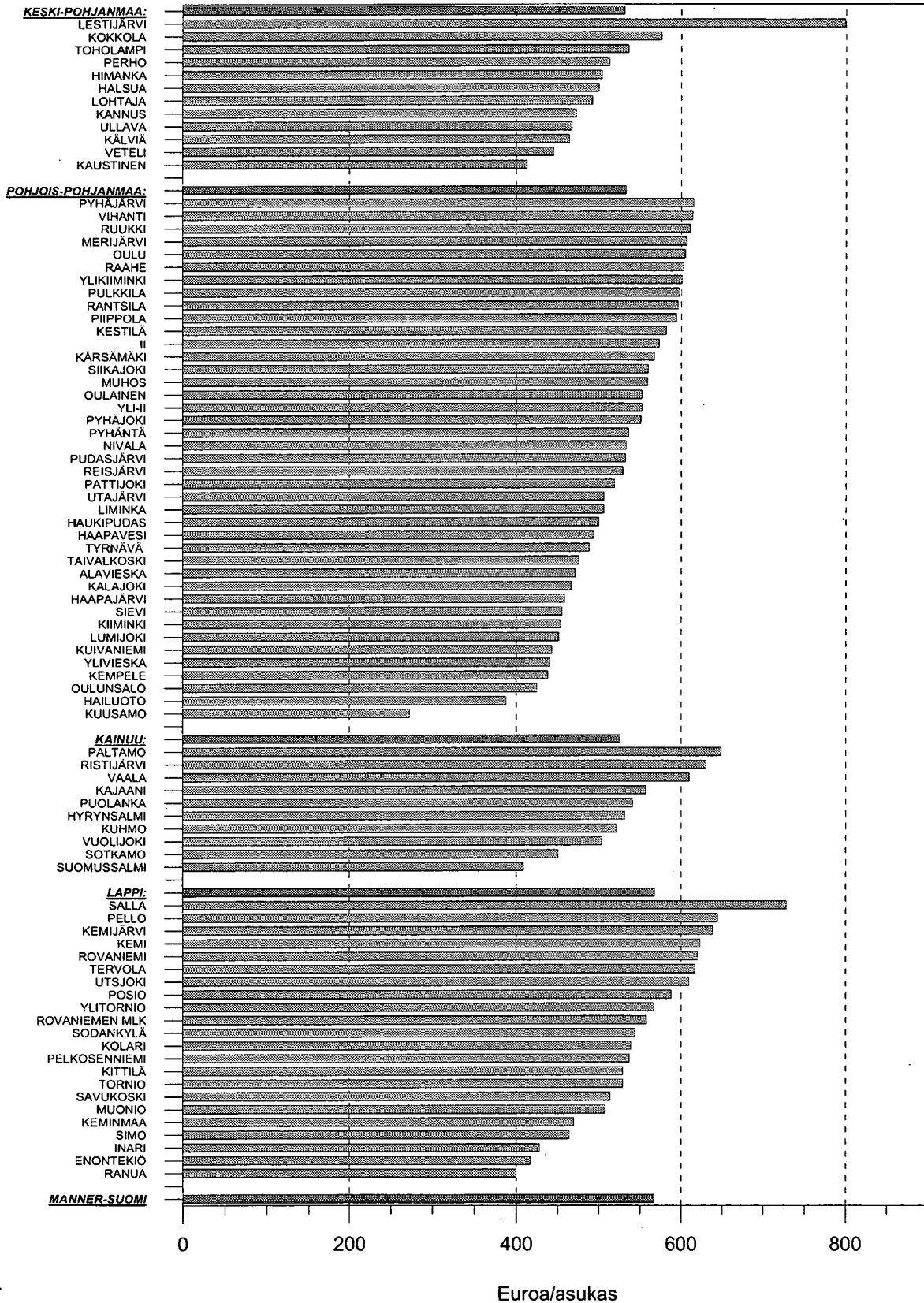

Lähde: Tilastokeskus/Julkinen talous

Vuoden 2001 kuntarajat

Kuva 88. Sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset kunnittain 2000.

Erikoissairaanhoidon nettokustannukset kunnittain 2000

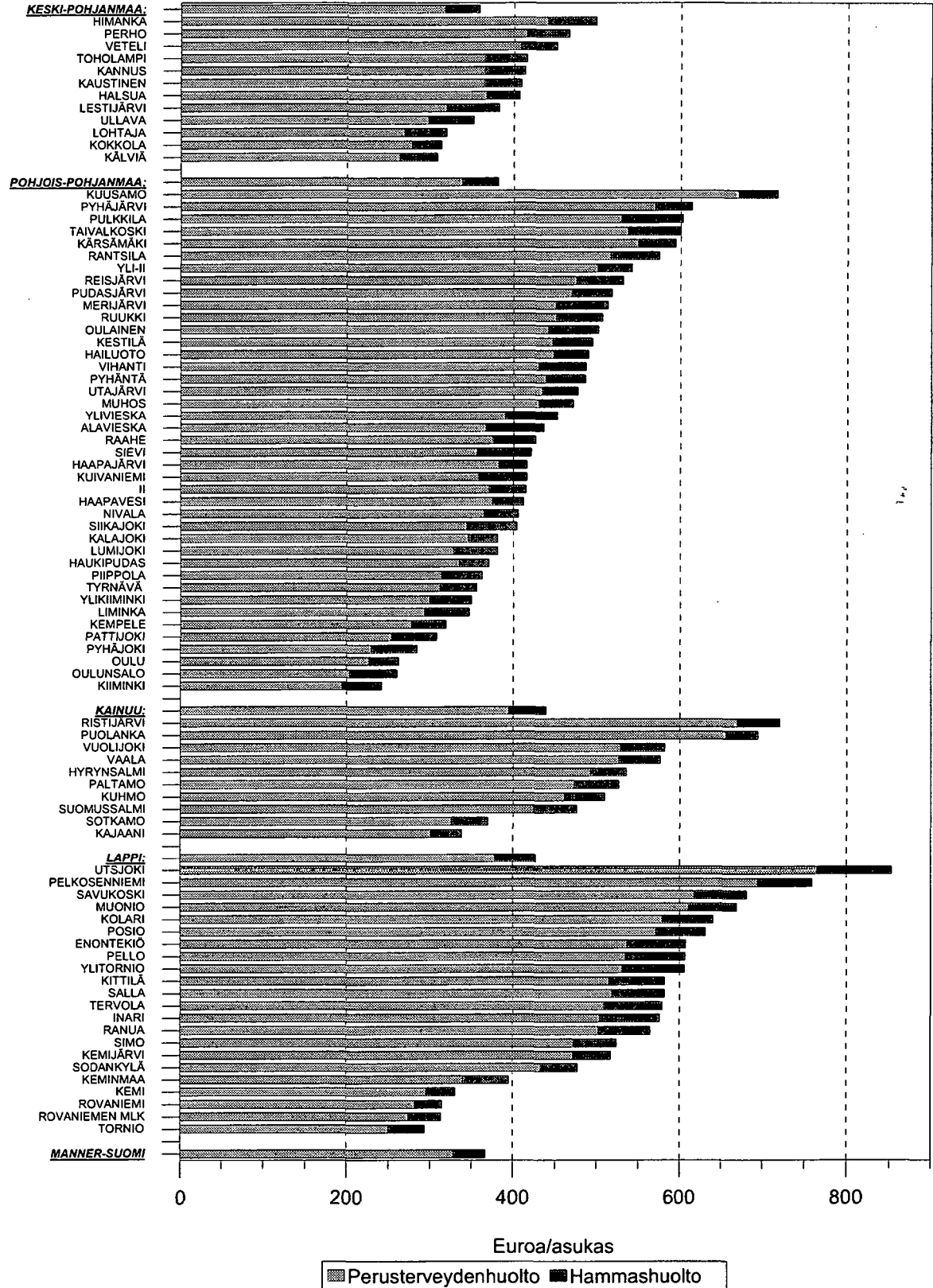

Lähde: Tilastokeskus/Julkinen talous

Vuoden 2001 kuntarajat

Kuva 89. Erikoissairaanhoidon nettokustannukset kunnittain 2000.

Perusterveydenhuollon nettokustannukset kunnittain 2000

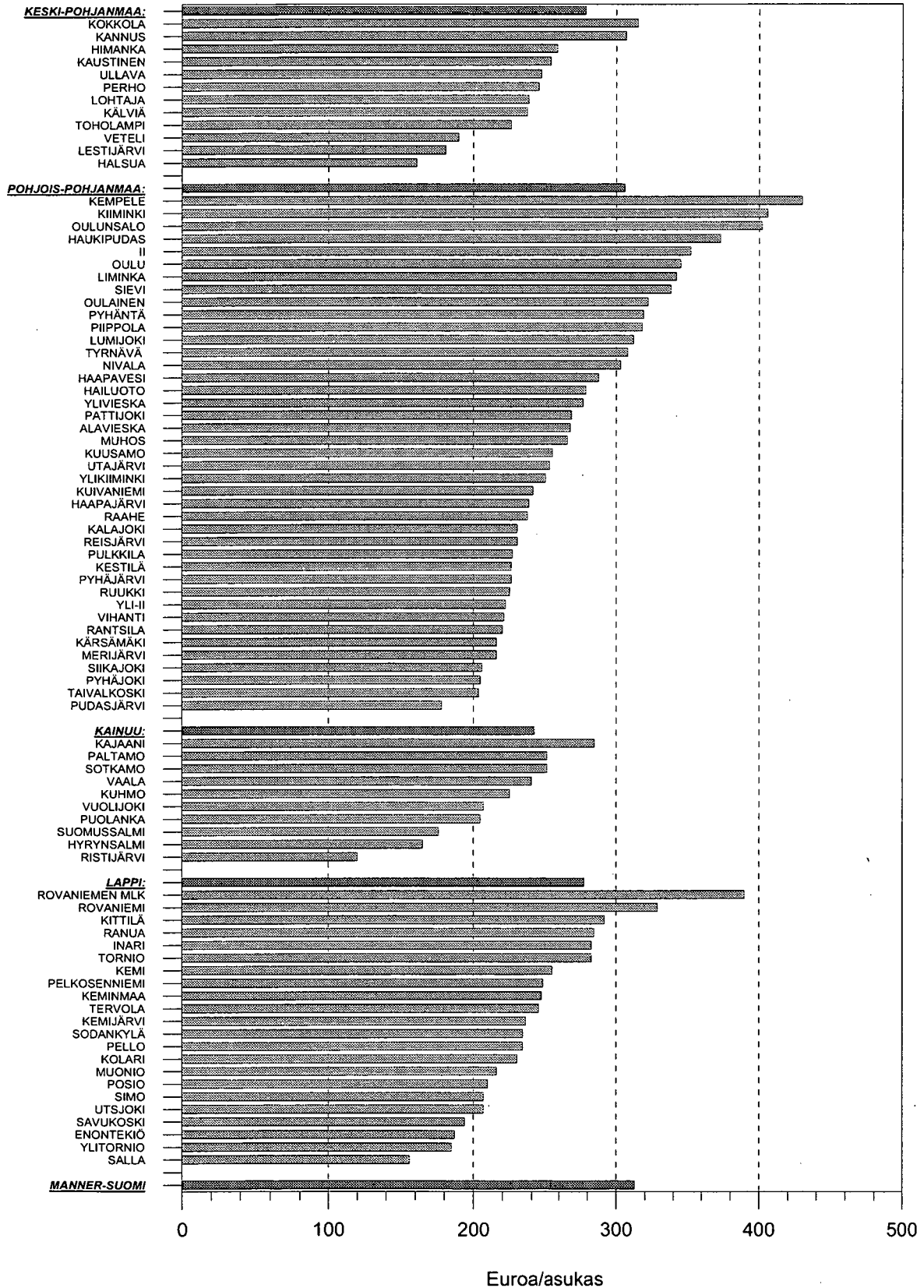

Lähde: Tilastokeskus/Julkinen talous

Vuoden 2001 kuntarajat

Kuva 90. Perusterveydenhuollon nettokustannukset kunnittain 2000.

Lasten päivähoidon nettokustannukset kunnittain 2000

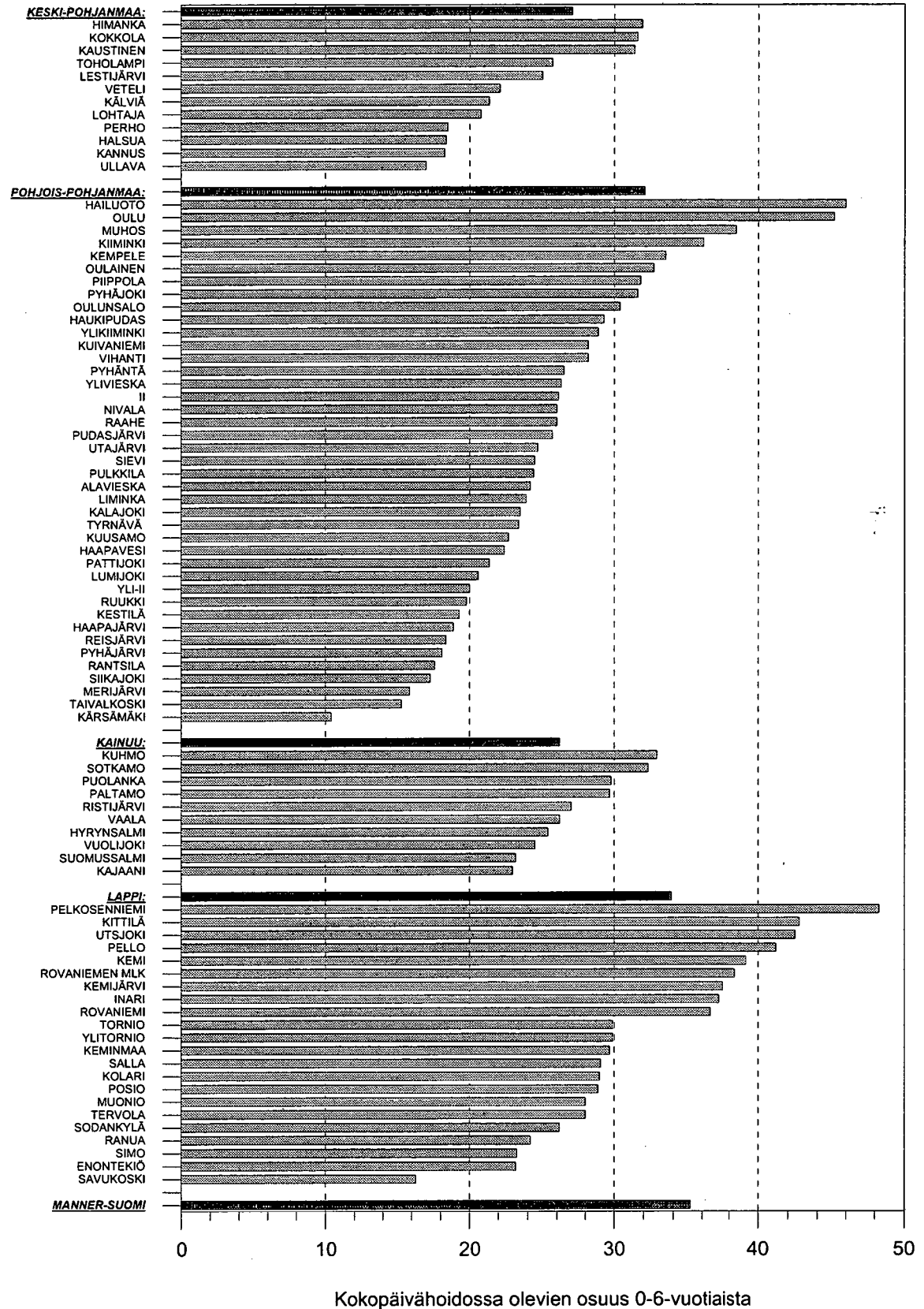

Lähde: Tilastokeskus/Julkinen talous

Vuoden 2001 kuntarajat

Kuva 91. Lasten päivähoidon nettokustannukset kunnittain 2000.

Kunnallinen lasten päivähoito kunnittain 2000

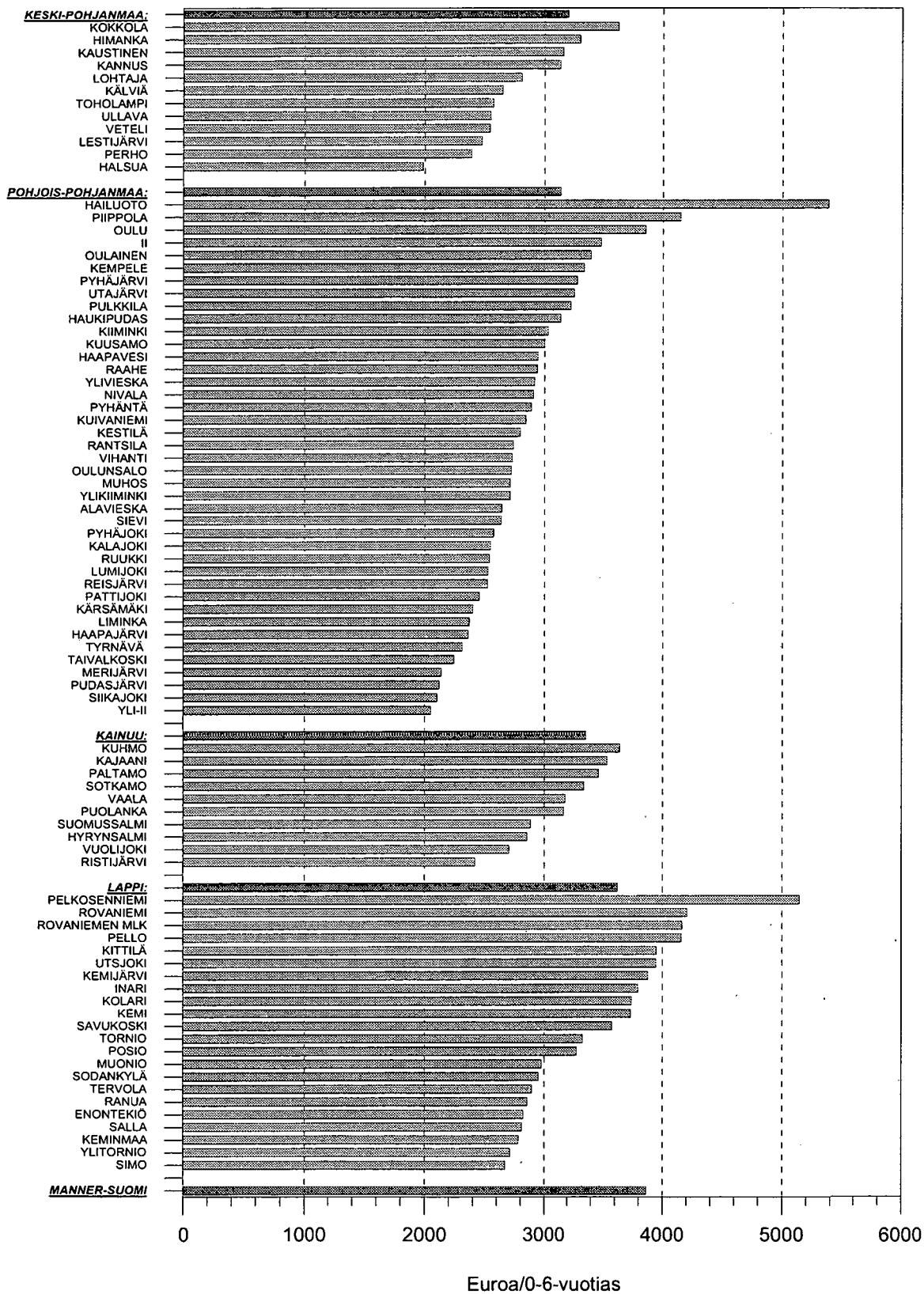

Lähde: Tilastokeskus/Julkinen talous

Vuoden 2001 kuntarajat

Kuva 92. Kunnallinen lasten päivähoito kunnittain 2000.

Lasten päivähoiton käyttökustannukset kunnittain 2000

Lähde: Tilastokeskus/Julkinen talous

Vuoden 2001 kuntarajat

Kuva 93. Lasten päivähoiton käyttökustannukset kunnittain 2000.

RAKENTAMINEN JA ASUMINEN

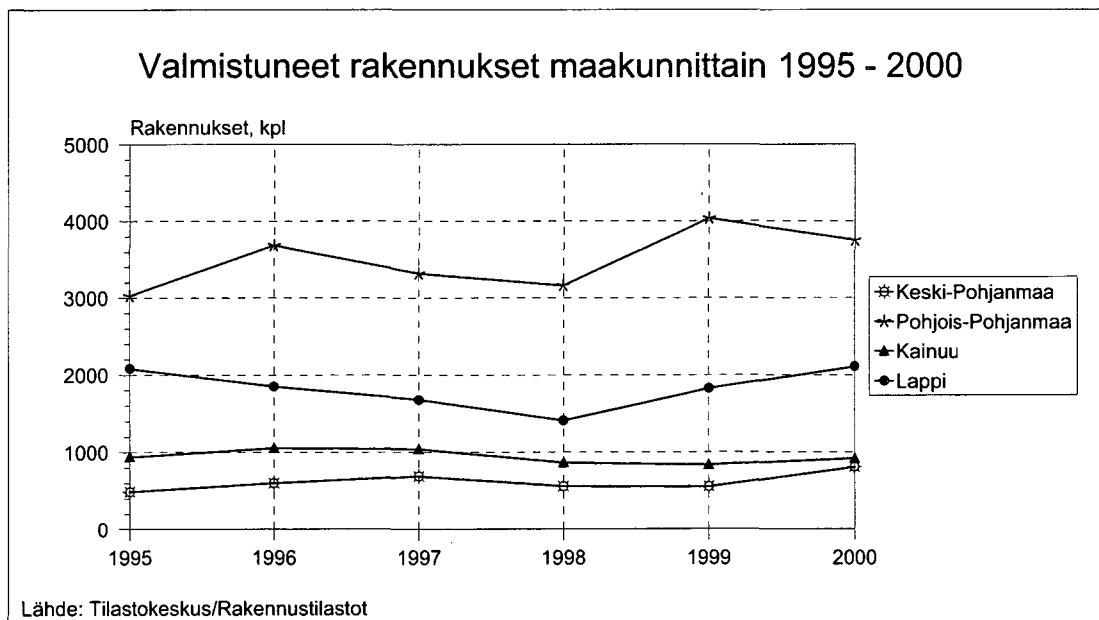
Pohjois-Pohjanmaalle valmistui vuonna 2000 uusia rakennuksia noin 3 750 kappaletta, jonkin verran vähemmän kuin edellisellä vuonna. Muissa Pohjois-Suomen kunnissa rakennustuotanto kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna. Rakennuksia valmistui tuolloin Pohjois-Suomessa asukasluvuun nähden eniten Kolariin ja Pelkosenniemelle.

Asuntotuotanto on laskenut maakunnissa 1990-luvun alusta lähtien. Vuoden 1996 jälkeen asuntojen rakentaminen on jälleen vilkastunut Pohjois-Pohjanmaalla, mutta muualle asuntoja valmistuu edelleen vähän 1980-lukuun verrattuna. Pohjois-Pohjanmaan asutokannasta yli 17 % onkin rakennettu 1990-luvulla. Muissa maakunnissa uusia asuntoja oli suhteellisesti vähemmän. Vuonna 1999 asuntorakentaminen oli vilkkainta Oulun ympäristössä.

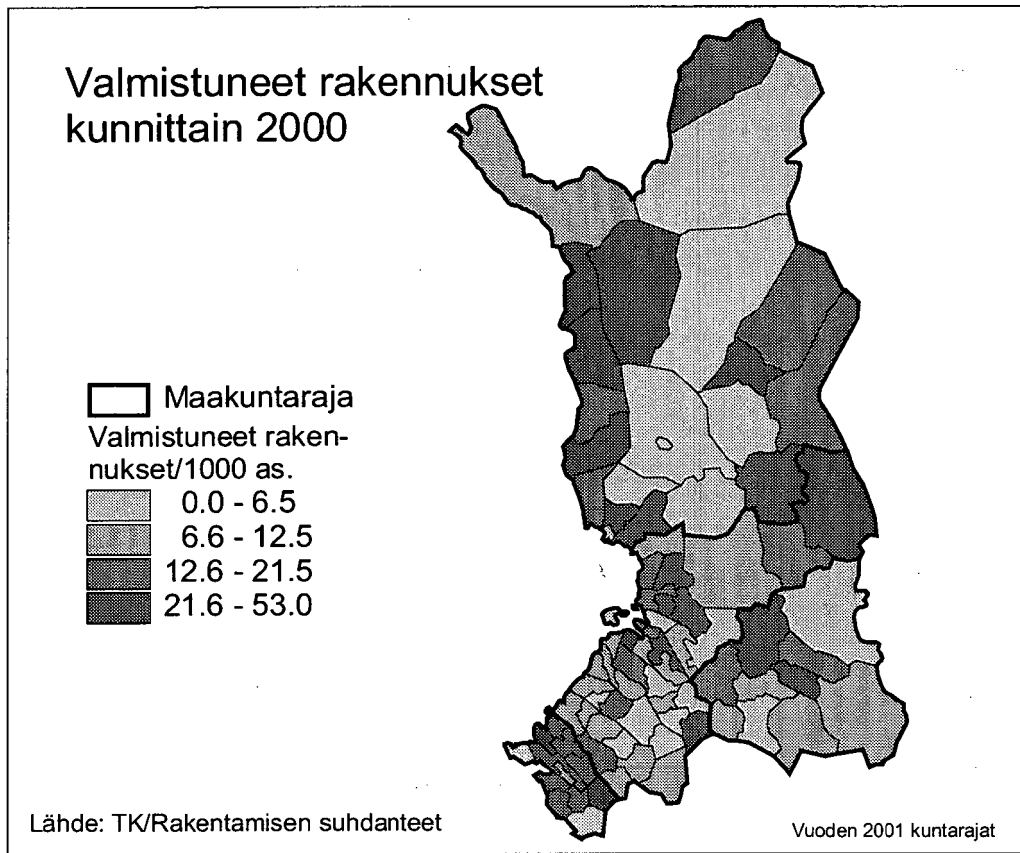
Asuntojen hinnat olivat korkeimmillaan vuonna 1989, jonka jälkeen hinnat laskivat vuoteen 1993 asti. 1990-luvun puolivälin jälkeen alkanut hintojen nousu ei ole nostanut asuntojen hintoja vielä vuoden 1989 tasolle. Pohjois-Suomessa asuntojen neliöhinnat ovat jatkuvasti olleet alhaisemmat kuin maassa keskimäärin. Kunnissa ne vaihtelivat Reisjärven 443:sta Kittilän 1 143:iin euroon. Usean kunnan alueella asuntokauppoja tehtiin vähemmän kuin viisi, joten hintatietoa näiden kuntien osalta ei voida julkistaa.

Asuntokuntien keskikoko oli vuonna 2000 suurin Oulunsalossa ja pienin Kemissä ja Rovaniemellä. Kemissä ahtaasti asuvien asuntokuntien osuus oli pienin. Merijärvellä ja Pyhännällä ahtaasti asuviksi luokiteltiin samana vuonna yli viidennes asutokunnista normaali 3 mukaan. Asunto on tämän normin mukaan ahtaasti asuttu, kun siinä asuu enemmän kuin yksi henkilö huonetta kohti (keittiö mukaan luettuna).

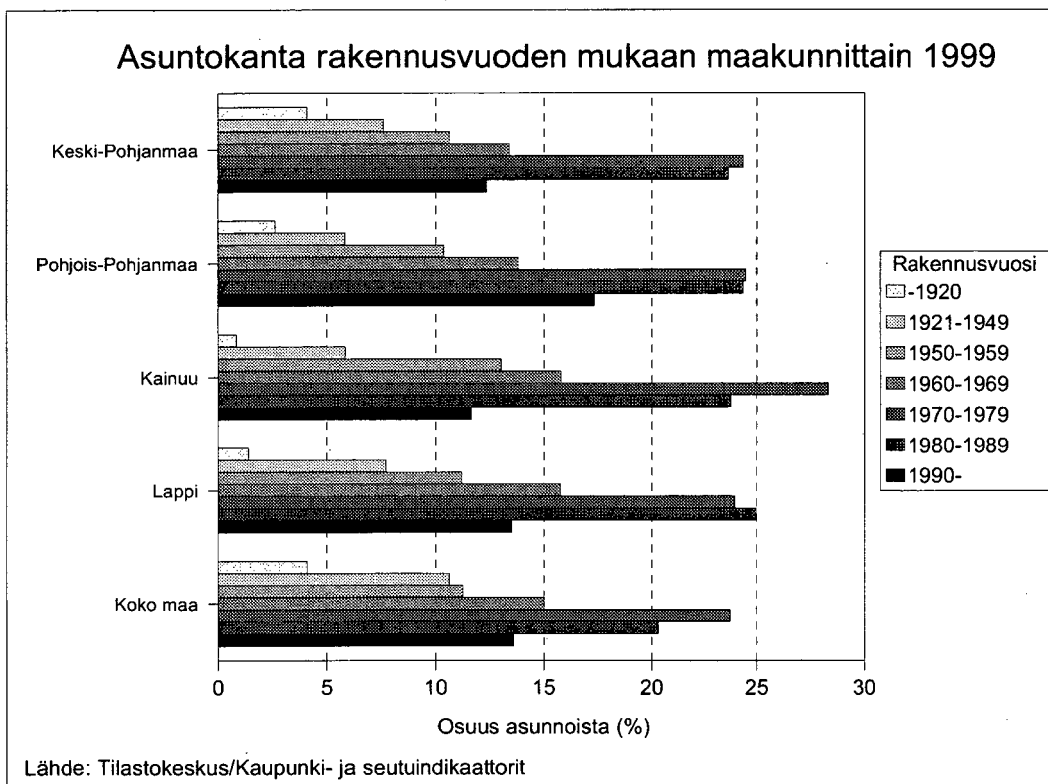
Rovaniemellä 46,6 % asutokunnista asuu vuokra-asunnoissa. Vuokralla asuminen on yleistä myös muissa alueen suurimmissa kaupungeissa, kun taas Kiimissä, Pattijoella ja Yli-Iissä yli 81 % asutokunnista asuu omistusasunnoissa.

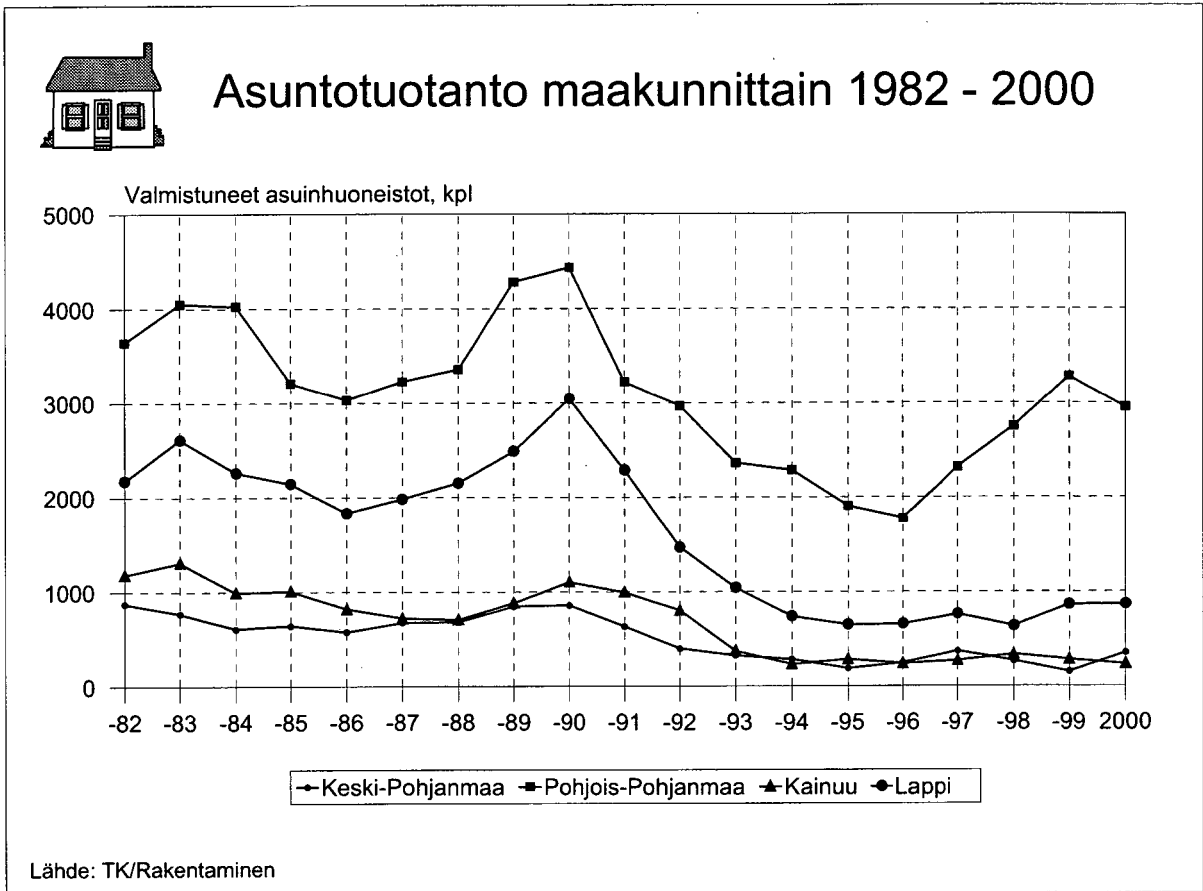
Kuva 94. Valmistuneet rakennukset maakunnittain 1995 – 2000.

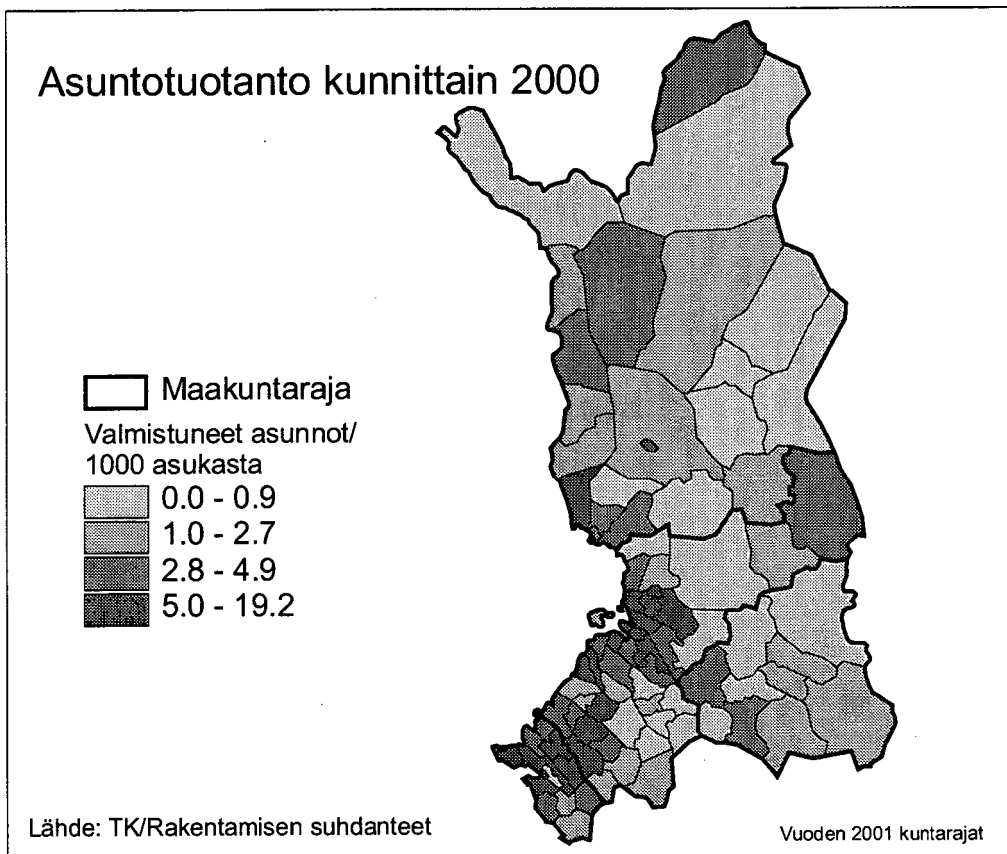
Kuva 95. Valmistuneet rakennukset kunnittain 2000.

Kuva 96. Asuntokanta rakennusvuoden mukaan maakunnittain 1999.

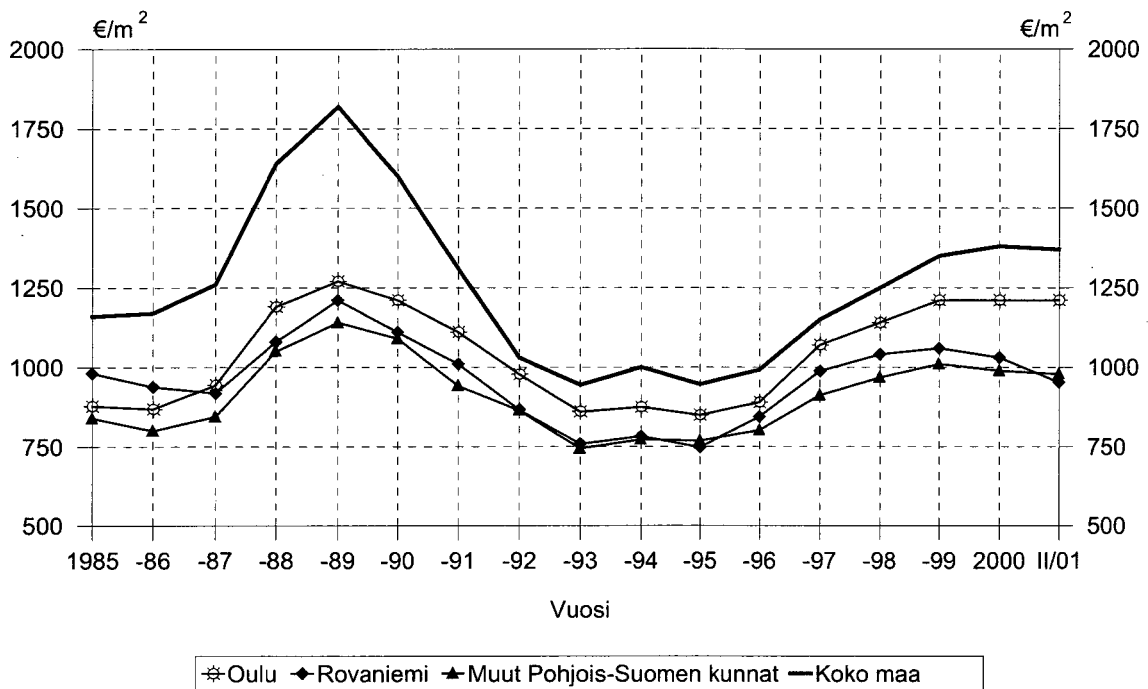
Kuva 97. Asuntotuotanto maakunnittain 1982 - 2000.

Kuva 98. Asuntotuotanto kunnittain 2000.

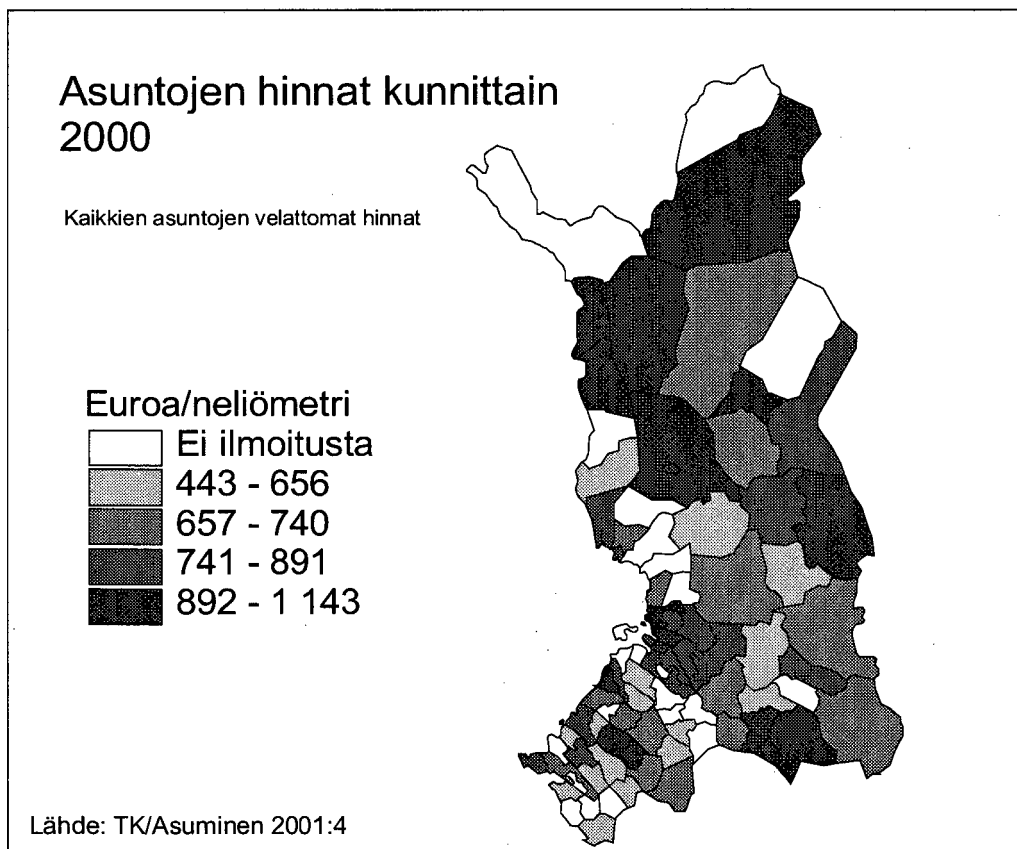
Asuntojen hintojen kehitys alueittain 1985 - 2001

(Hinnat deflatoitu vuoden 2001 rahanarvoon)

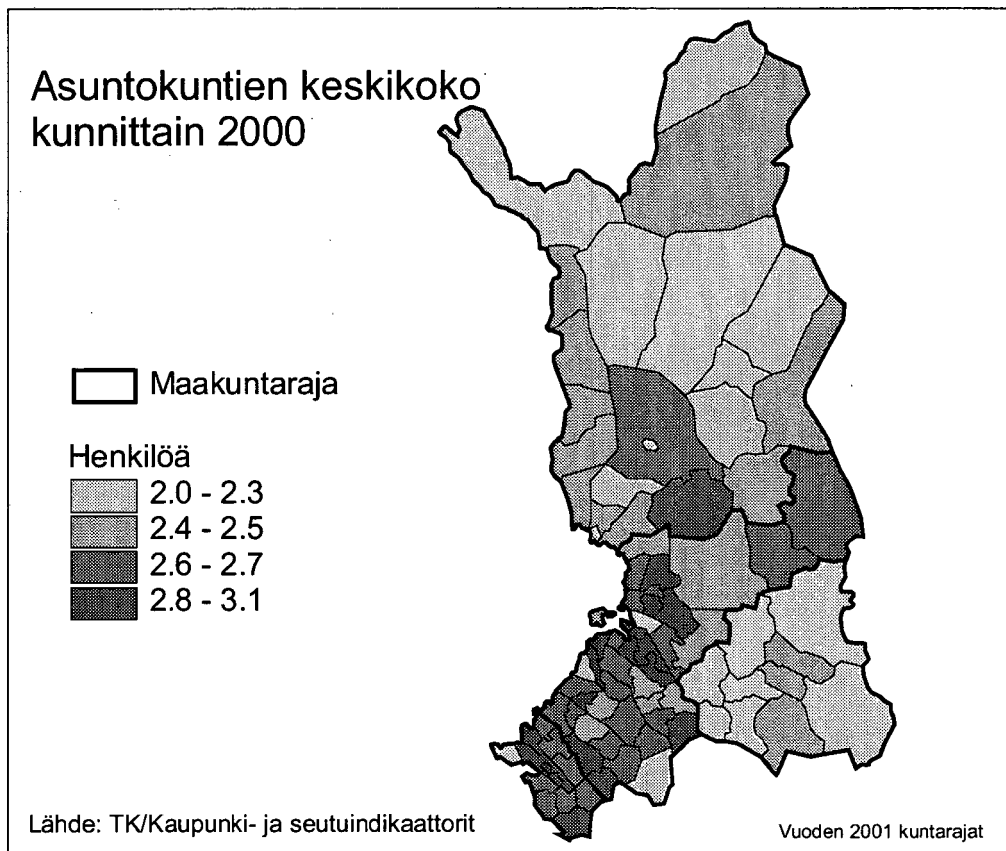

Lähde: TK/Asuntojen hinnat

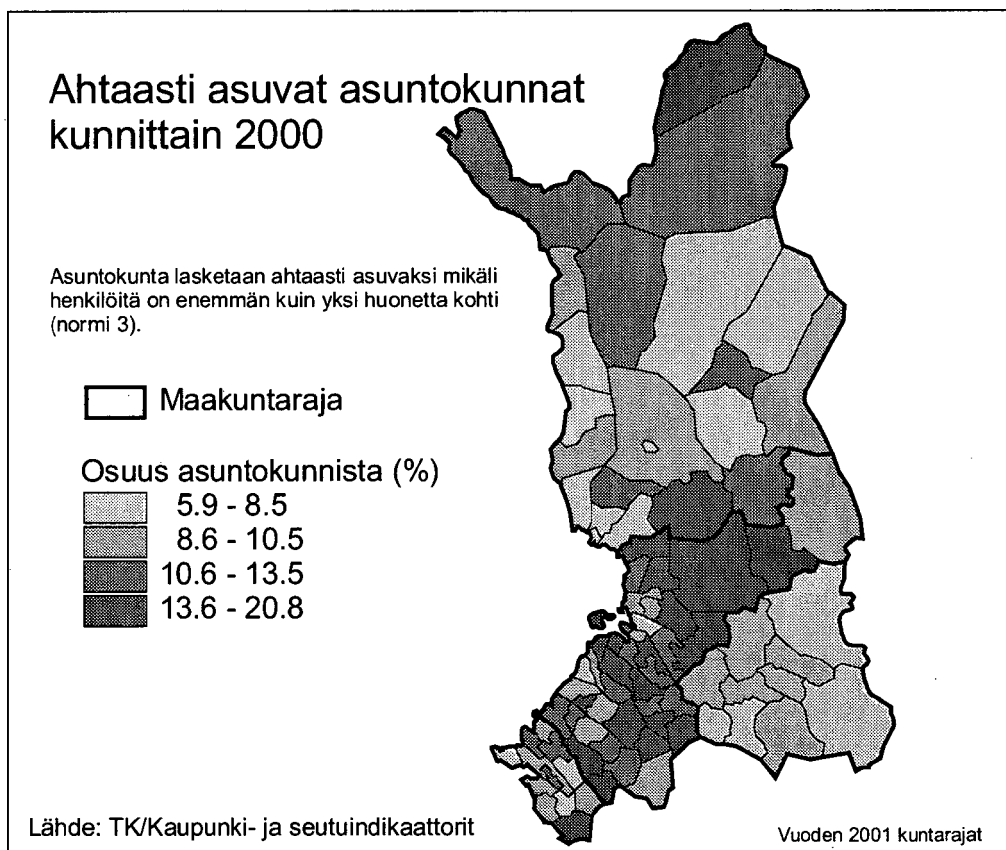
Kuva 99. Asuntojen hintojen kehitys alueittain 1985 - 2001.

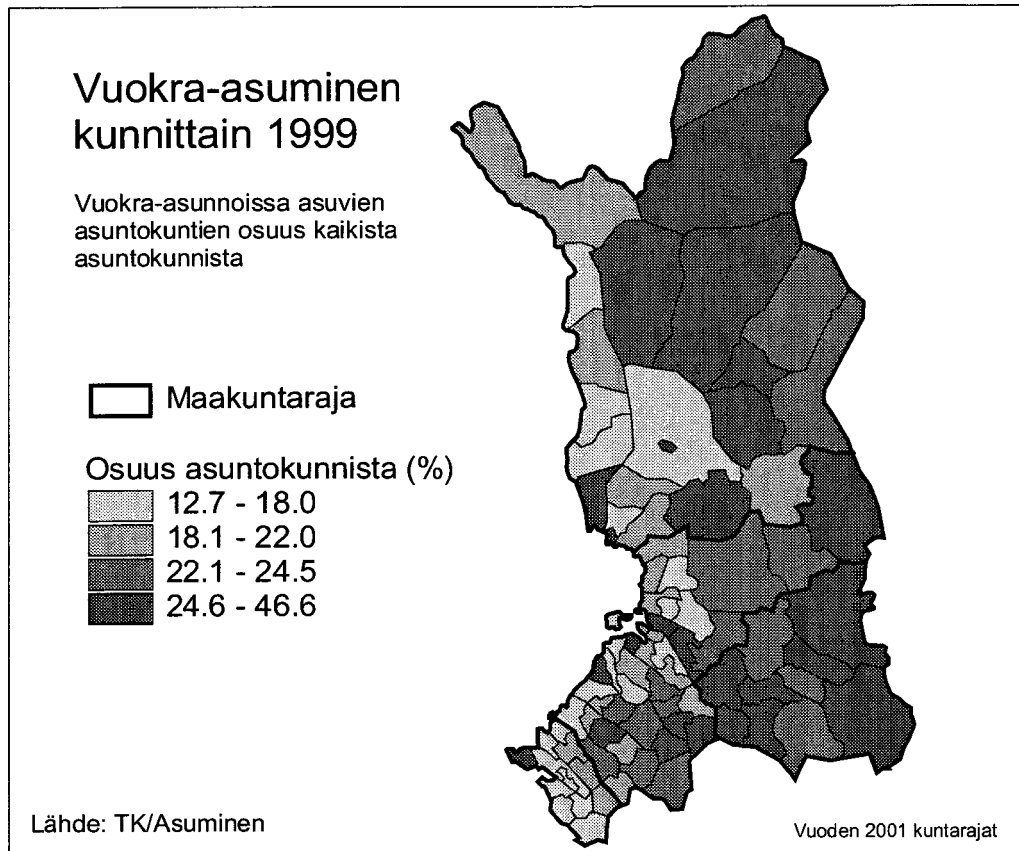
Kuva 100. Asuntojen hinnat kunnittain 2000.

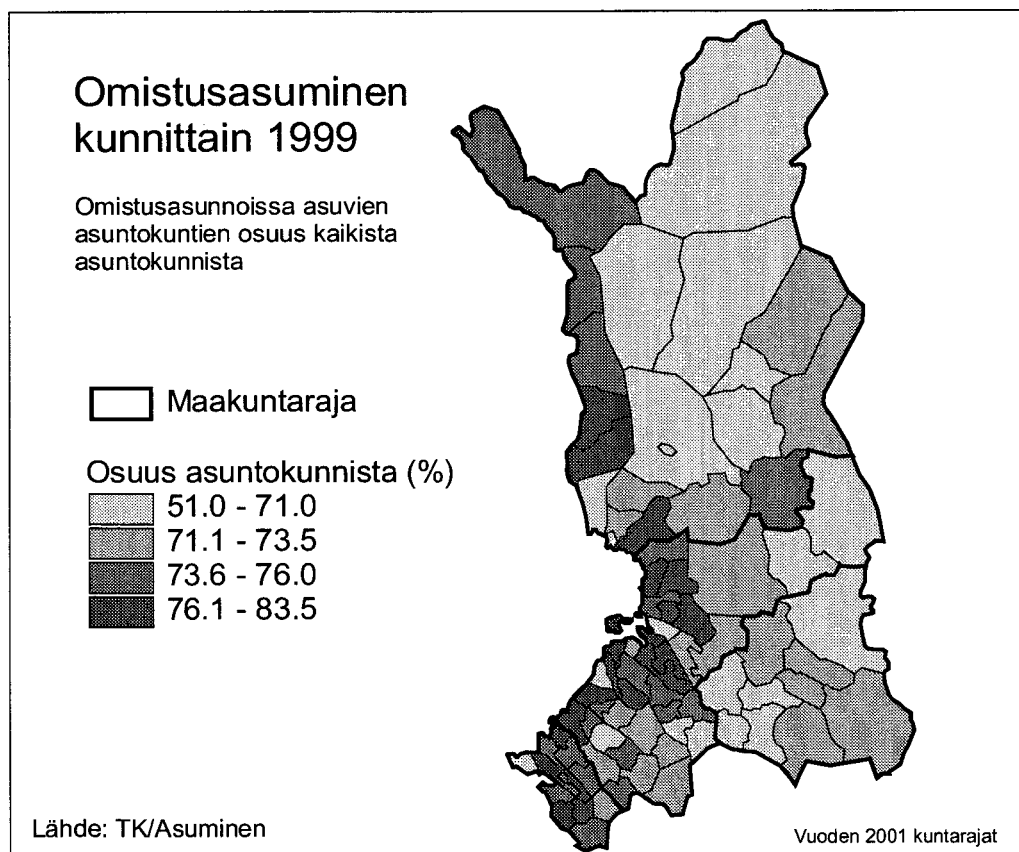
Kuva 101. Asuntokuntien keskipikoko kunnittain 2000.

Kuva 102. Ahtaasti asuvat asuntokunnat kunnittain 2000.

Kuva 103. Vuokra-asuminen kunnittain 1999.

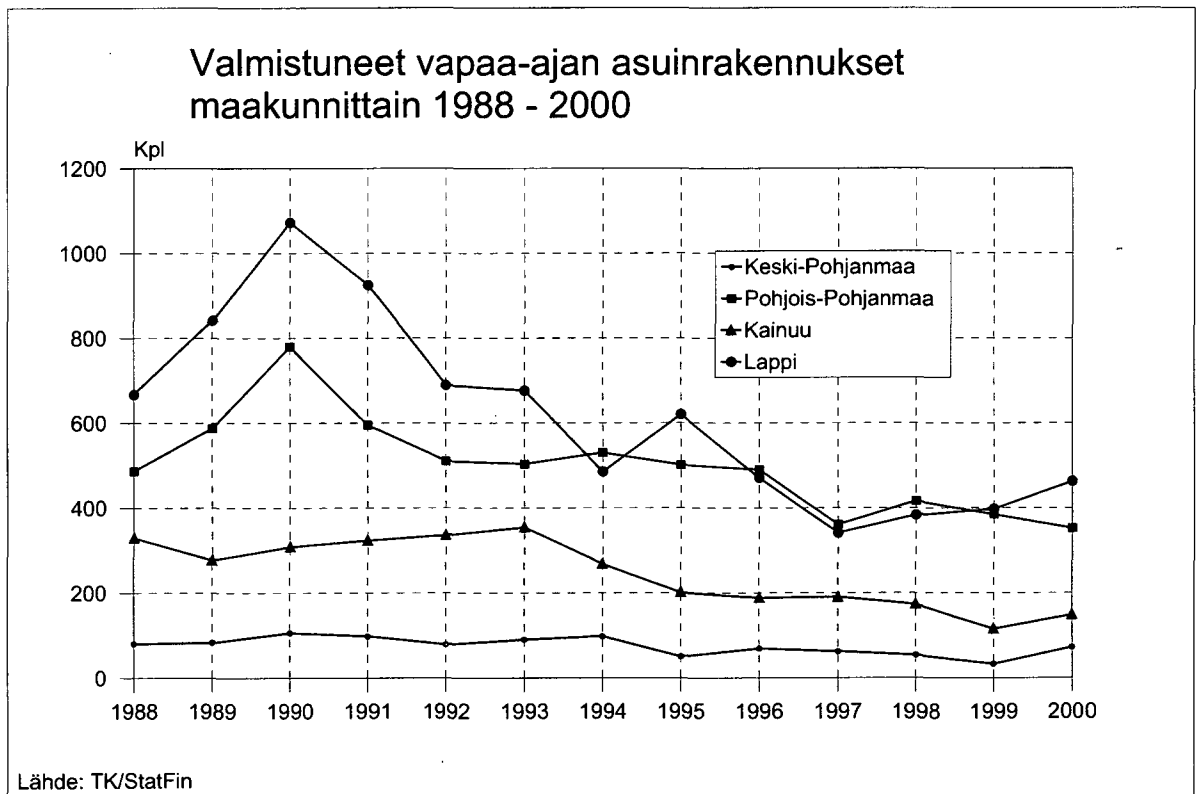

Kuva 104. Omistusasuminen kunnittain 1999.

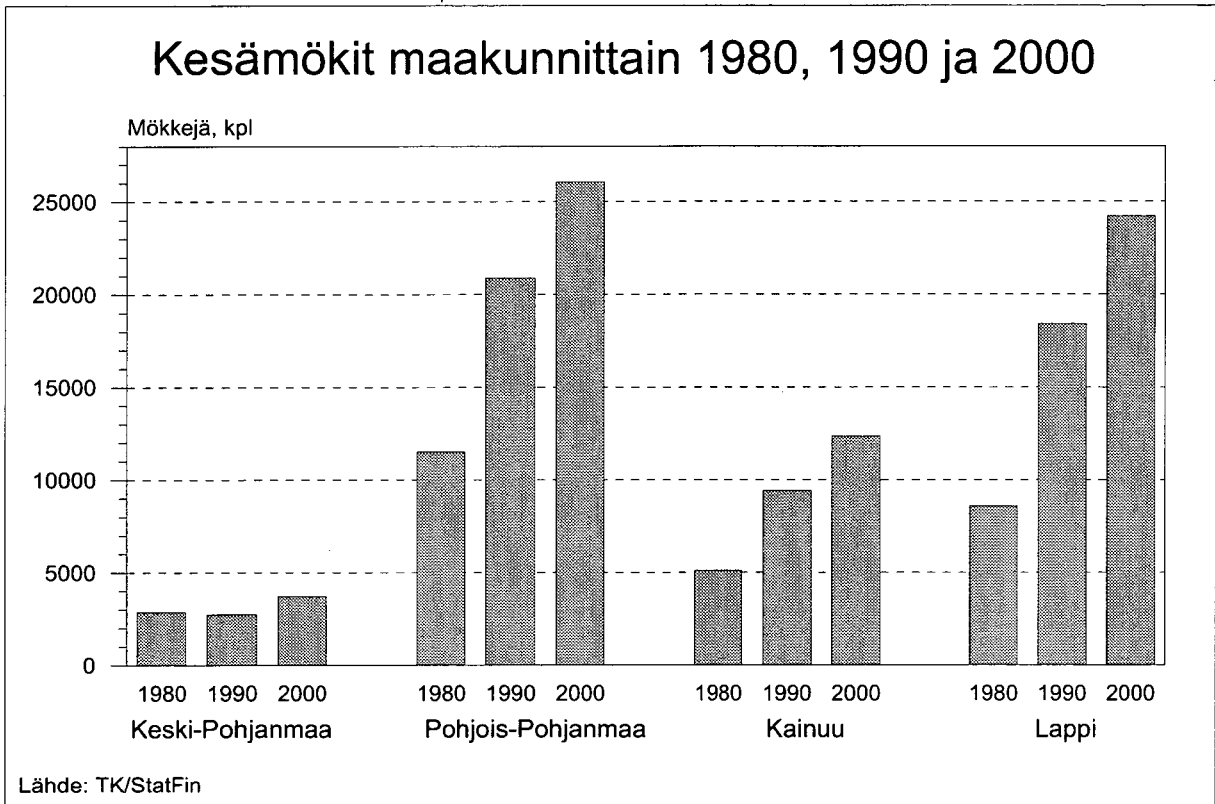
Vapaa-ajan asuinrakennukset

Vuosi 1990 oli vapaa-ajan asuinrakentamisen huippuvuosi Lapissa ja Pohjois-Pohjanmaalla. Sen jälkeen valmistuneiden vapaa-ajan asuinrakennusten määrä on laskenut 1990-luvun loppua kohti. Vuonna 2000 mökkejä valmistui Lappiin hieman edellistä vuotta enemmän, 462 kappaletta. Pohjois-Pohjanmaalle valmistui mökkejä 352, Kainuuseen ja Keski-Pohjanmaalle huomattavasti vähemmän.

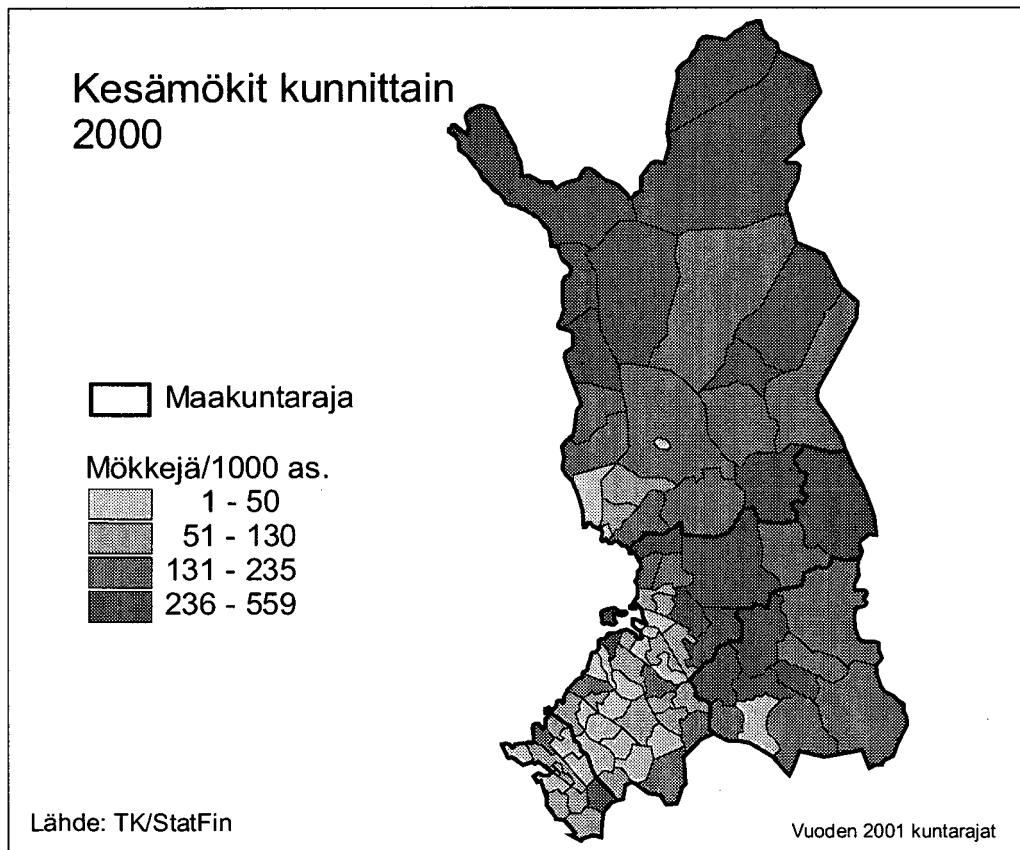
Pohjois-Suomen 66 302 kesämökistä yli 26 000 sijaitsee Pohjois-Pohjanmaalla. Lapissa mökkejä on pari tuhatta vähemmän. Pohjois-Suomen kunnista Kuusamo ja Rovaniemen maalaiskunta kuuluvat Suomen mökkirikkaimpiin kuntiin. Kuusamossa kesämökkejä on kaikista eniten, vuonna 2000 niitä oli 5 329 kappaletta. Asukaslukuun suhteutettuna mökkejä on kuitenkin eniten Hailuodossa ja Posiolla. Rovaniemellä, Kempeleessä ja Oulussa niitä on suhteessa vähiten.

Kuva 105. Valmistuneet vapaa-ajan asuinrakennukset maakunnittain 1988 – 2000.

Kuva 106. Kesämökkit maakunnittain 1980, 1990 ja 2000.

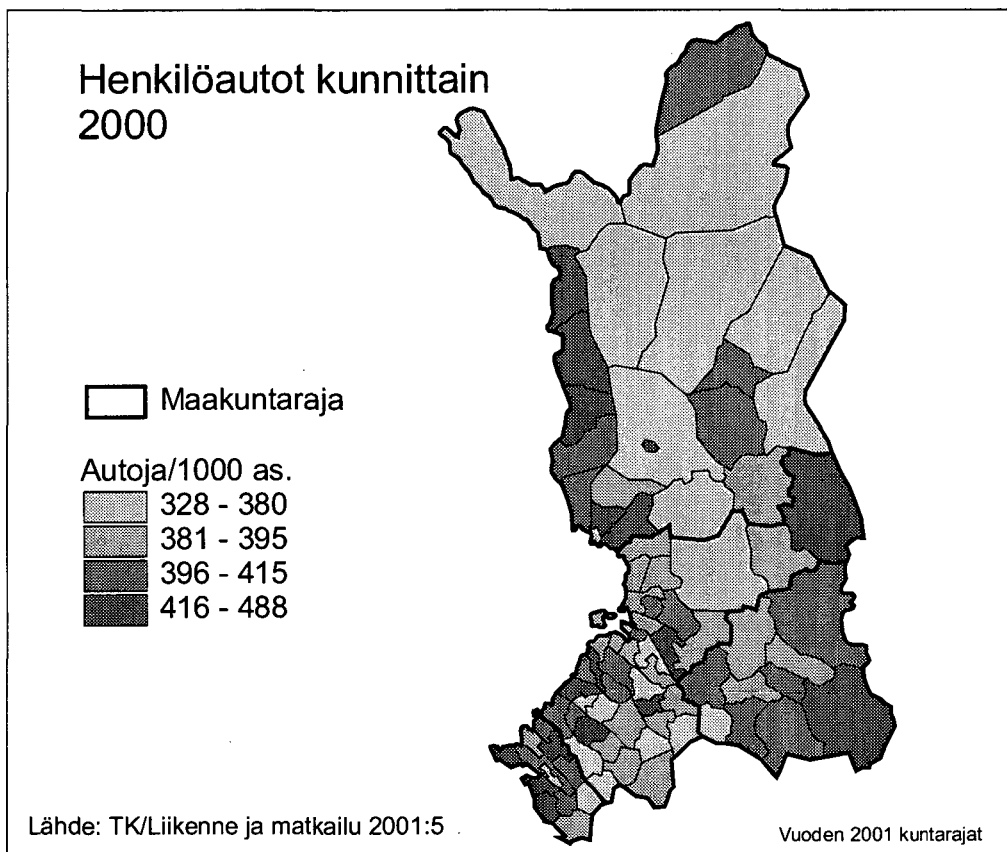
Kuva 107. Kesämökkit kunnittain 2000.

LIIKENNE JA MATKAILU

Suomessa oli 412 henkilöautoa tuhatta asukasta kohti vuonna 2000. Pohjois-Suomessa lähes joka neljännessä kunnassa autoja oli suhteessa vähintään saman verran. Autoistunein kunta oli Keminmaa, missä autoja oli 488 tuhatta asukasta kohti. Vähiten autoja asukaslukuun nähden oli Savukoskella.

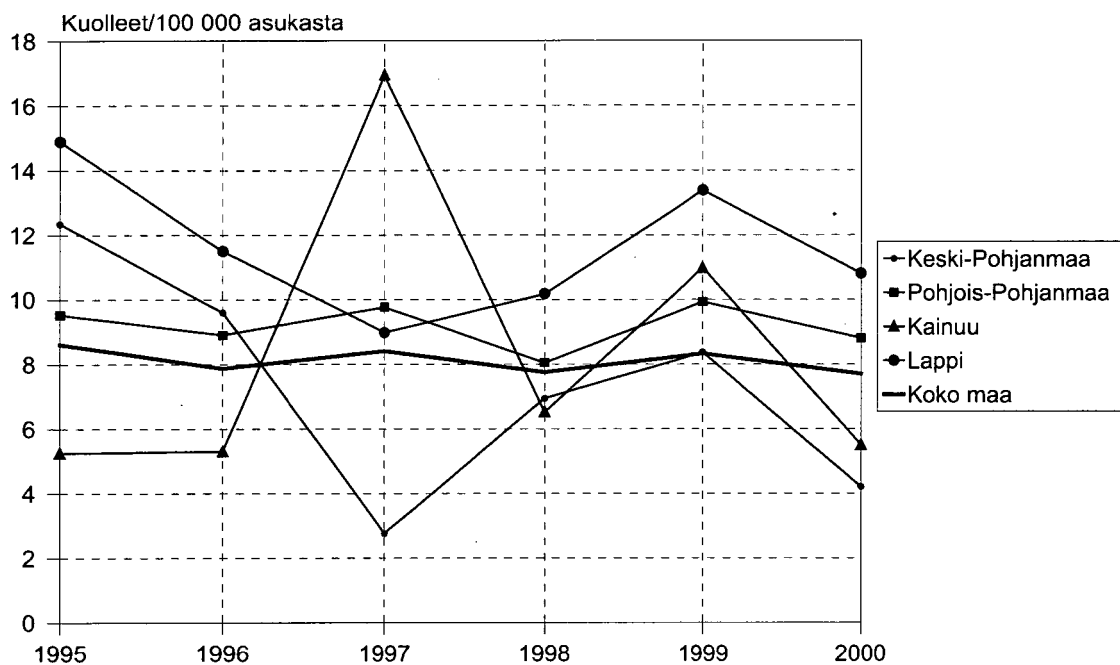
Tieliikenteessä kuolleiden määrä laski vuodesta 1999 vuoteen 2000 koko maassa 431:stä hieman alle 400:n. Myös jokaisessa Pohjois-Suomen maakunnassa kuolemantapauksia sattui vuonna 2000 suhteellisesti vähemmän kuin edellisellä vuonna. Asukaslukuun verrattuna eniten kuolonuhreja vaati Lapin tieliikenne. Suhteellisesti vähiten kuolemantapauksia oli Keski-Pohjanmaalla.

Tornio on Pohjois-Suomessa vilkkain rajanylityspaikka. Vuonna 2000 siellä ylitti rajan yli 3,8 miljoonaa henkilöautoa. Toiseksi eniten rajanylityksiä tehtiin Aavasaksan rajanylityspaikalla. Siellä maahan saapuneita ja maasta lähteneitä henkilöautoja kertyi vuodessa noin 901 500. Muilla rajanylityspaikoilla liikenne oli vähäisempää.

Kuva 108. Henkilöautot kunnittain 2000.

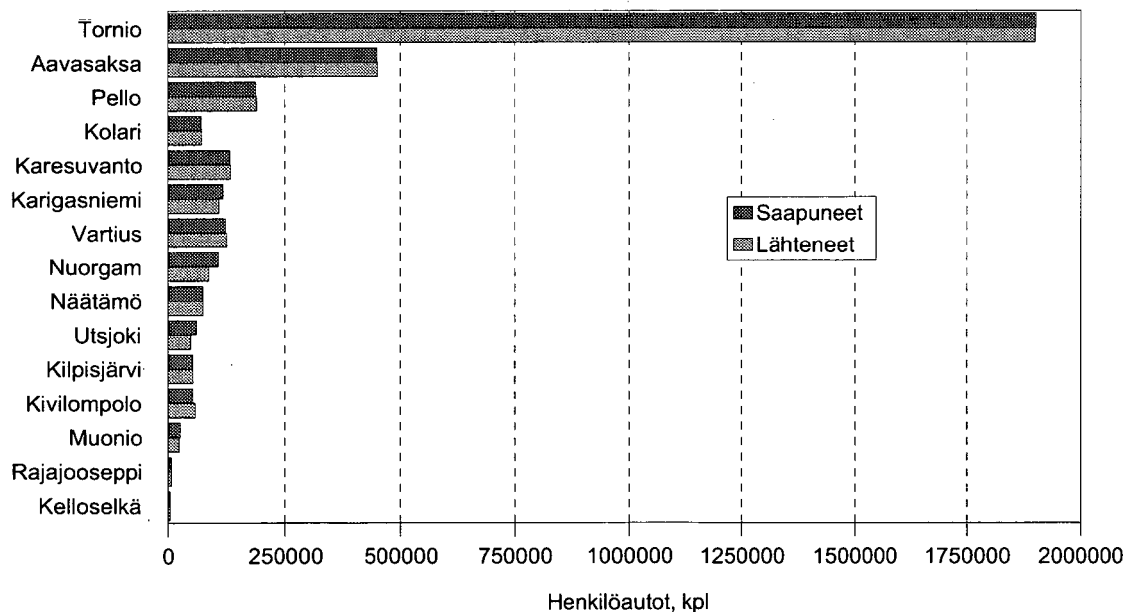
Tieliikenteessä kuolleet maakunnittain 1995 - 2000

Lähde: TK/Tieliikenneonnettomuudet

Kuva 109. Tieliikenteessä kuolleet maakunnittain 1995 - 2000.

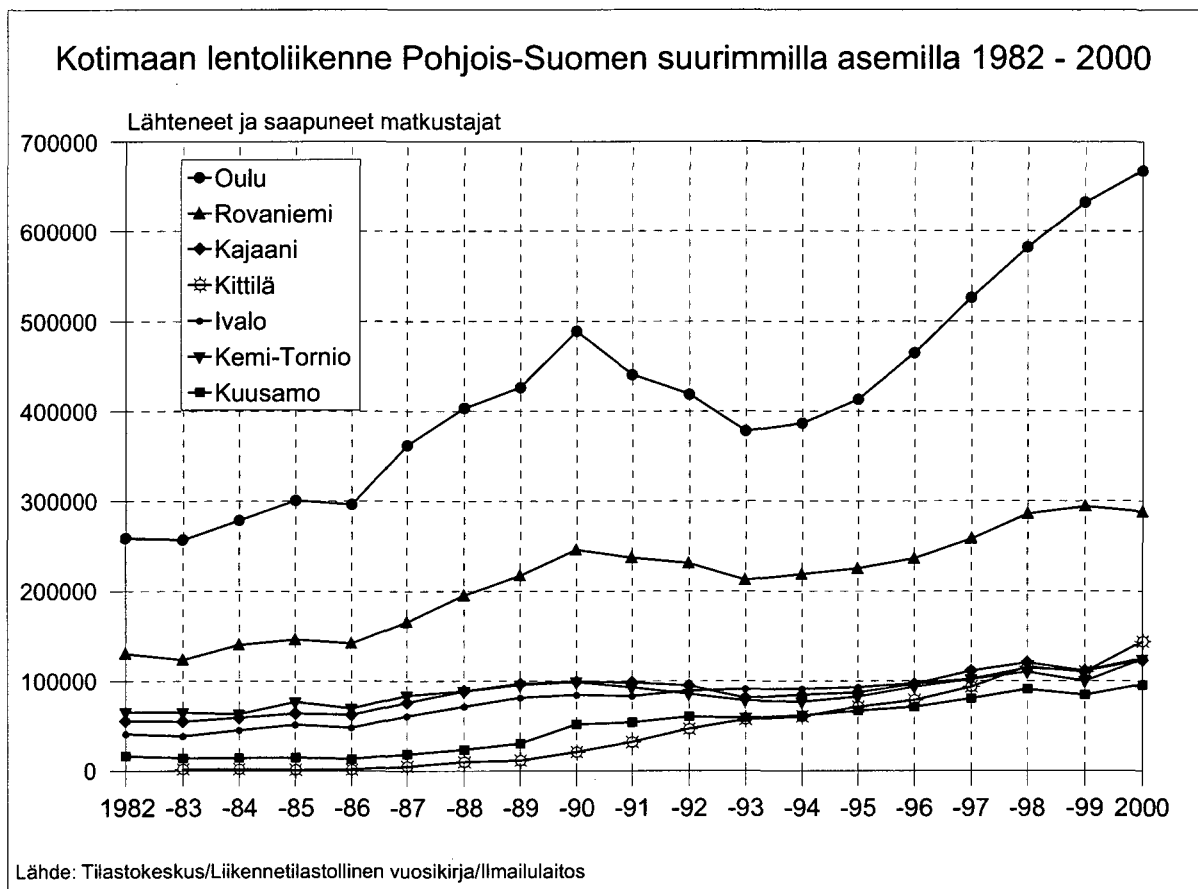
Maahan saapuneet ja maasta lähteneet henkilöautot Pohjois-Suomen maaraja-aseilla 2000

Lähde: Tilastokeskus/Liikennetilastollinen vuosikirja/Tullihallitus

Kuva 110. Maahan saapuneet ja maasta lähteneet henkilöautot Pohjois-Suomen maaraja-aseilla 2000.

Pohjois-Suomen suurin lentoasema on Oulun asema. Sinne saapuneita ja sieltä lähteneitä kotimaan lentoliikenteen matkustajia oli vuonna 2000 yhteensä yli 668 000. Samana vuonna Lapin suurimmalla kentällä Rovaniemellä kävi vähän yli 288 000 kotimaan matkailijaa. Matkustajamäärät ovat kasvaneet kaikilla kentillä vuoden 1993 jälkeen.

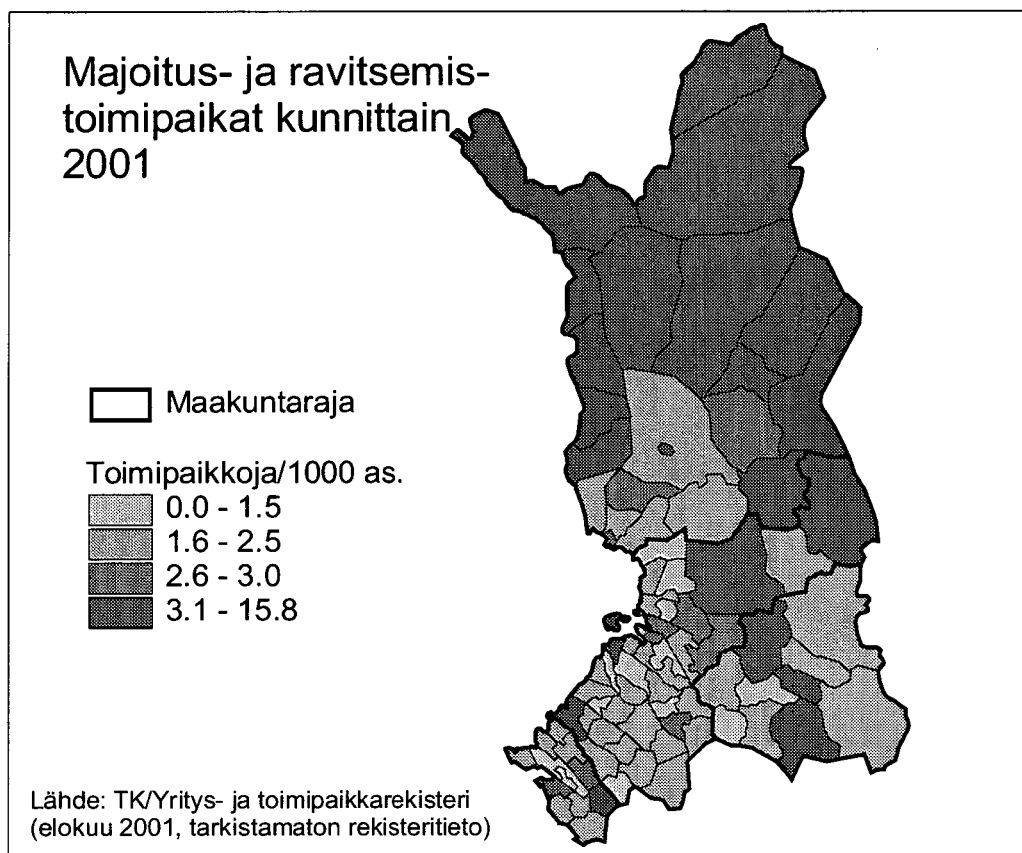
Kuva 111. Kotimaan lentoliikenne Pohjois-Suomen suurimmilla asemilla 1982 - 2000.

Majoitus- ja ravitsemispalvelut

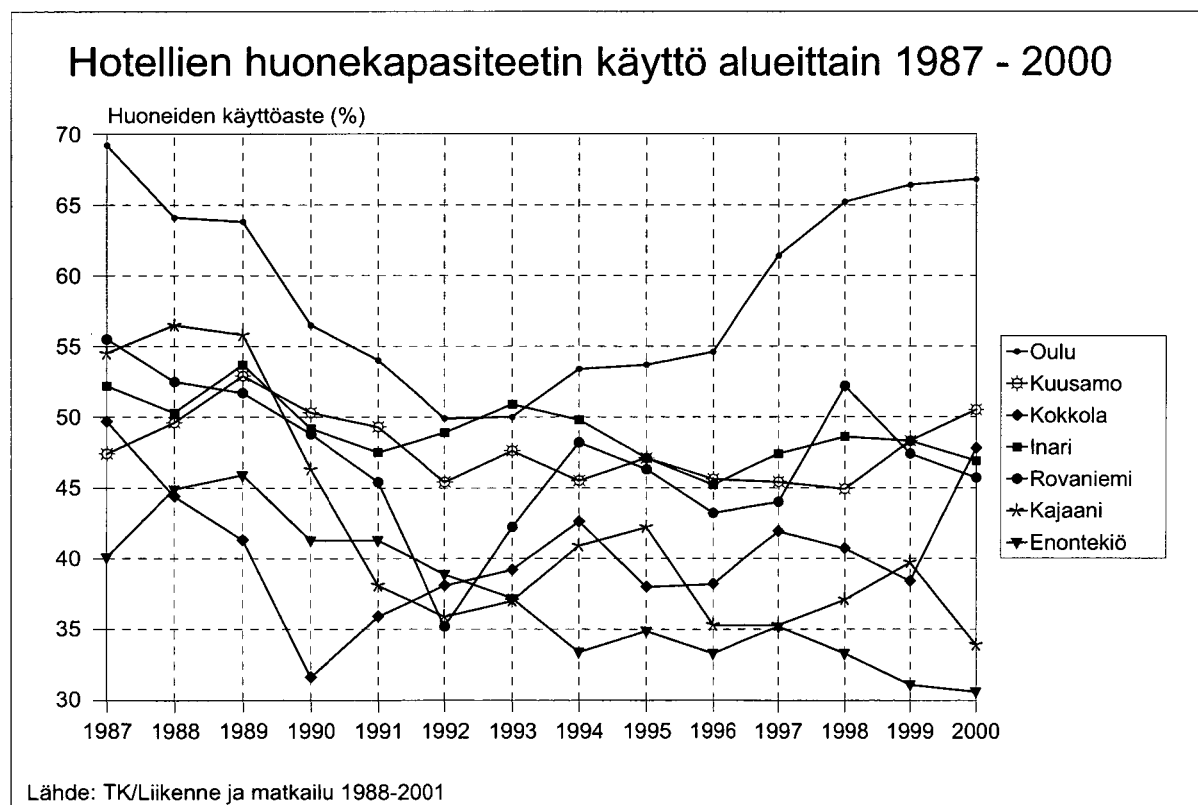
Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisterin mukaan Pohjois-Suomessa oli yhteensä 2 034 majoitus- ja ravitsemistoimipaikkaa elokuussa 2001. Asukaslukuun suhteutettuna niitä oli eniten Utsjoella ja Kolarissa, kuten yleensäkin pohjoisessa Lapissa. Ullavassa ei tämän alan toimipaikkoja ollut yritys- ja toimipaikkarekisterin mukaan lainkaan.

Hotellien huonekapasiteetin käyttöaste oli vuonna 2000 Pohjois-Suomen korkein Oulussa (66,8 %). Vertailussa mukana olevien kuntien osalta lähimmäksi tätä päästiin Kuusamossa ja Kokkolassa.

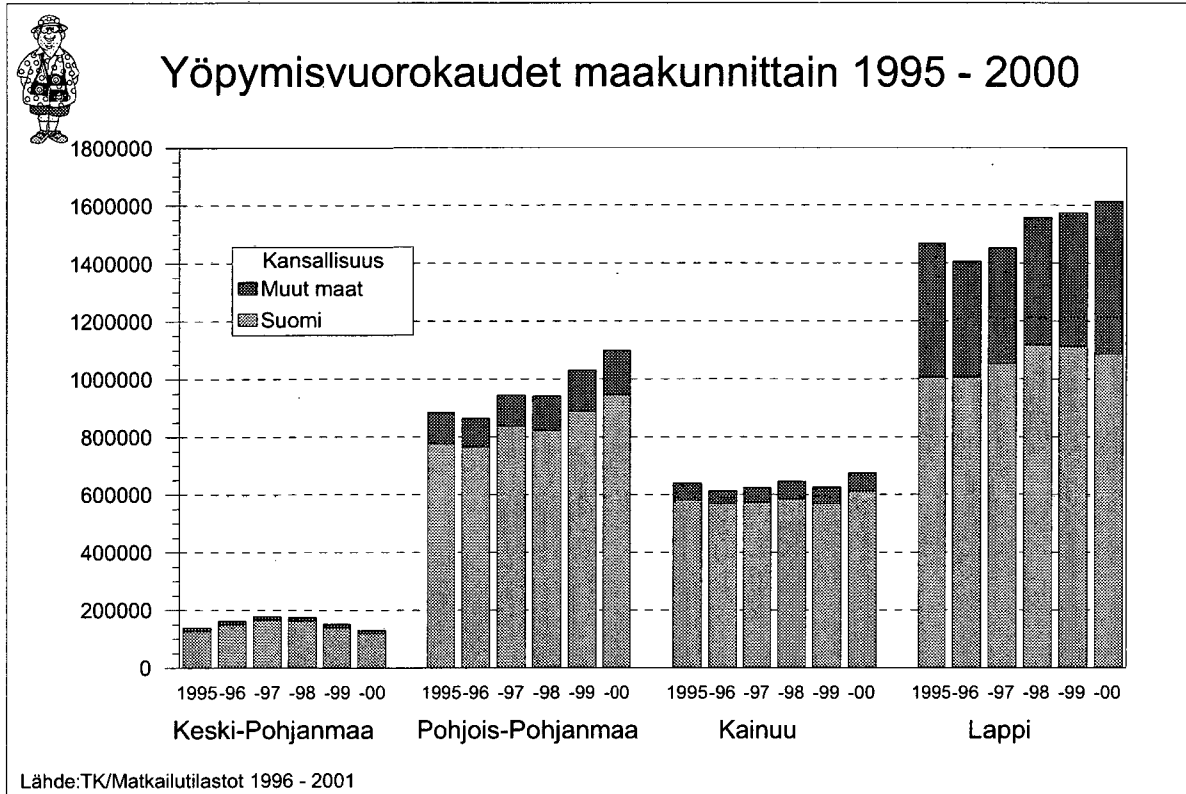
Lapissa yöpymisvuorokausia oli vuonna 2000 eniten, yli 1,6 miljoonaa. Myös majoituskapasiteettia löytyy Lapista eniten, mökkejä ja huoneita oli siellä 7 227. Pohjois-Pohjanmaalla niitä oli 4 052, Kainuussa 2 086 ja Keski-Pohjanmaalla 747.

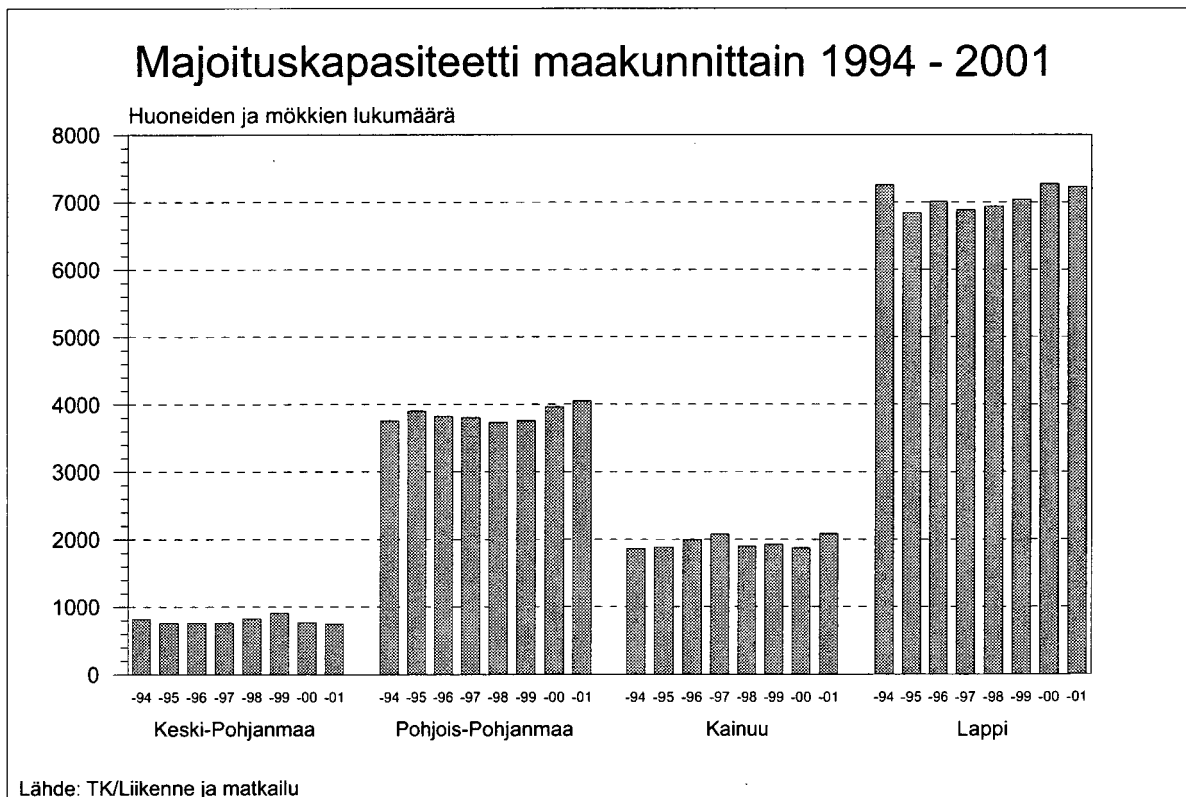
Kuva 112. Majoitus- ja ravitsemistoimipaikat kunnittain 2001.

Kuva 113. Hotellien huonekapasiteetin käyttö alueittain 1987 - 2000.

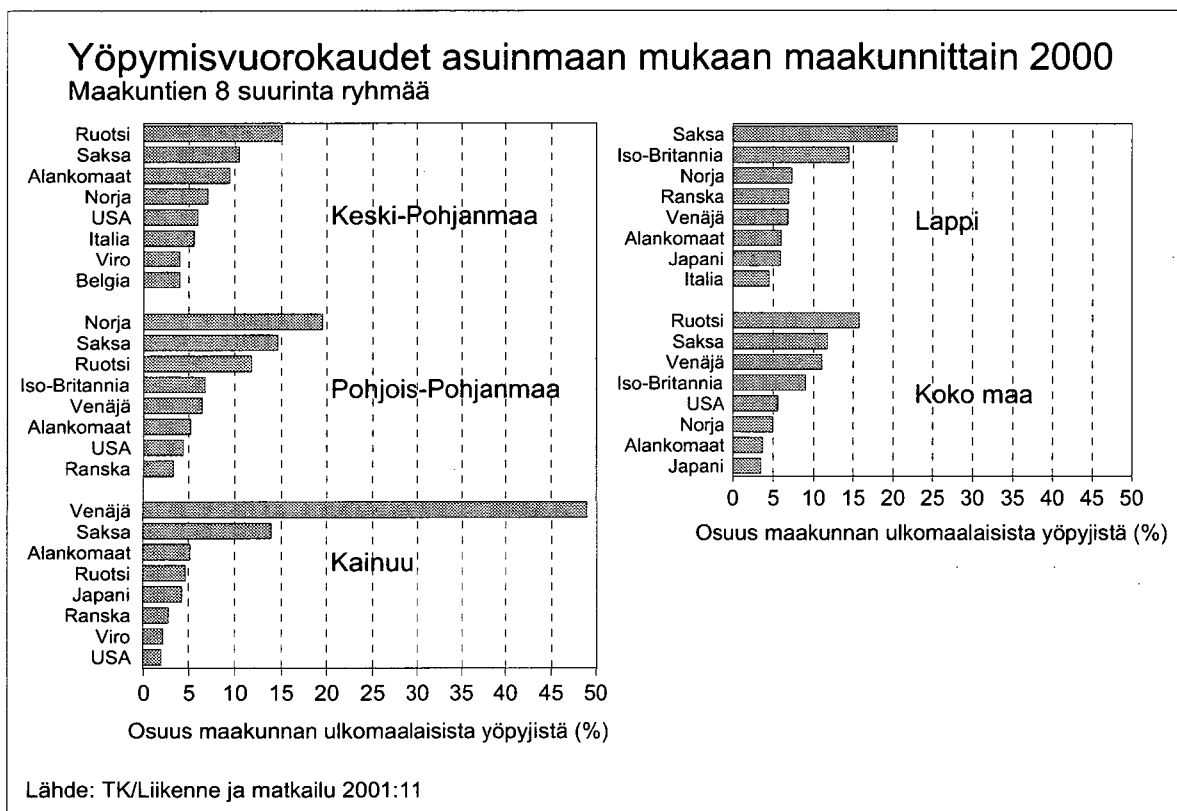
Kuva 114. Yöpymisvuorokaudet maakunnittain 1995 – 2000.

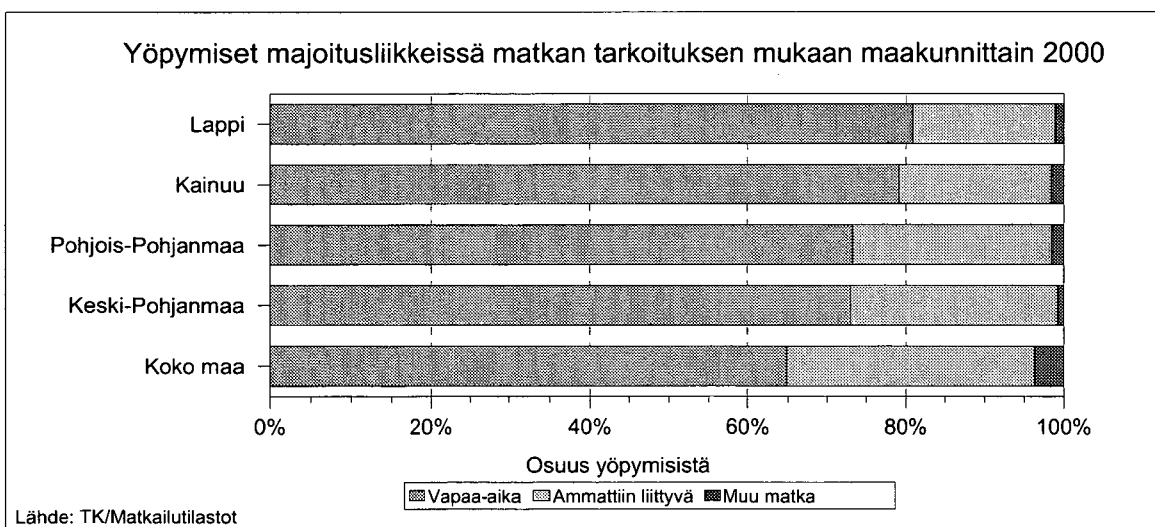
Kuva 115. Majoituskapasiteetti maakunnittain 1994 – 2001.

Ulkomaalaisten osuus yöpyjistä on Lapissa verraten suuri, Keski-Pohjanmaalla sen sijaan hyvin pieni. Enemmistö Lapissa yöpyvistä ulkomaan kansalaisista tulee Saksasta. Sen sijaan lähes puolet osa Kainuussa matkailevista ulkomaalaisista on venäläisiä. Pohjois-Pohjanmaalla suurimman ulkomaalaisryhmän muodostivat vuonna 2000 norjalaiset, Keski-Pohjanmaalla (kuten myös koko maassa) ruotsalaiset.

Lappiin suuntautuvista matkoista yli 80 % oli vapaa-aikaan liittyviä. Kainuussa vapaa-ajan matkojen osuus tehdyistä matkoista oli lähes yhtä suuri. Ammattiin liittyvien matkojen osuus oli suurin Keski- ja Pohjois-Pohjanmaalla.

Kuva 116. Yöpymisvuorokaudet asuinmaan mukaan maakunnittain 2000.

Kuva 117. Yöpymiset majoitusliikkeissä matkan tarkoituksen mukaan maakunnittain 2000.

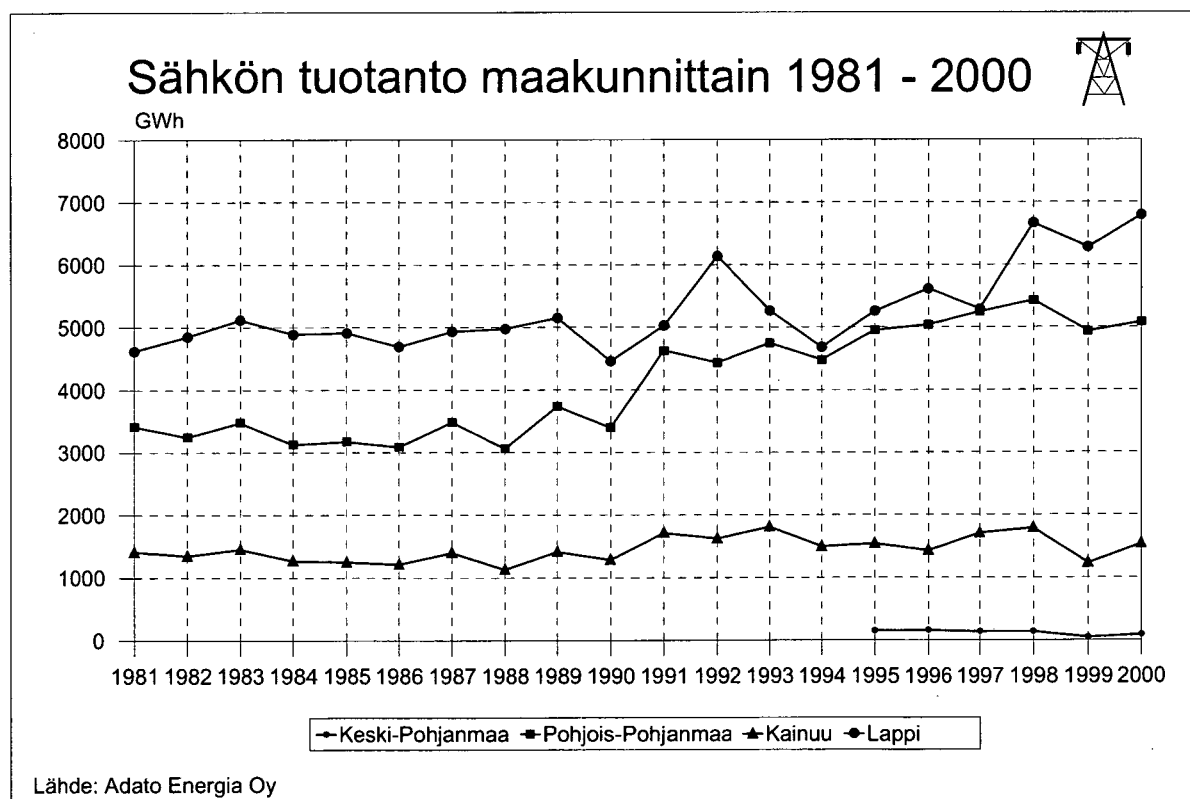
ENERGIATALOUS

Sähkön tuotantomäärät ovat vuoroin kasvaneet ja vuoroin vähentyneet Lapissa ja Pohjois-Pohjanmaalla vuodesta 1990 alkaen. Vuonna 2000 sähköä tuotettiin näissä maakunnissa kuitenkin huomattavasti enemmän kuin 1980-luvulla. Sähkön kulutus on jatkuvasti kasvanut 1980-luvun alusta 1990-luvun loppuun saakka.

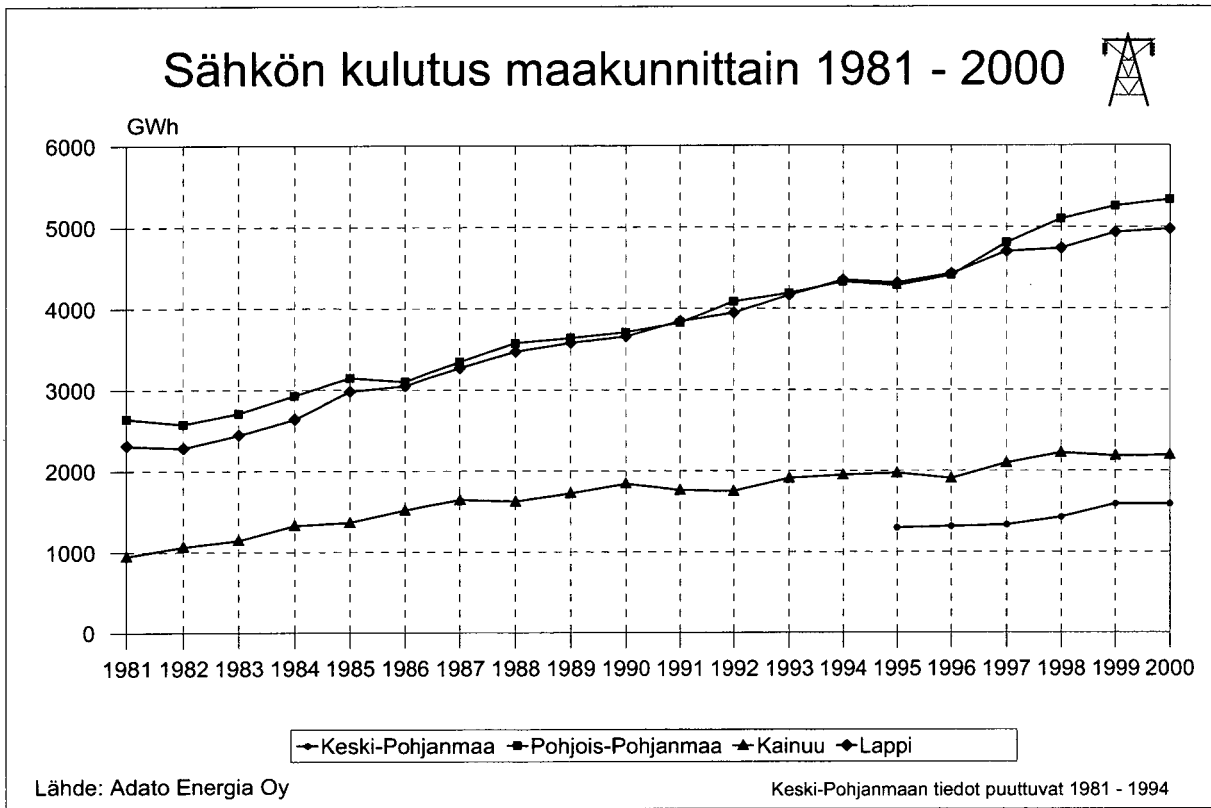
Jalostus oli suurin sähkön käyttäjäryhmä Pohjois-Suomessa vuonna 2000. Kainuussa jalostuksen osuus sähkönkulutuksesta oli suurin, mutta myös Keski-Pohjanmaalla ja Lapissa se oli suurempi kuin maassa keskimäärin. Pohjois-Pohjanmaalla lähes neljännes sähköstä kului yksityisessä käytössä, ja palveluissakin 10 %. Maatalouden käyttämän sähkön osuus koko kulutuksesta oli Pohjois-Suomessa suurin Keski-Pohjanmaalla. Yksityisen sähkön käytön määrä kunnissa vaihteli 2.3 MWh:sta yli11 MWh:iin. Lapin kunnissa yksityinen sähkönkulutus oli suurinta. Pelkosenniellä sähköä käytettiin 11,4 MWh asukasta kohti. Suhteessa vähäisintä sähkön käyttö oli Toholammilla, Perhossa ja Ullavalla.

Neljän Pohjois-Suomen maakunnan yhteenlaskettu osuus koko maan sähkön tuotannosta oli yli 20 % ja kulutuksesta hieman vähemmän vuonna 2000. Vuodesta 1999 vuoteen 2000 osuus tuotannosta on kasvanut, ja osuus kulutuksesta hieman pienentynyt. Koko maan vesivoimalla tuotetusta energiasta Lapin osuus oli yli 37 %, mikä on hieman vähemmän kuin edellisellä vuonna. Pohjois-Pohjanmaalla ja Kainuussa sen sijaan tuotetun vesivoiman määrä on suhteessa hieman kasvanut.

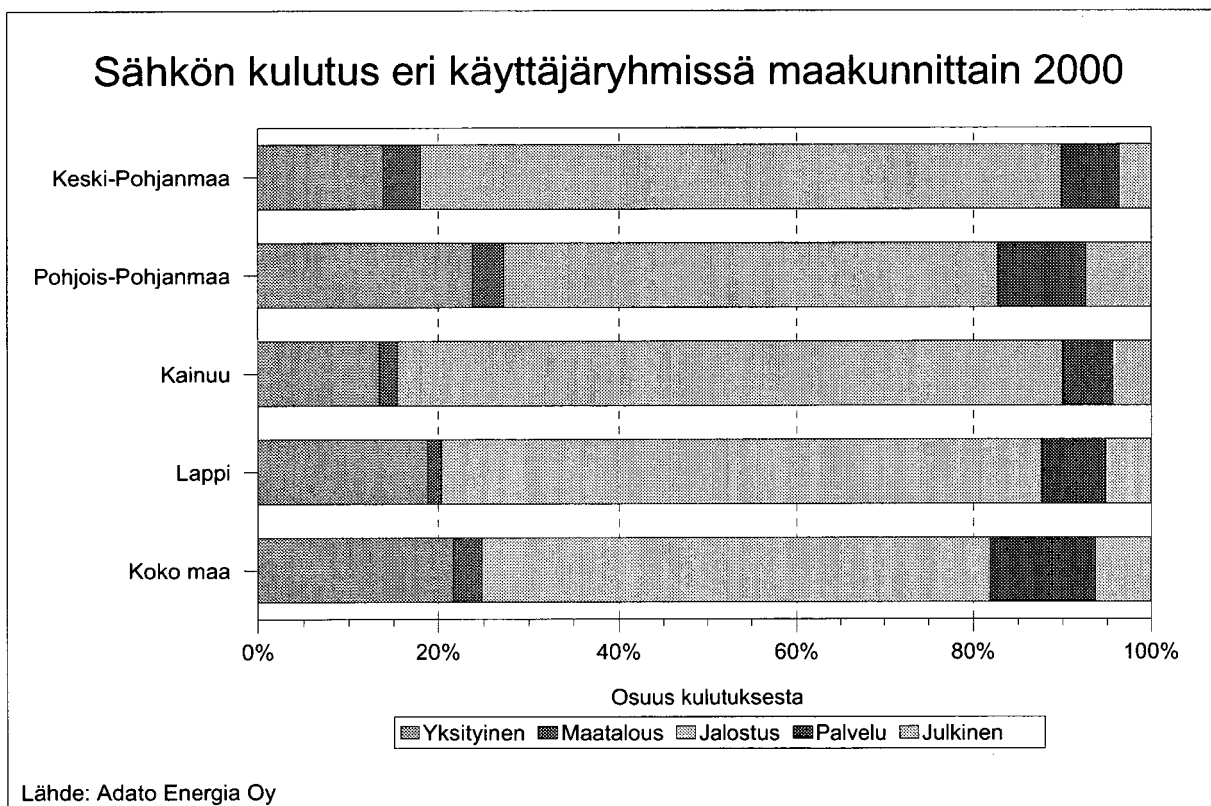
Sähköomavaraisuus on laskenut vuodesta 1981 niin Pohjois-Suomen maakunnissa kuin koko maassakin. Ainoastaan Lappi oli vuonna 2000 sähköomavarainen ja Pohjois-Pohjanmaan sähköomavaraisuus oli 95 %. Kainuun sähköomavaraisuusaste oli 70 % ja Keski-Pohjanmaan 6 %.

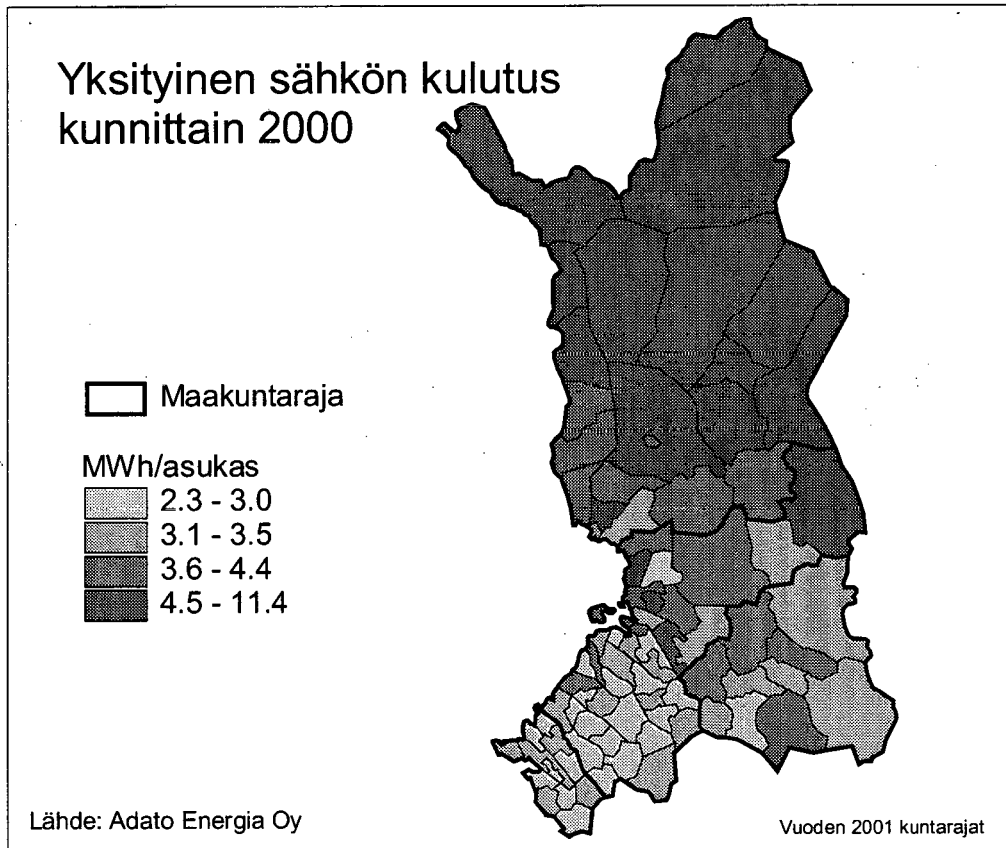
Kuva 118. Sähkön tuotanto maakunnittain 1981 – 2000.

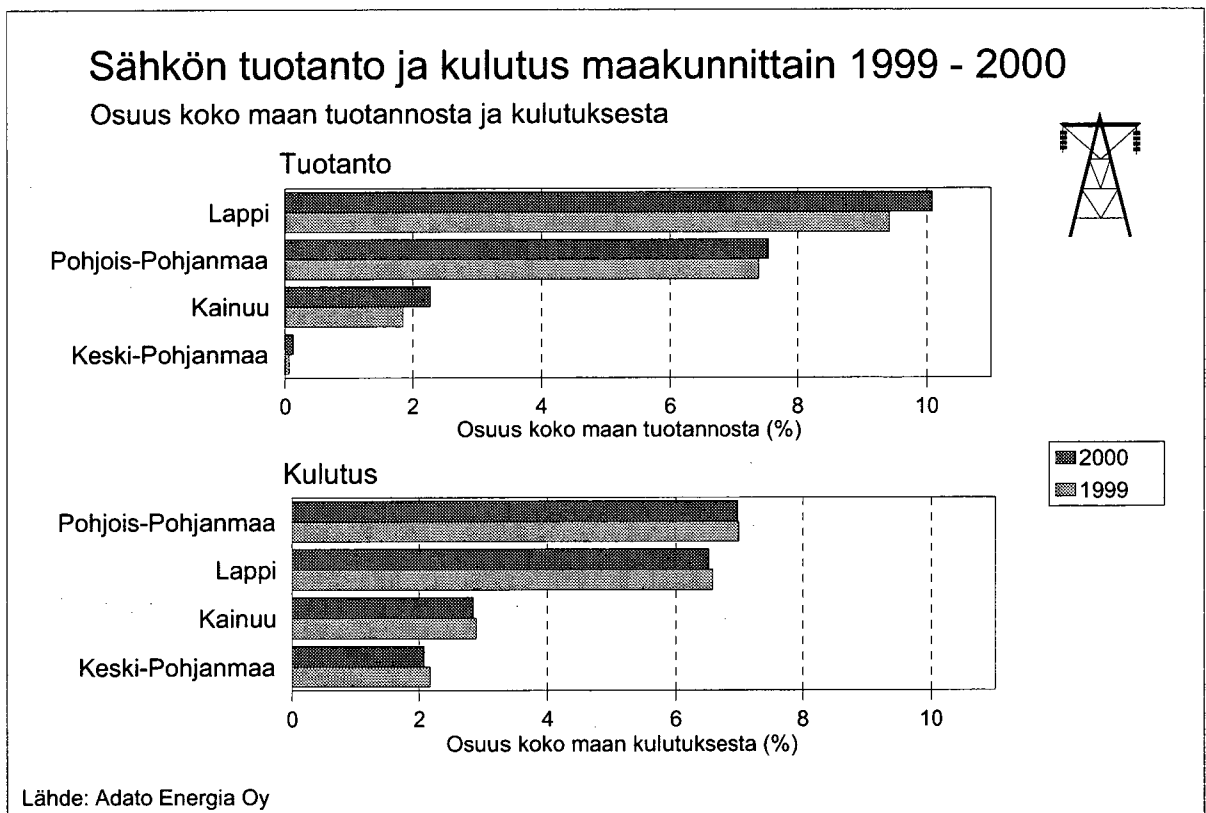
Kuva 119. Sähkön kulutus maakunnittain 1981 – 2000.

Kuva 120. Sähkön kulutus eri käyttäjäryhmissä maakunnittain 2000.

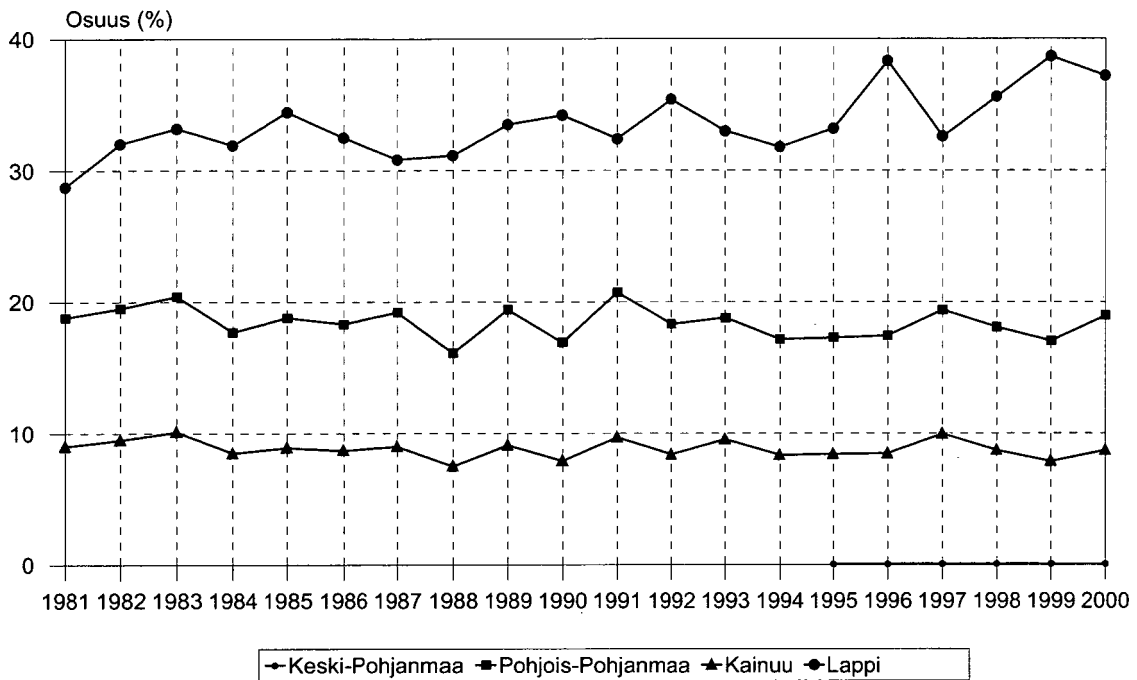
Kuva 121. Yksityinen sähkön kulutus kunnittain 2000.

Kuva 122. Sähkön tuotanto ja kulutus maakunnittain 1999 - 2000.

Vesivoimalla tuotettu energia maakunnittain 1981 - 2000

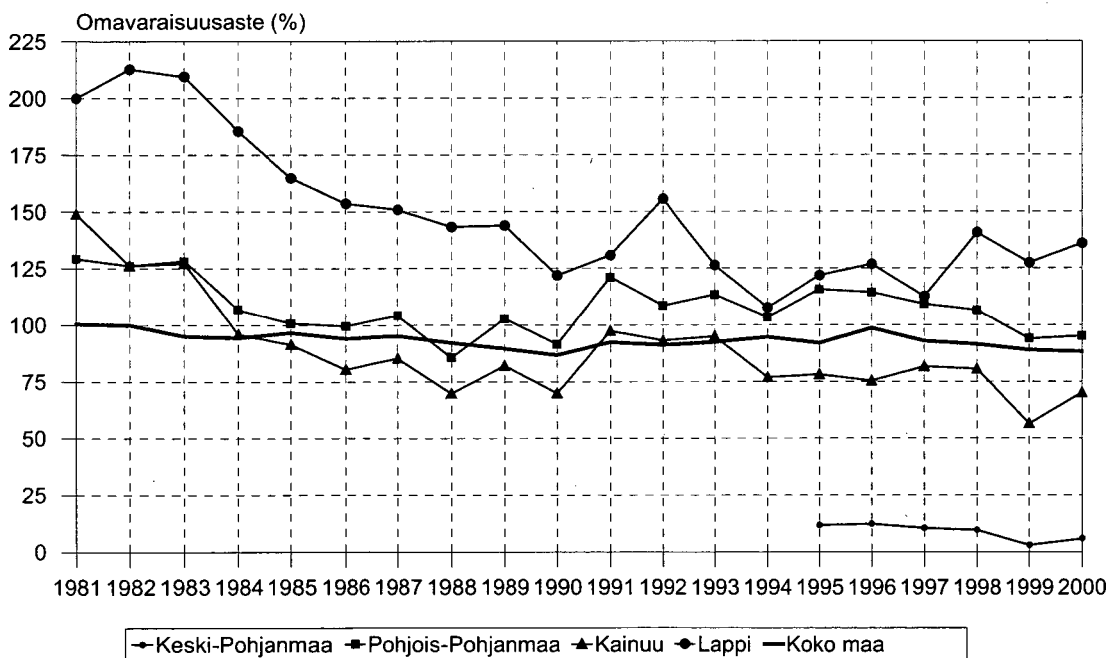
Osuus koko maan vesienenergian tuotannosta

Lähde: Adato Energia Oy

Kuva 123. Vesivoimalla tuotettu energia maakunnittain 1981 – 2000.

Sähköomavaraisuus maakunnittain 1981 - 2000

Lähde: Adato Energia Oy

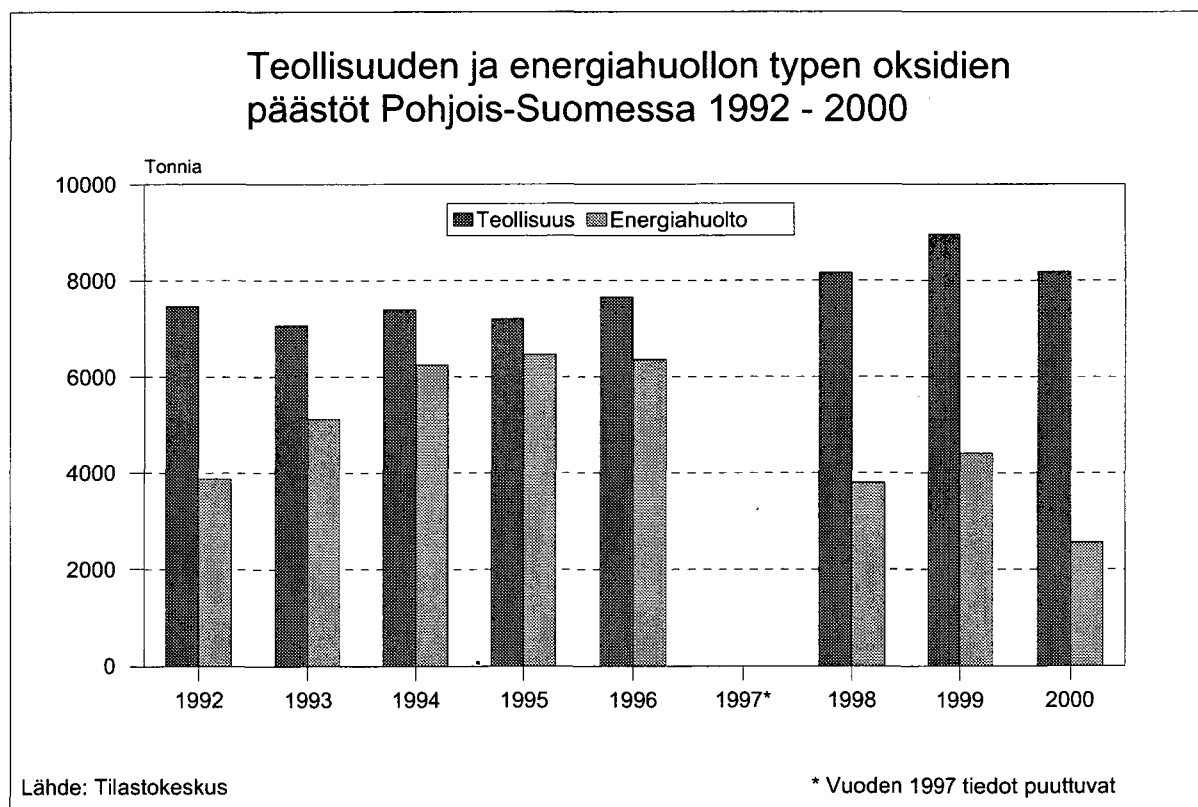
Kuva 124. Sähköomavaraisuus maakunnittain 1981 – 2000.

YMPÄRISTÖN TILA

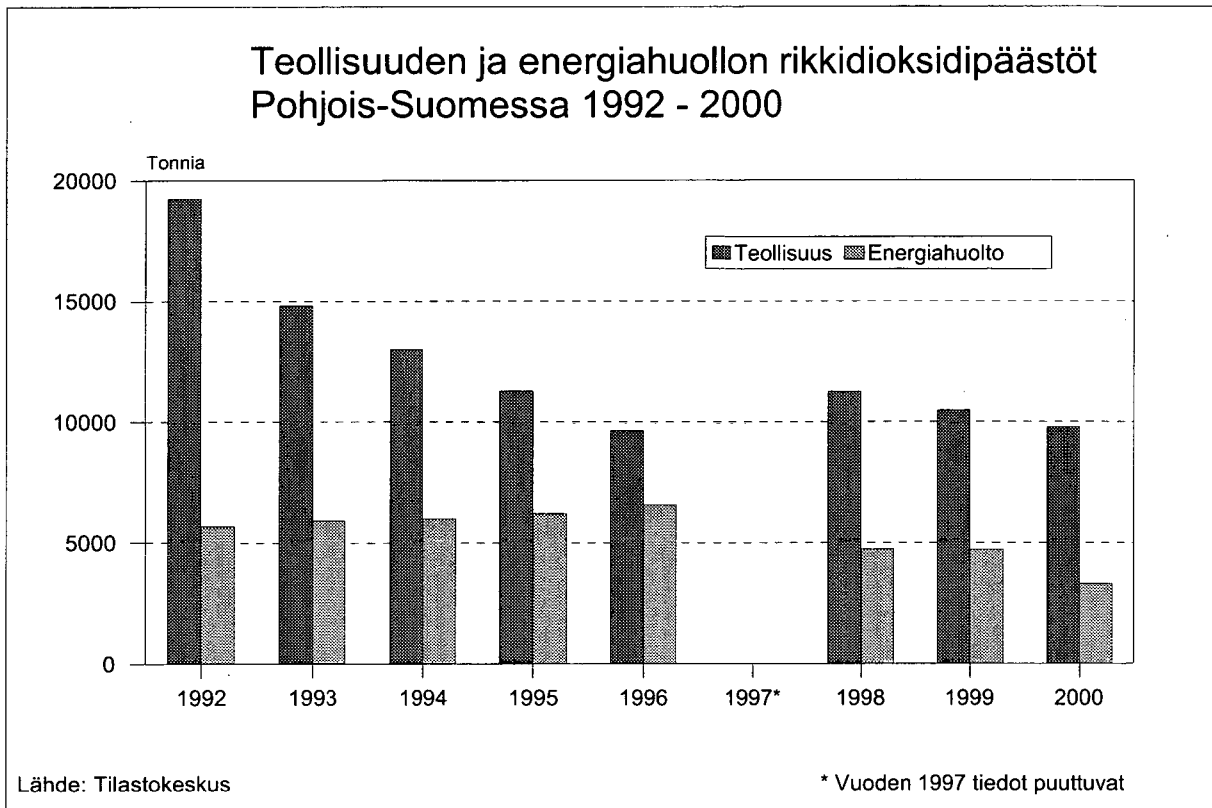
Viime vuosina Pohjois-Suomen typen oksidien päästöistä on valtaosa lähtöisin teollisuudesta. Energiahuollon typen oksidipäästöt ovat vähentyneet 1990-luvun puolivälin jälkeen, kun taas teollisuudessa vastaavaa laskua ei ole tapahtunut. Teollisuus on energiataloutta suurempi päästöjen aiheuttaja Pohjois-Suomessa myös rikkidioksidi- ja hiukkaspäästöjen osalta.

Tiedot päästöistä huomioidaan vain ilmoitusvelvollisten laitosten osalta. Pohjois-Suomessa tällaisia laitoksia oli vuonna 2000 39 kunnassa. Katsauksessa ilmoitusvelvollisten laitosten päästötiedot on suhteutettu niiden sijaintikunnan pinta-alaan. Näin laskettuna suurimmat rikki- ja typpioksidipäästöt olivat Kemissä, Raahessa ja Oulussa, joissa sijaitsee suuria teollisuuslaitoksia. Hiukkaspäästöt olivat samoin suurimmat näissä kolmessa kunnassa.

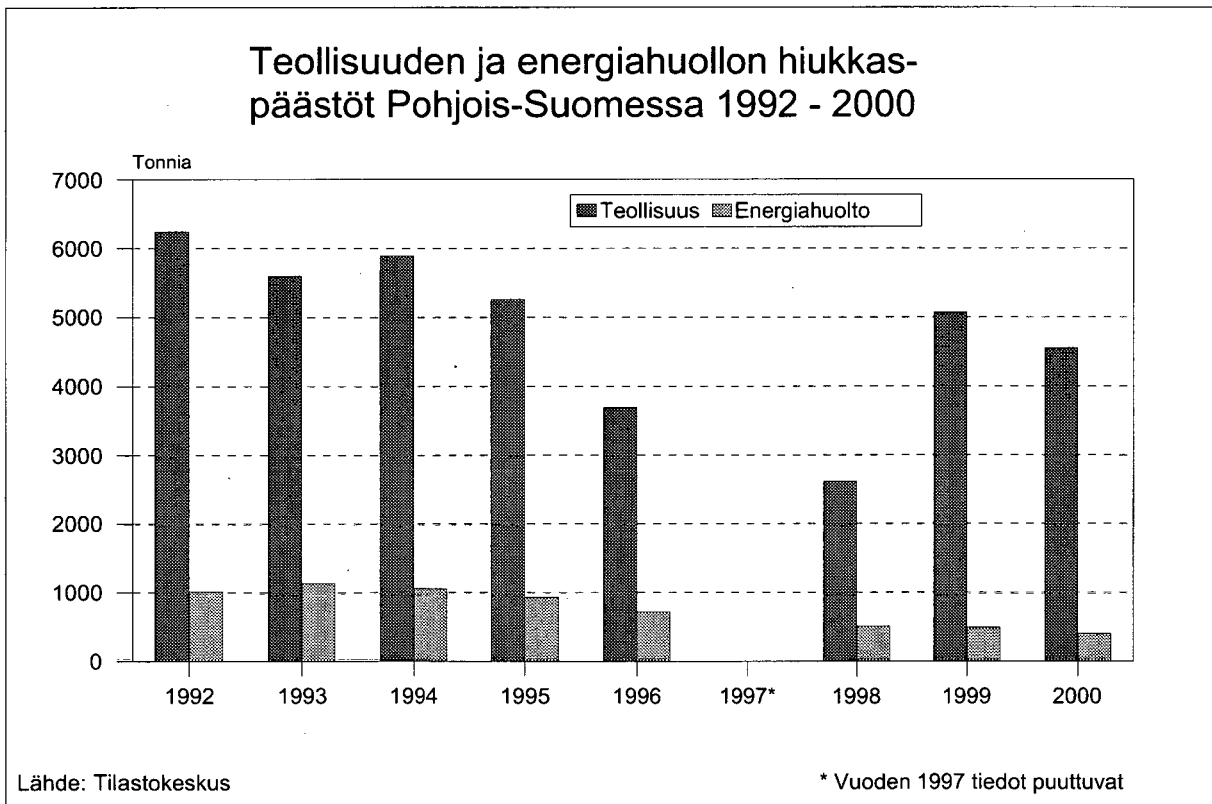
Kansallispuistojen määrä nousi Pohjois-Suomessa vuonna 2000 kahteentoista kun 294 neliökilometriä laaja Syötteen kansallispuisto perustettiin Posion, Pudasjärven ja Taivalkosken kuntien alueille. Kansallispuistosta suurimmat ovat pohjoisessa sijaitsevat UKK:n, Lemmenjoen ja Pallas-Ounastunturin kansallispuistot. Luonnonpuistoja on myös 12, ja niistä suurin on Utsjoella sijaitseva Kevo.

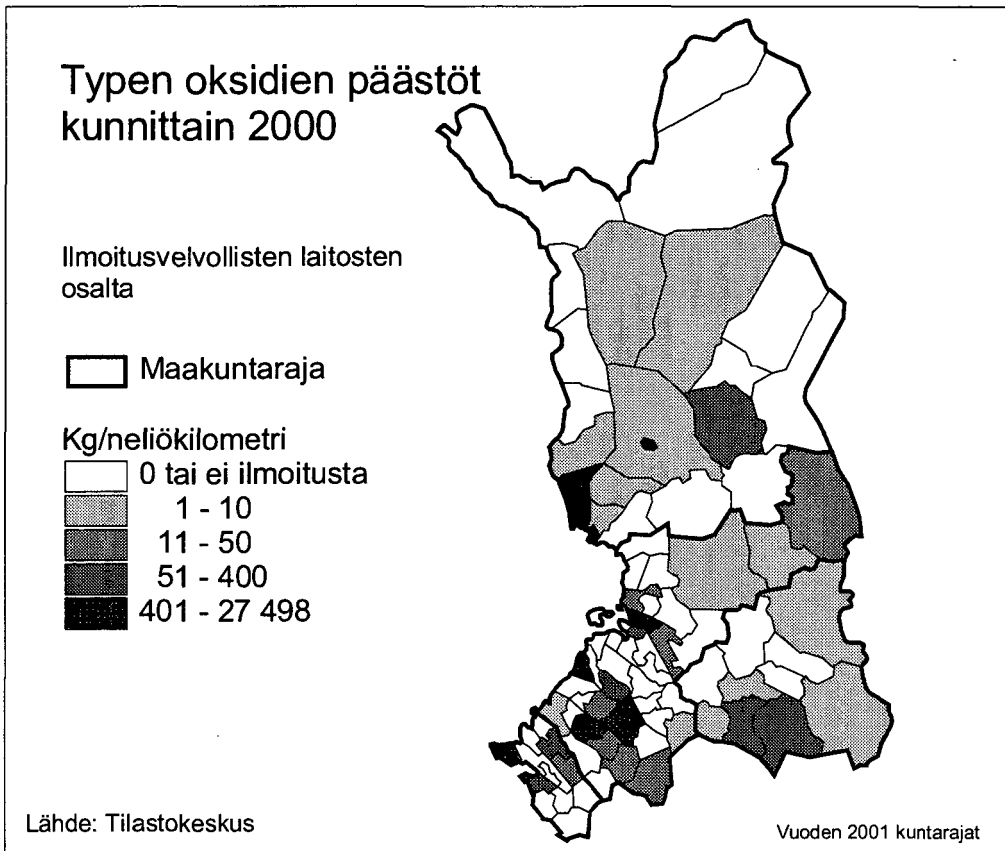
Kuva 125. Teollisuuden ja energiahuollon typen oksidien päästöt Pohjois-Suomessa 1992 - 2000.

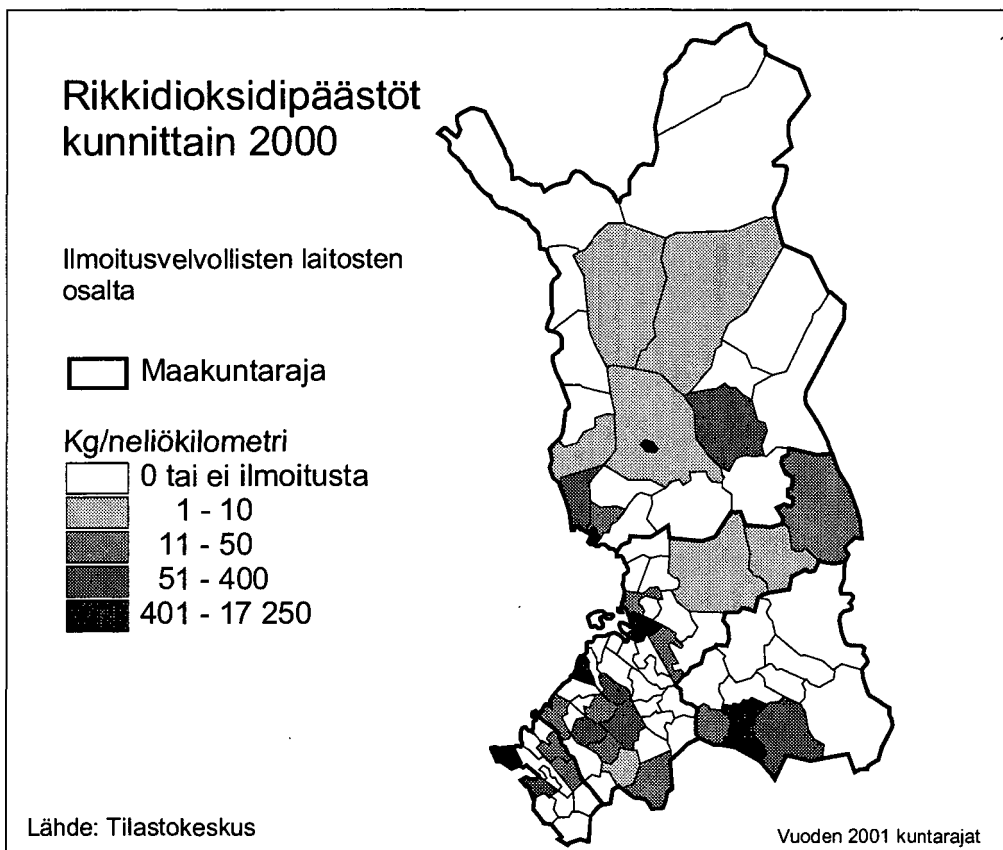
Kuva 126. Teollisuuden ja energiahuollon rikkidioksidipäästöt Pohjois-Suomessa 1992 - 2000.

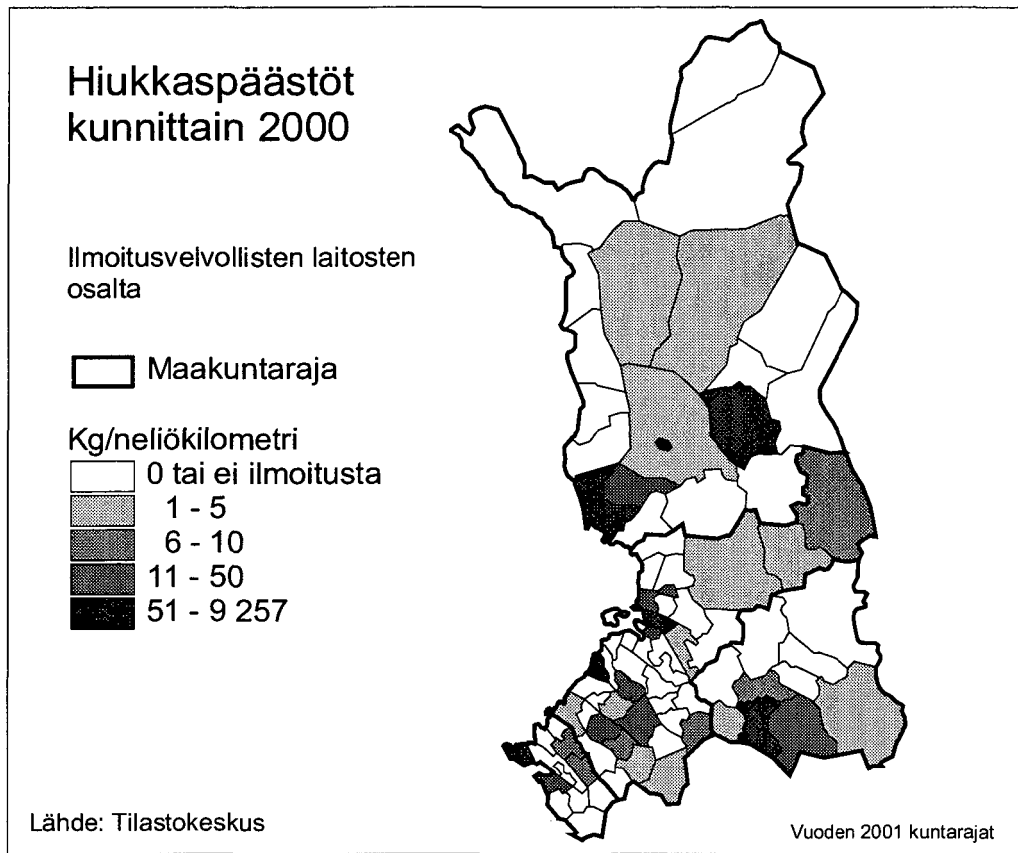
Kuva 127. Teollisuuden ja energiahuollon hiukaspäästöt Pohjois-Suomessa 1992 - 2000.

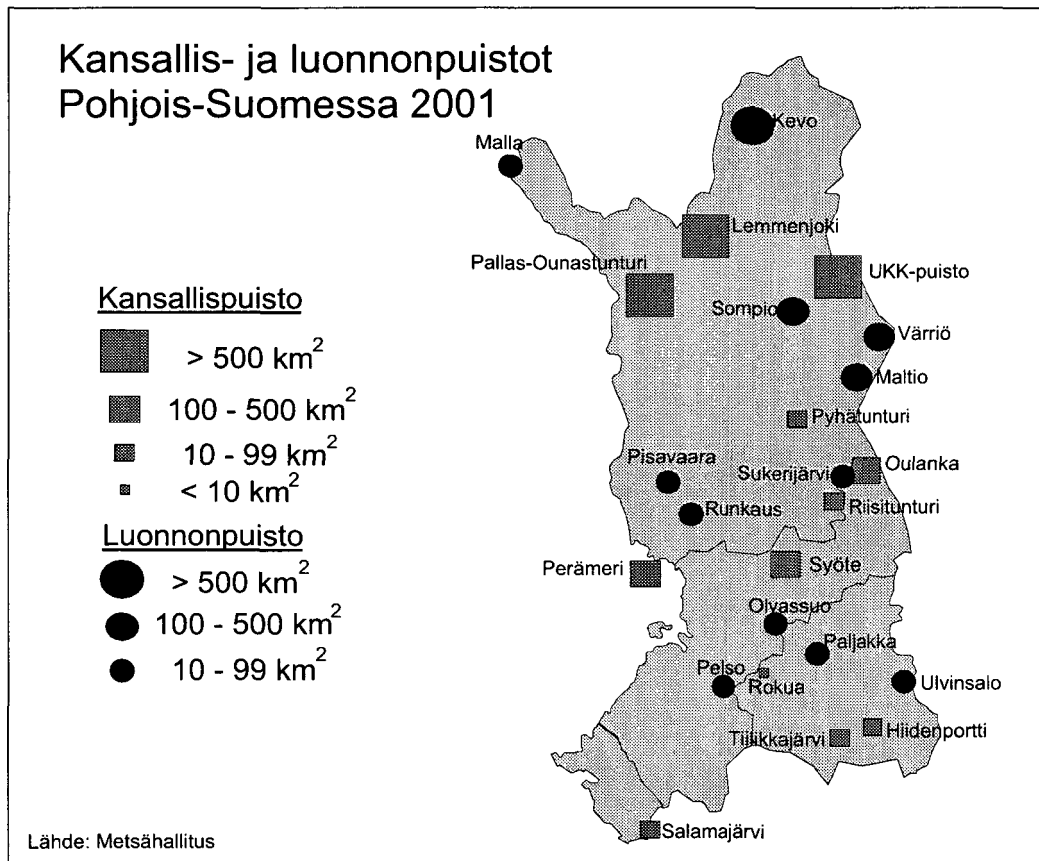
Kuva 128. Typen oksidien päästöt (No_x) kunnittain 2000.

Kuva 129. Rikkidioksidipäästöt (SO_2) kunnittain 2000.

Kuva 130. Hiukkaspäästöt kunnittain 2000.

Kuva 131. Kansallis- ja luonnonpuistot Pohjois-Suomessa 2001.

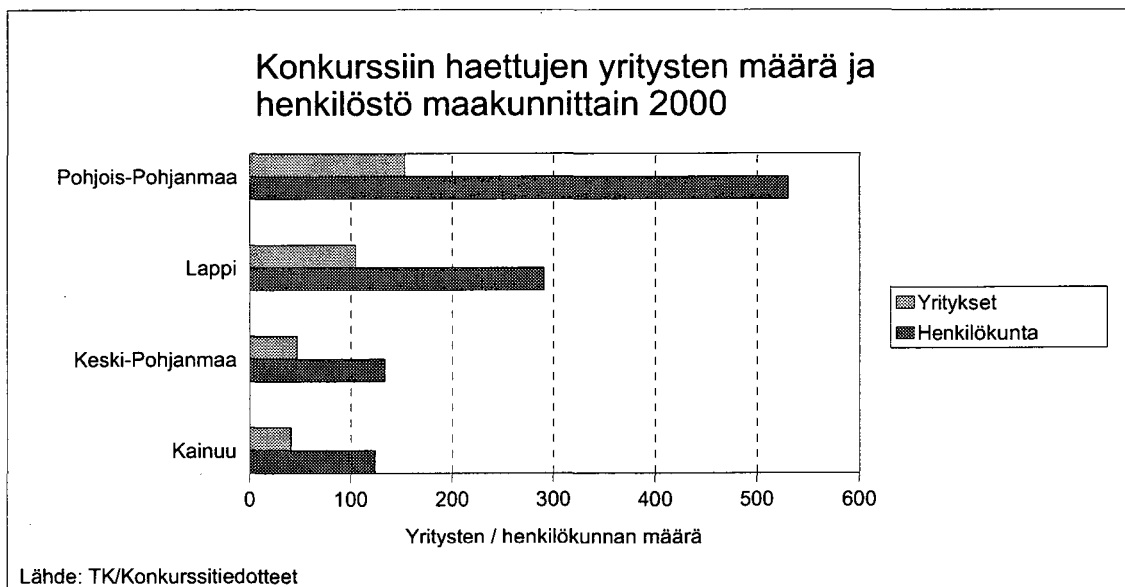
OIKEUSTILASTOT

Pohjois-Pohjanmaalla haettiin konkurssiin yli 150 yritystä vuonna 2000. Henkilökuntaa näillä yrityksillä oli yhteensä 531 henkilöä. Lapissa konkurssiin päätyi 105 yritystä, Kainuussa 41 ja Keski-Pohjanmaalla 47. Lapissa konkurssiin haettujen yritysten henkilöstön määrä oli Pohjois-Suomessa toiseksi suurin, 291. Heistä yli neljäsosan työpaikka oli sijainnut Rovaniemellä. Kaikissa maakuntakeskuksissa konkurssin tehneiden yritysten yhteenlaskettu henkilöstömäärä on laskenut 1990-luvun alkuun verrattuna.

Rikostilastoilla kuvataan niiden rikosten määriä, joista on tehty rikosilmoitus, rangaistusvaatimusilmoitus tai annettu rikesakko. *Rikoslakia vastaan tehdyt rikokset* sisältävät mm. omaisuusrikokset, henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset, siiveellisyysrikokset, rikokset julkista viranomaista ja yleistä järjestystä vastaan sekä liikennejuopumukset. *Muihin rikoksiin* kuuluvat mm. alkoholilakirikokset ja liikenerikokset. Yhdessä nämä ryhmät muodostavat *poliisin tietoon tulleen rikollisuuden*.

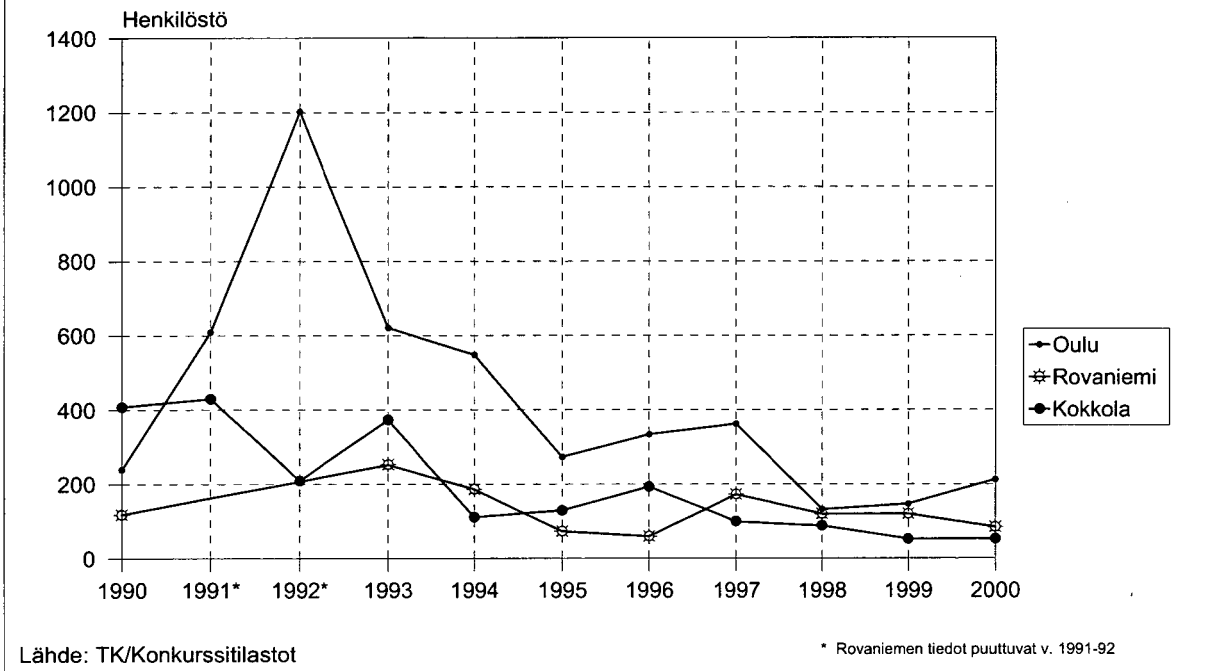
Koko maassa poliisin tietoon tuli vuonna 2000 kaikkiaan yli 760 000 rikosta. Näistä rikoslakia vastaan tehtyjä rikoksia oli yli 530 000. Pohjois-Suomessa poliisin tietoon tulleita rikoksia on vuosina 1994 – 1999 ollut asukaslukuun nähden yleensä vähemmän kuin maassa keskimäärin. Lapissa ja Keski-Pohjanmaalla rikosten määrä on vähentynyt vuoden 1994 jälkeen.

Sekä poliisin tietoon tulleita rikoksia että rikoslakia vastaan tehtyjä rikoksia oli suhteellisesti vähiten Hailuodossa, Halsualla ja Ullavassa. Limingassa poliisin tietoon tuli suhteessa eniten rikoksia. Iissä ja Oulussa tehtiin eniten rikoslakirikoksia tuhatta asukasta kohti.

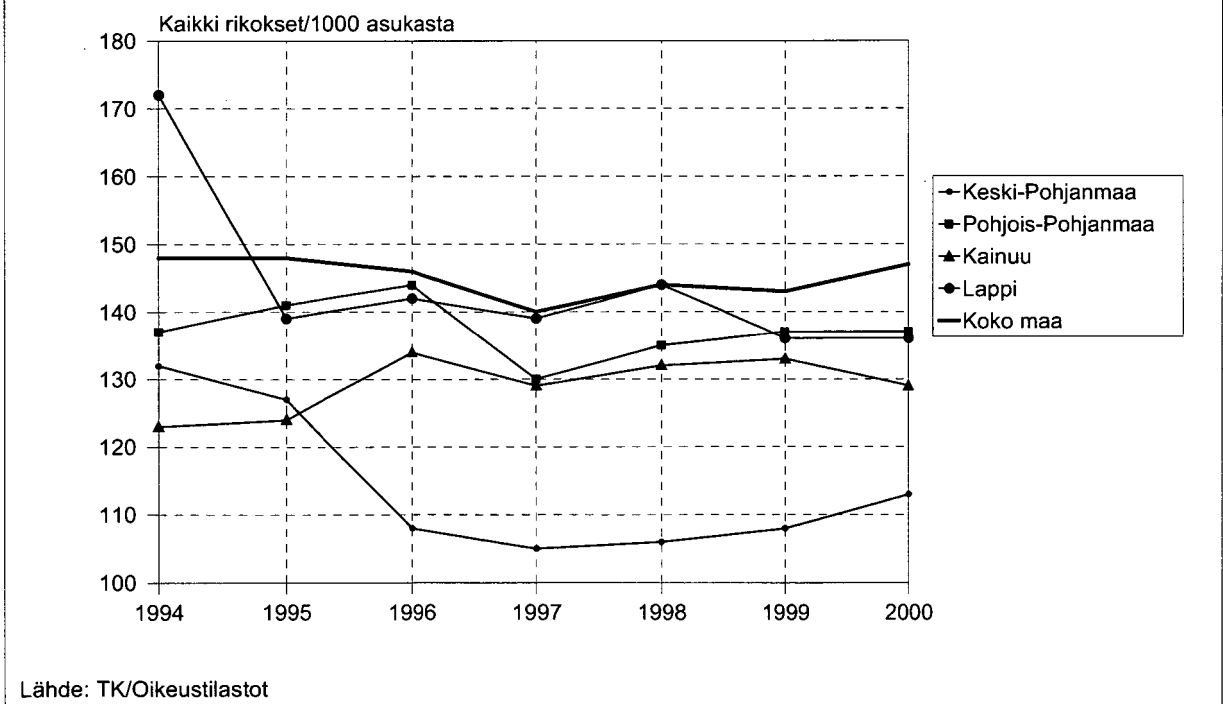
Kuva 132. Konkurssiin haettujen yritysten määrä ja henkilöstö maakunnittain 2000.

Konkurssiin haettujen yritysten henkilökunnan määrä alueittain 1990 - 2000

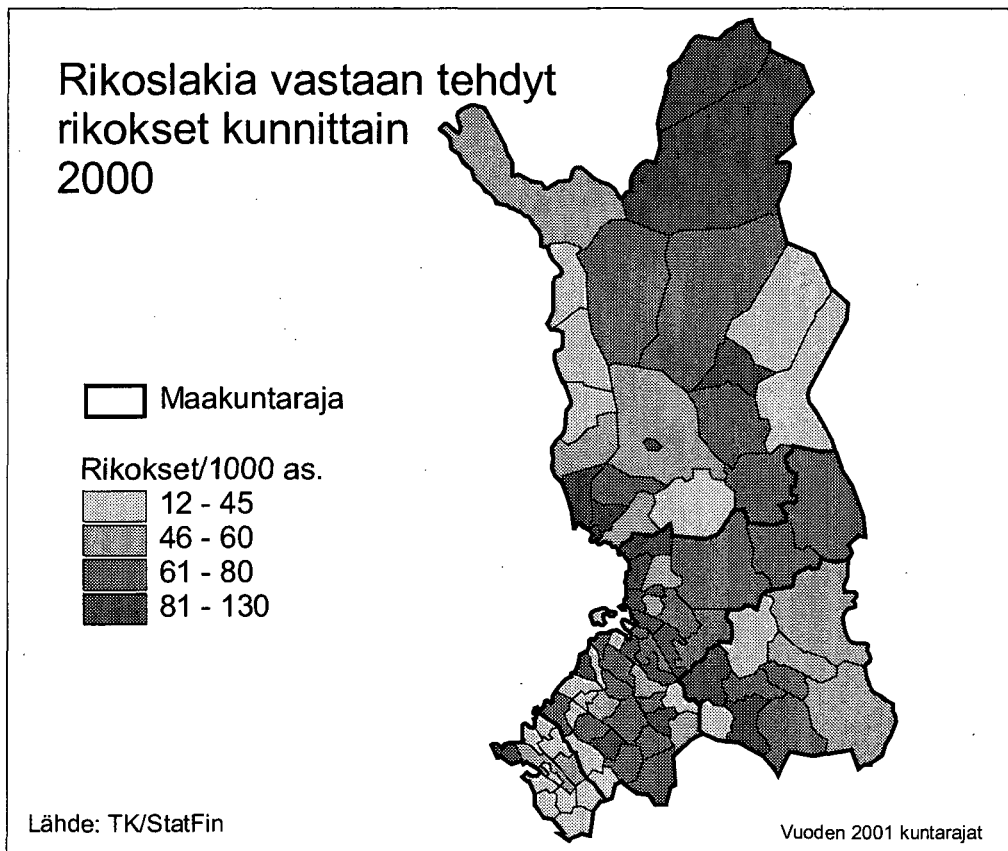

Kuva 133. Konkurssiin haettujen yritysten henkilökunnan määrä alueittain 1990 – 2000.

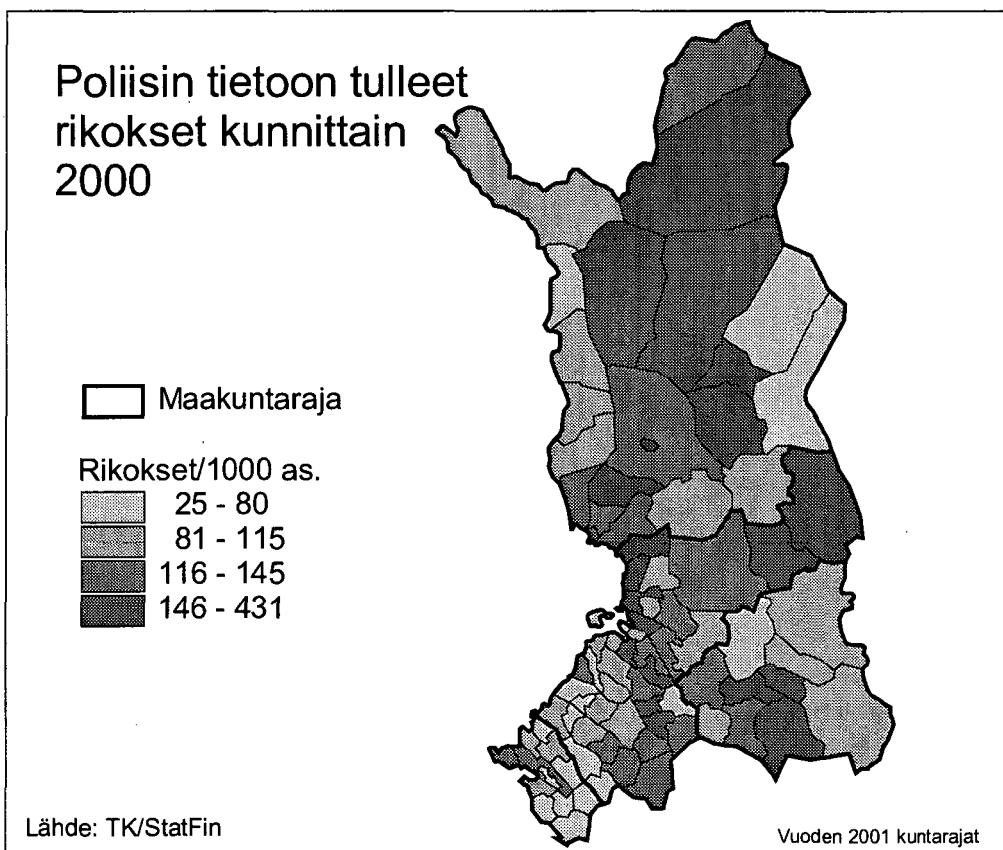
Poliisin tietoon tulleet rikokset maakunnittain 1994 - 2000

Kuva 134. Poliisin tietoon tulleet rikokset maakunnittain 1994 – 2000.

Kuva 135. Rikoslakia vastaan tehdyt rikokset kunnittain 2000.

Kuva 136. Poliisin tietoon tulleet rikokset kunnittain 2000.

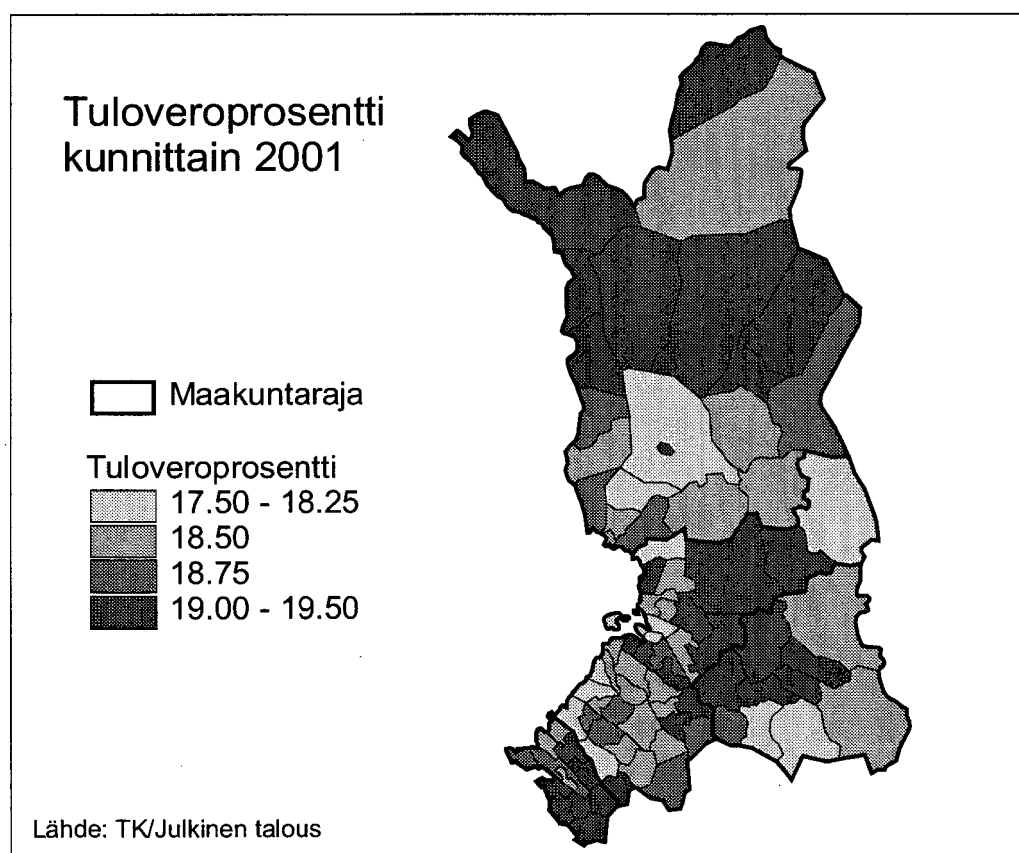
KUNNALLISTALOUS

Katsauksessa esitetyt kunnallistaloutta kuvaavat tunnusluvut on laskettu Kuntaliiton suositusten mukaisesti. Ne eivät ole vertailukelpoisia vuonna 1996 tai sitä aikaisemmin julkaistujen tunnuslukujen kanssa, koska vuoden 1997 alussa Manner-Suomen kunnissa otettiin käyttöön uusi kirjanpitojärjestelmä, jossa soveltuvin osin noudatetaan kirjanpitolakia. *Verrattaessa tunnuslukuja toisiin kuntiin ja keskiarvoihin tulee se tehdä tietyllä varauksella, sillä kuntien tapa tuottaa palveluja eroaa toisistaan.* Kunnallistalouden käsitteiden selitykset ja laskukaavat löytyvät julkaisun lopusta.

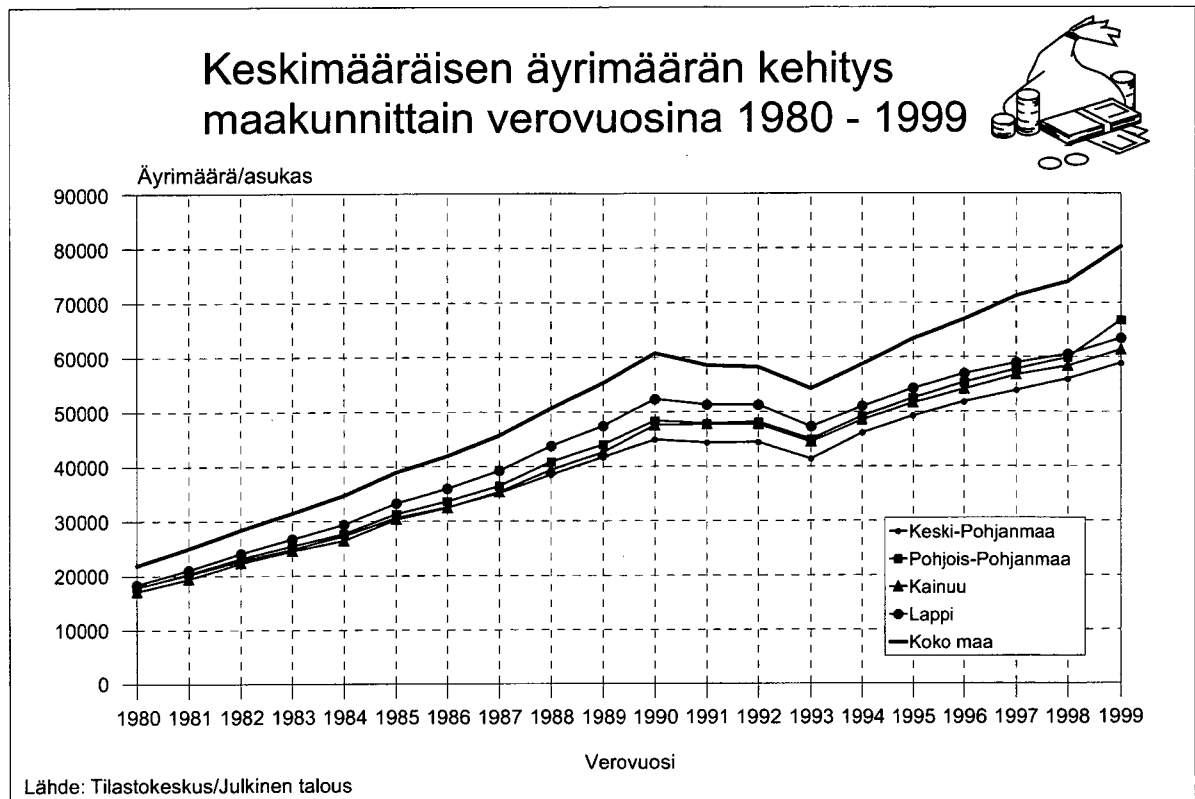
Veroprosentti vaihtelee vuonna 2001 Pohjois-Suomessa 17.50 ja 19.50 välillä. Tervolassa veroprosentti on alhaisin, Lestijärvellä ja Toholammella korkein.

Keskimääräinen äyrimäärä asukasta kohti on kasvanut verovuoden 1993 jälkeen kaikissa maakunnissa. Lapissa äyrimäärä asukasta kohti on ollut lähes koko tarkastelukauden (1980 – 1999) ajan Pohjois-Suomen korkein. Keski-Pohjanmaan kunnissa äyrimäärä on vastaavasti ollut pienin. Kaikissa Pohjois-Suomen maakunnissa kuntien keskimääräinen äyrimäärä on maan keskiarvoa pienempi.

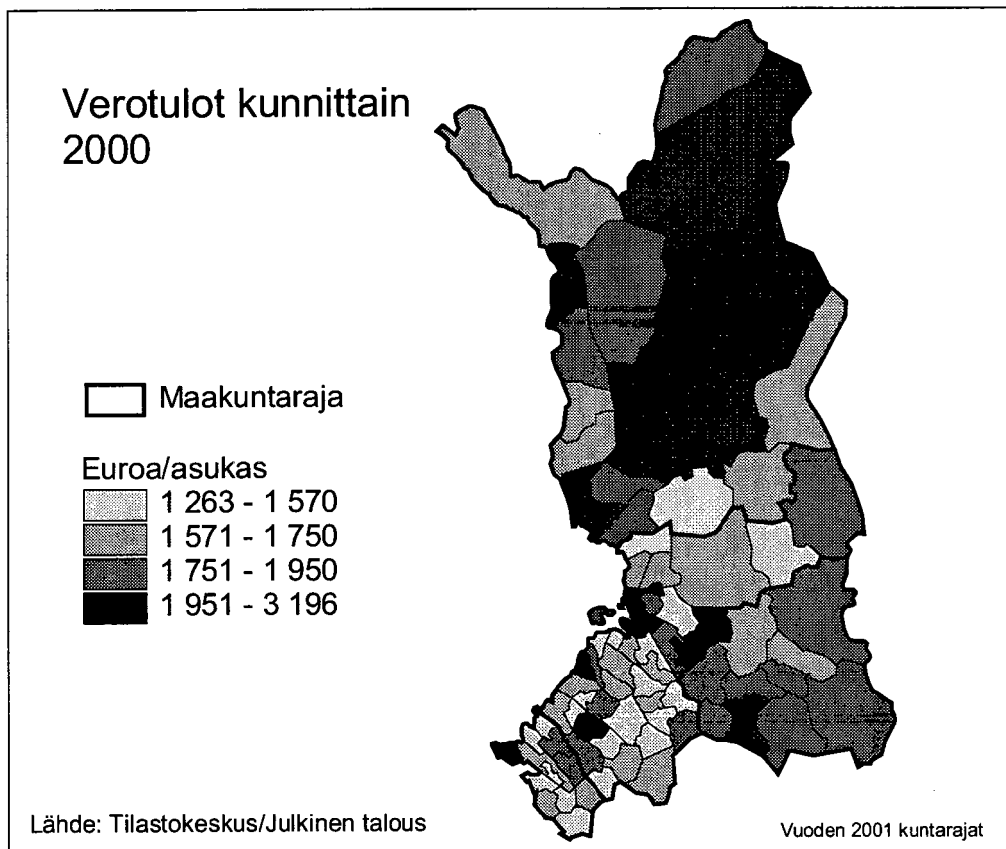
Verotulot olivat Manner-Suomen kunnissa keskimäärin 2 494 euroa asukasta kohti vuonna 2000. Tätä enemmän verotuloja sai Pohjois-Suomessa viisi kuntaa: Pelkosenniemi, Oulu, Kemijärvi, Savukoski ja Kemi. Pelkosenniemellä kunnan verotulot olivat korkeimmat, 3 196 euroa/asukas. Merijärvellä verotulot olivat Manner-Suomen pienimmät 1 263 euroa/asukas.

Kuva 137. Veroprosentti kunnittain 2001.

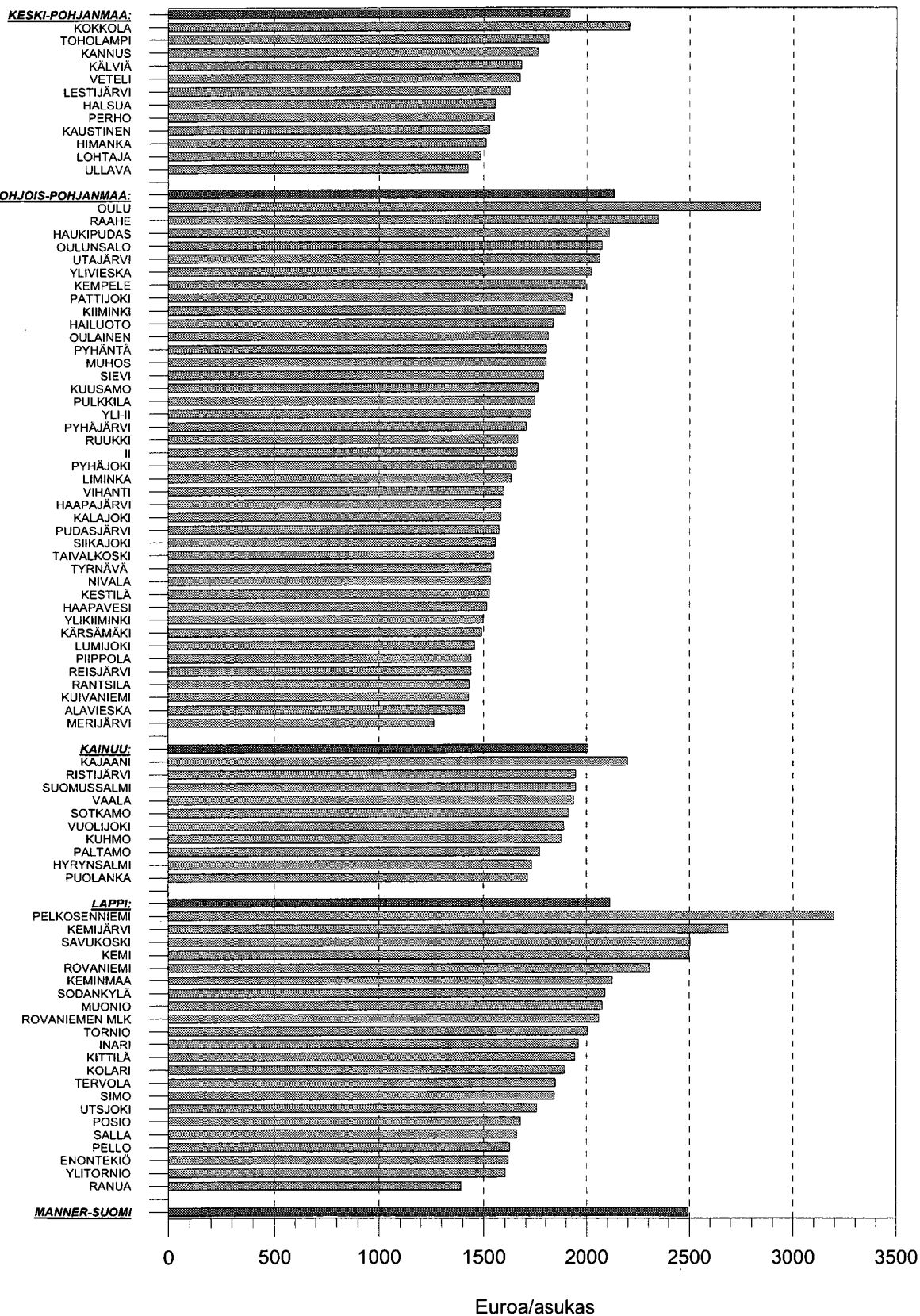

Kuva 138. Keskimääräisen äyrimäärän kehitys maakunnittain verovuosina 1980 – 1999.

Kuva 139. Verotulot kunnittain 2000.

Verotulot kunnittain 2000

Lähde: Tilastokeskus/Julkinen talous

Vuoden 2001 kuntarajat

Kuva 140. Verotulot kunnittain 2000.

Kunnan vuosikate (euroa/asukas) oli Oulussa selkeästi Pohjois-Suomen paras vuonna 2000, 860 euroa/as. 50 kunnassa vuosikate oli negatiivinen, Kolarissa eniten, -562 euroa/as.

Kunnan toimintakate (euroa/asukas) oli negatiivisin Pelkosenniemellä ja Utsjoella, yli -4 500 euroa asukasta kohti.

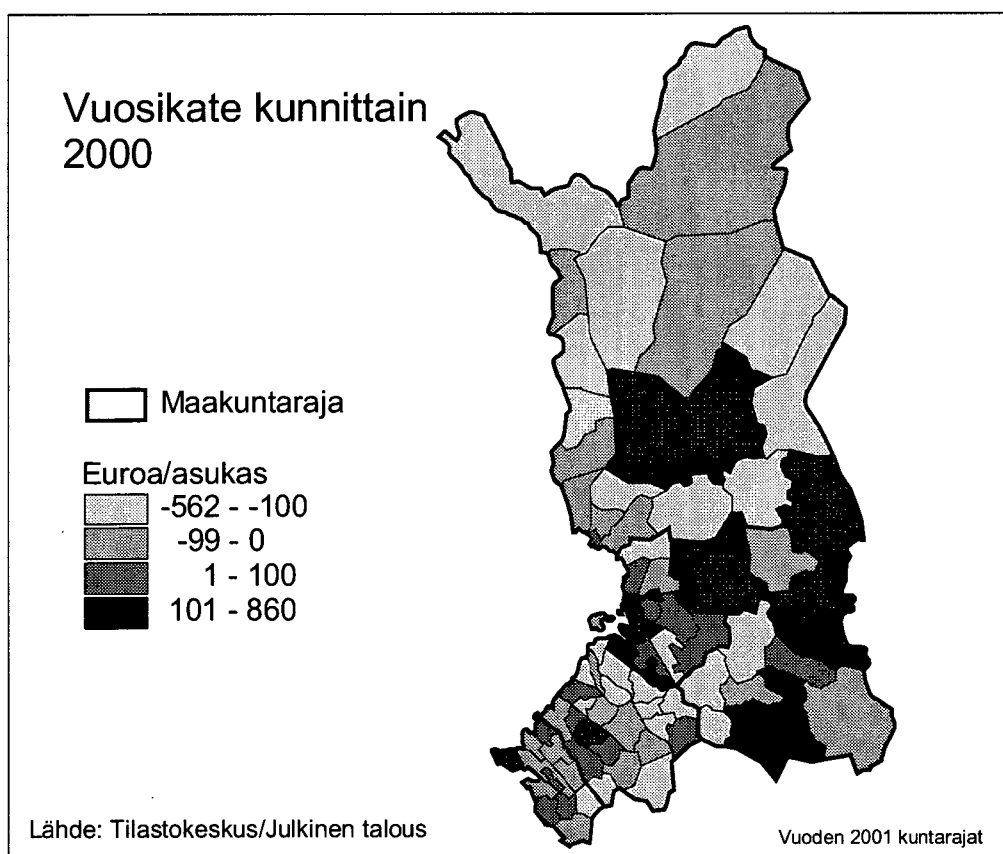
Lainakanta (euroa/asukas) oli suhteellisesti suurin Rantsilassa, 3 352 euroa asukasta kohti vuonna 2000. Myös Raahessa, lissä, Lestijärvellä, Halsualla ja Rovaniemellä lainakanta oli yli 2 000 euroa/asukas. Alle 100 euroa asukasta kohti se oli tuolloin Kempeleessä, Yli-lissä ja Sotkamossa.

Suhteellinen velkaantuneisuus (%) oli Pohjois-Suomessa suurin Rantsilassa, Raahessa ja lissä, pienin Ylitorniolla ja Sotkamossa.

Kassan riittävyys oli Manner-Suomen kunnissa keskimäärin 42 päivää vuonna 2000. Pohjois-Suomessa se vaihteli Hailuodon 297 päivästä Sallan -1 päivään. Kassan riittävyyden laskukaava poikkeaa ennen vuotta 1997 käytetystä kassan riittävyyden (pv) laskukaavasta.

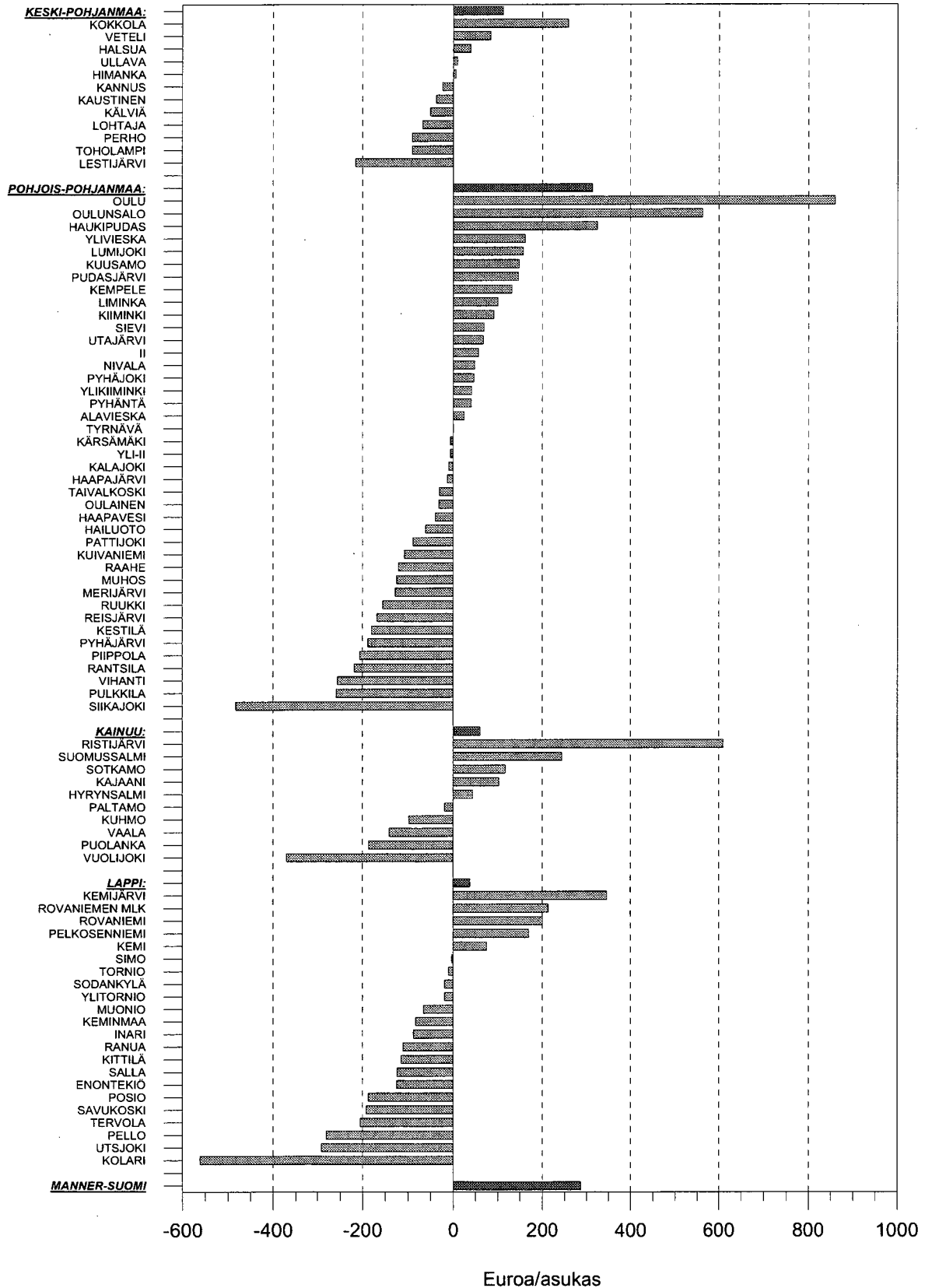
Yleishallinnon nettokustannukset asukasta kohti laskettuna olivat Simossa ja Utsjoella, pienimmät Pyhäjärvellä ja Alavieskassa.

Kunnan henkilökuntaa oli suhteellisesti eniten Yli-lissä, Kestilässä ja Lestijärvellä, yli 95 työntekijää tuhatta asukasta kohti. Suhteessa vähiten kunnalla oli henkilökuntaa Pattijoella, Oulunsalossa ja Lumijoella.

Kuva 141. Vuosikate kunnittain 2000.

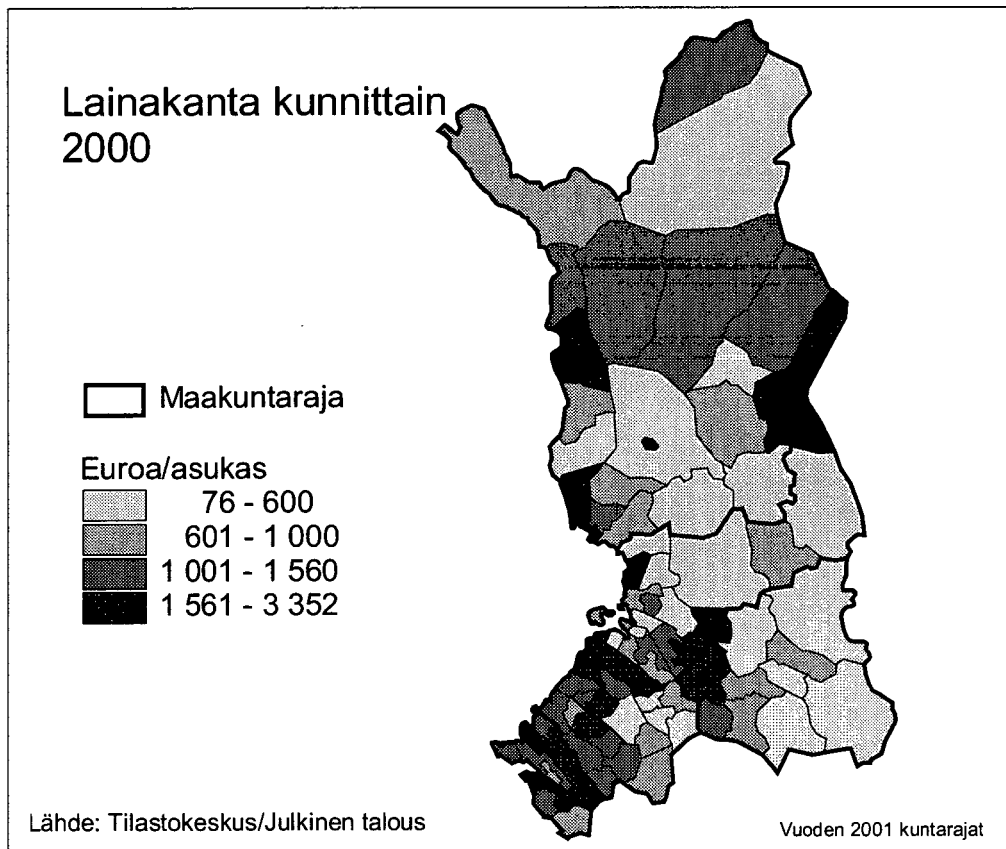
Vuosikate kunnittain 2000

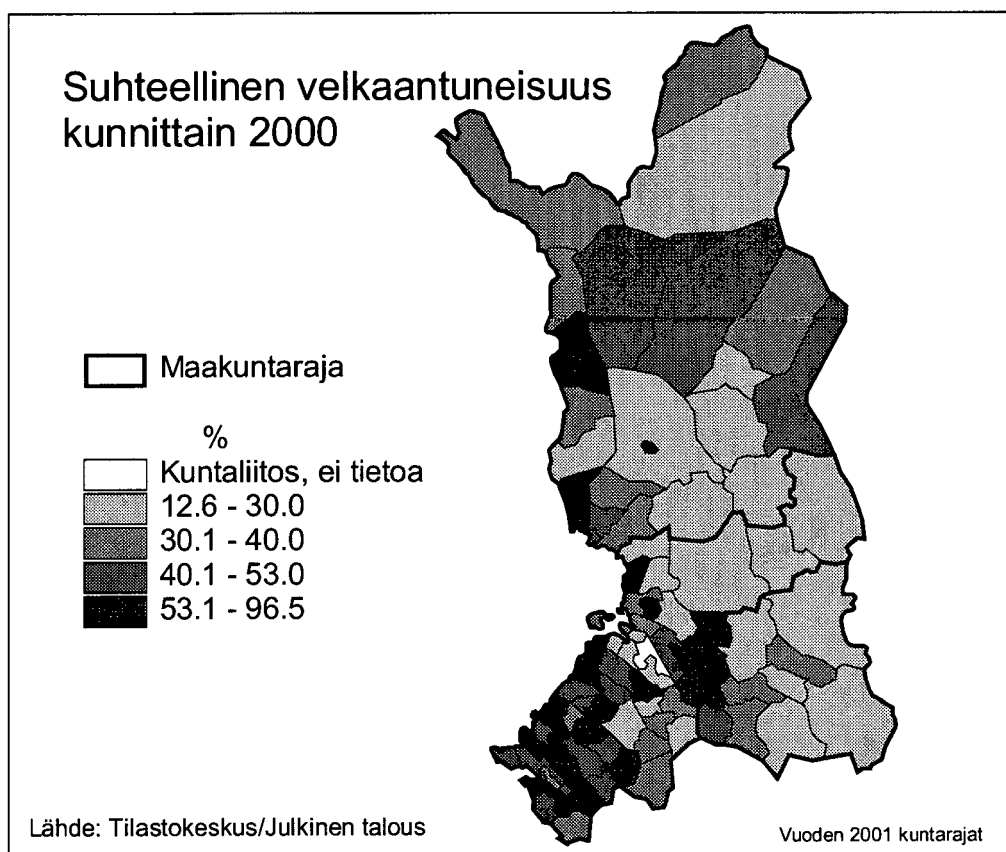
Lähde: Tilastokeskus/Julkinen talous

Vuoden 2001 kuntarajat

Kuva 142. Vuosikate kunnittain 2000.

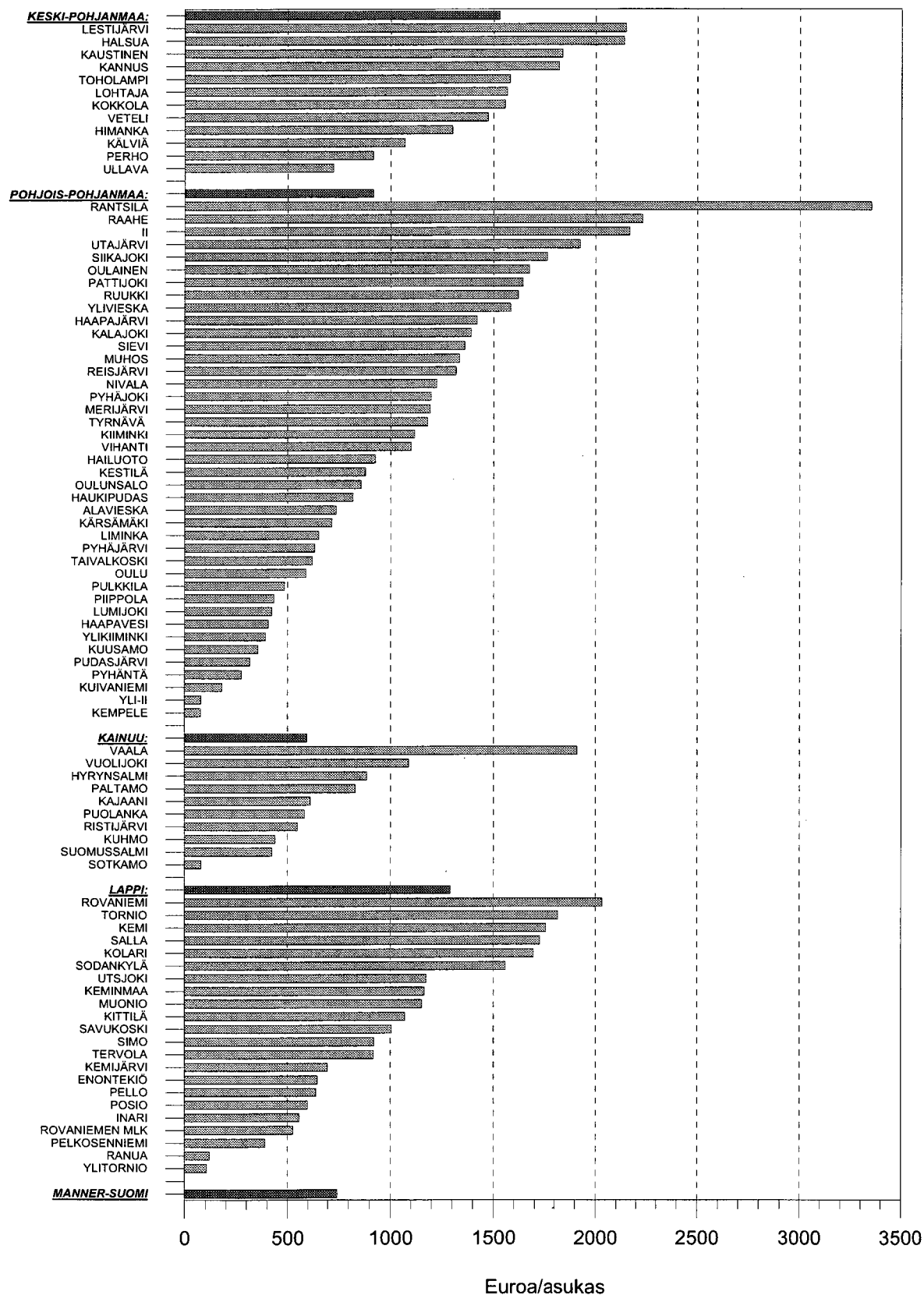

Kuva 143. Lainakanta kunnittain 2000.

Kuva 144. Suhteellinen velkaantuneisuus kunnittain 2000.

Lainakanta kunnittain 2000

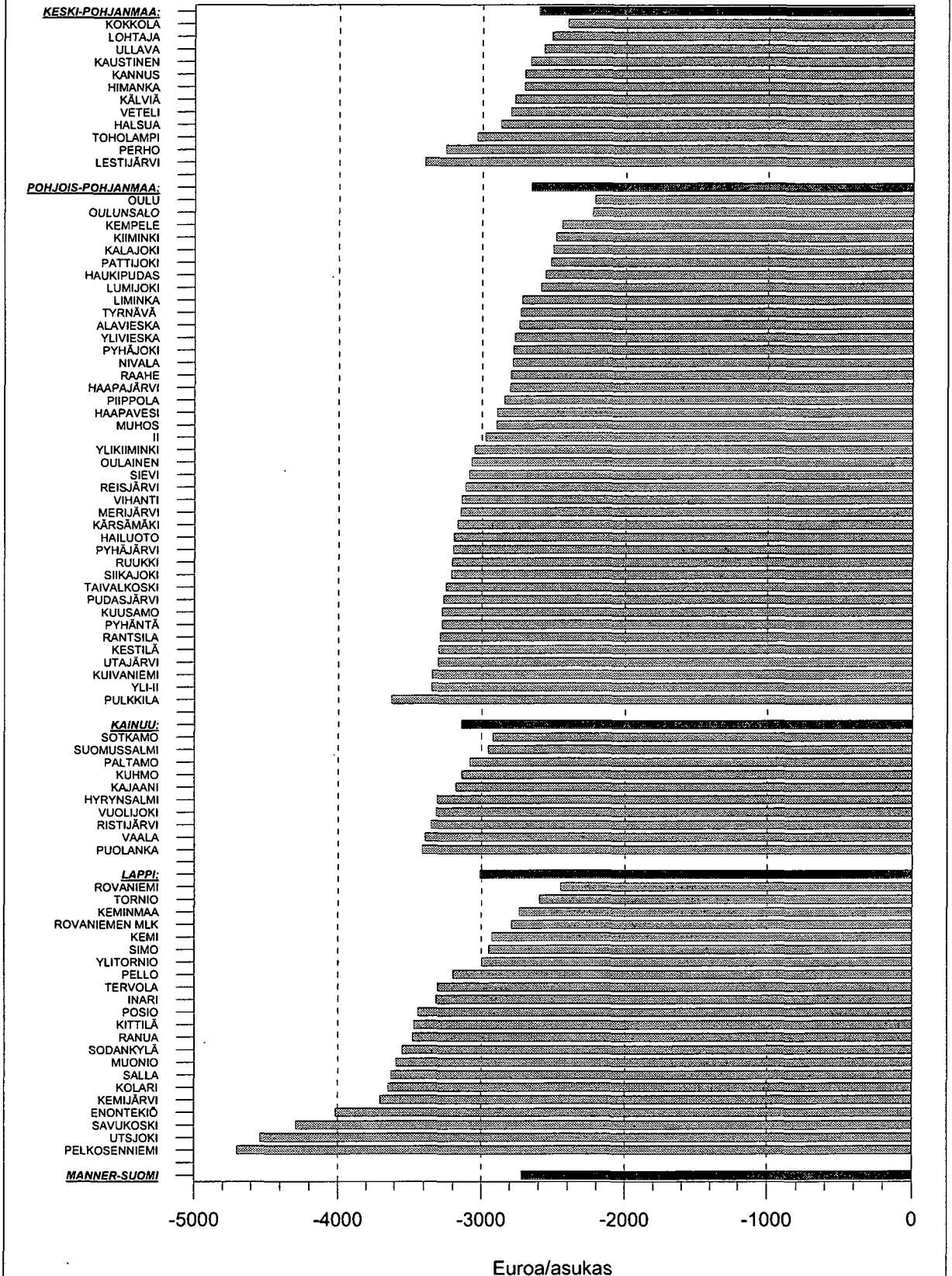

Lähde: Tilastokeskus/Julkinen talous

Vuoden 2001 kuntarajat

Kuva 145. Lainakanta kunnittain 2000.

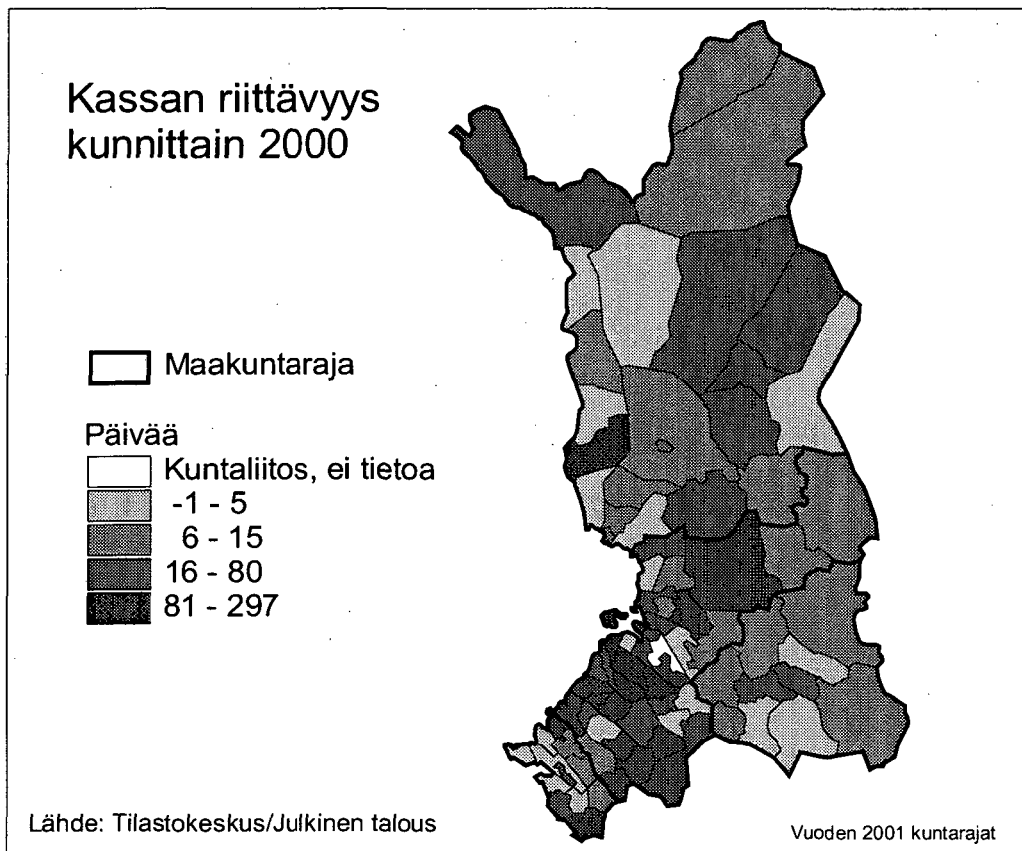
Toimintakate kunnittain 2000

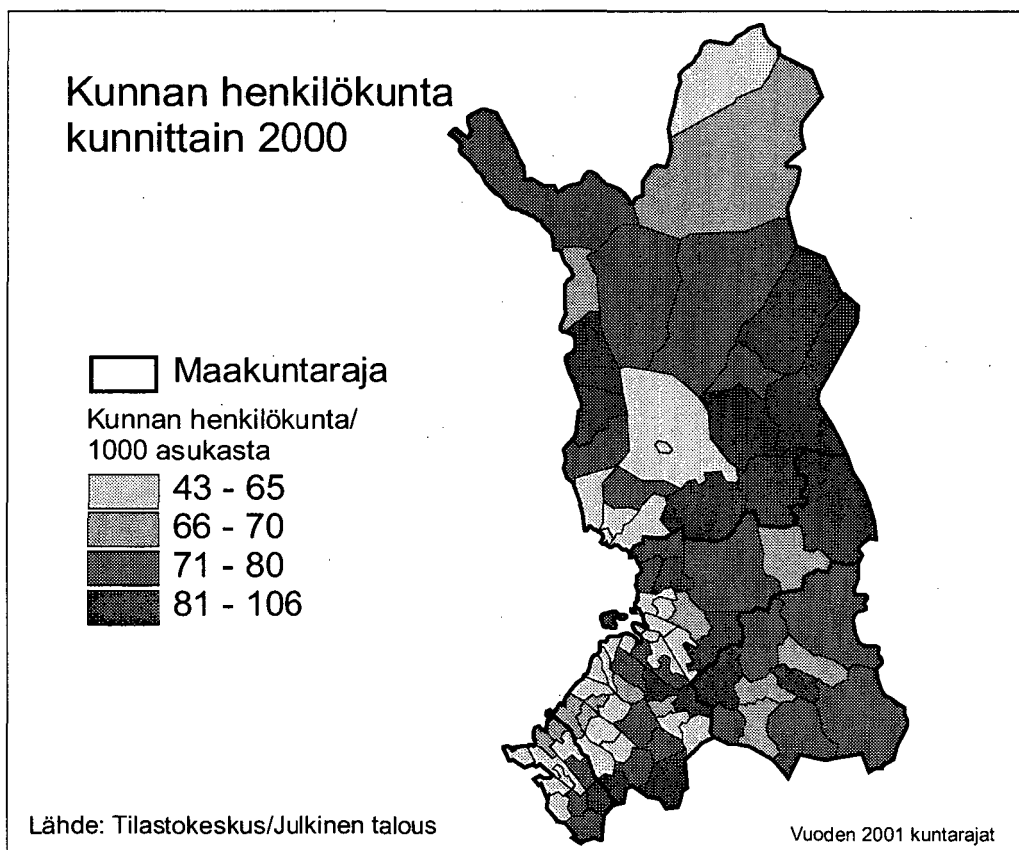
Lähde: Tilastokeskus/Julkinen talous

Vuoden 2001 kuntarajat

Kuva 146. Toimintakate kunnittain 2000.

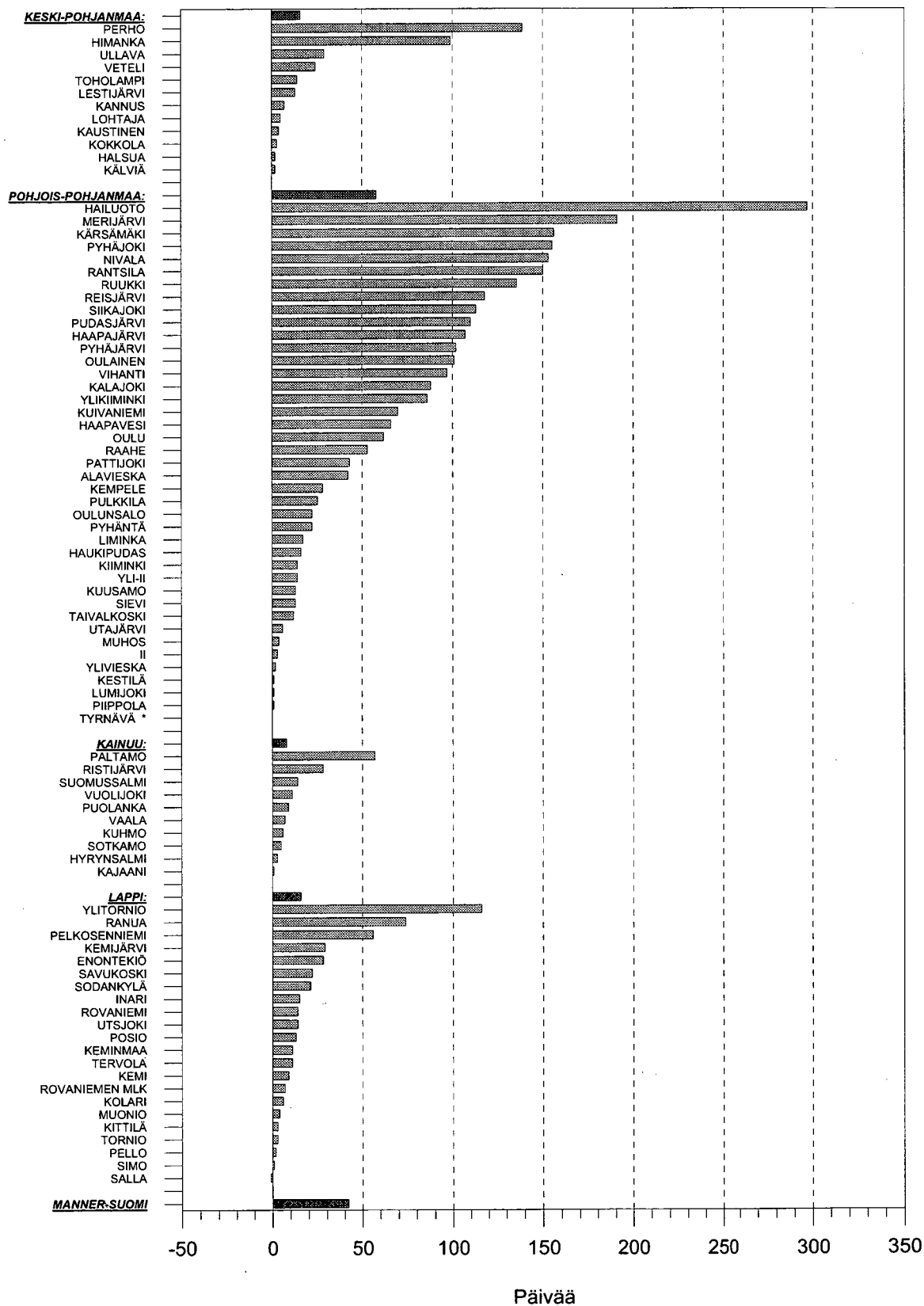

Kuva 147. Kassan riittävyys kunnittain 2000.

Kuva 148. Kunnan henkilökunta kunnittain 2000.

Kassan riittävyys kunnittain 2000

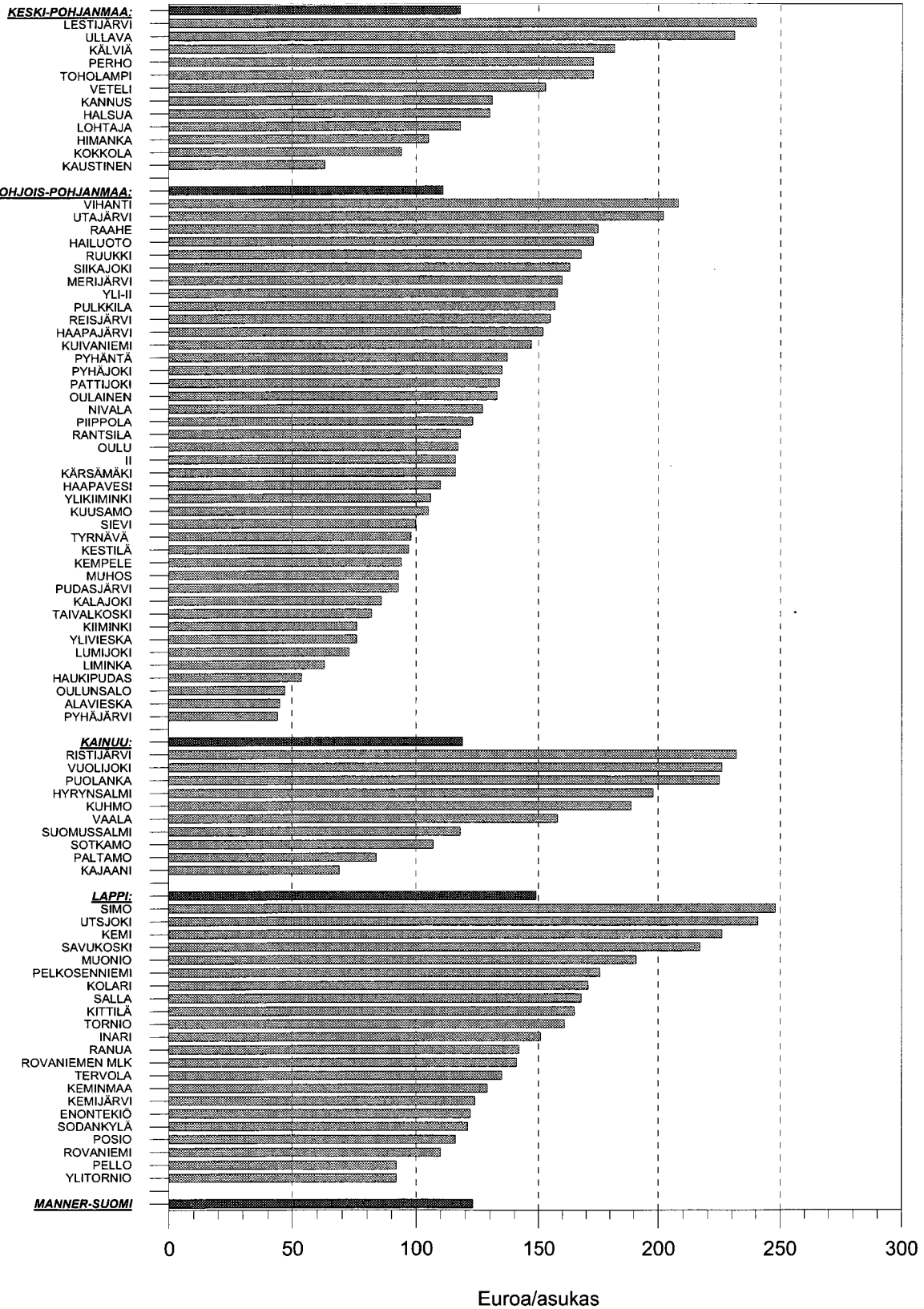
* Kuntaliitos, ei tietoa

Lähde: Tilastokeskus/Julkinen talous

Vuoden 2001 kuntarajat

Kuva 149. Kassan riittävyys kunnittain 2000.

Yleishallinnon nettokustannukset kunnittain 2000

Lähde: Tilastokeskus/Julkinen talous

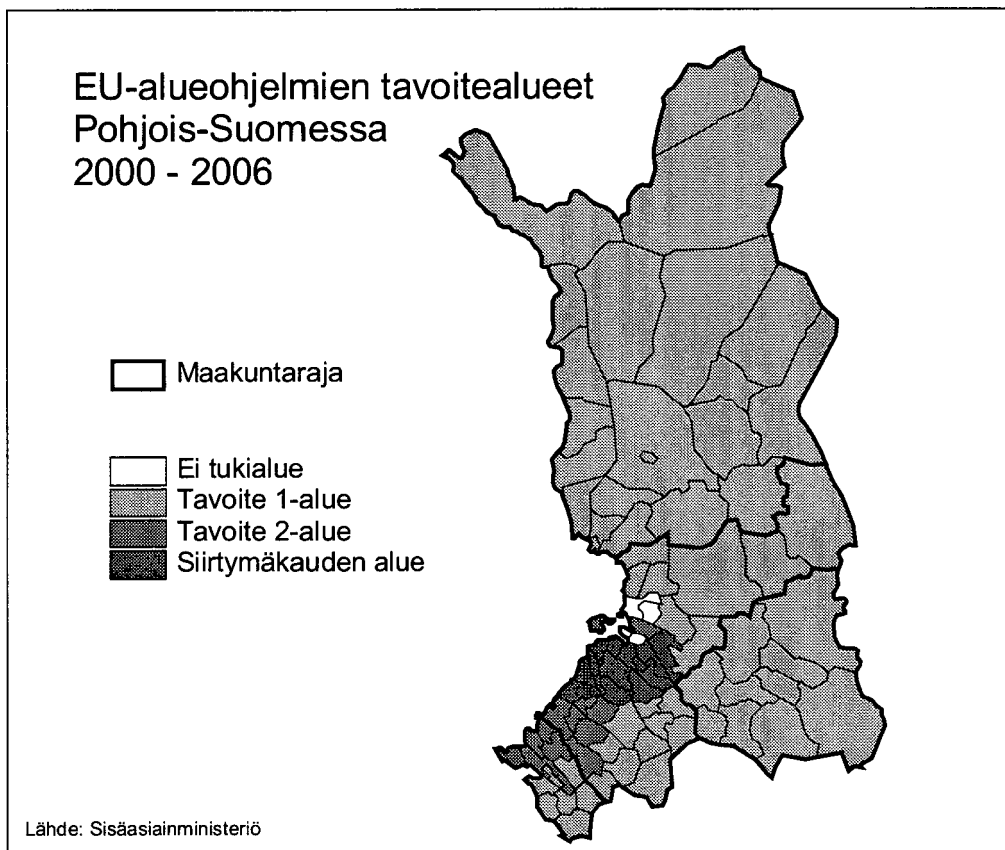
Vuoden 2001 kuntarajat

Kuva 150. Yleishallinnon nettokustannukset kunnittain 2000.

ALUEPOLITIIKKA

Kansallisella ja Euroopan Unionin aluepolitiikalla edistetään maan eri osien omista lähtökohdista tapahtuvaa kehitystä ja tuetaan kehitykseltään heikompia alueita. EU:n aluepolitiikan olennaisia osia ovat alue- ja rakennepoliittiset toimenpiteet, joita rahoitetaan yhteisin varoin muodostettujen rakennerahastojen avulla. EU-tuen suuntaamiseksi oikeisiin kohteisiin on sovittu tavoiteohjelmista. Ohjelmakaudella 2000 – 2006 tavoitteita on kolme, joista kaksi on alueellista. *Tavoite 1 -ohjelmalla* tuetaan kehityksessä jälkeen jääneiden alueiden kehittämistä ja rakenteellista muutosta. Suomessa toteutetaan Itä-Suomen ja Pohjois-Suomen tavoite 1 -ohjelmaa. *Tavoite 2 -ohjelma* tähtää rakennemuutoksesta kärsivien maaseutu- ja kaupunkialueiden kehittämiseen (lähde: Sisäasiainministeriö).

Katsauksen tarkastelualueella tavoite 1 -ohjelman piiriin kuuluu 57 kuntaa, muun muassa kaikki Lapin, Kainuun ja Koillismaan kunnat. Tavoite 2 -ohjelman tukea saa 13 kuntaa Keski- ja Pohjois-Pohjanmaalla ja siirtymäkauden tukea 12 kuntaa Pohjois-Pohjanmaalla. Haukipudas, Kempele, Kiiminki ja Oulunsalo eivät kuulu EU:n alueellisten tavoiteohjelmien piiriin.

Kuva 151. EU-alueohjelmien tavoitealueet Pohjois-Suomessa 2000 – 2006.

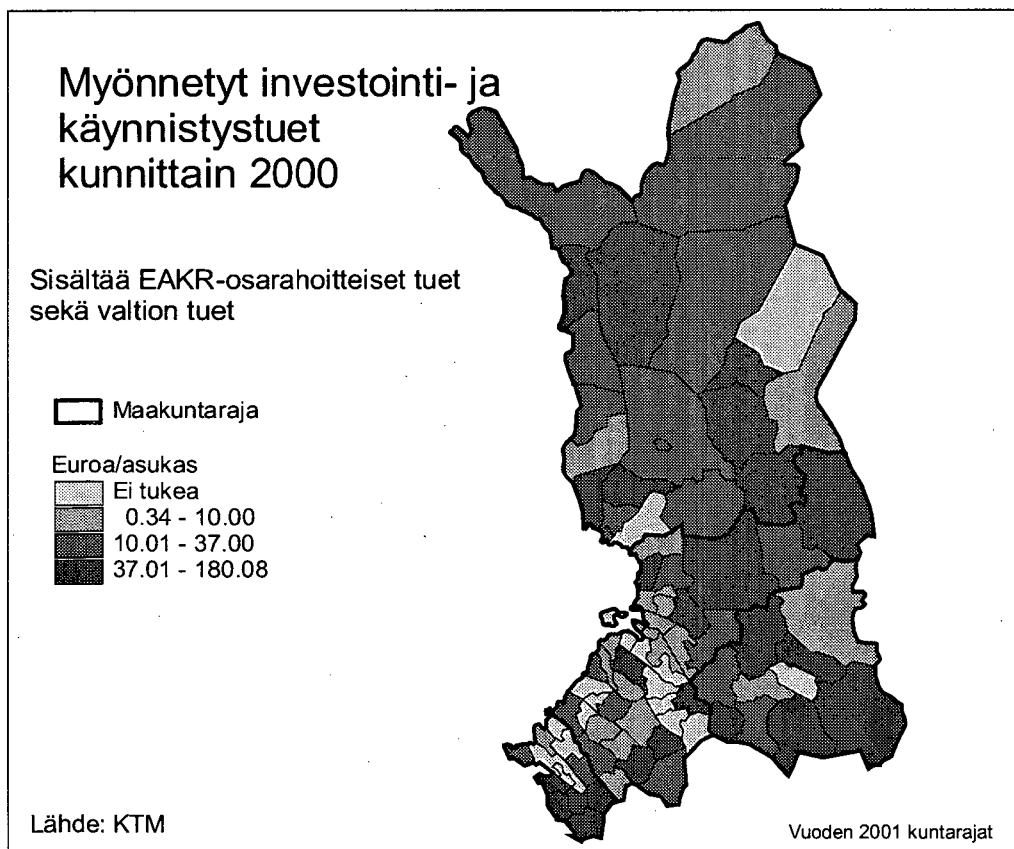
Yritystuet

TE-keskuksen yritysosasto voi osarahoittaa yritysten investointi- ja kehittämishankkeita. Keskeisimmät rahoitusmuodot ovat kehitysalueen investointituki, pienyritystuki, pk-yritysten kehittämistuki, toimintaympäristötuki, kansainvälistymistuki ja energiatuki. Kotimaisten valtion varojen lisäksi TE-keskusten kautta kanavoituu Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) varoja.

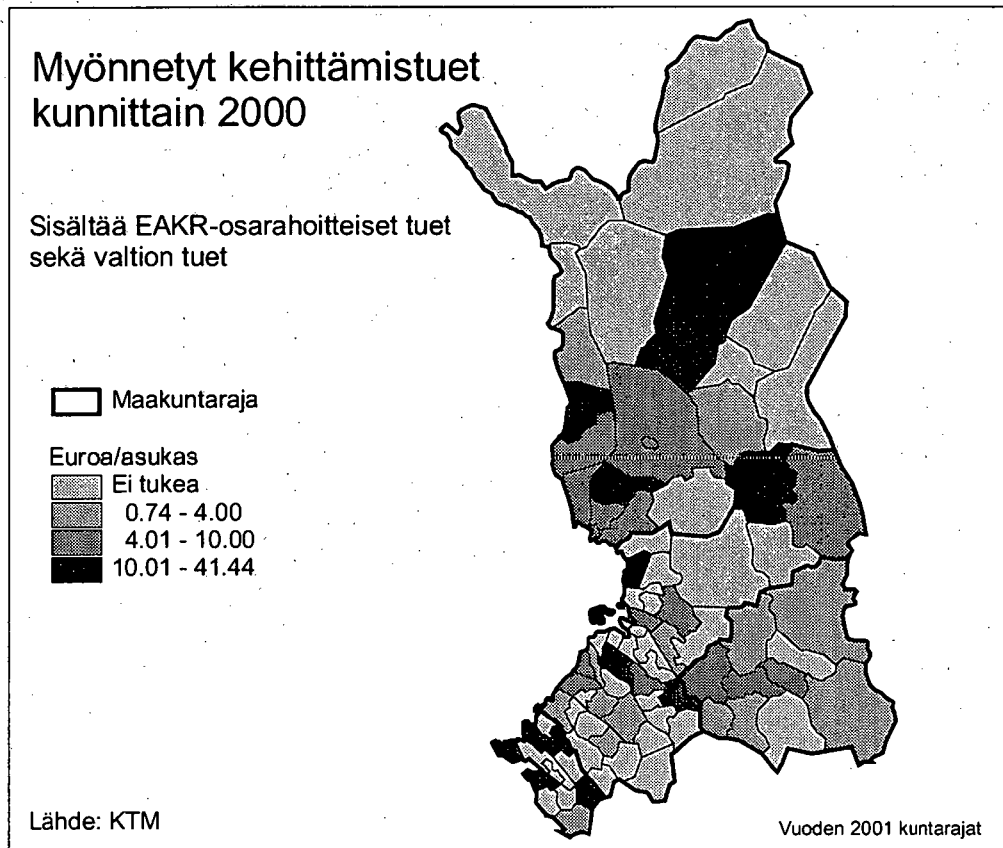
Kehitysalueen investointitukea voidaan myöntää tuotannollisille, matkailualan ja yrityspalveluyrityksille, jotka aloittavat tai laajentavat toimintaansa kehitys- tai rakennemuutosalueella ja joilla on edellytykset kannattavaan toimintaan. *Pk-yritysten kehittämistukea* voidaan myöntää tuotannon, tuotteiden, liikkeenjohdon tai markkinoinnin kehittämishankkeisiin. Tavoitteena on kilpailukyvyn parantaminen ja kansainvälistymisen edistäminen. Pk-yritykseksi luetaan yritys, jonka henkilöstö on alle 250 ja liikevaihto alle 40 miljoonaa euroa tai taseen loppusumma enintään 27 miljoonaa euroa. *Pienyritystukea* voidaan myöntää tuotanto-, matkailu- ja yrityspalveluyrityksille, jotka edistävät yritystoiminnan kehitystä erityisesti maa-seutu- ja rakennemuutosalueella. Pienyrityksen henkilöstön määrä on alle 50 ja liikevaihto alle 7 miljoonaa euroa tai taseen loppusumma enintään 5 miljoonaa euroa ja josta tätä suurempi yritys ei omista yli 25 %:a.

Tuki yritysten toimintaympäristön parantamiseen voidaan myöntää koko maassa yhteisöjen, säätiöiden, yritysten ja yksityishenkilöiden hankkeisiin, jotka kehittävät pk-yritysten tarvitsemia palveluja alueella. Tukea myönnetään yritysten tarvitsemien neuvonta-, tutkimus-, laatu-, markkinointi-, tuotekehitys- ja suunnittelupalvelujen kehittämiseen liittyviin hankkeisiin (lähde: TE-keskus).

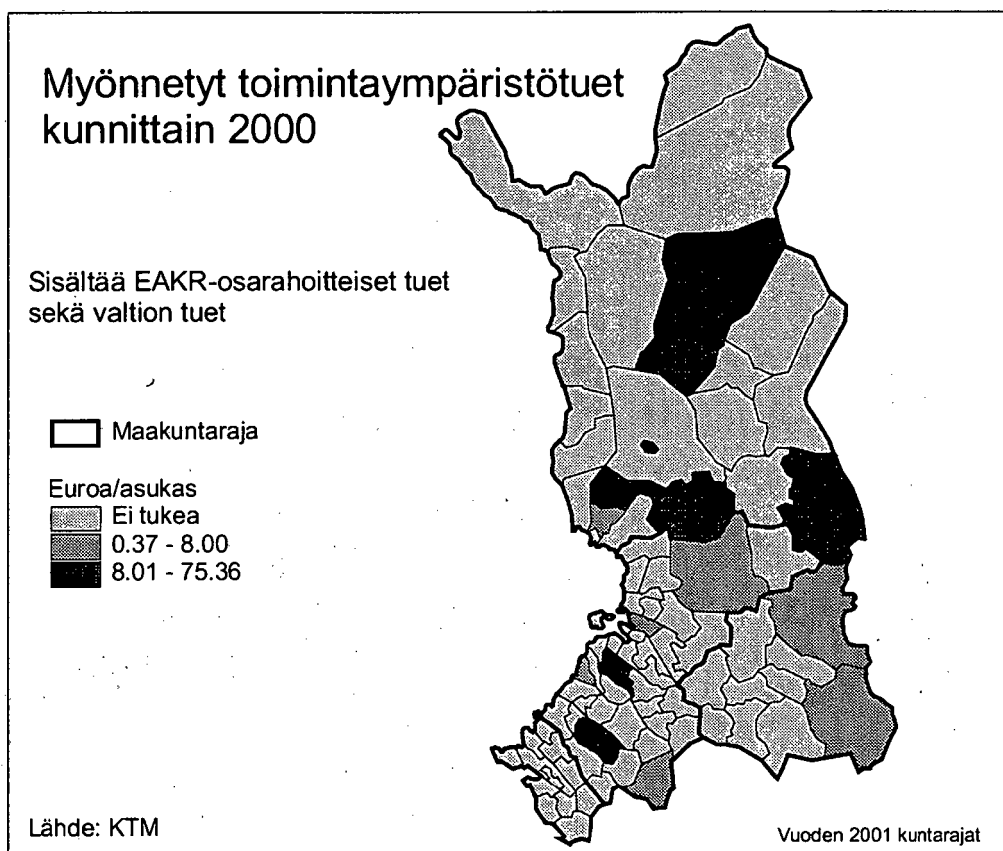
Pohjois-Suomessa investointi- ja käynnistystukea myönnettiin 68 kuntaan. Suh- teessa eniten tätä tukea suuntautui lihin ja Lestijärvelle, noin 180 euroa asukasta kohti. Investointi- ja käynnistystukiin on laskettu mukaan myös pienyritys- ja kehi- tysalueen investointituet. Kehittämistukea, joka sisältää myös pk-yritysten kehittä- mistuet, suuntautui eniten Lestijärvelle. Toimintaympäristötukea myönnettiin eniten Nivalaan.

Kuva 152. Myönnetyt investointi- ja käynnistystuet kunnittain 2000.

Kuva 153. Myönnetyt kehittämistuet kunnittain 2000.

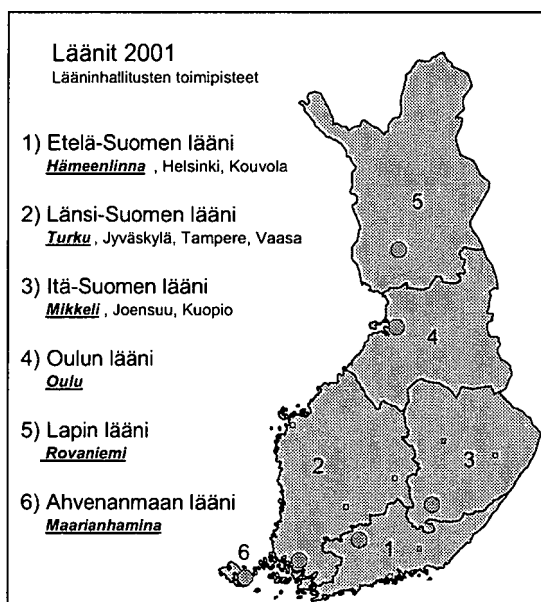
Kuva 154. Myönnetyt toimintaympäristötuet kunnittain 2000.

LÄÄNIT

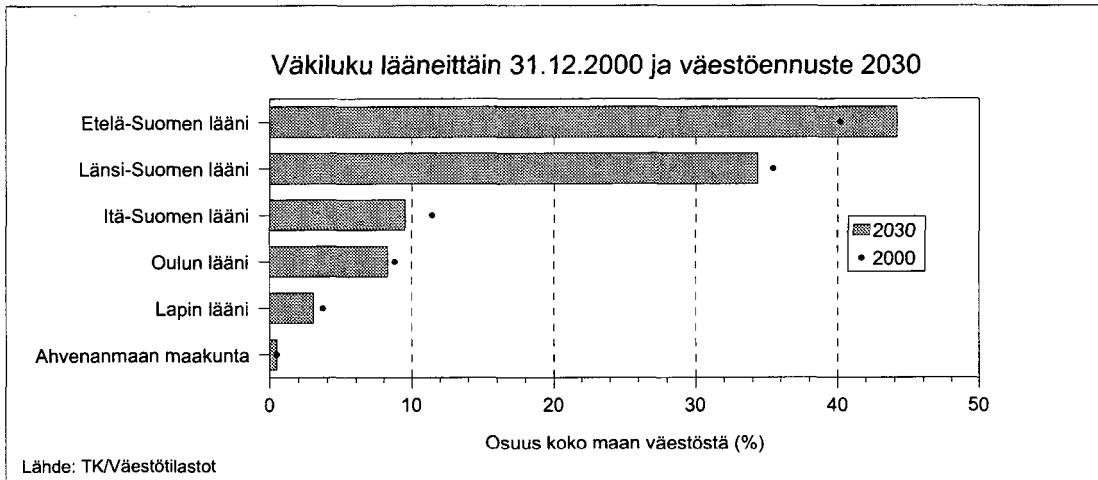
Suomessa on kuusi lääniä. *Etelä-Suomen* lääni käsittää kuusi maakuntaa, joissa on yhteensä 89 kuntaa vuonna 2001. *Länsi-Suomen* lääniin kuuluu yhteensä 204 kuntaa ja seitsemän maakuntaa. *Itä-Suomen* lääni muodostuu kolmesta maakunnasta ja 66 kunnasta. *Oulun* läänissä on kaksi maakuntaa ja 51 kuntaa. *Lapin* läänissä on 22 ja *Ahvenanmaalla* 16 kuntaa.

Kuva B1. Läänit 2001.

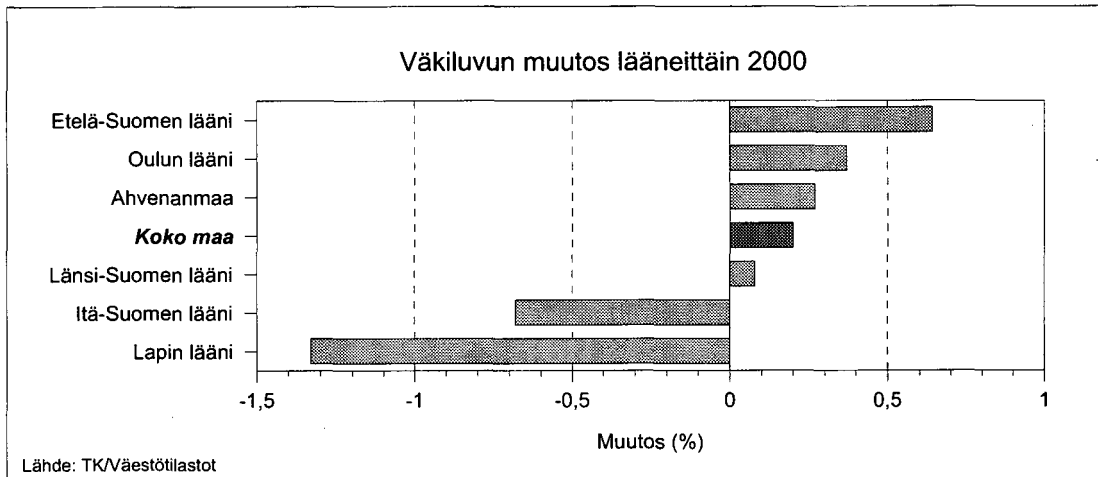
Taulukko 2. Perustietoja lääneistä.

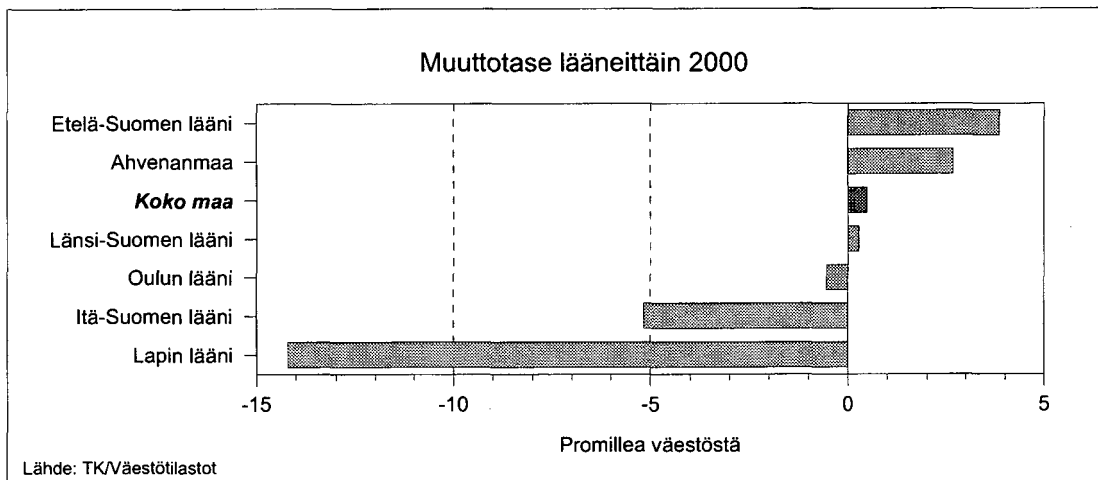
	Etelä- Suomen lääni	Länsi- Suomen lääni	Itä- Suomen lääni	Oulun lääni	Lapin lääni	Ahvenan- maa	Koko maa
Väkiluku 31.12.2000	2081507	1835836	591093	455135	191768	25776	5181115
Osuus koko maan väestöstä % 2000	40.2	35.4	11.4	8.8	3.7	0.5	100.0
Väestötiheys as./neliökm 2000	68.9	24.7	12.1	8.0	2.1	16.9	17.0
Syntyneet 2000	23691	19404	5593	5797	1999	258	56742
Kuolleet 2000	18271	18502	6567	3959	1793	247	49339
Syntyvyuden enemmitys, promillea 2000	2.6	0.5	-1.6	4.0	1.1	0.4	1.4
Kokonaisnettomuutto, promillea 2000	3.9	0.3	-5.2	-0.5	-14.2	2.7	0.5
Nettosirtolaisuus, promillea 2000	0.5	0.6	0.5	0.4	-0.2	-1.2	0.5
Alle 15-vuotiaat 2000	374744	325120	102212	94113	35353	4791	936333
15-64-vuotiaat 2000	1427542	1209911	385963	299714	127693	16761	3467584
Yli 64-vuotiaat 2000	279221	300805	102918	61308	28722	4224	777198
Ikäryhmät % 2000: alle 15v - 15-64v. - yli 64v.	18 - 69 - 13	18 - 66 - 16	17 - 65 - 17	21 - 66 - 13	18 - 67 - 15	19 - 65 - 16	18 - 67 - 15
Väestöennuste 2030	2339292	1818516	505178	437889	162300	27388	5290563
Ulkomaalaiset, promillea 2000	26.5	13.3	8.7	7.6	8.9	43.6	17.6
Korkea-asteen tutkinnon suorittaneet % 2000	27.1	21.5	18.9	20.8	19.4	21.2	23.3
Keski-asteen tutkinnon suorittaneet % 2000	34.4	36.5	37.9	39.0	38.3	33.6	36.1
Peruskoulun varaan jääneet % 2000	38.6	42.0	43.2	40.2	42.3	45.5	40.6
Toimipaikkoja elokuussa 2001	123114	105079	29517	20382	10496	2152	290740
Toimipaikkoja / 1000 asukasta elokuu 2001	59.1	57.2	49.9	44.8	54.7	83.5	56.1
Työttömyysaste % elokuu 2001 (lask. kuntaluvuista)	9.3	12.0	15.6	14.8	19.4	1.8	11.7
Pitkäaikaistyöttömät, %-osuus työvoimasta elokuu 2001	2.91	3.27	4.03	3.46	4.74	0.32	3.25
Kesämököt 2000	117186	173143	92245	38392	24204	5399	450569
Tulot euroa/tulonsaaja 1999	20255	16131	14377	15431	14455	18712	17456
Elinkeinorakenne 1999 (enn). alkutuotanto-jalostus-palvelut %	2 - 24 - 71	5 - 27 - 65	10 - 24 - 62	7 - 28 - 61	6 - 23 - 67	6 - 16 - 73	5 - 27 - 65

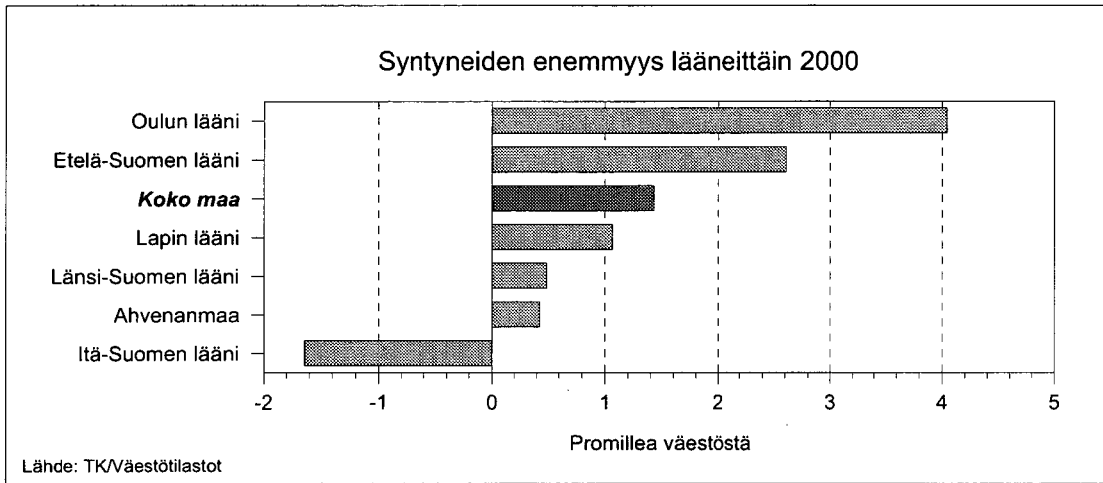
Kuva B2. Väkiluku lääneittäin 31.12.2000 ja väestöennuste 2030.

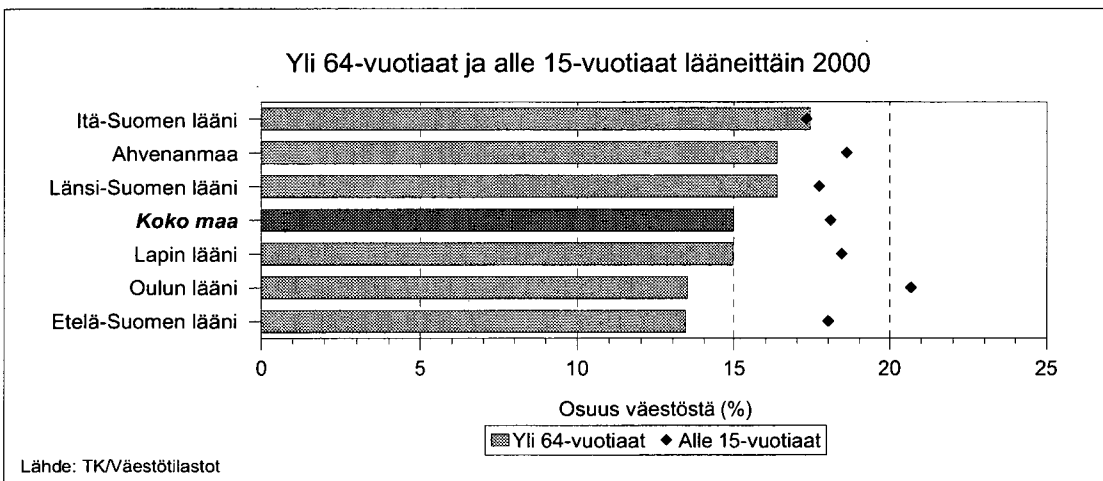
Kuva B3. Väkiluvun muutos lääneittäin 2000.

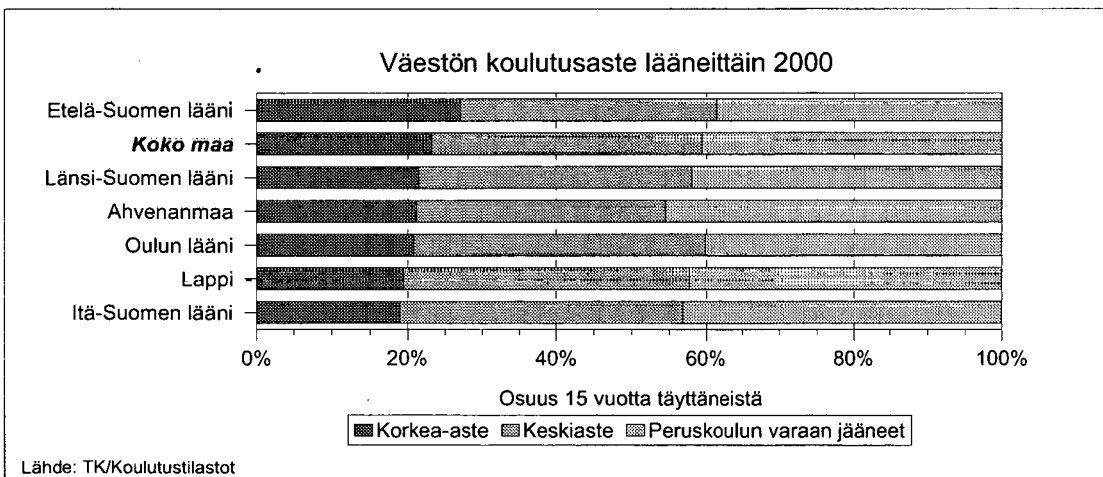
Kuva B4. Muuttotase lääneittäin 2000.

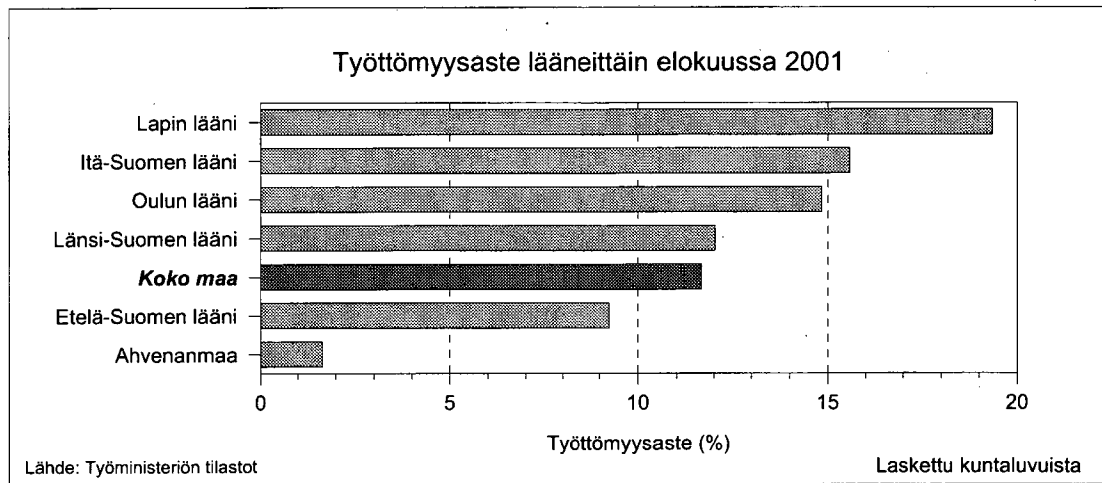
Kuva B5. Syntyneiden enemmitys lääneittäin 2000.

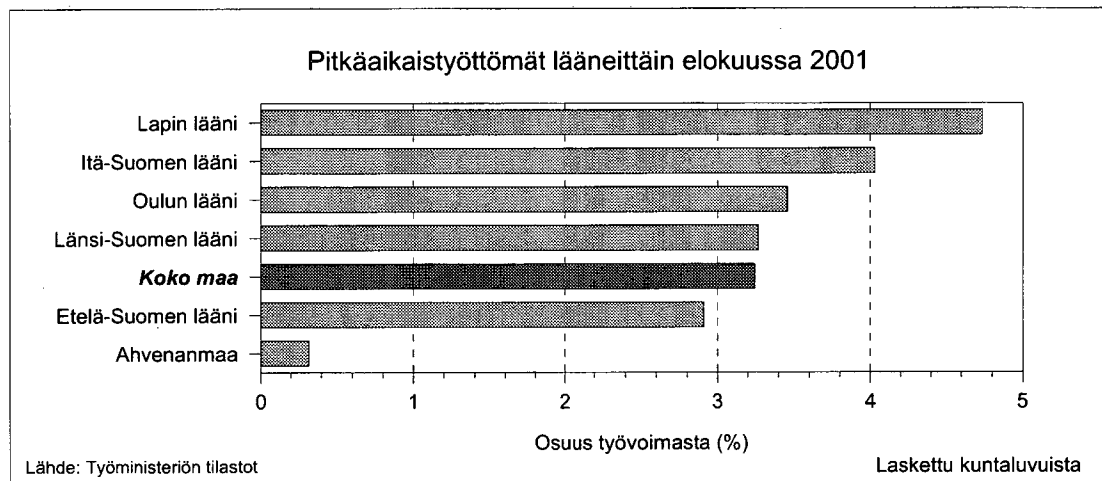
Kuva B6. Yli 64-vuotiaat ja alle 15-vuotiaat lääneittäin 2000.

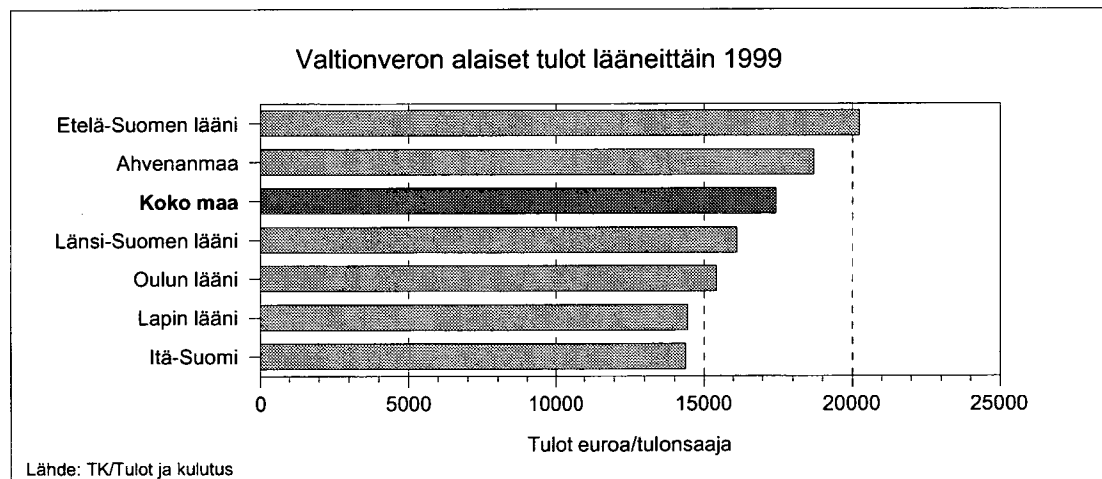
Kuva B7. Väestön koulutusaste lääneittäin 2000.

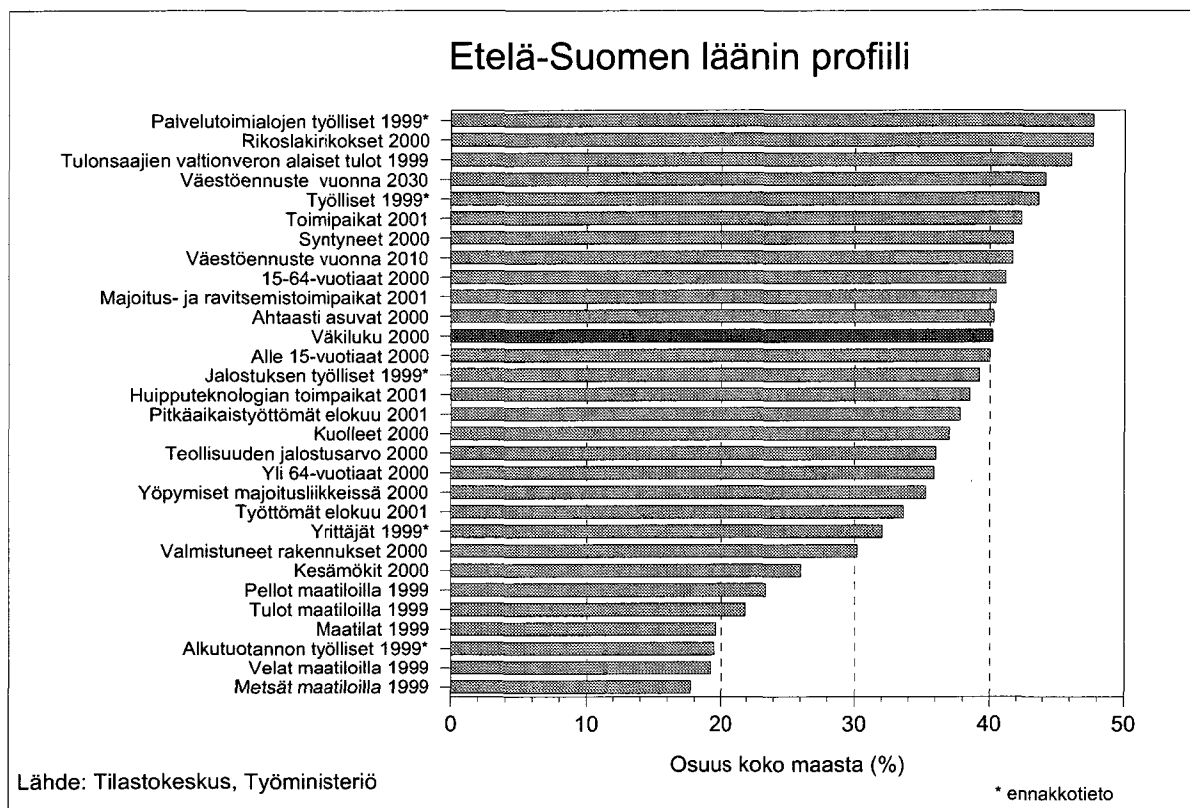
Kuva B8. Työttömyysaste lääneittäin elokuussa 2001.

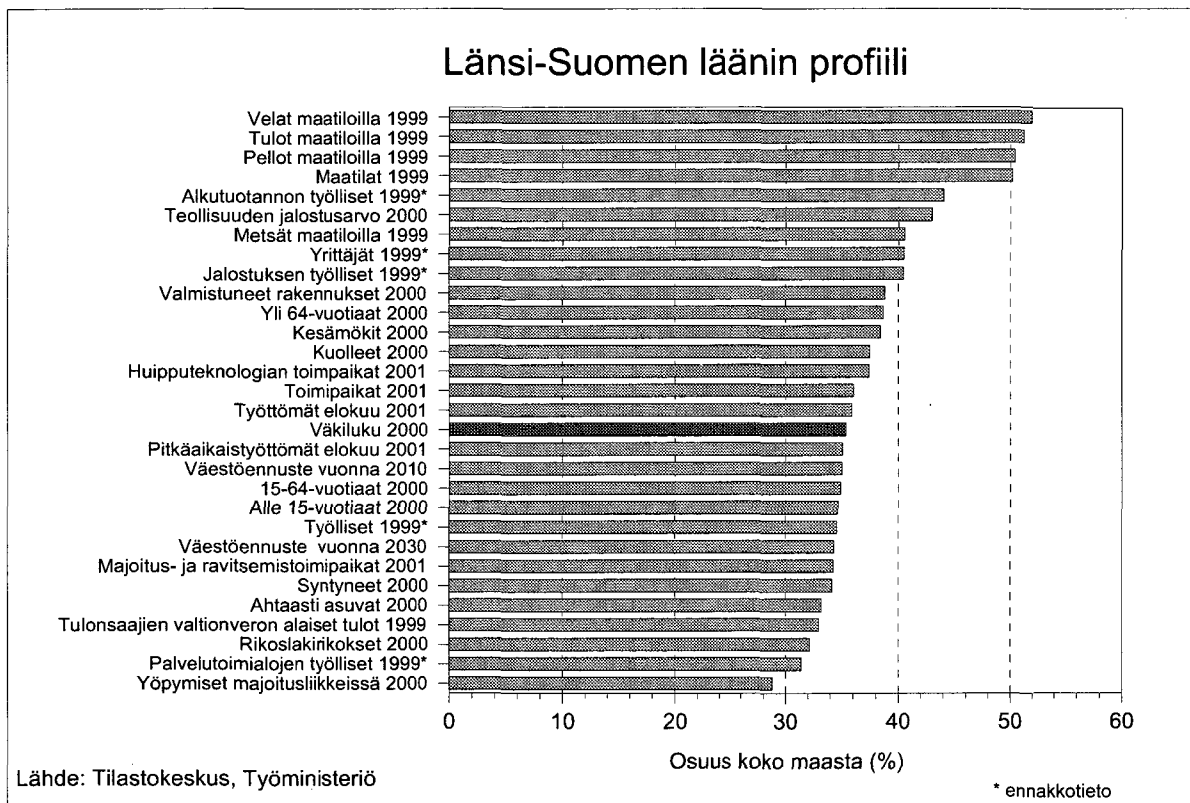
Kuva B9. Pitkäaikaistyöttömät lääneittäin elokuussa 2001.

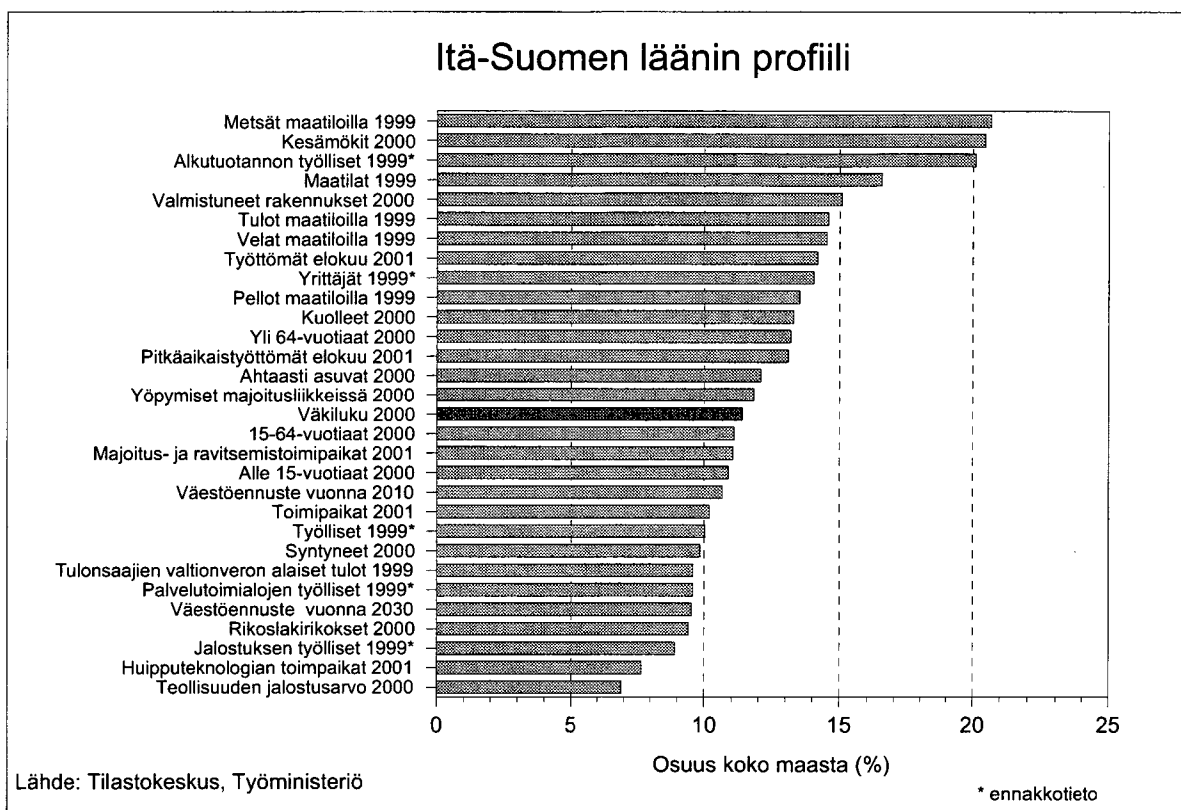
Kuva B10. Valtionveron alaiset tulot lääneittäin 1999.

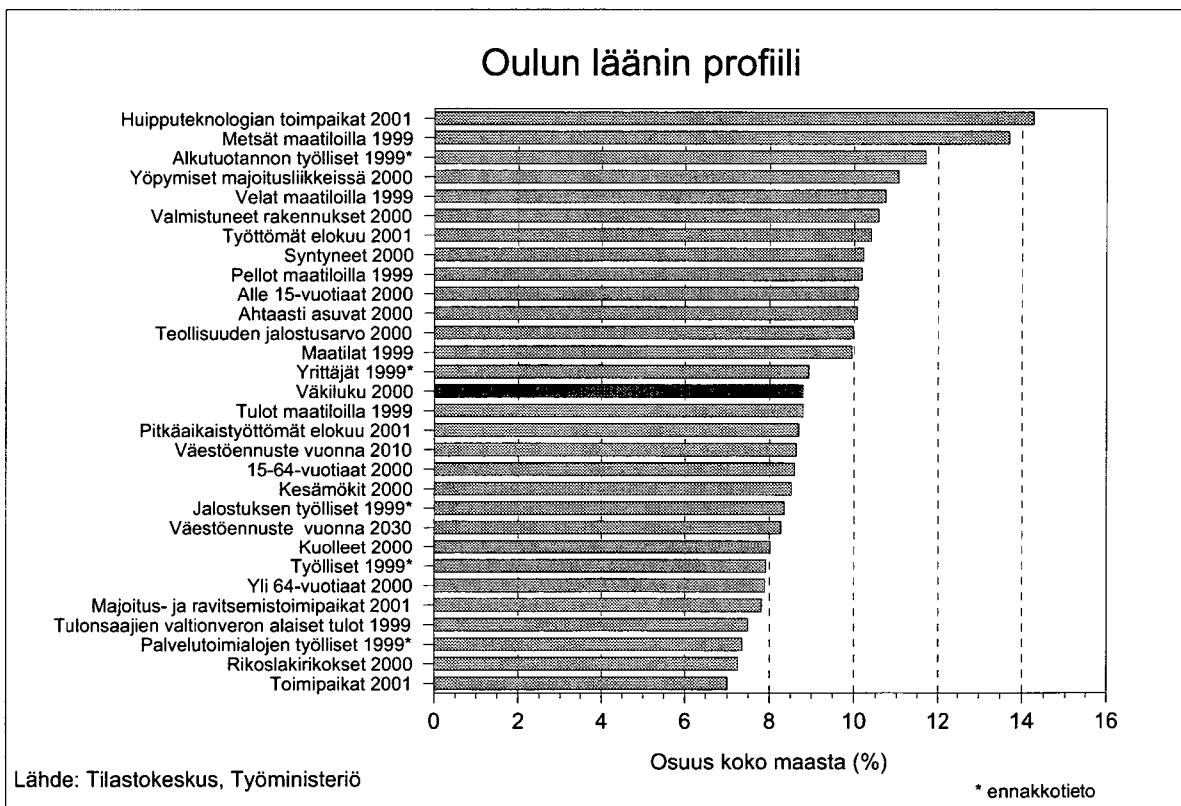
Kuva B11. Etelä-Suomen läänin profiili.

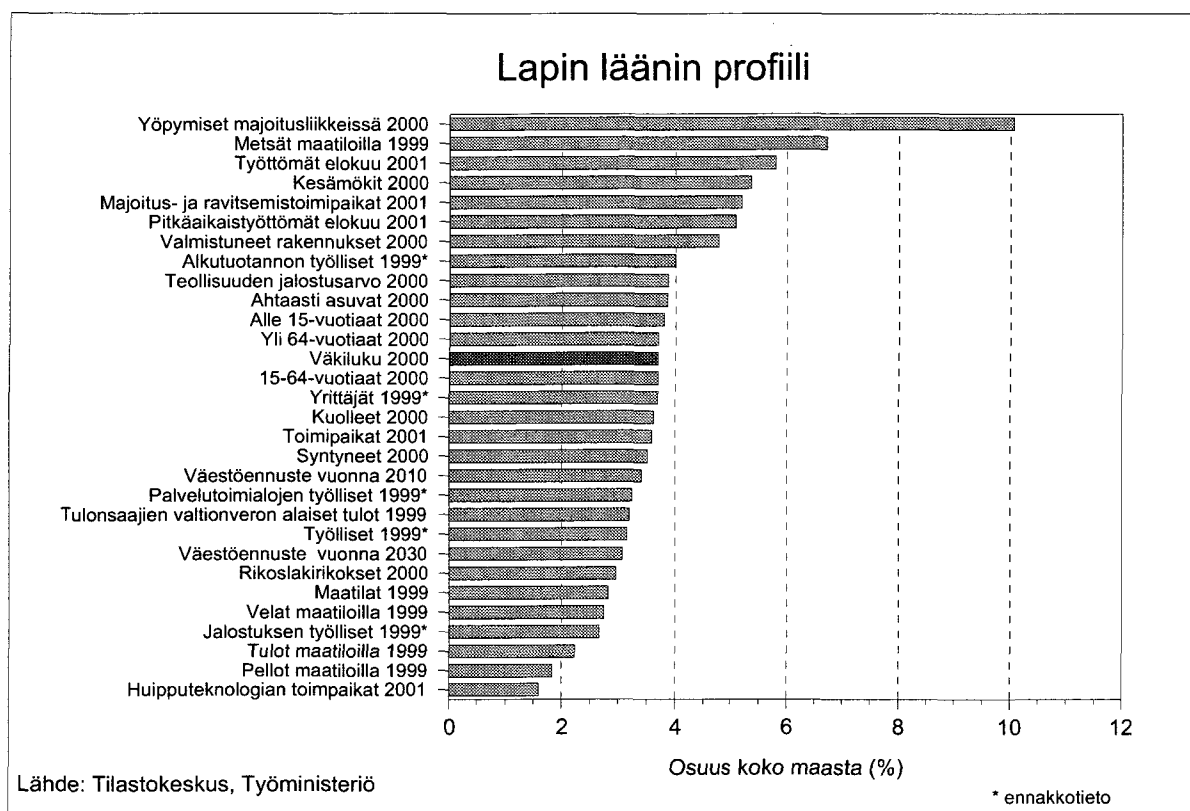
Kuva B12. Länsi-Suomen läänin profiili.

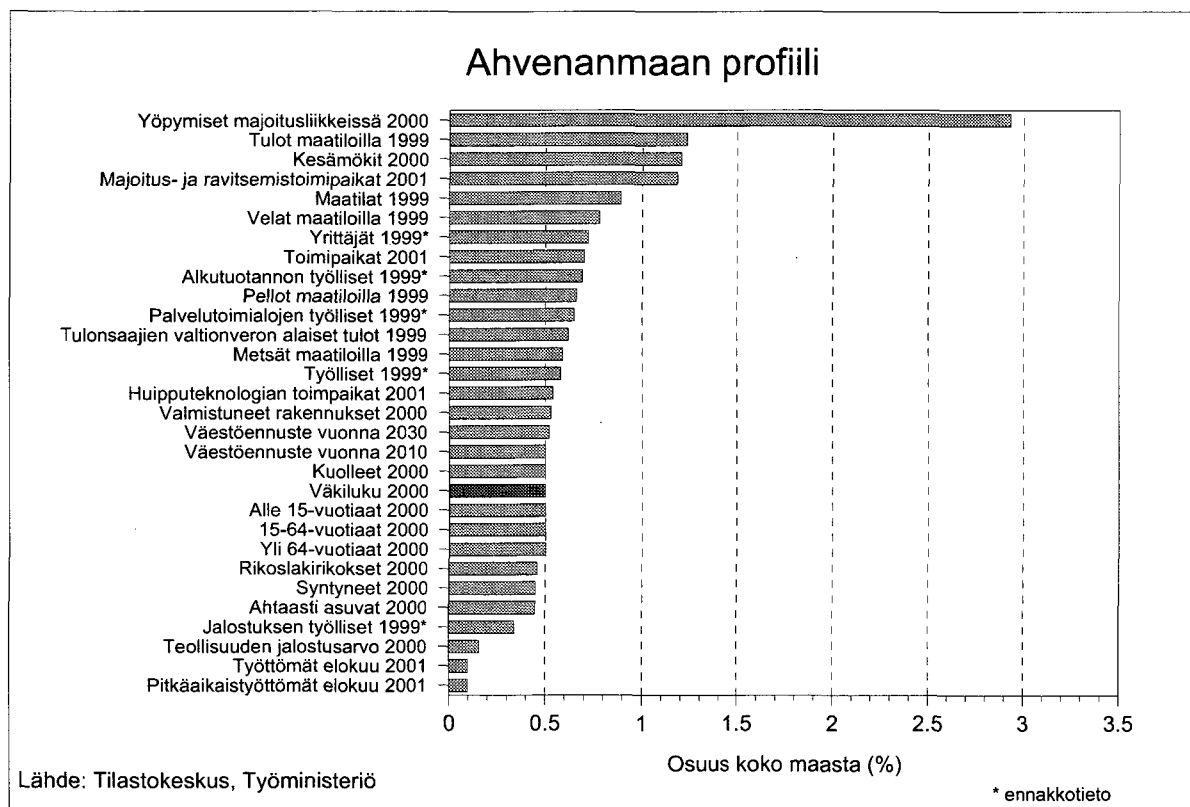
Kuva B13. Itä-Suomen läänin profiili.

Kuva B14. Oulun läänin profiili.

Kuva B15. Lapin läänin profiili.

Kuva B16. Ahvenanmaan profiili.

KÄYTETYT LYHENTEET JA TIETOLÄHTEET

Adato Energia Oy
 BKT = bruttokansantuote
 EAKR = Euroopan aluekehitysrahasto
 EU = Euroopan unioni
 Ilmailulaitos
 KTM = Kauppa- ja teollisuusministeriö
 Metsähallitus
 NUTS = Nomenclature of territorial units for statistics
 Tielaitos
 TK = Tilastokeskus
 TE-keskus
 Tullihallitus
 Työministeriö
 Sisäasiainministeriö
 StatFin, Kaupunki- ja seutuindikaattorit = Tilastokeskuksen internet-palveluita

KÄYTETYT KÄSITTEET

Ahtaasti asuminen. Asunto määritellään ahtaasti asutuksi ja siinä asuvat henkilöt ahtaasti asuviksi, jos asunnossa asuu normi 3:n mukaan enemmän kuin yksi henkilö huonetta kohti, kun keittiö lasketaan huoneluukuun.

Alueella työssäkävillä tarkoitetaan kaikkia tällä alueella työssäkäyviä henkilöitä riippumatta heidän asuinpaikastaan. Alueella työssäkävät muodostavat ns. työllisen päiväväestön, jonka määrää voidaan pitää mittarina alueen työpaikkojen määrälle.

Asuntokunta. Kaikki henkilöt, jotka ovat vakinaisesti kirjoilla samassa asunnossa eli joilla on väestön keskusrekisterin henkilörekisterissä sama kotipaikkatunnus, muodostavat asuntokunnan.

Bruttokansantuote (BKT). Bruttokansantuoteluvut esitetään tuotannontekijähintaisina kunkin vuoden hintatason mukaan. Maakunnittaisia ja seutukunnittaisia bruttokansantuotetietoja on käytetty sekä euromääräisinä että alueen asukasmäärään suhteutettuina.

EU-tavoitetukialueita on Suomessa kolme: tavoite 6-, 5b- ja 2-tukialueet. 6-alueet kohdennetaan erittäin harvaan asuttujen alueiden kehittämiseen, 5b-tukea maaseudun elinkeinorakenteen monipuolistamiseen ja 2-alueet taantuvien teollisuusalueiden kehittämiseen.

Jalostusarvo saadaan vähentämällä tuotannon bruttoarvosta ulkopuolisilta sekä saman yrityksen toisilta toimipaikoilta hankittujen tuotantopanosten arvo, mukaanlukien käyttöomaisuudesta maksetut vuokrat, vähennettynä tai lisätynä polttoaine- sekä aine- ja tarvikkevarastojen muutoksella. Hankittuihin tuotantopanoksiin sisältyvät polttoaineiden, sähkön, lämmön, pakkausten, aineiden ja tarvikkeiden korjaus- ja asennustöiden, teetettyjen palkkiotöiden sekä myös palvelusten hankinta. Tuotannon bruttoarvo käsittää omien tuotteiden toimitusten arvon, saadun korvauksen vieraille suoritetuista valmistus- yms. palveluksista (palkkiotyö), muista palveluista saadun bruttokorvauksen (ei-teollisten palveluiden myynti) sekä kauppatavaroiden myynnistä saatujen tuotteiden ja kauppatavaroiden hankintakustannusten erotuksen vähennettynä tai lisätynä valmiste- ja kauppatavaravarojen sekä varastossa olevien keskeneräisten töiden muutoksella.

Kokonaistuotos on toimipaikkojen tarkasteluajanjakson aikana tuottamien tavaroiden ja palvelusten summa.

Koulutusasteen mittaaminen perustuu koulutusaikaan.

Koulutustaso on koulutusta kuvaava kolminumeroinen mittainluku, joka on laskettu kunkin 20 vuotta täyttäneestä väestöstä tietyn kaavan mukaan. Mitä pitempi koulutuksen kokonaispituus on, sitä korkeampi on koulutustaso ja sitä suurempi on vastaava lukuarvo.

Kuntaryhmitys. Kaupunkimaiset kunnat: Väestöstä vähintään 90 % asuu taajamissa tai suurimman taajaman väkiluku on vähintään 15 000. **Taajaan asutut kunnat:** Väestöstä vähintään 60 % mutta alle 90 % asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on vähintään 4 000 mutta alle 15 000. **Maaseutumaiset kunnat:** Väestöstä alle 60 % asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on alle 15 000 tai väestöstä vähintään 60 % mutta alle 90 % asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on alle 4000.

Muuttotase on nettomuutto suhteutettuna alueen asukasluukuun.

Nettomuutto on alueen tulomuutto - lähtömuutto.

NUTS (Nomenclature of territorial units for statistics) on EU:n hierarkkinen alueluokitusjärjestelmä, jonka mukaan laaditaan kaikki EU:n alueelliset tilastot: NUTS 1 (Manner-Suomi, Ahvenanmaa), NUTS 2 (suuralueet 6 kpl), NUTS 3 (maakunnat 20 kpl), NUTS 4 (seutukunnat 82 kpl) ja NUTS 5 (kunnat 448 kpl).
Pitkäaikaistyötön on henkilö, jonka työttömyys on kestänyt yli vuoden.

Rakennus on erillinen, sijaintipaikalleen kiinteästi rakennettu tai pystytetty, omalla sisäkäynnillä varustettu rakennelma, joka sisältää eri toimintoihin tarkoitettua katettua ja yleensä ulkoseinien tai muista rakennelmista (rakennuksista) erottavien seinien rajoittamaa tilaa.

Rakentamisvuodella tarkoitetaan vuotta, jona rakennus valmistui käyttökuntoon.

Seutukunta on kuntien yläpuolelle luotu toiminnallinen välitaso. Niiden rajauksesta on päättänyt Sisäasiainministeriö. Seutukuntia on Suomessa 82 kpl.

Taajamaksi määritellään kaikki vähintään 200 asukkaan rakennusryhmät, joissa rakennusten välinen etäisyys ei yleensä ole yli 200 metriä. Taajamien rajoituksissa otetaan huomioon asuinrakennusten lisäksi mm. liike-, toimisto- ym. työpaikkoina käytettäviä rakennuksia.

Taajama-aste tarkoittaa taajamissa asuvien osuutta koko väestöstä.

Tutkinnon suorittaneeksi määritellään henkilö, joka on suorittanut perusasteen jälkeisiä tutkintoja. Perusasteen jälkeisiksi tutkinnoiksi katsotaan lukioissa, ammatillisissa oppilaitoksissa ja korkeakouluissa loppuun suoritettut tutkinnot, joissa koulutusaika on vähintään 400 tuntia. Työllisyyskoulutuksen osalta tutkinnoiksi katsotaan vain työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen koulutusammattiin tai tutkintoon johtaneen koulutuksen suoritus.

Työlliseen työvoimaan luetaan kaikki 15-74 -vuotiaat henkilöt, jotka laskentahetkellä ovat työllisiä.

Työpaikkaomavaraisuus on alueella olevat työpaikat/työlliset*100. Mikäli alueen työpaikkojen lukumäärä on suurempi kuin työllisten lukumäärä, alueen työpaikkaomavaraisuus ylittää 100 %.

Työttömyysasteella tarkoitetaan työttömän työvoiman prosenttiosuutta koko työvoimasta. Nuorten työttömyysasteella tarkoitetaan alle 25-vuotiaiden työttömien prosenttiosuutta saman ikäisestä työvoimasta.

Yritystoimipaikat on kunnittain tilastoitu. Toimipaikkoihin sisältyvät sekä yksitoimipaikkaiset yritykset että monitoimipaikkaisten yritysten toimipaikat.

KUNNALLISTALouden KÄSITTEET:

Kassan riittävyys on $365 \times \text{kassavarat/kassasta maksut}$. Tämä tunnusluku poikkeaa aikaisemmissa tilastoissa käytetyistä kassan riittävyys laskukaavasta. (Kassasta maksut = Henkilöstökulut + palvelujen ostot + aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot tilikauden aikana – varastojen lisäys (+) tai vähennys (-) + avustukset + muut kulut + alv-takaisinperintä + korkokulut + muut rahoituskulut + käyttöomaisuusinvestoinnit + lainananto + pitkäaikaisten lainojen lyhennykset)

Lainakanta = Vieras pääoma - pitkäaikaisen vieraan pääoman saadut ennakot – lyhytaikaisen vieraan pääoman saadut ennakot – lyhytaikaisen vieraan pääoman osto-velat – lyhytaikaisen vieraan pääoman siirto-velat.

Suhteellinen velkaantuneisuus (%) = $(\text{Vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tehtäväkohtaiset käyttökustannukset, käyttötuotot ja nettokustannukset on laskettu seuraavasti: Käyttökustannuksiin on käyttötalouden menoista laskettu yhteen toimintamenot, käyttöomaisuuden poistot ja vyörytyserät. Käyttötuottoihin on käyttötalouden tuloista laskettu yhteen toimintatulot ja vyörytyserät. Nettokustannukset ovat käyttökustannusten ja käyttötuottojen erotus.

Toimintakate muodostuu *toimintatuottojen* (=myyntitulot, maksutuotot, tuet ja avustukset, muut tuotot, valmisteverastojen lisäys tai vähennys, valmistus omaan käyttöön) ja *toimintakulujen* (=henkilöstökulut, palvelujen ostot, aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot, varastojen lisäys tai vähennys, avustukset, muut kulut) erotuksesta

Vuosikate muodostuu seuraavasti: *toimintakate* + verotulot ja valtionosuudet - arvonnäköveron takaisinperintä (=käyttökate) + korkotulot + osinkotulot + muut rahoitustuotot – korkokulut – muut rahoituskulut.

Yleishallintoon kuuluvat: Kunnan ylittä päätäntä- ja toimeenpanovaltaa käyttävien hallintoviranomaisten sekä niiden neuvoa antavien ja suunnitteluelinten tehtävät, niiden oheispalvelut, tilat jne, vaalit, yleinen taloushallinto, rahoituksen ja varainhoidon hallintotehtävät, verojen perintä ja tarkastustoimi. Yleishallintoon ei enää kuulu aikaisemmat tehtäväluokat Toimialapalvelut ja Muut sisäiset palvelut.

KUVALUETTELO

POHJOIS-SUOMI

1. Läänit ja maakunnat 2001
2. Taajama-aste kunnittain 2000
3. Pohjois-Suomen kunnat ja maakunnat 2001
4. Seutukunnat Pohjois-Suomessa 2001

VÄESTÖ

Väestönmuutokset

5. Väkiluvun kehitys maakunnittain 1985 – 2000 (1985=100)
6. Väkiluku kunnittain 31.12.2000
7. Väkiluvun muutos kunnittain 1995 – 2000
8. Väkiluvun muutos kunnittain 2000
9. Väkiluvun muutos kunnittain 2000
10. Väkiluvun muutos maakunnittain tilastollisen kuntaryhmän mukaan 2000

Luonnollinen väestönkasvu

11. Väestönmuutokset maakunnittain 1980 – 2000
12. Syntyneiden enemmisyys kunnittain 2000
13. Syntyneiden enemmisyys kunnittain 2000

Muutot

14. Muuttotase kunnittain 2000
15. Kuntien sisäinen muuttoliike maakunnittain 1990 – 2000
16. Muuttotase kunnittain 2000
17. Kunnassamuutto 2000
18. Maakuntien väliset muutot 2000

Ikä- ja sukupuolirakenne

19. Sukupuolirakenne kunnittain 2000
20. Alle 7-vuotiaat kunnittain 2000
21. 15 – 64-vuotiaat kunnittain 2000
22. Yli 64- ja alle 15-vuotiaat kunnittain 2000
23. Väestöennusteen ikä- ja sukupuolirakenne maakunnittain vuoteen 2030 ja toteutunut väestö 2000
24. Väestön keski-ikä kunnittain 2000
25. Väestön keski-ian muutos kunnittain 1998 – 2000
26. Väestön keski-ian muutos kunnittain 1980 – 2000

Väestöennuste

27. Väestöennuste maakunnittain vuoteen 2030 (indeksi, 2000=100)
28. Väestöennuste ikäryhmittäin maakunnittain vuoteen 2030
29. Väestöennuste kunnittain vuoteen 2005.
30. Väestöennuste kunnittain vuoteen 2010
31. Väestöennuste kunnittain vuoteen 2030

Saamelaiset

32. Saamenkieliset 2000

Ulkomaalaisväestö

33. Suurimmat ulkomaalaisryhmät maakunnittain 2000
34. Ulkomaan kansalaiset maakunnittain 1990 – 2000
35. Ulkomaalaiset kunnittain 2000

ELINKEINOELÄMÄ

Yritysten toimipaikat

36. Toimipaikat kunnittain 2001
37. Toimipaikat toimialoitain maakunnittain 2001
38. Toimipaikkojen henkilöstö ja liikevaihto toimialoitain maakunnittain 1999
39. Toimipaikkojen lukumäärän muutos kunnittain 1995 – 1999
40. Toimipaikkojen liikevaihdon muutos kunnittain 1995 – 1999
41. Toimipaikkojen henkilöstön muutos kunnittain 1995 – 1999

Elinkeinorakenne

Aikutuotanto

42. Aikutuotannon työllistyvyys kunnittain 1999
43. Työllinen työvoima maakunnittain 1987 – 1999
44. Elinkeinorakenne maakunnittain 1999
45. Elinkeinorakenne kunnittain 1999 Kunnat järjestetty aikutuotannon mukaan.
46. Tilojen keskimääräinen peltoala kunnittain 1999
47. Tilojen keskimääräinen metsäala kunnittain 1999
48. Verotettavat tulot tilaa kohti valtionverotuksessa kunnittain 1999
49. Maatilatalouden velat tilaa kohti kunnittain 1999

Jalostus

50. Teollisuustoiminnan vienti maakunnittain 1995 – 1999
51. Elinkeinorakenne kunnittain 1999 Kunnat järjestetty jalostuksen mukaan.
52. Teollisuuden toimipaikat toimialoitain maakunnittain 2001
53. Jalostuksen työllistyvyys kunnittain 1999
54. Teollisuuden jalostusarvo maakunnittain 1985 – 2000*.
55. Teollisuustoiminnan jalostusarvo kunnittain 1999
56. Teollisuustoiminnan henkilöstö kunnittain 1999
57. Teollisuustoiminnan vienti kunnittain 1999

Palvelut

58. Työpaikkojen muutokset maakunnittain palvelutoimialoilla 1990 – 1999
59. Työpaikkojen muutokset maakunnittain palvelutoimialoilla 1995 – 1999
60. Elinkeinorakenne kunnittain 1999 Kunnat järjestetty palvelutoimialojen mukaan.
61. Palvelutoimialojen työllistyvyys kunnittain 1999

Tulonsaajien tulot

62. Valtionveron alaiset tulot kunnittain 1999
63. Valtionveron alaiset tulot kunnittain 1999
64. Valtionveron alaisten tulojen muutos kunnittain 1998 – 1999

Bruttokansantuote

65. Bruttokansantuote asukasta kohti suuralueittain 1999* , EU=100
66. Bruttokansantuote asukasta kohti maakunnittain 1988 – 1999* , EU=100
67. Bruttokansantuote asukasta kohti maakunnittain 1988 – 1999*
68. Bruttokansantuote eri toimialoilla maakunnittain 1999* , milj. euroa
69. Bruttokansantuote eri toimialoilla maakunnittain 1999* %

TYÖLLISYYS JA TYÖTTÖMYYS

70. Työpaikkaomavaraisuus kunnittain 1999
71. Työpaikkaomavaraisuuden muutos kunnittain 1996 – 1999
72. Työpaikkojen vuosimuutos maakunnittain 1988 – 1999
73. Avoimet työpaikat TE-keskuksittain 1996 – 2001
74. Taloudellinen huoltosuhte kunnittain 1990 ja 1999*
75. Työttömyysaste kunnittain elokuussa 2001
76. Työttömyysaste kunnittain elokuussa 2001
77. Työttömyysaste TE-keskuksittain 1991 – 2001
78. Työttömien määrän muutos kunnittain 1999 – 2000
79. Pitkäaikaistyöttömät kunnittain elokuussa 2001 (osuus työvoimasta)
80. Pitkäaikaistyöttömät kunnittain elokuussa 2001 (osuus työttömistä)

KOULUTUS

81. Koulutustaso eri kuntaryhmissä maakunnittain 2000
82. Koulutustaso kunnittain 2000
83. Perusasteen jälkeisiä tutkintoja suorittanut väestö koulutusasteen mukaan maakunnittain 2000
84. Koulutustaso kunnittain 2000
85. Koulutusaste kunnittain 2000
86. Opetustoimen nettokustannukset kunnittain 2000

TERVEYS- JA SOSIAALIPALVELUT

87. Sosiaali- ja terveystoimen henkilöstö tehtävälueittain 2000
88. Sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset kunnittain 2000
89. Erikoissairaanhoidon nettokustannukset kunnittain 2000
90. Perusterveydenhuollon nettokustannukset kunnittain 2000
91. Lasten päivähoiton nettokustannukset kunnittain 2000
92. Kunnallinen lasten päivähoito kunnittain 2000
93. Lasten päivähoiton käyttökustannukset kunnittain 2000

RAKENTAMINEN JA ASUMINEN

- 94. Valmistuneet rakennukset maakunnittain 1995 – 2000
- 95. Valmistuneet rakennukset kunnittain 2000
- 96. Asuntokanta rakennusvuoden mukaan maakunnittain 1999
- 97. Asuntotuotanto maakunnittain 1982 - 2000
- 98. Asuntotuotanto kunnittain 2000
- 99. Asuntojen hintojen kehitys alueittain 1985 - 2001
- 100. Asuntojen hinnat kunnittain 2000
- 101. Asuntokuntien keskikoko kunnittain 2000
- 102. Ahtaasti asuvat asutuskunnat kunnittain 2000
- 103. Vuokra-asuminen kunnittain 1999
- 104. Omistusasuminen kunnittain 1999
- Vapaa-ajan asuinrakennukset**
- 105. Valmistuneet vapaa-ajan asuinrakennukset maakunnittain 1988 – 2000
- 106. Kesämökkit maakunnittain 1980, 1990 ja 2000
- 107. Kesämökkit kunnittain 2000

LIIKENNE JA MATKAILU

- 108. Henkilöautot kunnittain 2000
- 109. Tieliikenteessä kuolleet maakunnittain 1995 - 2000
- 110. Maahan saapuneet ja maasta lähteneet henkilöautot Pohjois-Suomen
- 111. Kotimaan lentoliikenne Pohjois-Suomen suurimmilla asemilla 1982 – 2000
- Majoitus- ja ravitsemispalvelut**
- 112. Majoitus- ja ravitsemistoimipaikat kunnittain 2001
- 113. Hotellien huonekapasiteetin käyttö alueittain 1987 – 2000
- 114. Yöpymisvuorokaudet maakunnittain 1995 – 2000
- 115. Majoituskapasiteetti maakunnittain 1994 – 2001
- 116. Yöpymisvuorokaudet asuinmaan mukaan maakunnittain 2000
- 117. Yöpymiset majoitusliikkeissä matkan tarkoituksen mukaan maakunnittain 2000

ENERGIATALOUS

- 118. Sähkön tuotanto maakunnittain 1981 – 2000
- 119. Sähkön kulutus maakunnittain 1981 – 2000
- 120. Sähkön kulutus eri käyttäjäryhmissä maakunnittain 2000
- 121. Yksityinen sähkön kulutus kunnittain 2000
- 122. Sähkön tuotanto ja kulutus maakunnittain 1999 – 2000
- 123. Vesivoimalla tuotettu energia maakunnittain 1981 – 2000
- 124. Sähköomavaraisuus maakunnittain 1981 – 2000

YMPÄRISTÖN TILA

- 125. Teollisuuden ja energiateollisuuden tyypin oksidien päästöt Pohjois-Suomessa 1992 - 2000
- 126. Teollisuuden ja energiateollisuuden rikkidioksidipäästöt Pohjois-Suomessa 1992 - 2000
- 127. Teollisuuden ja energiateollisuuden hiukkaspäästöt Pohjois-Suomessa 1992 - 2000
- 128. Tyypin oksidien päästöt (No_x) kunnittain 2000
- 129. Rikkidioksidipäästöt (SO₂) kunnittain 2000
- 130. Hiukkaspäästöt kunnittain 2000

OIKEUSTILASTOT

- 131. Kansallis- ja luonnonpuistot Pohjois-Suomessa 2001
- 132. Konkurssiin haettujen yritysten määrä ja henkilöstö maakunnittain 2000
- 133. Konkurssiin haettujen yritysten henkilökunnan määrä alueittain 1990 – 2000
- 134. Poliisin tietoon tulleet rikokset maakunnittain 1994 – 2000
- 135. Rikoslakia vastaan tehdyt rikokset kunnittain 2000
- 136. Poliisin tietoon tulleet rikokset kunnittain 2000

KUNNALLISTALOUS

- 137. Veroprosentti kunnittain 2001
- 138. Keskimääräisen äyrimäärän kehitys maakunnittain verovuosina 1980 – 1999
- 139. Verotulot kunnittain 2000
- 140. Verotulot kunnittain 2000

- 141. Vuosikate kunnittain 2000
- 142. Vuosikate kunnittain 2000
- 143. Lainakanta kunnittain 2000
- 144. Suhteellinen velkaantuneisuus kunnittain 2000
- 145. Lainakanta kunnittain 2000
- 146. Toimintakate kunnittain 2000
- 147. Kassan riittävyys kunnittain 2000
- 148. Kunnan henkilökunta kunnittain 2000
- 149. Kassan riittävyys kunnittain 2000
- 150. Yleishallinnon nettokustannukset kunnittain 2000

ALUEPOLITIikka

- 151. EU-alueohjelmien tavoitealueet Pohjois-Suomessa 2000 – 2006.
- 152. Myönnetty investointi- ja käynnistystuet kunnittain 2000
- 153. Myönnetty kehittämissuorat kunnittain 2000
- 154. Myönnetty toimintaympäristötuet kunnittain 2000

LÄÄNIT

- B1. Läänit
- B2. Väkiluku lääneittäin 31.12.2000 ja väestöennuste 2030
- B3. Väkiluvun muutos lääneittäin 2000
- B4. Muuttotase lääneittäin 2000
- B5. Syntyneiden enemmitys lääneittäin 2000
- B6. Yli 64-vuotiaat ja alle 15-vuotiaat lääneittäin 2000
- B7. Väestön koulutusaste lääneittäin 2000
- B8. Työttömyysaste lääneittäin elokuussa 2001
- B9. Pitkäaikaistyöttömät lääneittäin elokuussa 2001
- B10. Valtionveron alaiset tulot lääneittäin 1999
- B11. Etelä-Suomen läänin profiili
- B12. Länsi-Suomen läänin profiili
- B13. Itä-Suomen läänin profiili
- B14. Oulun läänin profiili
- B15. Lapin läänin profiili
- B16. Ahvenanmaan profiili

Pohjois-Suomen katsaus 2001 antaa päättäjille ja muille tiedontarvitsijoille tuoretta ja valmiiksi muokattua aluetietoa Pohjois-Suomesta. Katsaus sisältää noin 160 havainnollista diagrammia ja kuntapohjaista teemakarttaa, joissa esitetään tietoa Pohjois-Suomen

- väestöstä
- elinkeinoelämästä
- bruttokansantuotteesta
- työllisyydestä
- koulutuksesta
- rakentamisesta ja asumisesta
- terveys- ja sosiaalipalveluista
- liikenteestä ja matkailusta
- rikollisuudesta
- energiataloudesta
- ympäristöstä
- kunnallistaloudesta
- aluepolitiikasta

Katsaus sisältää myös 16 diagrammikuvaa käsittävän läänien vertailun. Julkaisussa olevia kuvia tai kuvien pohjana olevaa tilastoaineistoa voi tilata Tilastokeskuksen aluepalvelutoimistoista. Pohjois-Suomen katsaus ja sen sisältämä materiaali on kokonaisuudessaan saatavana myös Internetistä AlueOnline-palvelun kautta. Tutustu palveluun osoitteessa: tilastokeskus.fi/alueonline.

Vastaavan tietosisältöisinä tuotetaan myös Etelä-Suomen, Itä-Suomen ja Länsi-Suomen katsaukset.

Katsauksen on tuottanut Tilastokeskuksen Oulun aluepalvelu.

www.tilastokeskus.fi/aluekatsaus

Julkaisujen myynti: Tilastokeskus

Aluepalvelut:	puhelin	faksi	sähköposti
Oulu	(08) 535 1410	(08) 535 1430	oulu@tilastokeskus.fi
Seinäjoki	(06) 429 0600	(06) 429 0645	seinajoki@tilastokeskus.fi
Tampere	(03) 3141 5900	(03) 3141 5950	tampere@tilastokeskus.fi
Turku	(02) 274 3430	(02) 274 3440	turku@tilastokeskus.fi
Myyntipalvelu	(09) 1734 2011	(09) 1734 2500	myynti@tilastokeskus.fi

ISSN 1238-9064
ISBN 951-727-940-X
Tuotenro: 9892

9 789517 279406